

**PAIMION KAUPUNGIN
TILINPÄÄTÖS
1.1.-31.12.2021**

TILINPÄÄTÖS

1. TOIMINTAKERTOMUS	5
1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa vuonna 2021	5
1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus	5
1.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset.....	7
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys.....	15
1.1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	20
1.1.5. Henkilöstö.....	25
1.1.6. Ympäristö- ja ilmastönäkökulmat tilinpäätöksessä	26
1.1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	27
1.2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	29
1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen.....	33
1.4. Toiminnan rahoitus.....	35
1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset.....	37
1.6. Kokonaistulot ja -menot.....	41
1.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous.....	42
1.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet.....	49
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	50
2.1. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttötalouden toteutuminen	50
2.1.1. Tarkastuslautakunta.....	51
2.1.2. Keskusvaalilautakunta	54
2.1.3. Kaupunginhallitus	58
2.1.4. Sosiaali- ja terveyslautakunta	78
2.1.5. Koulutuslautakunta	97
2.1.6. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta.....	124
2.1.7. Tekninen lautakunta.....	153
2.1.8. Ympäristölautakunta	167
2.2. Yhteenveto käyttötalouden toteutumisesta	180
2.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen	183
2.4. Investointien toteutuminen.....	186
2.5. Rahoitusosan toteutuminen	190
2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta.....	191
3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT.....	192
3.1. Tuloslaskelma	192
3.2. Rahoituslaskelma	193
3.3. Tase	194
3.4. Konsernilaskelmat	196

---

4. LIITETIEDOT	200
4.1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	200
4.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	202
4.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot.....	203
4.4. Taseen liitetiedot	207
4.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	213
4.6. Henkilöstöä koskevat liitetiedot.....	217
5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT.....	219
6. LUETTELOT JA SELVITYKSET	220

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1. Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa vuonna 2021

1.1.1. Kaupunginjohtajan katsaus

Kaupungin talouden tila

Lähtökohdat vuodelle 2021 olivat kaupungin talouden kannalta kohtuulliset, sillä kaupungilla oli takana ylijäämäinen vuosi 2020 ja ylijäämäksi muodostui 1,79 M€. Vuoden 2020 talousarvio oli laadittu 0,6 M€ alijäämäiseksi, joten tätä vasten ylijäämäinen tilinpäätös oli äkkiä tarkastellen yllättävä.

Covid-19 maailmanlaajuinen pandemia rantautui Suomeen toden teolla maaliskuussa 2020 ja johti nopeasti poikkeusolojen lainsäädännön käyttöönottoon koskien koko maata, määräaikaiseen Uudenmaan eristämiseen muusta maasta ja lukuisiin erilaisiin sulkuihin elinkeinoelämässä. Myös kaupungin toimintaan vaikutus oli erittäin merkittävä erityisesti vanhustyössä, terveydenhuollossa, varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja 2.asteen koulutuksessa. Muista toiminnoista voidaan nostaa esiin mm. liikuntaan, nuorisotyöhön, kirjastoon ja Paimion opiston toimintaan kohdistuneet sulut tai rajoitukset. Vuosi oli siten kaikkeen aikaisempaan verrattuna täysin poikkeuksellinen ja kuten nyt tiedämme, tämä poikkeuksellisuus ei päättynyt vuoteen 2020, vaan sama maailmanlaajuinen koronapandemia vaikutti turhan hyvissä voimissaan myös koko vuoden 2021.

Koronapandemian vaikutukset ovat maailmanlaajuiset ja sen vaikutukset myös omaan yhteiskuntaamme ovat olleet ja ovat laajat ja merkittävät. Valtiovalta on monin tavoin kompensoinut pandemian vaikutuksia yhteiskuntaan ja kompensatiot myös kuntasektorille ovat olleet isot – valtionosuuksina, avustuksina ja yhteisöveron jako-osuuden korotuksena kunnat saivat koronatukea noin 3 miljardia € v. 2020. Paimion koronatuot v. 2020 olivat yhteensä lähes 3,8 M€, siitä valtionosuuksien korotus oli 3,2 M€. Erityisesti tämä valtionosuuksien korotus selittää vuoden 2020 tilinpäätöksen ylijäämän.

Olen edellä laajahkosti tarkastellut vuotta 2020, koska siinä koronapandemian johdosta on paljon yhtäläisyyttä viime vuoteen – sillä poikkeuksella, että v. 2021 rokotukset etenivät hyvin ja pandemiaa alettiin sietää elämässä paremmin; sen vaikutukset arkeen eivät olleet enää yhtä merkittäviä kuin edellisenä vuotena. Edelleen valtio korvasi kunnille koronasta aiheutuneita kustannuksia, mutta ei ihan yhtä avokätisesti kuin aikaisemmin; nyt korvaukset perustuivat kunnan ilmoittamiin terveydenhoidon toimenpiteisiin ja Paimiolle ne olivat noin 1,4 M€. Lisäksi sivistyspalveluihin saatiin korona-avustuksia 237t€. Kaupungin taloudellinen tila pysyi edelleen kohtuullisena v. 2021, sillä ylijäämää kertyi 0,75 M€ ja lainamääräkin väheni hieman. Siihen nähden, että vuoden 2021 talousarvio oli laadittu lähes 1,5 M€ alijäämäiseksi, voi tilinpäätöksen osoittamaan tulokseen olla tyytyväinen.

Kaupungin taloudellisen tilanteen parantamiseksi on tehty työtä pitkäjänteisesti monien vuosien ajan; ja niin on tehty myös viime vuosina – koronasta huolimatta. Se on toimialoilla ja työpaikoilla kautta linjan merkinnyt erittäin säästävää toimintaa ja kiristyksiä määrärahoissa. Samalla henkilökunta on joutunut venymään, kun resurssit ovat vähäiset ja joissakin palveluissa jo liian tiukat. Niinpä parina viime vuotena on oltu senkin tosiasian edessä joitakin kertoja, että liian niukaksi osoittautunutta resurssia oli lisättävä; käytännössä tämä on merkinnyt joitakin uusia rekrytointeja, joilla on turvattu toimintavarmuutta tai huolehdittu mitoitustarpeiden täyttämistä. Kaupungin toimintakulut ja niiden kasvu on ollut hyvässä hallinnassa jo pitkään; viime vuonna toimintakulut kasvoivat paimiolaisittain paljon eli 6,1 %. Se on kuitenkin vähemmän kuin kunnissa keskimäärin.

Kaupunginvaltuusto ja –hallitus päättivät loka-marraskuussa 2019 talouden sopeutusohjelman laatimisesta ja valitsivat konsultiksi Perlacon Oy:n. Käytännössä tämä työ tehtiin vuoden 2020 aikana. Perlacon kävi läpi perusteellisesti kaupungin palvelut ja niiden tuottamisen kustannukset

sekä teki laajat vertailut muihin kuntiin. Johtopäätös Paimion osalta oli selkeä: kaupungin talouden ongelma eivät ole suuret menot tai tuhlailtava resurssien käyttö, vaan ongelma on rakenteellisesti pienet tulot – ainoastaan kunnallisveron tuotto on hyvällä tasolla. Suurin ongelma tuloissa ovat alhaiset valtionosuudet sekä yhteisöveron ja kiinteistöveron tuotot.

Poimintoja vuodelta 2021

Viime vuosi oli kaupungin elinkeinoelämän kehittymisen kannalta myönteinen. Syksyllä 2021 juhlittiin sekä Rester Oy:n uuden hallin vihkiäisiä ja toiminnan käynnistymistä Paimiossa että paikkakunnalla pitkään toimineen Vilomix Oy:n hallilaajennusta. Rester Oy:n myötä käynnistyi Pohjoismaiden ensimmäinen teollisen mittakaavan toiminta tekstiilikierrätyksessä ja se mahdollistaa kokonaan uudenlaisen kiertotalouteen perustuvan laajan toiminnan kehittymisen Paimioon. Vilomixin toimitilojen laajennus taas merkitsee sitä, että tanskalaisen miljardiluokan konsernin suorittama investointi vakiinnuttaa sen Suomen toimintojen sijainnin Paimiossa. Näiden lisäksi kaupungissa oli myös muuta yritystoimintaan liittyvää rakentamista. Yritystoimintaan liittyvistä tonttikaupoista voi mainita Tehan Oy:lle myyty alue Ampeeritieltä.

Paimion parantolan säätiö perustettiin v. 2020 ja säätiö sai haltuunsa koko parantolan kiinteistökokonaisuuden. Säätiö on aloittanut toiminnan kehittämisen ja sen työn varsinaiset hedelmät näkyvät vasta tulevien vuosien aikana. Sekä säätiön että kaupungin kannalta valitettavaa oli, että parantolan tiloissa vuokralaisena toiminut MLL:n Lasten ja Nuorten kuntoutussäätiö joutui kriisissään tarkastelemaan toimintansa kokonaan uudelleen ja myös luopumaan vuokratiloistaan parantolassa ja muuttamaan pois Paimiosta.

Kaupungin toteutuneet nettoinvestoinnit viime vuonna olivat noin 2,6 M€, mikä on samaa tasoa kuin kaupungin poistot. Investoinnit julkiseen käyttöomaisuuteen olivat noin 1,2 M€ ja niistä merkittävimpänä voi todeta olevan valtion kanssa yhteishankkeena 50/50 rahoitusosuuskin toteutettu kevyen liikenteen väylän rakentaminen Tammisillan ja keskustan välille. Toinen näkyvä yhteishanke valtion kanssa oli Alvar Aallon tien ja Kaaritien kiertoliittymän toteuttaminen. Talonrakennuksen investoinnit olivat noin 0,8 M€ ja siellä merkittävimpänä oli ns. Keskitalon saneerauksen aloittaminen. Muista hankkeista voi todeta Mopotallin toteuttamisen yhdessä nuorisotoimen kanssa. Kaupunginhallituksen alaiset investoinnit olivat noin 0,5 M€ ja niistä merkittävimmät olivat 9 ha:n maa-alueen osto Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskus KTO:lta noin 160 000 eurolla sekä yksityisiltä maanomistajilta ostetut 12 tonttia Ketokujan ja Kohisevantien alueilta Karhunojaan rajoittuvine lähivirkistysalueineen noin 180 000 eurolla.

Kaupunki luovutti viime vuonna yhteensä 35 AO-tonttia, joista vuokraamalla 23 ja myymällä 12. Vuoden aikana valmistui yhteensä 32 asuntoa omakoti- ja paritaloihin, lisäksi valmistui 4 rivitaloa ja niissä oli yhteensä 17 asuntoa. Kerrostaloasuntoja ei valmistunut.

Vuonna 2021 Paimion väkiluku kasvoi 112 henkilöllä ja oli vuoden lopussa 11 041. Kaupungin työllisyystilanne parani vuoden aikana ja vuoden lopussa työttömyysprosentti oli 5,5%, mikä oli maakunnan viidenneksi alhaisin.

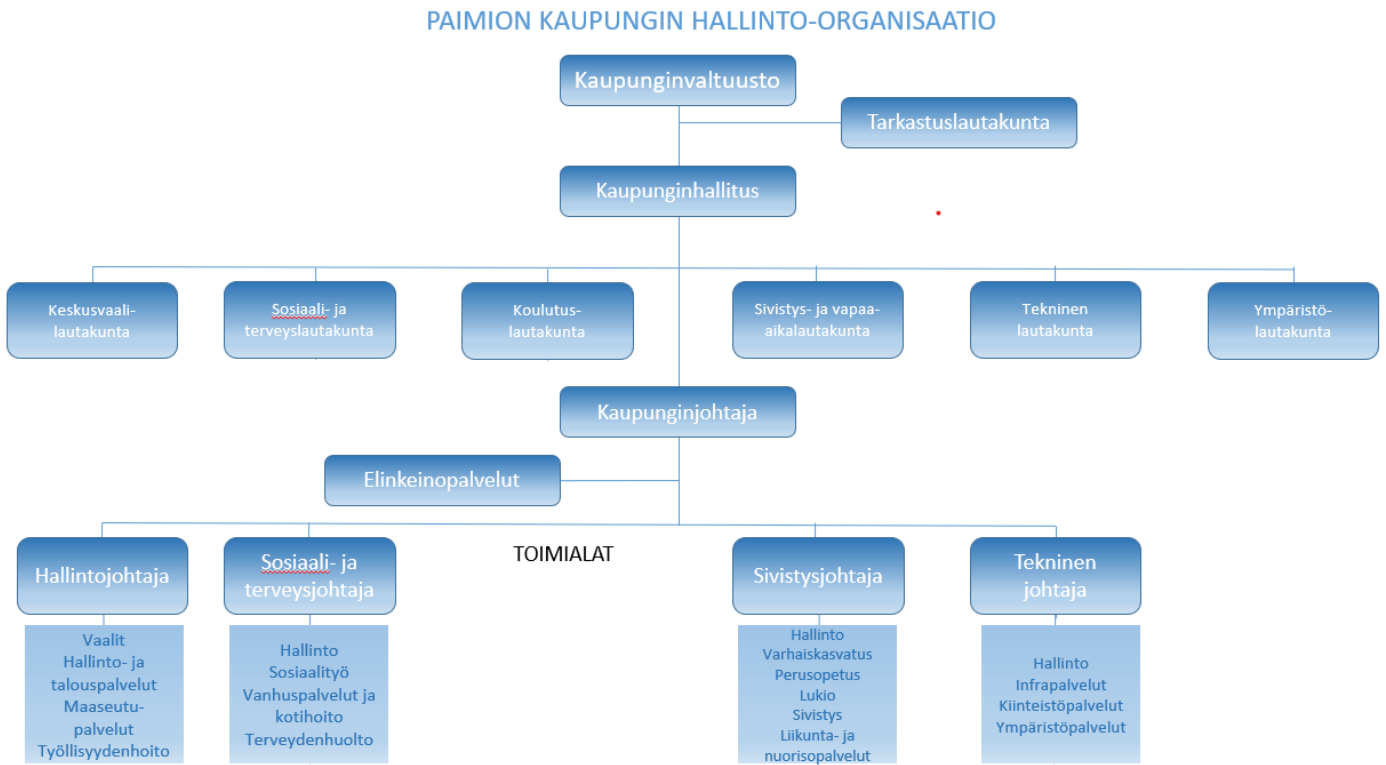
Lopuksi

Lausun vuoden 2021 osalta parhaimmat kiitokset kaupungin hyväksi tehdystä työstä niin kaupungin henkilökunnalle kuin luottamushenkilöille. Koronapandemia pitkittyessään on monissa eri tehtävissä ja lukuisilla työpaikoilla vaatinut jatkuvaa venymistä, jaksamista ja uudenlaista toimintaa. Toivon todella kovasti, että me jokainen jaksamme tätä niin työssä kuin yksityiselämässämme.

Jari Jussinmäki

1.1.2. Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

Kaupungin hallinto-organisaatio on hallinnon johtosäännön mukainen. Kaupungissa on 7 lautakuntaa, 12 toimikuntaa ja työryhmää sekä muutamia muita kaupungin tai valtion hallintoon kuuluvia toimielimiä.

KAUPUNGINVALTUUSTO

- Kokouksia 3

Kokoonpano 1.1.-31.7.2021

Nimi	Puolue	Läsnäolokerrat
Puheenjohtaja:		
Hallisto Reijo	Kesk.	3
I varapuheenjohtaja:		
Lahti Helena	SDP	2
II varapuheenjohtaja:		
Hongisto Jukka	Kok.	2
III varapuheenjohtaja:		
Rautio Rauno	Vas.	3
Valtuutetut:		
Alander Eira	Kesk.	3
Ansio Sanna-Maija	Kok.	3
Aro Pekka	Kok.	3
Autti Santeri	Kok.	2
Heino Sini	Vihr.	3
Heurlin Eeva	KD	3
Hyssälä Tuomas	Kesk.	3
Ilola Timo	Kok.	3
Jalonen Kimmo	KD	3
Kaarlela Markus	Kok.	2
Kallio Markus	SDP	1
Karlsson Kristina	Kesk.	3
Klemola Anu	Vas.	3
Kuusela Mervi	SDP	3
Laitinen Seppo	SDP	3
Lehikoinen Jouni	Kesk.	3
Lindberg Mikko	Kesk.	3
Marika Mulari	Vihr.	3
Murto Sari	SDP	3
Mäkelä Timo	Kok.	3
Mäkinen Hanna	Vas.	3
Mäkinen Martti	PS	3
Nieminen Tomi	Vas.	2
Nuotio Minna	Vihr.	1
Rannikko Sari	SDP	3
Reponen Terhi	Kesk.	3
Simolin Anton	Kok.	1
Turpeinen Heikki	Kok.	3
Uusitalo Joona	Kesk.	3
Virta Timo	SDP	3
Virtanen Melina	SDP	3

Kaupunginvaltuusto (jatkoa)

Nimi	Puolue	Läsnäolokerrat
Kokouksiin osallistuneet varavaltuutetut:		
Berg Rauno	Kok.	2
Hellstén Mauri	Vas.	1
Jätinvuori Marita	Kok.	1
Rantanen Riitta-Kaarina	SDP	1
Tuominen Outi	Vihr.	2
Lehtimäki Kati	Kok.	1
Sahlström Salli	SDP	1
Kuisma Kia	NuVa:n ed.	3
Jussinmäki Jari, kaupunginjohtaja		3
Hölsö Jaana, pöytäkirjanpitäjä		3
Kalliomäki Satu, tekninen sihteeri		3

Kokoonpano 1.8.-31.12.2021		- kokouksia 2
Nimi	Puolue	Läsnäolokerrat
Puheenjohtaja:		
Lindberg Mikko	Kesk.	2
I varapuheenjohtaja:		
Samu Salminen	Kok	2
II varapuheenjohtaja:		
Seppo Laitinen	SDP	2
III varapuheenjohtaja:		
Kimmo Jalonen	KD	2
Valtuutetut:		
Ansio Sanna-Maija	Kok.	2
Berg Rauno	Kok.	2
Haanpää Klaus	Kok.	2
Heino Sini	Vihr.	2
Hemmilä Markus	Kok.	2
Hyssälä Tuomas	Kesk.	2
Ilola Timo	Kok.	2
Kaarlela Markus	Kok.	2
Kallio Nina	Kok.	2
Karlsson Kristina	Kesk.	1
Kerola Saara	Vihr.	2
Kinnunen Lauri	PS	1
Koivukangas Olli	SDP	2
Koriseva Piia	Kesk.	2

Mulari Marika	Vihr.	2
Murto Sari	SDP	2
Mäkelä Timo	Kok.	2
Mäkinen Martti		2
Määttänen Markku	Kesk.	2
Nieminen Tomi	Vas.	2
Olander Jouko	SDP	2
Pirhonen Henna	Kesk.	2
Rannikko Sari	SDP	2
Reponen Terhi	Kesk.	2
Simola Lauri	Vas.	2
Sundell Samuli	SDP	2
Särvä Joonas	Kok.	2
Taipaleenmäki Joonas	PS	2
Tukia Ismo	Kesk.	2
Tuominen Annica	PS	1
Virta Timo	SDP	2
Kokouksiin osallistuneet varavaltuutetut:		
Alander Eira	Kesk.	1
Korhonen Toni	PS	1
Lehto Sami	PS	1
Hermonen Aleks	Vihr.	1
Kuisma Kia	NuVa:n ed.	1
Kallio Niklas	NuVa:n ved.	1
Jussinmäki Jari, kaupunginjohtaja		2
Hölsö Jaana, pöytäkirjanpitäjä		2
Kalliomäki Satu, tekninen sihteeri		2

Kaupungin ylintä päätösvaltaa käyttää kaupunginvaltuusto. Vuoden 2021 kuntavaaleissa valittiin kaupunginvaltuustoon ajalle 1.8.2021-31.5.2025 yhteensä 35 valtuutettua, jotka jakaantuivat puolueittain seuraavasti:

Kansallinen Kokoomus 10 valtuutettua, Suomen Keskusta 8 valtuutettua, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 7 valtuutettua, Vasemmistoliitto 2 valtuutettua, Vihreä liitto 3 valtuutettua, Suomen Kristillisdemokraatit 1 valtuutettua ja Perussuomalaiset 4 valtuutettua.

Kaupunginvaltuusto kokoontui vuoden aikana viisi kertaa, koronapandemiasta johtuen vain välttämättömät kokoukset pidettiin ja niihin oli etäosallistumismahdollisuus. Valtuusto käsitteli vuoden aikana mm. seuraavat asiat:

3.2.

- Asetettiin neljä tonttia myyntiin huutokaupalla ilman pohjahintaa.
- Hyväksyttiin Turun seudun puhdistamo Oy:n osakaskuntien osakeomistuksen määräaikaistarkastus.
- Päivitettiin keskusvaalilautakunnan jäsenistöä.
- Hyväksyttiin muutoksia vuoden 2020 talousarvioon

21.4.

- Hyväksyttiin Paimion jalankulun ja pyöräilyn edistämishjelma vuosille 2021 - 2026.
- Hyväksyttiin Turun kaupunkiseudun liikennejärjestelmäsuunnitelma ja merkittiin tiedoksi Varsinais-Suomen liikennejärjestelmäsuunnitelma.

16.6.

- Hyväksyttiin Paimion kaupungin sekä Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän vuoden 2020 tilinpäätökset ja myönnettiin vastuuvapaus tilivelvollisille tilikaudelta 1.1.-31.12.2020.
- Hyväksyttiin Urheilupuiston ja Tiilpruukintien asemakaavojen muutokset.
- Hyväksyttiin maa-alueen ostaminen Kehitysvamma-alan tuki- ja osaamiskeskukselta, KTO:lta.
- Hyväksyttiin 11 tontin ostaminen Ketokujan ja Kohisevantien alueilta.
- Myönnettiin omavelkainen takaus Paimion Palvelukeskussäätiölle Paltanpuiston saneeraukseen.

18.8.

- Päätettiin valtuuston varapuheenjohtajien määräksi kolme ja valittiin toimikaudeksi 1.8.2021 - 31.5.2023 valtuuston puheenjohtajaksi Mikko Lindberg (kesk), I varapuheenjohtajaksi Samu Salminen (kok), II varapuheenjohtajaksi Seppo Laitinen (SDP) ja III varapuheenjohtajaksi Kimmo Jalonen (KD).
- Valittiin luottamushenkilöt lautakuntiin ja muihin toimielimiin.
- Myönnettiin omavelkainen takaus Paimion Palvelukeskussäätiölle Paltanpuiston lainalle.

17.11.

- Hyväksyttiin vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelma
- Vahvistettiin vuoden 2022 tuloveroprosentiksi 20,75 %.
- Vahvistettiin kiinteistöveroprosentit vuodelle 2022
- Hyväksyttiin lisämääräraha henkilökunnan kertaluontoiseen palkitsemiseen koronatilanteessa.
- Hyväksyttiin hyvinvointikertomus vuosille 2021 - 2025.
- Päivitettiin pien- ja rivitalotonttien luovutusehtoja.

KUNTAYHTYMÄT, JOIHIN PAIMION KAUPUNKI KUULUU JA KAUPUNGIN EDUSTAJAT TOIMIELIMISSÄ:

Kokoonpanot 1.1.-17.8.2021

Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän hallitus

Lehtimäki Kati	jäsen
Rannikko Piia	varajäsen
Hallisto Reijo	jäsen
Kuopila Juha	varajäsen

Laitinen Seppo	jäsen
Huhtala Päivi	varajäsen

Rautio Rauno	jäsen
Kaarilahti Seija	varajäsen

Hongisto Jukka	jäsen
Berg Rauno	varajäsen

Vuontela Tarja	jäsen
Tuominen Outi	varajäsen

Rannikko Sari	jäsen
Ylitalo Jouni	varajäsen

Salon seudun koulutuskuntayhtymän valtuusto

Jätinvuori Marita	jäsen
Turpeinen Heikki	varajäsen

Havuaho Jarmo	jäsen
Pirhonen Henna	varajäsen

Riipinen Hannu	jäsen
Virtanen Melina	varajäsen

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän valtuusto

Alander Eira	jäsen
Hallisto Reijo	varajäsen

Laitinen Seppo	jäsen
Huhtala Päivi	varajäsen

Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymän yhtymävaltuusto

Rannikko Sari	jäsen
Jätinvuori Marita	varajäsen

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto

Rannikko Piia	jäsen
Jätinvuori Marita	varajäsen

Reponen Terhi	jäsen
Kuparinen Heikki	varajäsen

Salo Tapani	jäsen
Kuusela Mervi	varajäsen

Varsinais-Suomen liiton edustajainkokous

Ansio Sanna-Maija	jäsen
Ilola Timo	varajäsen

Hallisto Reijo	jäsen
Alander Eira	varajäsen

Laitinen Seppo	jäsen
Rannikko Sari	varajäsen

Varsinais-Suomen liiton maakuntavaltuusto

Turpeinen Heikki	jäsen
Ilola Timo	varajäsen

Lehikoinen Jouni	jäsen
Ansio Sanna-Maija	varajäsen

Jalonen Kimmo	jäsen
Heurlin Eeva	varajäsen

Peimarin koulutusyhtymän yhtymävaltuusto

Vairinen-Salmela Johanna	jäsen
Ylihonko Markku	varajäsen

Tuomola Mika	jäsen
Järvelä Heli	varajäsen

Lahti Tapani	jäsen
Ristilä Pasi	varajäsen

Mäkinen Hanna	jäsen
Klemola Anu	varajäsen

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021

Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän hallitus

Kuosmanen Sari	Puheenjohtaja
Hallisto Reijo	varajäsen

Hongisto Silja	jäsen
Backman Rami	varajäsen

Huhtala Päivi	jäsen
Rannikko Sari	varajäsen

Lattu Mira	jäsen
Mäkiö Sari	varajäsen

Niemi Mikko	jäsen
Laitinen Seppo	varajäsen

Tuominen Annica	jäsen
Taipaleenmäki Joonas	varajäsen

Rautio Rauno	jäsen
Ruohonen Aleks	varajäsen

Salon seudun koulutuskuntayhtymän valtuusto

Tiittanen Tii-Mari	jäsen
Kronbäck Pirkko-Liisa	varajäsen

Jätinvuori Marita	jäsen
Haanpää Klaus	varajäsen

Koriseva Piia	jäsen
Reponen Terhi	varajäsen

Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin kuntayhtymän valtuusto

Hemmilä Markus	jäsen
Ilola Timo	varajäsen

Määttänen Markku	jäsen
Lindberg Mikko	varajäsen

Varsinais-Suomen lastensuojelukuntayhtymän yhtymävaltuusto

Vuorela Heli	jäsen
Vairinen-Salmela Johanna	varajäsen

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuusto

Hemmilä Markus	jäsen
Jätinvuori Marita	varajäsen

Reponen Terhi	jäsen
Koriseva Piia	varajäsen

Salo Tapani	jäsen
Murto Sari	varajäsen

Varsinais-Suomen liiton edustajainkokous

Murto Sari	jäsen
Virta Timo	varajäsen

Ilola Timo	jäsen
Salminen Samu	varajäsen

Lindberg Mikko	jäsen
Hyssälä Tuomas	varajäsen

Peimarin koulutusyhtymän yhtymävaltuusto

Murto Sari	jäsen
Virtanen Melina	varajäsen

Vairinen-Salmela Johanna	jäsen
Särvä Joonas	varajäsen

Toivonen Jarmo	jäsen
Korhonen Toni	varajäsen

Ylitalo Jouni	jäsen
Heurlin Eeva	varajäsen

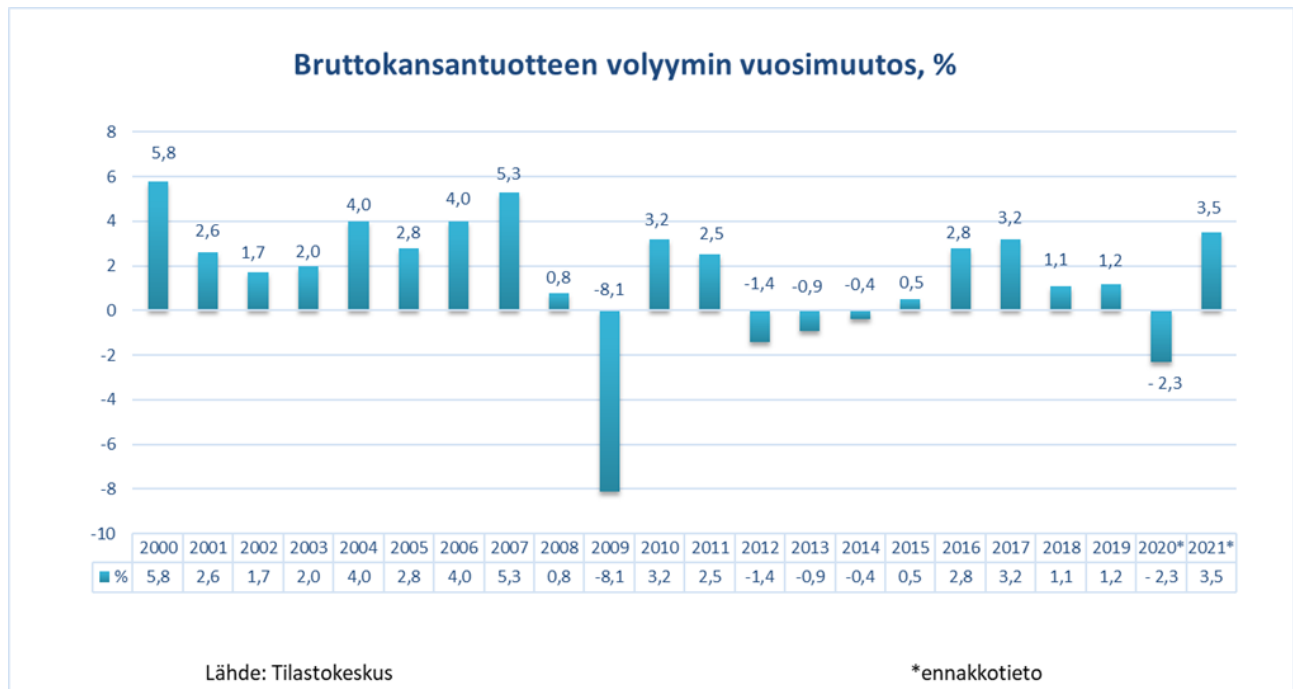
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Päättynyt vuosi oli toinen hyvin poikkeuksellinen peräkkäin. Maailmantalouden kasvunäkymiä varjostavat kiihtynyt inflaatio ja erityisesti energian hinnan nousu. Koronapandemian pitkittymisestä ja aaltoilusta huolimatta iskut kansantalouden kasvulukuihin ovat olleet Suomessa lievempiä kuin esimerkiksi finanssikriisin ja 1990-luvun alun lamassa. Bruttokansantuotteen lasku vuonna 2020 jäi huomattavasti pienemmäksi kuin EU-alueella keskimäärin, ja viime vuonna käynnistynyt elpyminen jatkui tasaisesti 2021.

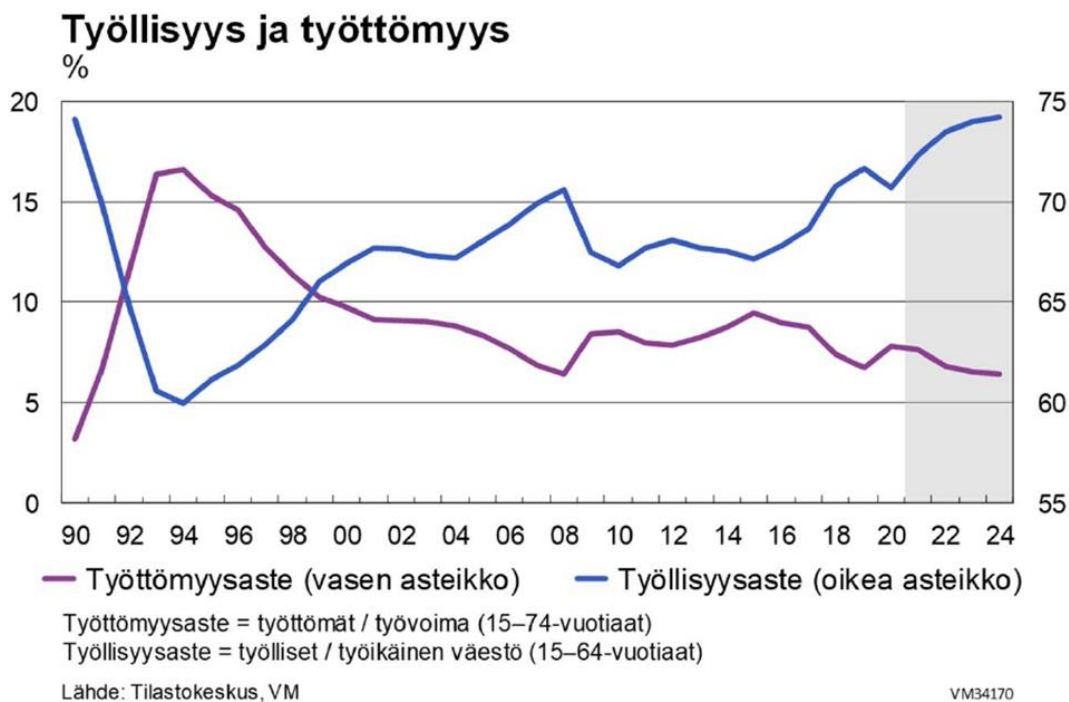
Vuonna 2020 bruttokansantuotteen volyyymi laski 2,8 prosenttia, mutta joillakin toimialoilla, kuten majoituksessa, ravitsemuksessa sekä liikenteessä, talouden heikentyminen on ollut kansantalouden keskiarvolukuja huomattavasti jyrkempää. Kysyntäeristä taantuma näkyi erityisesti viennin ja yksityisen kulutuksen rajuna supistumisena.

Suomen kansantalous kääntyi huhtikuussa 2021 reippaaseen kasvuun alkuvuoden rajoitustoimien ja heikon talouskehityksen jälkeen. Ennakollisten suhdannetietojen mukaan talouskasvu jatkui pirteänä koko loppuvuoden ajan, vaikka aaltoilevat koronatartunnat, joulukuussa käyttöön otetut

uudet rajoitustoimet, epävarmuuden lisääntyminen, inflaation kiihtyminen ja kustannuspaineiden nousu jättävät vuoden 2021 lopullisiin kasvulukuihin varmasti vielä jälkensä. Epävarmuustekijöistä huolimatta viime vuoden BKT:n volyymin muutos asettunee 3,5–4 prosentin tuntumaan.

Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan Suomessa oli työllisiä vuoden 2021 lopulla selvästi enemmän kuin vuotta aiemmin eli 2,6 milj., kasvua 128 000 työllistä. Työllisyysaste eli työllisten osuus 15-64 vuotiaista oli 2021 lopulla 73,3 %, kun se vuotta aiemmin oli 70,7 %. Työttömyysaste oli joulukuussa 6,7%, kun vuotta aiemmin oli 7,6%. Työttömiä on 16 000 enemmän kuin 2020 lopulla. Nuorten (15-24-vuotiaiden) työttömyysaste oli 10,5 %, mikä on 8,4 %-yksikköä vähemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa. Talouskasvu pitää yllä työvoiman kysyntää. Avointen työpaikkojen määrä on noussut. Vaikka työttömiä on edelleen paljon, kohtaanto-ongelmat voivat alkaa rajoittamaan työllisyyden kasvua.

Kuluttajahintojen keskimääräinen vuosimuutos (inflaatio) oli 2,2% vuonna 2021. Inflaatio nousi selvästi vuoden 2020 tasosta (0,3%). Vuoden lopulla. Kuluttajahintoja nosti vuoden takaiseen verrattuna eniten energian (benssiin, sähkön, dieselin) sekä omakotitalojen ja asunto-osakeyhtiöiden peruskorjausten ja remonttien kallistuminen. Kuluttajahintojen nousua vuoden takaisesta hillitsi eniten lasten päivähoitomaksujen ja asunto- ym lainojen korkojen halpeneminen. Vuoden 2022 helmikuussa inflaatio oli 4,5 %. Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022 muutti maailman talouden tilaa nopeasti ja totaalisesti. EU:n ja Yhdysvaltojen Venäjälle asettamat pakotteet ja sodasta aiheutunut epävarmuus pysäyttivät talouden vahvan kasvun. Pelkona on myös hintojen nousu ja työllisyyden hyvän kehityksen hidastuminen. Tilanne saattaa kääntyä stagflaatioon, jossa talouskasvu on hidasta tai pysähtyy, inflaatio jyllää ja työttömyyden taso on korkealla. Viimeksi tällainen tila on ollut 1970-luvun öljykriisin aikaan.

Kotitalouksien säästämisaste pysyi koronan vaikutuksesta edelleen korkealla: käytettävissä oleva tulo kasvoi hieman ja kulusta enemmän. Kotitalouksien käytettävissä oleva reaali-tulo kasvanee 0,5% työllisyystilanteen parantuessa ja keskiansioiden noustessa. Säästämisaste eli säästön suhde käytettävissä olevaan tuloon kasvoi 2,6%:lla, (2020: 4,9%). Kotitalouksien velkaantumistaso oli vuoden 2021 lopussa 135,0 prosenttia eli 2,0 %-yksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Velkaantumistaso on rahoitustilinpidon mukaisten lainojen suhde vuoden käytettävissä olevaan nettotuloon.

Korkotasot pysyi vuoden 2021 aikana historiallisen alhaisena. Sekä lyhyet että pitkät korot olivat poikkeuksellisen alhaisella tasolla ja reaalkorot ovat olleet monissa teollisuusmaissa negatiivisia jo yhdeksän vuotta. EKP:n ohjauuskorko on ollut 0% maaliskuusta 2016 alkaen ja maksuvalmiusjärjestelmän talletuskorko -0,5% syyskuusta 2019 alkaen.

Kunnallistalouden kehitys

Valtiovarainministeriön keräämien 2021 tilinpäätösarvioiden valossa kuntatalous heikkeni ennätysellisen hyvän vuoden 2020 jälkeen, jolloin valtion maksoi ennätysellisen suuret koronatuot kunnille osana valtionosuuksia. Vuosikate oli 13 kunnassa negatiivinen, vuonna 2020 vain

kahdessa kunnassa. Kuntien tilikauden tulos oli selvästi positiivinen. Tilikausi oli negatiivinen 67 kunnassa, kun vuonna 2020 tulos oli negatiivinen 32 kunnassa (230:ssa vuonna 2019).

Kuntien toimintakulut kasvoivat merkittävästi eli 7,7%, 2020: 2,0 %. Kuntien toimintatuotot kasvoivat korona-avustuksista johtuen. Koronasta huolimatta kuntien verotulot kasvoivat ennakoitua paremmin. Vuoden 2021 kasvu oli 6,7% (2020: 4,0%).

Kuntien yhteenlaskettu lainakanta kasvoi vuoden 2021 aikana hieman ja oli 19,14 mrd. euroa (2020: 19,03 mrd.€). Asukasta kohden laskettu kuntien lainakanta oli 3 478 euroa, kun vastaava luku vuotta aiemmin oli 3474 euroa.

Vuonna 2021 kuntien keskimääräinen verotuloilla painotettu tuloveroprosentti nousi ensimmäisen kerran yli 20:n ollen 20,02% (2020: 19,97). Efektiivinen veroprosentti oli 15,11% (2020:15,00). Efektiivinen veroaste tarkoittaa ”todellista” veroastetta eli maksuunpantujen verojen suhdetta tuloihin. Kun tuloista tehdään vähennykset kuten matka- ja tulonhankkimiskustannukset sekä ansiotulo- ja perusvähennykset ja verosta vähennetään esim. työtulo -ja kotitalousvähennykset sekä asuntolainan koron alijäämähyvitys, jää jäljelle maksuunpannut verot. Vaikka kuntien keskimääräinen tuloveroprosentti on lähes 20 %, maksavat suomalaiset selvästi vähemmän, sillä tosiasiallinen eli efektiivinen veroaste on keskimäärin vain 14 - 15 %. Vuodelle 2021 tuloveroprosenttiaan nosti 39 kuntaa, laski neljä kuntaa, yhteensä kuntia on 310. Korkein veroprosentti on Halsualla: 23,50. Alhaisin veroprosentti eli 16,50 oli Jomalassa, Manner-Suomen matalin on Kauniaisten 17,00. Yleisin veroprosentti 21,50 on 53 kunnassa.

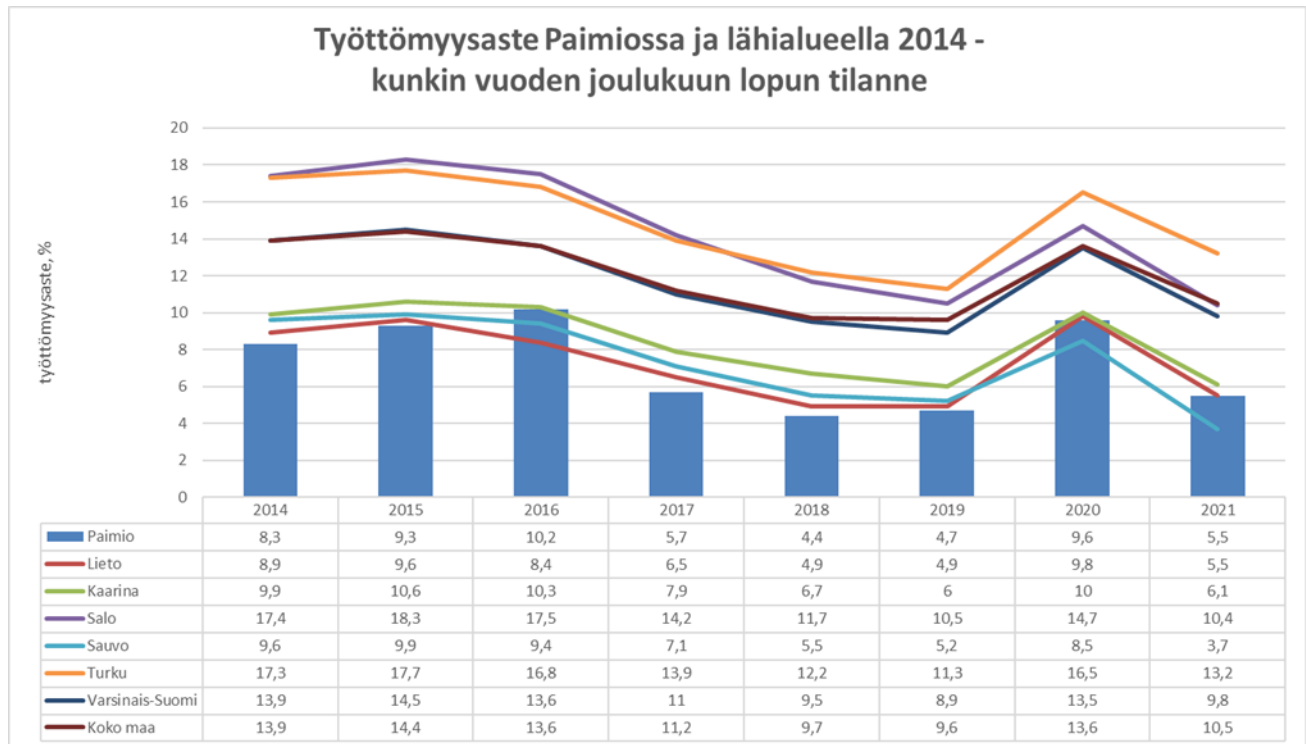
Oman talousalueen työllisyyden kehitys

Jo toista vuotta peräkkäinen taloutta leimaa koronaviruspandemian moninaiset vaikutukset. Se on kohdellut yrityksiä hyvin eri tavalla riippuen toiminta-alasta: osalle pandemialla ei ole ollut vaikutusta, osalla liikevaihto on kasvanut ja osalla toiminta on supistunut. Erityisesti hotelli- ja ravintola-ala on kärsinyt, aukiolorajoituksista johtuen. Varsinais-Suomen maakuntaennusteen mukaan maakunnan yrittäjien vuosina 2019 -2020 laskuun kääntyneet talousodotukset tekivät viime vuoden aikana käännöksen parempaan. Varsinaissuomalaisten yritysten talousodotukset ovat nousseet jyrkästi viime vuodesta. Kaikilla mittareilla – liikevaihto-odotukset, kannattavuusodotukset, henkilöstön määrän odotukset ja investointiaikeet – mitattuna on tultu reippaasti ylöspäin viime vuodesta. Kokonaisuudessaan talousodotukset näyttävät erittäin lupaavilta vuodelle 2022. Yrittäjät näkevät alkaneen vuoden lupaavampana tai yhtä lupaavana kuin ennen koronaa vuoden 2020 alussa.

Varsinais-Suomen työttömyys väheni vuoden 2021 aikana. Vuoden 2021 lopulla työttömiä työnhakijoita oli 22 400, se on 8400 (27%) vähemmän kuin vuoden 2020 lopulla. Varsinais-Suomessa työttömyyden aleneminen oli vauhdikkaampaa kuin koko maassa yleisesti. Muutos on perustunut pääosin lomautettujen määrän romahdukseen. Työttömien osuus työvoimasta oli joulukuun lopussa 9,8 % (13,5 % 12/2020). Varsinais-Suomen työttömyysaste oli vuoden 2021 lopulla pienempi kuin koko maan vastaava (10,5 %). Varsinais-Suomessa työttömyys väheni kaikissa seutukunnissa. Alin työttömyysaste oli Turunmaalla (6,9 %) ja Vakka-Suomessa (7,7 %). Pitkäaikaistyöttömiä on kuitenkin enemmän kuin vuosi sitten.

Vuonna 2021 työvoiman kysyntä on ollut poikkeuksellisen vilkasta ja käytännössä kaikilla aloilla osajia haetaan enemmän kuin viime vuosina. Eniten paikkoja on ollut auki teollisuudessa (pl.metalli), jossa työvoiman kysyntä on ollut yli 140% kovempaa tänä vuonna verrattuna vuoden takaiseen tilanteeseen. Rakentamisessa on työvoiman kysyntä ollut määrällisesti kovaa ja paikkoja on ollut auki yli 60% enemmän kuin viime vuonna. Myös puhdistusalalla, sotealan tehtävissä, hotelli- ja ravintolasektorilla sekä kuljetuksissa on paikkoja ollut yli 70% enemmän auki verrattuna viime Uusia työpaikkoja auki joulukuussa yli tuplasti viime vuoteen verrattuna

Verrattuna koko maan tasoon (10,5 %) on työttömyysaste sitä alempi kaikissa varsinaissuomalaisessa kunnissa, lukuunottamatta Turkuja. Työttömyysasteet olivat vuoden lopussa korkeimmat Turussa 13,2% (16,5 %), Salossa 10,4 % (14,7 %) ja Loimaalla 8,9% (12,1%). Alhaisimmat työttömyysasteet olivat Sauvossa 3,7% (8,5%), Ruskolla 4,6% (9,3%) ja Vehmaalla 5,0% (7,8%).

Paimion kaupungin talouden kehitys

Kaupungin asukasluku oli vuoden lopussa 11 041 henkilöä. Kasvua edelliseen vuoteen 112 asukasta. Vuonna 2020 Paimion luonnollinen väestömuutosoli negatiivinen, vuoden aikana syntyneitä oli yhdeksän vähemmän kuin kuolleita. Vuonna 2021 palattiin kasvun uralle ja syntyneitä oli 27 enemmän kuin kuolleita. Kaupungin väkiluku on kasvanut kymmenessä vuodessa yhteensä 570 asukkaalla eli keskimäärin noin 0,5 % vuodessa.

Paimion työvoiman määrä oli vuoden 2021 lopulla 5069 henkilöä, kun sen vuotta aiemmin oli 5114 henkilöä. Avoimia työpaikkoja oli 109, joka on 72 enemmän kuin vuotta aiemmin. Vuoden 2021 lopussa työttömiä työnhakijoita oli 278, kun heitä oli vuotta aiemmin 489. Työttömyysaste oli vuoden lopussa 5,5 % (2020: 9,6 %), se on maakunnan viidenneksi alhaisin.

Paimion kaupungin panostukset elinkeinotoimintaan ovat tuottaneet tulosta. Yhteistyö paikallisiin yrityksiin ja yrittäjiin on jatkunut hyvänä ja syventynyt. Yrittäjien keskuudessa vallitsee yhteistyön ja innostuksen henki. Marraskuussa 2021 tehdyssä Yrittäjien maakuntakyselyssä Paimio sijoittui eri luokissa kärkipäähän viime vuotiseen tapaan. Yrittäjyysilmapiirissä Paimio, joka viime vuonna nappasi kakkossijan, on tänä vuonna yrittäjyysilmapiiriarvioissa jaetulla kolmossijalla. Yrittäjien arvioissa oman kunnan ja yritysten välisestä yhteistyöstä Paimio sijoittui myös kolmanneksi, edellä Naantali ja Lieto.

Paimion elinkeinotoiminnassa on panostettu kiertotalousliiketoiminnan saamiseen YksYkkösen teollisuusalueelle ja siinä on onnistuttukin. Marraskuussa 2021 juhlittiin poistotekstiilien kiertotalouslaitoksen avajaisia Jukantiellä. Laitoksessa toimivat saman katon alla yritysten

poistotekstiiliä käsittelevä Rester Oy ja kotitalouksien poistotekstiiliä käsittelevä Lounais-Suomen Jätehuolto Oy (LSJH). Alkuvaiheessa alueelle arvioidaan tulevan 30-50 teollisuuden työpaikkaa, myöhemmin tavoitteena on moninkertaistaa työpaikkojen määrää.

Pääosa Paimion yrityksistä on pieniä alle 10 henkilöä työllistäviä. Sivulla 23 näkyvässä Paimion suurimpien yksityisten yritysten epävirallisessa taulukossa on mukana 36 yritystä, vuoden 2021 työntekijämäärä oli 1026, se on 79 kuin ko. yrityksillä vuotta aiemmin.

Vuoden 2021 aikana valmistui yhteensä 35 omakotitaloa, yksi paritalo ja neljä rivitaloa. Kerrostaloasuntoja ei valmistunut. Kaupunki myi 12 omakotitonttia ja vuokrasi 23 (2020: 5+17 tonttia). Lisäksi kaupunki myi kolme yritystonttia. Kaupunki osti kesällä tontteja myytäväksi Hanhijoen alueelta, koska myytäviä tontteja oli jäljellä enää Tiilitehtaan alueella. Vuoden 2021 lopussa kaupungilla oli myyntivalmiita pientalorakentamisen tontteja 34 kpl (2020: 47).

1.1.4. Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Olennaiset muutokset toiminnassa

Vuoden 2021 aikana ei tapahtunut olennaisia muutoksia toiminnassa.

Olennaiset tuloperusteiden muutokset

Oma-aloitteisia merkittäviä tuloperusteiden muutoksia ei tehty vuodelle 2021: kaikki veroprosentit säilyivät entisellään.

Valtio maksoi vuoden 2020 aikana korona-avustukset asukasperusteisesti. Vuoden 2021 korona-avustukset maksettiin koronahoitoon tehtyjen toimenpiteiden (mm. rokotukset, jäljitys) perusteella. Paimion vuoden 2021 korona-avustusten summa on noin 1,4 milj. euroa.

Verorahoitusta (veroja ja valtionosuuksia) kertyi yhteensä 65 milj. euroa, se on yli 1,6 milj. euroa alkuperäisessä talousarviossa ennakoitua enemmän.

Investoinnit

Vuoden 2021 nettoinvestoinnit olivat talousarviomuutosten jälkeen 2,6 milj. euroa ja suunnitelmavuosien 2022 - 2025 nettoinvestointien keskiarvo on noin 2,1 milj. euroa vuodessa.

Vuoden 2021 toteutuneet nettoinvestoinnit olivat 2,5 milj. euroa. Talousarvioon tehdyt muutokset kohdentuivat pääosin osakkeiden ja maanhankintaan (yhteensä 0,4milj.€).

Investoinneista noin 40% (1,0 milj. €) käytettiin julkiseen käyttöomaisuuteen. Suurimpina hankkeina Paimiontien kevyenliikenteenväylän rakentaminen ja Kriivarin ja muiden alueiden katujen päällystykset, mutta mukaan mahtuivat myös Alvar Aallontien kiertoliittymän, Jokipuiston skeittirampin ja leikkipuistojen rakentamista sekä matonpesupaikan peruskorjaus.

Talorakennuksen osuus investoinneista oli vajaan kolmanneksen (767t€) suurimpana hankkeena Vistan koulun Keskitalon peruskorjaus, pienempinä Nuorisotalon mopotalli rakentaminen ja märkätilojen korjaus. Tontti- ja raakamaata hankittiin yhteensä noin vajaalla 400 000 eurolla.

Tilinpäätöksen vaikutus kuluvan vuoden talousarvioon ja arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä.

Vuosien 2020 ja 2021 tulokset olivat ylijäämäiset valtion koronavaltionosuuksien ja -avustusten avittamana. Vuoden 2021 talousarvio oli laadittu lähes 1,5milj. euroa alijäämäiseksi. Ennakoitua suurempi verorahoitus (verot ja valtionosuudet) sekä 1,4 milj. euron korona-avustukset nostivat

tilinpäätöksen ylijäämäiseksi (755t€). Vuoden 2022 talousarvio laadittiin käytännössä 0-budjetiksi, ylijäämä 203t euroa. Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän edellistä vuotta enemmän, joskin kasvu arvioidaan tulevan tuista ja avustuksista. Toimintamenojen arvioidaan kasvavan noin 2,8 % vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna. Vuonna 2022 sekä verotilitysten että valtionosuuksien arvioidaan kasvavan noin 2,8% vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna.

Koronaviruksen vaikutukset ihmisten jokapäiväiseen elämään, vapaa-aikaan, talouteen jne. jatkuivat vuoden 2021 aikana suurina. Vuoden 2022 alkuvuoden aikana tilanne on helpottunut, vaikka koronatapauksia on enemmän kuin koskaan aiemmin, mutta koska rokotuskattavuus on hyvä, jolloin suurinosa sairastaa koronan lievästi. Ravintolarajoituksista ja etätyösuosituksista on luovuttu. Ihmiset ovat alkaneet alkaneet uusia vanhentuneita passejaan ja matkustaa jälleen ulkomaille.

Venäjän 24.2.2022 hyökkäys Ukrainaan vaikutukset ovat nopeat ja laaja-alaiset. Venäjän aloittaman sodan ja Venäjälle asetettujen pakotteiden talousvaikutuksina kuntatalouteen ovat mm. inflaation ja hintojen nousu ja epävarmuuden lisääntyminen. Hyökkäyssodalla on ollut nopeita vaikutuksia Paimioonkin. Sotaa paenneille ukrainalaisille on ripeällä aikataululla järjestetty sosiaali- ja terveyspalveluita, sekä opetus- ja varhaiskasvatuspalveluja, esimerkiksi valmistava opetus peruskouluikäisille alkaa 28.3.2022. Avun organsointiin ukrainalaisille osallistuvat kaupungin ja kuntayhtymän lisäksi myös Paimion seurakunta, SPR:n Paimion osasto, MLL:n paikallisyhdistys sekä yksityiset henkilöt.

Yleistä

Vuosi, josta Paimion ikä lasketaan	1325
Väkiluku 31.12.2021	11 041
Pinta-ala	240,2 km ²
- maapinta-ala	239,4 km ²
- vesipinta-ala	0,8 km ²
Veroprosentti 2021	20,75 %

Hallinnollinen asema

Aluehallintovirasto	Lounais-Suomen
Käräjäoikeus	Varsinais-Suomen
Kansaneläkelaitos	Läntinen vakuutuspiiri
Metsäkeskus	Läntinen palvelualue
Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	Varsinais-Suomen
Sairaanhoidopiiri	Varsinais-Suomen
Puolustusvoimat	Lounais-Suomen aluetoimisto

Väestö

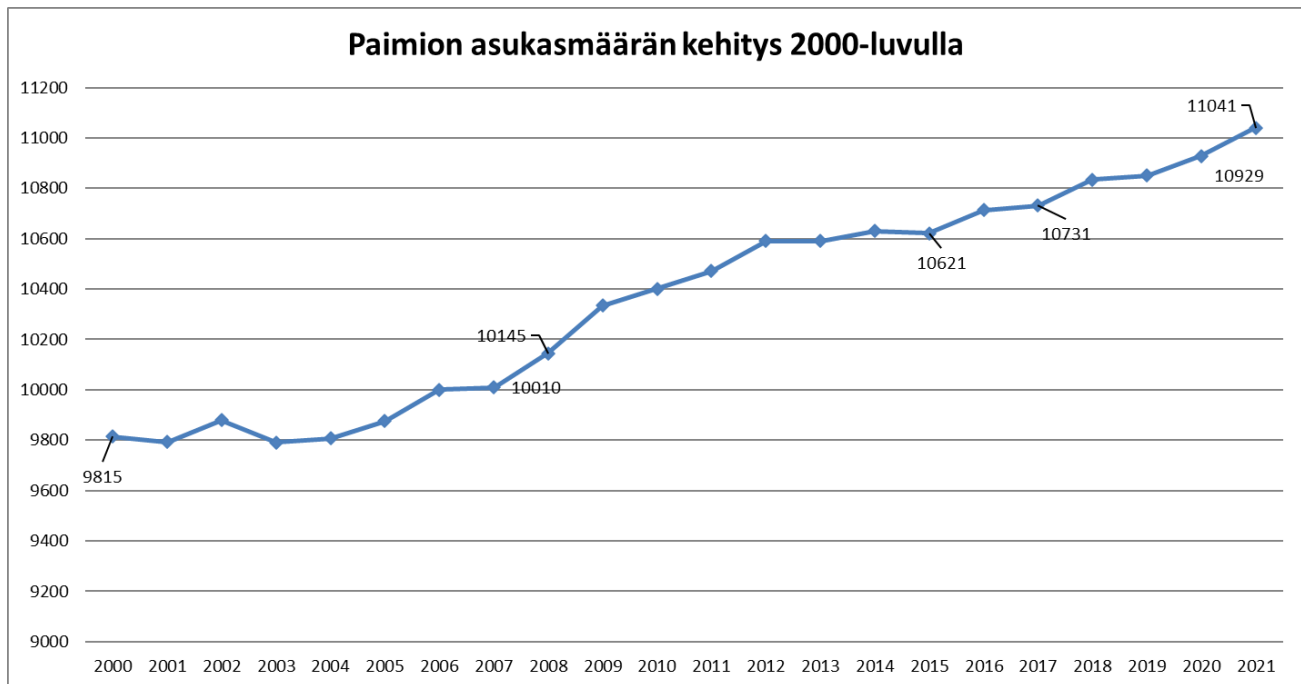
Väkiluku vuoden 2021 lopulla oli 11 041, kun se vuotta aiemmin oli 10 929 asukasta.

Väestön ikärakenne 31.12.:

Ikäryhmä	2020		2021	
	Lukumäärä	%	Lukumäärä	%
0-14	2086	19,1	2098	19,0
15-64	6405	58,6	6436	58,3
65-	2438	22,3	2507	22,7
Yhteensä	10 929	100,0	11 041	100,0

Väestömuutokset vuodesta 2010 alkaen

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Luonnolliset väestönmuutokset												
Syntyneet	125	120	124	135	119	106	114	107	100	95	95	120
Kuolleet	74	88	75	123	81	99	100	93	86	80	104	93
Netto	51	32	49	12	38	7	14	14	14	15	-9	27
kuntien välinen muuttoliike												
Kuntaan	539	587	573	486	514	535	547	559	637	553	636	634
Kunnasta	528	575	522	504	521	538	469	572	564	557	574	563
Netto	11	12	51	-18	-7	-2	78	-13	73	-4	62	71
Maahan- ja maastamuutto												
Kuntaan	18	31	37	19	17	15	27	29	38	27	24	29
Kunnasta	9	11	14	18	10	28	26	15	21	20	0	18
Netto	9	20	23	1	7	-13	1	14	17	7	24	11
Väestönlisäys yhteensä												
Henkilöä	71	64	123	-5	38	-8	93	18	104	18	77	109
%	0,7	0,6	1,2	0,0	0,4	-0,1	0,9	0,2	1,0	0,2	0,7	1,0
Korjaus	-3	5	-	4						-2	1	3
VÄKILUKU	10 402	10 471	10 591	10 590	10 628	10 620	10 713	10 731	10 835	10 851	10 929	11 041

Elinkeinoelämä

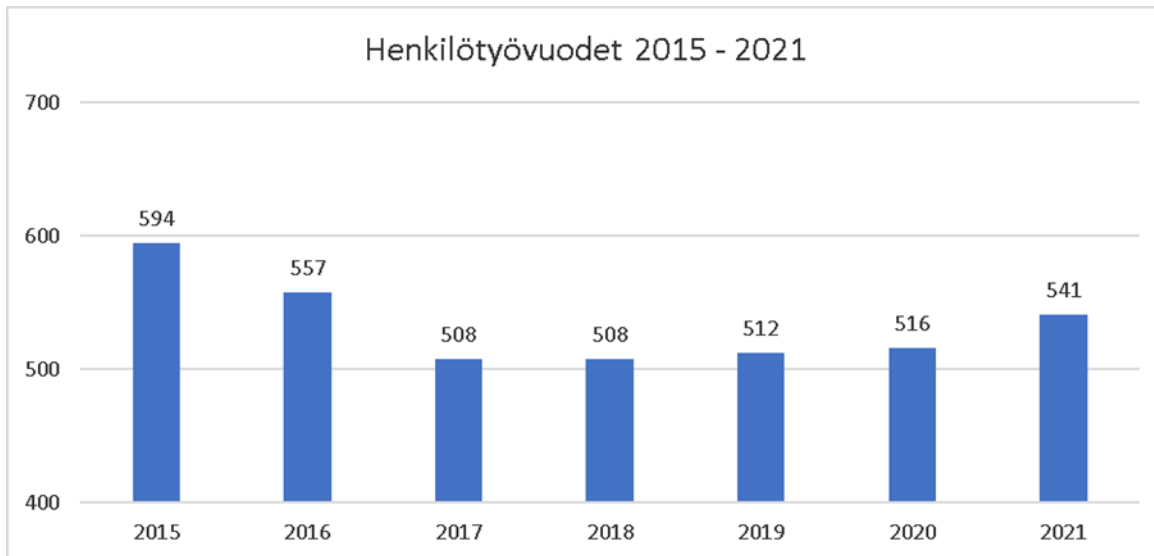
JULKISET TYÖNANTAJAT	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
KTO Kehitysvamma-alan tuki -ja osaamiskeskus V-S erityishuoltopiiri	460	528	596	639	565	650	604	630	665	596
Paimion kaupunki (teoreettinen htv)	552	582	590	594	557	508	508	512	516	541
Paimion-Sauvon Terveyskeskus	121	70	96	93	83	84	88	91	94	99
Paimion seurakunta	26	25	25	25	25	25	24	29	30	30
Maaseutuopisto Livia Paimio	27	27	26	28	24	21	22	22	22	24
Posti (jakeluhenkilöstö)	22	19	24	16	15	15	14	14	14	11
Kelan paikallistoimisto	10	10	11	10	5	5	4	7	4	1
Yhteensä	1218	1261	1368	1405	1274	1308	1264	1305	1345	1302
Yhteisöjä, kpl	7	7	7	7	7	7	7	7	7	7

YKSITYISET TYÖNANTAJAT	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Ansion Sementtivalimo	70	70	80	100	100	142	142	142	125	125
SteraTechnologies Oy	90	92	96	98	96	100	84	88	84	107
Amomatic Oy	38	50	45	45	54	53	60	60	60	60
ISS Palvelut Oy										55
Esperi Care Oy						28	29	29	36	46
Paimion Teurastamo	34	35	36	36	41	40	37	40	35	37
Mesera Cranes Finland Oy	47	62	43	38	31	25	29	37	32	35
Verkanappulat Paimio	12	12	20	20	22	18	35	35	33	32

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
S-Market Paimio	31	33	30	30	30	30	30	31	30	32
Jonator Oy	30	28	30	30	27	27	22	26	29	30
Truck Oil Oy ja Karunan Kuljetus Oy		39	35	35	34	32	28	36	36	29
Vilomix Finland Oy	24	22	21	24	23	23	25	25	27	27
Vahasilta Oy					15	21	22	24	25	26
Navix Oy	30	30	35	39	41	37	40	40	34	25
ABC-Tammisilta	40	32	35	35	40	35	26	25	25	25
Eltel Networks Oy	41	39	21	21	22	18	18	18	20	23
Kramp Oy (ent. Grene Noramaa)		30	29	28	22	20	23	21	20	21
Neste Motorest	16	16	15	16	16	24	20	19	20	20
Onnikodit (ent. Villa Luhti, Ahki)		19	17	16	17	17	15	14	20	20
K-Supermarket Paimio & Hannu Viitanen Oy	20	19	19	20	20	20	20	20	19	20
Familiar, Veikkari	21	21	21	23	19	17	16	18	19	19
Lidl							15	15	16	19
Kiinteistöhuolto 3J Oy			12	12	14	23	15	17	17	17
Maanrakennusliike Kivelä Oy	20	22	15	16	16	18	17	17	17	17
Maanrakennusliike Isomäki	20	20	22	22	30	30	28	28	28	17
Vistan Pesula Oy	28	30	28	24	23	25	22	23	18	16
Kuljetus Pertti J Leino Oy		9	12	12	12	14	14	14	14	15
Paimion Kuljetus Oy	17	16	16	16	15	14	14	14	14	15
Tokmanni Group Oy			13	13	13	13	13	12	12	14
Lounais-Suomen Osuuspankki + Op koti Lounais-Suomi	20	21	18	17	17	14	13	14	18	13
Kotileipomo Tanniset	13	13	10	10	13	15	15	15	15	13
Alitalon Vihannes Oy						10	10	10	10	12
Paimion Puupojat Oy						10	10	10	10	12
Peimarin Rakennuspalvelu Oy									9	12
Electric Power Finland Oy	23	25	35	40	47	55	12	11	10	10
Kasvihuonerakennus J&P Kurki Oy			13	12	10	10	11	10	10	10
Arkea Oy				42	106	105	96	70	80	
MLL:n Lasten ja Nuorten Kuntoutussäätiö			93	94	94	88	80	80	61	
Askalan maansiirto Oy							13	12	12	
Yhteensä	685	805	822	890	986	1083	1026	1028	1027	1026
Yrityksiä, kpl	22	26	30	31	32	35	37	37	38	36

1.1.5. Henkilöstö

Paimion kaupungin henkilökunnan tekemää työmäärää kuvataan henkilötyövuosina. Henkilötyövuodella tarkoitetaan täyttä työaikaa tekevän koko vuoden työskentelyä. Henkilöstömäärän vaihtelu vuoden aikana ja osa-aikatyötä tekevien osuus henkilöstöstä vaikuttavat siihen, että henkilötyövuosi kuvaa paremmin vuoden aikana palvelussuhteessa ollutta työvoimaa kuin henkilöstömäärä tietyinä päivinä. Yksi henkilötyövuosi on työaika, jonka yksi kokopäiväinen työntekijä tekee vuodessa. Osa-aikainen henkilö muutetaan henkilötyövuodeksi osa-aikaprosenttiaan vastaavasti. Paimion kaupungin teorettinen henkilötyövuosien määrä vuonna 2021 oli 541 htv.

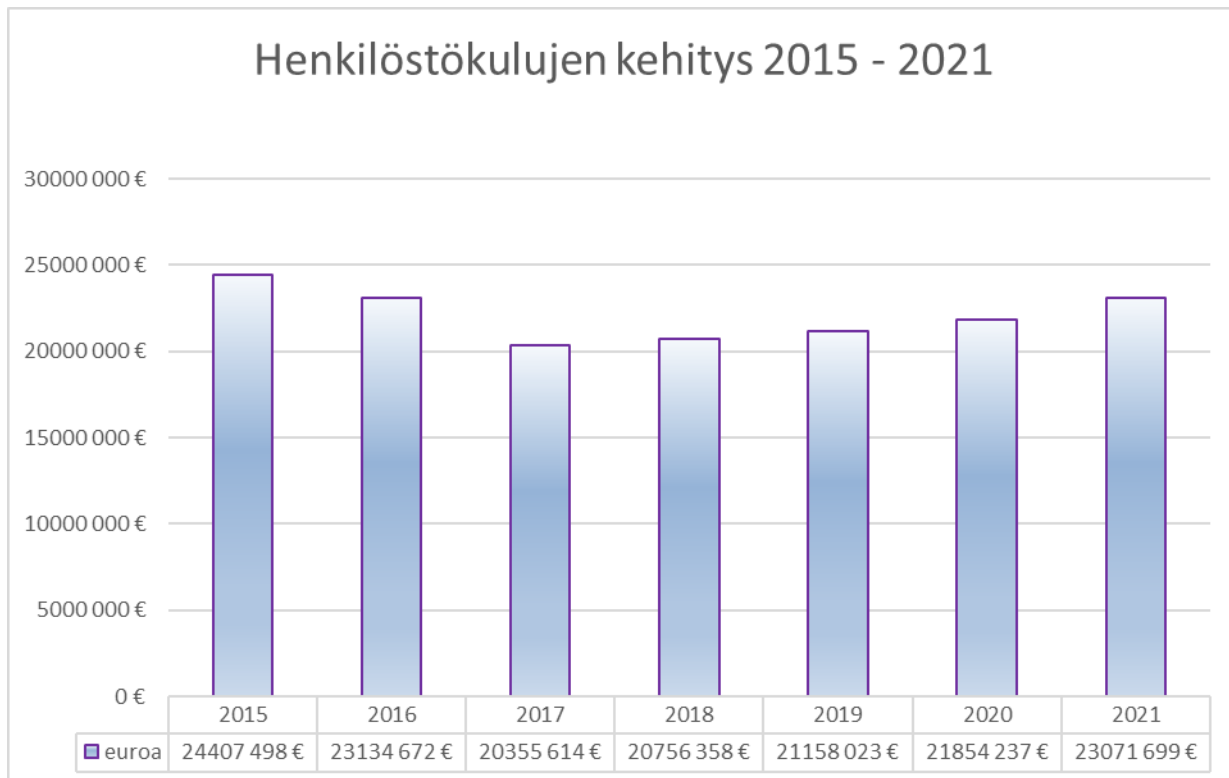

	HTV1, henkilötyövuodet			HTV2, vähennetty määritellyt			HTV3, vähennetty palkattomat		
	2020	2021	muutos	2020	2021	muutos	2020	2021	muutos
Hallintopalvelut	35	41	17,1 %	35	41	17,1 %	30	36	20,0 %
Sosiaali- ja terveyspalvelut	99	96	-3,0 %	85	85	0,0 %	70	70	0,0 %
Sivistyspalvelut	341	364	6,7 %	325	346	6,5 %	288	309	7,3 %
Tekninen ja ympäristöpalvelut	40	40	0,0 %	39	39	0,0 %	33	34	3,0 %
YHTEENSÄ	515	541	5,0 %	484	511	5,6 %	421	449	6,7 %

Työvoimavaltaisella kunta-alalla työvoimakustannukset muodostavat merkittävän osan kunnan taloudesta. Tilinpäätösvuoden palkat (kuvattu alla olevassa taulukossa) olivat 18,4 milj. euroa ja henkilösivukulut 4,6 milj. euroa, yhteensä henkilöstökulut olivat 23,1 milj. €. Kaupungin henkilöstökulut kasvoivat 5,6 % vuodesta 2020. Henkilöstökulujen toteutuma% talousarvioon nähden oli 98,05%.

Kunta-alan virka- ja työehtosopimukseen sisältyi vuonna 2021 yleiskorotus 1.4.2021 lukien, jonka suuruus oli 1 %. Myös henkilökohtaiset lisät korottuivat 1 %:lla. Yleiskorotuksen lisäksi sopimus sisälsi paikallisesti jaettavan järjestelyerän 0,8 %. Edellisenä vuonna palkkoja korotettiin 1,22 % yleiskorotuksella 1.8.2020 lukien.

Laajemmin kaupungin henkilöstön tilannetta kuvataan vuoden 2021 henkilöstöraportissa.

1.1.6. Ympäristö- ja ilmastonäkökulmat tilinpäätöksessä

Paimion kaupungin ympäristöohjelma 2019-2022 on kaupunginvaltuuston hyväksymä yleistason viitekehys, jonka puitteissa voidaan toteuttaa osaprojekteja ympäristöasioiden jalkauttamiseksi kaupungin toiminnassa sekä kaupunkilaisille. Ohjelma sisältää ratkaisuja kaupungin toiminnan vastuullisuuden lisäämiseksi viisaan liikkumisen, kestävien hankintojen, resurssiviisauden ja materiaalikierron, luonnon monimuotoisuuden ja toimintakulttuurin muutoksen avulla.

Ympäristöohjelmassa hyväksytyt tavoitteet mukaisesti Paimion kaupunki liittyi loppuvuodesta 2019 kaupunginvaltuuston päätöksellä HINKU- eli Kohti hiilineutraaleja kuntia -verkoston jäseneksi. Hankkeessa kaupunki sitoutui tavoittelemaan 80% hiilidioksidipäästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoteen 2007 verrattuna. Tällä hetkellä vähennys on -38 % (vuodesta 2007 vuoden 2020 ennakkotietoon verrattuna). Vähennystä edellisvuoteen on 11 %.

Ympäristöohjelman ja Hinku-tavoitteiden toteutumisen seuranta varten perustetut työryhmät, ympäristöohjelman seurantar ryhmä ja Hinkutyöryhmä pitivät kaksi yhteiskokousta vuoden 2021 aikana. Ryhmät päätettiin yhdistää Kestävän kehityksen työryhmäksi, joka kokoontui ensimmäisen kerran joulukuussa 2021.

Toteutuneita ympäristöohjelman tavoitteita resurssiviisauden ja materiaalikierron osalta on toteutettu kiinteistöpalvelujen tulosalueella, jossa energiansäästötoimet kaupungin kiinteistöissä ovat oleellinen osa toimintaa ja sitä myös jatkossa. Esim. kirjasto/kaupungintalon, Yläkoulun ja Tapiolan päiväkodin katoille asennetut aurinkovoimalat ovat tuottaneet energiansäästöä 167,6 MWh/v.

Paimion kaupunki on pyrkinyt aktiivisesti edistämään kiertotaloutta ja siihen liittyvän yritystoiminnan saamista YksYkkösen yritysalueelle. Alueelle on kaavailtu biokaasulaitosta. Lähteenmäen

teollisuusalueelle valmistui poistotekstiilien käsittelylaitos vuonna 2021, jolloin siinä aloittivat toimintansa Rester Oy ja Lounais-Suomen Jätehuolto Oy.

Viisaan ja vähäpäästöisen liikkumisen edistämiseksi kaupungin ja ELY:n yhteistyönä valmistui pitkään toivottu kevyen liikenteen väylä Tammissiltaan. Tämä tukee myös kaupungissa laaditun jalankulun ja pyöräilyn edistämishankkeen toteutusta. Viime vuonna valmistuivat ympäristötoimessa alustavat selvitykset työsuohdesähköpyörän käyttöönottamisesta kaupungin henkilöstölle ja leasingsähköautoista kaupungin työntekijöiden varten, mutta selvityksistä ei edetty käytännön toteutukseen.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi Paimion kaupunki on jatkanut vieraslajien torjuntaa niin itsenäisesti kuin VieKas LIFE –hankkeen myötä. Vieraslajitalkoita järjestettiin Hiekkakuopilla sekä Jokipolulla. Lisäksi kaupunki oli vuonna 2021 mukana Soolotalkoot-hankkeessa, jossa asukkaita kannustettiin osallistumaan vieraslajitalkoihin itsenäisesti omalla tontilla sekä merkityillä kohteilla kaupungin mailla.

Ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelmasta kaupungille on myönnetty avustusta lintukosteikon kunnostamiselle entiselle jäteveden puhdistamolle vuosille 2021-2022. Avustuksen suuruus on 51 646 euroa. Vuonna 2021 entisen jäteveden puhdistamon alueella on tehty viitasammakkoselvitys sekä pensaikon ja vesakon raivausta Valonian, lintu- ja luontoharrastajien kanssa pidetyn maastokatselmuksen annin perusteella. Hankkeen kustannukset tulevat jäämään arvioitua pienemmiksi, koska kaikkea etukäteen suunniteltua ei voi alueella käytännössä toteuttaa.

Lisäksi kaupunki on mukana Valonian koordinoimassa seitsemän varsinaissuomalaisen kunnan yhteisessä perinnebiotooppien kunnostamis- ja ennallistamishankkeessa, joka myös sai mittavan avustuksen, josta Paimion osuus on 62 900 euroa. Paimiossa em. yhteishankkeeseen kuuluvat Vähäjoki-Karhunojan varsien perinnebiotooppikohteet sekä Juntolan luonnonsuojelualue. Vuoden 2021 aikana tilattiin ja saatiin Juntolan luonnonsuojelualueelle luontotyyppi- ja kasvillisuus selvitys ja hoitosuunnitelma sekä liito-orava ja sammal selvitys. Vähäjoen ja Karhunojan kohteille tilattiin hoito- ja maisemasuunnitelma. Hoitotyöt suoritetaan vuoden 2022 aikana.

Paimion arvokkaat luontokohteet -selvityksen tekemistä Paimion lukion oppilaiden kanssa jatkettiin, lisäksi kaksi kaupungin työntekijää kartoittivat osan hankalammista kohteista ja merkitsivät ylös kohteen nykytilan. Toimintakulttuurin muutos -tavoitteen osalta ympäristöviestintää on lisätty verkkosivuilla, sosiaalisessa mediassa ja lehdessä.

Ympäristöohjelman ja Hinku-tavoitteiden toteuttamiseksi ja edistämiseksi, työryhmien toiminnan ja Helmi-hankkeiden koordinoimiseksi vuonna 2021 oli ympäristötoimessa vuonna 2021 palkattuna osa-aikainen (50 %) projektityöntekijä noin kahdeksan kuukautta.

1.1.7. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston edellyttämän ohjeen mukaan kaupunginhallitus esittää arvionsa merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.

Lautakunnat ovat arvioineet oman toiminnan osalta olennaisia riskitekijöitä ja ne on selostettu ko. lautakunnan kohdalla kohdassa 2.1. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttötalouden toteutuminen.

Talouden epävakauden vaikutukset

Vuosi 2021 oli yhä koronavuoristorataa, mutta talouden elpyminen oli silti vahvaa. Kasvu oli ripeää niin Suomessa kuin maailmantaloudessa. Koronaa edeltävä tuotannon taso saavutettiin vuoden 2021 lopulle mennessä. Nopea elpyminen näkyi inflaation kiihtymisenä. Erityisesti sähkön, polttoaineiden ja elintarvikkeiden hinnoissa on jo nähty tuntuvaa nousua, jolla on laaja-alaisia vaikutuksia niin yksityiseen kulutukseen, teollisuuteen, alkutuotantoon kuin palveluihin.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan 24.2.2022 mullisti talouden kaikilla tasoilla. Venäjän-vastaiset pakotteet ja kaupankäynnin tyrehtyminen heikentävät sekä Suomen että Euroopan kasvunäkymiä. Vuoden alussa ennen sodan alkua Suomen taloudellinen tilanne oli hyvä: työllisyys oli korkealla, työttömyys alhainen, avoimia työpaikkoja oli paljon ja teollisuudella tilauksia. Todennäköisyys kiihtyvälle inflaatiolle, talouskasvun hidastumiselle ja työttömyyden kasvulle on korkea ja paljon riippuu siitä kauanko sota kestää.

Kuntasektorin toimintaan vaikuttavia uudistuksia

Merkittävimät muutokset kuntasektorin toimintaan tuo tullessaan sote-uudistus ja hyvinvointialueiden perustaminen. Uuden sote-uudistuksen valmistelut käynnistyivät syksyllä 2019. Eduskunta hyväksyi hyvinvointialueiden perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen uudistamista koskevan lakipaketin 23.6.2021. Lait tulevat voimaan porrastetusti. Hyvinvointialueet aloittivat toimintansa 1.7.2021. Osa säännöksistä tulee voimaan 1.3.2022 uusien aluevaltuustojen aloittaessa toimintansa. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueille 1.1.2023 alkaen. Aluevaalit järjestettiin tammikuussa 2022 ja uusien aluevaltuustojen toiminta alkoi 1.3.2022. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä oppilashuollon tehtävät siirtyivät kunnilta hyvinvointialueille 1.1.2023.

Valtiovarainministeriön Kuntatieto-ohjelmassa kehitetyn kuntien ja kuntayhtymien automaattisen talousraportoinnin käyttöönottoprojekti päättyi 31.12.2020. Tilastokeskuksen tiedonkeruuvastuu on siirtynyt Valtiokonttorille. Kunta- ja maakuntatalouden tietopalveluun kerätään automatisoidusti kuntien, kuntayhtymien sekä maakuntien taloustiedot, jotka yhdistetään valtion organisaatioiden tiedonkeruuseen keskitetyssä julkishallinnon analysointi- ja raportointipalvelussa. Uudistuksen on tarkoitus parantaa tiedon laatua ajantasaisuuden, vertailukelpoisuuden ja kattavuuden osalta. Tiedot siirretään suoraan kirjanpitojärjestelmistä Valtiokonttorin ilmoituspalveluun XBRL-standardia hyväksikäyttäen. Vuoden 2021 tiedot saatiin raportoituja suunnitellusti, mutta uudistuksesta on aiheutunut paljon muutoksia kirjanpitojärjestelmään ja aivan ruohonjuuritasolle asti, mm. laskujen tiliöintiin.

Henkilöstöriskit

Joillakin toimialoilla, erityisesti sosiaalityössä, oppilashuollossa ja varhaiskasvatuksessa, pätevän ja ammattitaitoisen henkilökunnan saatavuus on vaikeaa. Jotkut tehtävät ovat henkilöriippuvaisia ja pitkäaikaiset poissaolot heikentävät toiminnan laatua, huolimatta sijaistoimintojen kehittämisestä. Monin paikoin tiukka henkilöstöresurssointi voi vaarantaa organisaation kehittämiseen liittyvien prosessien läpiviemisen ja vaikuttaa henkilöstön jaksamiseen. Henkilöriskiä kasvattavat myös koronapandemian pitkittymisestä johtuva lisättyö, sairastamisesta ja karanteeneista johtuneet poissaolot.

Rahoitusriskit

Kaupungin korollinen lainamäärä vuodenvaihteessa oli 54,0 milj. euroa, nettovelkaa on 51,6 milj. euroa. Lainamäärää saatiin vähennettyä 0,75 milj. eurolla. Lainamäärästä pitkäaikaisten velkakirjalainojen osuus oli 31 milj. euroa ja lyhytaikaisten lainojen (kuntatodistus) määrä on 23 milj.

euroa. Vuoden 2021 aikana ei nostettu pitkäaikaisia lainoja. Vuoden lopulla kiinteäkorkoisten lainojen osuus on 31,0 milj. euroa eli noin 57% (2020: 61 %). Lyhytaikaisten kuntatodistuslainojen korot ovat vuoden 2021 aikana olleet negatiivisia, joka on alentanut korkokustannuksia.

Korkotasoa oli edelleen poikkeuksellinen, historiallisen alhainen, euribor-korot ovat negatiiviset. Mahdollinen korkojen nousu on merkittävä riski kaupungille korkeasta lainamäärästä johtuen. Kuntatodistuslainojen koroissa ei ole pankin marginaalia. Poikkeukselliset tilanteet saattavat aiheuttaa rahamarkkinoilla häiriötilanteita, joilla on vaikutusta rahan hintaan tai saatavuuteen. Kuntasektorille häiriöiden vaikutus on kuntien luottoluokituksesta johtuen vähäisempi kuin yrityksille ja yksityisasiakkaille. Esimerkiksi koronapandemian vaikutus keväällä 2020 jäi lyhytaikaiseksi. Venäjän Ukrainan sodan vaikutuksista ei ole vielä täyttä kuvaa. Aiemmin korkojen arveltiin pysyvän negatiivisina pitkälle 2020-luvulle, mutta nyt niiden arvioidaan nousevan positiivisiksi jo vuosikymmenen puolivälissä.

Takausvastuut

Kaupungin omavelkaisten takausten pääoma samaan konserniin kuuluvalla yhtiöllä (Paimion Yrityskiinteistöt Oy) oli 2021 lopussa 4,2 milj. euroa (2020 4,4 milj.€). Paimion Yrityskiinteistöt Oy:n lainoilla on rahoitettu yhtiön omistamien teollisuusrakennusten rakentamista. Yhtiö vuokraa teollisuusrakennuksia yrityksille. Stera Technologies Oy:n kanssa maksusuoritukset ovat toteutuneet sovitusti. Toisen vuokralaisen maksuvaikeuksista johtuen kaupunki on antanut yhtiölle konsernilainaa v. 2012 - 2017 yhteensä 588 553 euroa, jotta yhtiö on pystynyt hoitamaan lainojen lyhennykset rahoituslaitoksille suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2021 lopulla konsernilainojen pääoma oli 411 032 euroa, josta 100 000 euron laina on oman pääoman ehtoista (Kvalt 14.12.2016 § 68) (2020: 470t€). Takauksiin sisältyy markkinariskiä, joka on osittain realisoitunutkin.

Kaupungin vastuusitoumukset muille kuin konserniyhtiölle olivat 2021 lopussa 5,3 milj. euroa (2020: 5,6 milj.€). Paimion Palvelukeskuksen lainoilla 2,3 milj.€, (2020: 2,0 milj€) on rahoitettu säätiön tilojen laajennusta ja peruskorjausta sekä uuden senioritalossa sijaitsevien kotihoidon toimistotilojen osuus, johon ei ollut mahdollista saada ARAn korkotukilainaa. Tiloissa toimii kaupungin vanhuspalvelujen yksikkö, joten takaukseen ei sisälly markkina- tai ulkopuolista riskiä. Seudullisten takausvastuiden suuruus on vajaan 2,9 milj. euroa. Suurimmat takausvastuut on Turun Seudun Puhdistamo Oy:lle: vajaa 2,7 milj euroa. Kunta-aravat Oy:n lainojen täytetakausta oli vajaa 0,4 milj. euroa (2020: 0,6 milj. euroa). Takausvastuut paikallisille vesi- ja jätevesiosuuskunnille myönnettyistä lainoista olivat vuoden lopussa 64t. euroa. Vastuumäärä on alentunut lainojen lyhentyessä suurimmaksi osaksi maksusuunnitelmien mukaisesti.

Oikeudenkäynnit

Kaupunkia koskevia oikeudenkäyntejä ei ole meneillään.

1.2. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa, että kunnalle ja kuntakonsernille asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on tuloksellista.

Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että

- kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista,
- päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa,
- lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että
- omaisuus ja resurssit turvataan.

Sisäisen valvonnan järjestäminen

Kaupunginhallitus vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeistamisesta ja asianmukaisesta järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta. Sisäinen valvonta ja riskien hallinta koskee kaikkia organisaatiotasoja kaupunkikonsernissa. Jokaiselle organisaatioryhmälle on sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa määritelty omat tehtävät ja vastuut. Kaikki toimielimet ja viranhaltijat, joille on annettu toimivaltaa kaupungin varojen käytössä ja toimivat viranomaisina, vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja toiminnan tuloksellisuudesta omalla vastuualueellaan. Henkilöstö toimii tavoitteiden ja ohjeistuksen mukaisesti sekä ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan ja toimintatapoja sekä raportoi havaitsemistaan epäkohdista esimiehilleen. Konserniyhteisöjen johdolle on määritelty omat vastuut ja tehtävät.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan yleisesti kaikkia niitä kunnan ja kuntakonsernin toiminta- ja menettelytapoja, joilla tilivelvolliset ja muut esimiehet pyrkivät varmistamaan, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja resurssit turvataan.

Toiminnassa ja päätöksenteossa tiedostetaan erilaisia toimintaan ja talouteen liittyviä riskejä. Tilivelvolliset viranhaltijat ja esimiehet ovat velvollisia johtamaan, suunnittelemaan ja ohjaamaan toimintaa tavoitteiden saavuttamiseksi ja riskien hallitsemiseksi toiminnan luonteen mukaisesti. Toiminnan ja talouden seurannan ja arvioinnin perusteella heidän tulee myös reagoida merkittäviin riskeihin ja poikkeamiin. Sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskien hallinta voi kuitenkin tuottaa vain kohtuullisen varmuuden yllä mainittujen sisäisen valvonnan tavoitteiden saavuttamisesta ja erilaisten riskien hallinnasta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointia on toteutettu osana talousarvion ja tilinpäätöksen laadintaprosessia ja merkittävimpien päätösten valmistelun yhteydessä.

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Tilinpäätöskirjassa riskien arviointi löytyvät jokaisen lautakunnan kohdalta kappaleesta 2.1. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttötalouden toteutuminen.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on osa jokapäiväistä toimintaa. Sisäinen valvonta ja toiminnan kehittäminen ovat saman asian eri tarkastelunäkökulmia: sitä että jokapäiväisessä toiminnassa pyritään varmistamaan, että oikea henkilö (tai toimielin) tekee oikeita asioita, oikea-aikaisesti oikein.

Tunnistetut keskeiset sisäisen valvonnan osa-alueiden kehittämisaalueet (puutteet)

Keskeisimmiksi kehittämisaalueiksi ovat nousseet:

- Riskienhallinta kokonaisuus: riskienhallinnan politiikka, vastuut ja tehtävät,
- kokonaisvaltaisuus ja jalkauttaminen sekä yksiköiden systemaattisten riskikartoitusten tekeminen

Olennaisimmat riskitekijät

Lautakuntien tekemien arvioiden perusteella neljässä pääryhmässä keskeisimpinä asioina nousivat esille:

Strategiset riskit

- Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kaupunkilaisten tarvetta
- Maankäytön suunnittelun hidas eteneminen
- Valtakunnallisen ja paikallisen poliittisen päätöksenteon ennakoimattomuus

Taloudelliset riskit

- Palvelujen kysynnän ennakoimattomat vaihtelut
- Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu
- Kaupungin lainamäärä ja korkoriski

Toiminnalliset riskit

- Henkilöstöriski: pätevän ja ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys, saatavuus ja osaamisen turvaaminen, työssäjaksaminen, sijaisten saatavuus, kun sijaiset ovat ”lakisääteisiä” ja sijaisten puute tai varahenkilöiden vähäisyys, kun sijaiset eivät ole ”lakisääteisiä” ja organisaatio on ohut
- Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit (järjestelmien toimintahäiriöt, käytettävyys, ohjeistus)

Vahinkoriskit

- Työtilojen tai työolojen turvallisuus
- Pandemia
- Onnettomuudet, luonnonilmiöt, keskeytysriskit (tulipalot, myrskyt, sähkö-, vesi-, tietoverkko- ja katuverkkokatkot)
- Ulkopuolisen aiheuttamat vaaratilanteet ja vahingonteot työpisteissä, kiinteistöissä tai kriittisissä kohteissa, esim. pohjavesialueilla.

Korona-pandemian vaikutukset voidaan kohdistaa kaikkiin riskiryhmiin.

Tätä kirjoitettaessa (20.3.2021) on korona-pandemia jatkunut jo yli kaksi vuotta.

Ennennäkemättömän poikkeuksellisen vuoden 2020 jälkeen, korona vaikutukset näkyivät 2021 edelleen, joskin edellistä vuotta lievempinä, sitä mukaa kuin rokotettujen osuus väestöstä kasvoi. Vuoden 2021 aikana koulut olivat vielä etäopetuksessa kevätlukukaudella, työntekijät etätöissä, kokoontumisia, ravintoloiden, uimahallien, liikuntapaikkojen ja kirjastojen toimintaa rajoitettiin merkittävästi. Rokotukset edistyivät vuoden 2021 aikana ripeästi: suurin osa väestöstä rokotettiin 2 - 3 kertaa. Vuoden 2022 helmi-maaliskuussa kokoontumia- ja ravintolarajoitukset loppuivat, etätyösuositus poistui ja maskisuosituksista voitiin osittain luopua.

Toteutetut ja suunnitellut kehittämistoimet

Valtuusto hyväksyi 12.2.2015 sisäisen valvonnan perusteet ja samalla hyväksyttiin vastaavat päivitykset hallintosääntöön.

Vuoden 2016 loppupuolella toimintansa aloitti kaupunginjohtajan nimeämä tietoturvaryhmä, jossa kaikki toimialat ovat edustettuina. Ryhmä aloitti työnsä laatimalla tietoturvapoliittikan, joka hyväksyttiin 15.3.2017 kaupunginhallituksessa. Kesällä 2018 tietoturvatyöryhmää laajennettiin ja siihen sisällytettiin myös tietosuojajasiat. Tietosuojapolitiikka hyväksyttiin 20.6.2018 kaupunginhallituksessa. Palvelutietovarannon kuvaukset lisättiin suomi.fi portaaliin. EU:n tietosuojasetuksen (GDPR) edellyttämät toimenpiteet ja rekisteriselosteet valmisteltiin ja laadittiin.

Tarvittavaa dokumentaatiota on kuitenkin runsaasti vielä tehtävänä ja kaikki olemassa oleva dokumentointi edellyttää säännöllistä tarkastelua ja päivittämistä.

Kattavamman ja yhdenmukaisemman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin saamiseksi otettiin käyttöön taulukko, jolla kerätään toimielinکوhtaisesti dokumentoidusti tietoa ja arvio riskienhallinnan järjestämisestä. Kaikilla toimielimillä on talousarviossa yhdenmukaisesti arvioidut olennaiset riskitekijät jaoteltuna neljään pääryhmään: strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä. Jokainen toimielin arvioi omia olennaisia riskitekijöitä talousarvion laadinnan yhteydessä, tekee väliarvioinnin vähintään kerran, valmistellessaan seuraavan vuoden talousarvioita.

Vuoden 2020 alusta tuli voimaan tiedonhallintalaki, joka on uusi julkisen hallinnon tiedonhallintaa koskeva yleislaki, jossa säädetään siitä, miten tietoja tulisi käsitellä ja kuvata viranhaltijaorganisaatioissa. Laki koskee lähes kaikkia julkishallinnon toimijoita ja se astui voimaan 1.1.2020, jonka jälkeen eletään siirtymäaikoja eri velvollisuuksien täyttämiseen 31.12.2023 asti. Kaupunginjohtaja asetti 24.11.2020 §15 ohjausryhmän tiedonhallintalain toimeenpanoa varten. Ohjausryhmän tehtävänä on koordinoita tiedonhallintalain edellyttämien suunnittelu- ja kuvausvelvoitteiden laatimista ja näistä aiheutuvia hankkeita.

Tammikuussa 2020 uuden asianhallintaohjelmiston käyttöönoton yhteydessä myös tiedonohjaussuunnitelma (tos) tuli saumattomasti uuden järjestelmän kanssa käyttöönotetuksi. Uuden asianhallintaohjelman myötä uudistui myös viranhaltijapäätösten ja kuulutusten julkaisu, vuoden 2020 aikana otettiin käyttöön sähköinen sopimushallinta. Asianhallintaohjelman uudistus edesauttaa arkistolain, tiedonhallintalain ym. ohjeistusten ja määräysten aiempaa parempaa noudattamista.

Kaupunginhallitus hyväksyi 16.12.2020 § 308 Paimion kaupungin saatavien laskutus ja perintäohjeet, jotka tulivat voimaan 1.1.2021.
Kaupunginhallitus hyväksyi 27.1.2021 §18 hankintaohjeet, jotka tulivat voimaan 1.2.2021.
Kaupunginvaltuusto hyväksyi 9.2.2022 § 6 Rahoitus-, sijoitus ja takaustoiminnan periaatteet.

Selvitys sisäisen tarkastuksen järjestämisestä

Paimion kaupungin koko huomioiden ei ole katsottu tarpeelliseksi perustaa erillistä sisäisen valvonnan yksikköä. Tarvittaessa kaupunginjohto on antanut tilintarkastusyhteisölle erillisiä toimeksiantoja.

Kannanotto sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä

Hallitus esittää kannanottonaan, että sisäinen valvonta on kokonaisuutena käsiteltynä tyydyttävällä tasolla. Sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan tuloksellisuudesta, lain- ja hyvän hallintotavan mukaisuudesta sekä johtamisen edellyttämän luotettavan toiminnallisen ja taloudellisen informaation tavoitteiden arviointiin ja hallintaan.

Sisäinen valvonta ei vielä riittävästi perustu systemaattiseen ja dokumentoituun riskien tunnistamiseen, arviointiin ja hallintaan. Sen vuoksi systemaattisuutta ja dokumentointia edelleen kehitetään ja järjestetään henkilökunnalle koulutusta mitä sisäinen valvonta ja riskienhallinta jokapäiväisessä käytännön työssä tarkoittavat.

Sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta puhuttaessa tulee muistaa, että se on osa jokapäiväistä toimintaa.

1.3. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintakertomuksessa esitettävästä tuloslaskelmasta on eliminoitu kaupungin sisäinen laskutus ja luvut lasketaan näistä ulkoisista luvuista.

Tuloslaskelmassa selvitetään tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyyttä tilikaudelle jaksotettuihin menoihin välitulosten eli toiminta-, käyttö- ja vuosikatteen sekä tilikauden tuloksen avulla.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Ulkoiset tuotot ja kulut, kaupunki	2021	2020
Toimintatuotot	8 070	6 200
Toimintakulut	- 69 850	- 65 804
Toimintakate/ jäämä	- 61 781	- 59 605
Verotulot	45 603	44 007
Muut valtionosuudet	18 541	19 094
Rahoitustuotot ja -kulut	803	783
Korkotuotot	460	464
Muut rahoitustuotot	491	568
Korkokulut	- 143	- 235
Muut rahoituskulut	- 5	- 14
Vuosikate	3 166	4 279
Poistot ja arvonalennukset	- 2 495	- 2 573
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	0	0
Tilikauden tulos	671	1 706
Poistoeron lisäys	84	84
Tilikauden yli-/alijäämä	755	1 790

Tuloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista = 100 x Toimintatuotot/toimintakulut	11,6	9,4
Vuosikate prosenttia poistoista = 100 x Vuosikate/Poistot	126,9	166,3
Vuosikate €/asukas	286,80	391,60
Asukasluku	11 041	10 929

Toimintakate on toimintatuottojen ja –kulujen erotus, joka ilmoittaa paljonko toimintamenoista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön)

Tunnusluku osoittaa paljonko toimintakuluista saadaan katetuksi palvelusuoritteiden myynti- ja maksutuloilla sekä muilla varsinaisen toiminnan tuotoilla.

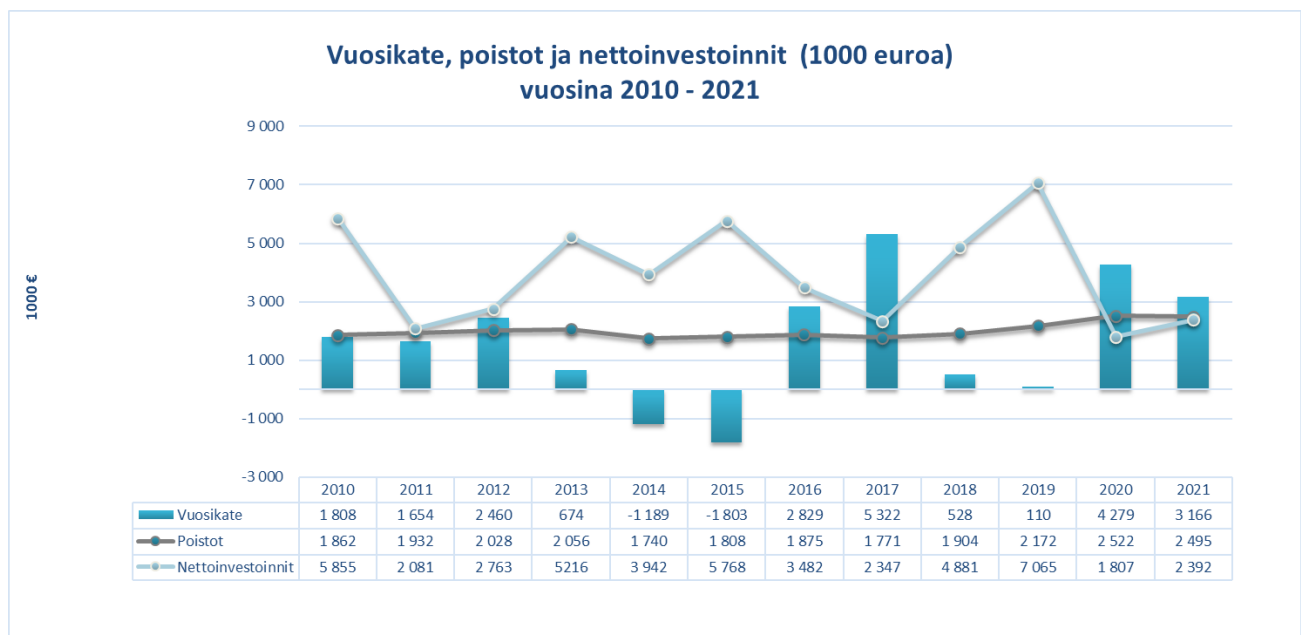

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Mikäli vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulo-rahoitus heikko.

Vuosikate prosenttia poistoista

=100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 % oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistojen alaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet, liittymismaksut ja muut rahoitusosuudet.

1.4. Toiminnan rahoitus

Toiminnan rahoitusta tilikaudella tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla.

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 166,3	4 279,4
Satunnaiset erät netto	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät	-144,0	-210,4
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 783,2	-2 015,4
Rahoitusosuudet investointeihin	84,6	108,1
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	450,4	310,7
Toiminnan ja investointien rahavirta	774,1	2 472,5
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-180,0	0,0
Antolainasaamisten vähennykset	129,2	150,0
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	,0	10 000,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 750,0	-3 146,4
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000,0	-13 000,0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-3,7	24,9
Saamisten muutos	-398,0	-572,4
Korottomien velkojen muutos	315,6	766,3
Rahoituksen rahavirta	-886,94	-5 777,69
Rahavarojen muutos	-112,9	-3 305,2
Rahavarojen muutos	-112,9	-3 305,2
Rahavarat 31.12.	2 340,8	2 453,6
Rahavarat 1.1.	2 453,6	5 758,8

Rahoituslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toiminnan ja investointien rahavirrankertymä 5 vuodelta, 1000 €	-4 995,5	-6 614,9
Investointien tulo-rahoitus, % =100 x Vuosikate/Investointien omahankintameno	117,3	224,4
Lainanhoitokate =(vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+lainanlyhennykset)	1,1	1,3
Laskennallinen lainanhoitokate =(vuosikate+korkokulut)/(korkokulut+laskennalliset lainanlyhennykset)	0,5	0,6
Kassan riittävyys, pv = 365 pv x rahavarat 31.12./ kassasta maksut tilikaudella	11	13
Asukasluku	11 041	10 929

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Jos rahoituslaskelman välitulostulos toiminnan ja investointien rahavirta on positiivinen, ilmaisee se, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen. Negatiivinen määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamalla joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulo-rahoitus -%

= 100 * Vuosikate / Investointien omahankintameno

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulo-rahoituksella (=vuosikate). Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Laskennallinen lainanhoitokate

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)

Tunnusluku kertoo kunnan tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Tulo-rahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Tunnuslukua on syytä tarkastella useamman vuoden jaksolla.

Lainanhoitokate (todellinen)

= (Vuosikate + Korkokulut) / (Korkokulut + Lainanlyhennykset)

Kassan riittävyys (pv)

= 365 pv * Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa rahavaroilla.

1.5. Rahoitusasema ja sen muutokset

Tase ja sen tunnusluvut

	2021	2020
VASTAAVAA	1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1 Aineettomat oikeudet	45,7	121,0
2 Muut pitkävaikutteiset menot	225,6	98,1
	271,2	219,1
II Aineelliset hyödykkeet		
1 Maa- ja vesialueet	8 186,2	7 942,5
2 Rakennukset	27 741,1	28 963,0
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 631,7	7 521,4
4 Koneet ja kalusto	694,9	628,7
5 Muut aineelliset hyödykkeet	299,4	299,4
6 Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	659,7	22,0
	45 213,1	45 377,1
III Sijoitukset		
1 Osakkeet ja osuudet	23 883,6	23 874,4
3 Muut lainasaamiset	17 338,8	17 338,8
4 Muut saamiset	101,0	101,0
	41 323,4	41 314,2
A PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	86 807,7	86 910,4
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1 Valtion toimeksiannot	18,8	23,7
2 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	205,9	206,3
	224,7	229,9
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2 Lainasaamiset	421,0	370,2
Lyhytaikaiset saamiset		
1 Myyntisaamiset	1 356,2	1 191,9
2 Lainasaamiset	1,8	2,7
3 Muut saamiset	553,8	426,0
4 Siirtosaamiset	1 439,6	1 332,7
	3 772,3	3 323,5
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 340,7	2 453,6
C VAIHTUVAT VASTAAVAT, YHTEENSÄ	6 113,1	5 777,1
VASTAAVAA YHTEENSÄ	93 145,4	92 917,4

	2021	2020
VASTATTAVAA	1 000 €	1 000 €
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	16 891,8	16 891,8
V Edellisten tilikausien yli/alijäämä	11 877,5	10 087,4
VI Tilikauden ylijäämä	755,4	1 790,1
A OMA PÄÄOMA, YHTEENSÄ	29 524,7	28 769,3
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1 Poistoero	1 010,9	1 095,0
	1 010,9	1 095,0
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1 Valtion toimeksiannot	18,8	23,7
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	568,2	570,7
3 Muut toimeksiantojen pääomat	70,6	72,2
	657,6	666,5
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 375,0	30 975,0
	24 375,0	30 975,0
II Lyhytaikainen		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 600,0	23 750,0
5 Saadut ennakot	443,1	427,6
6 Ostovelat	3 778,2	3 538,9
7 Muut velat	616,6	575,1
8 Siirtovelat	3 139,3	3 120,1
	37 577,2	31 411,7
E VIERAS PÄÄOMA, YHTEENSÄ	61 952,2	62 386,7
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	93 145,4	92 917,4
Taseen tunnusluvut	2021	2020
Omavaraisuusaste, %	32,9	32,3
Suhteellinen velkaantun., %	85,2	89,4
Kertynyt ylijäämä (alijäämä) €	12 632 876	11 877 491
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as	1 144	1 087
Lainakanta €/as	4 889	5 007
Lainakanta 31.12., 1000 €	53 975	54 725
Lainasaamiset 31.12., 1000 €	17 339	17 339
Asukasmäärä	11 041	10 929
Lainat ja vuokravastuut 31.12. 1000€	54 832	55 542
Lainat ja vuokravastuut, €/as	4 966	5 082

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä.

Suhteellinen velkaantuneisuus

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot} (= \text{toimintatuotot} + \text{verotulot} + \text{valtiosuudet})$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska käyttöomaisuuden ikä, käyttöomaisuuden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisin maksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Tunnusluku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/as

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa.

Lainat €/asukas

= $[\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})] / \text{Asukasmäärä}$

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, €/asukas

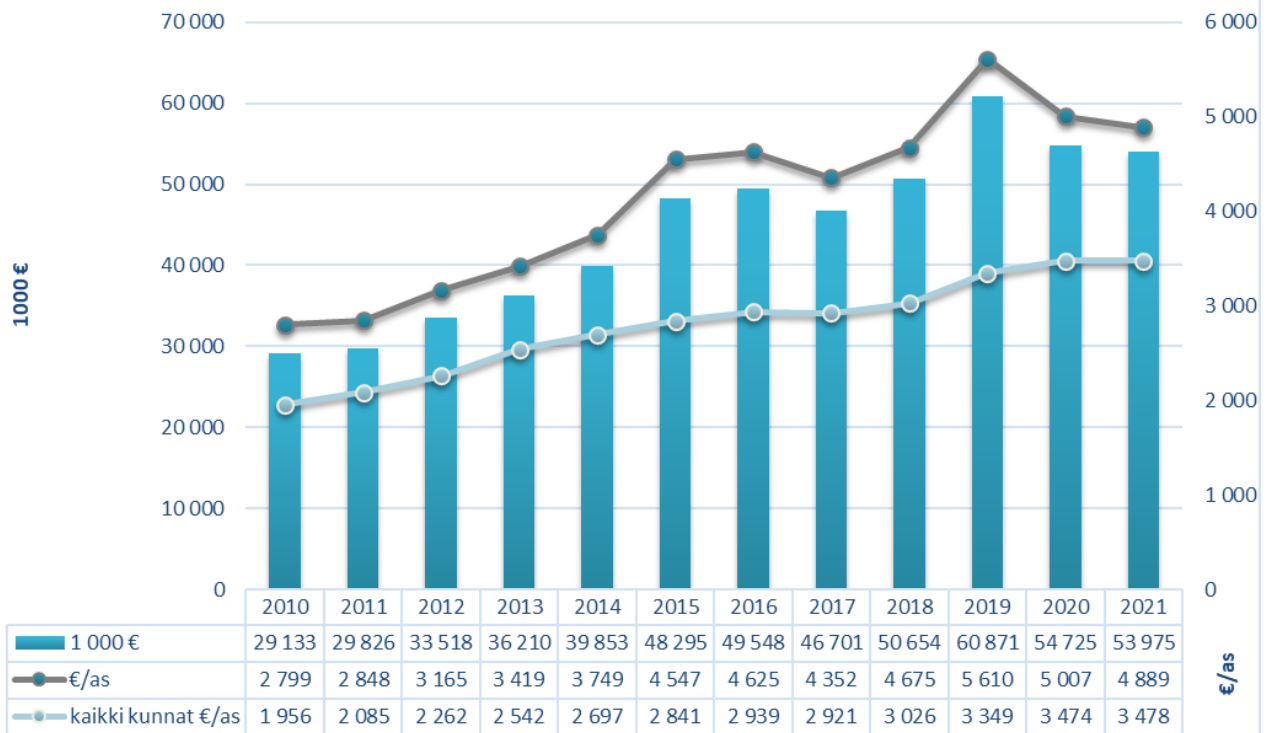
= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Korolliset lainat 2010 - 2021 1000 € ja €/as

* kuntien lainakanta per asukas (lähde Kuntaliitto)

1.6. Kokonaistulot ja -menot
Kaupungin ulkoiset kokonaistulot ja -menot vuonna 2021

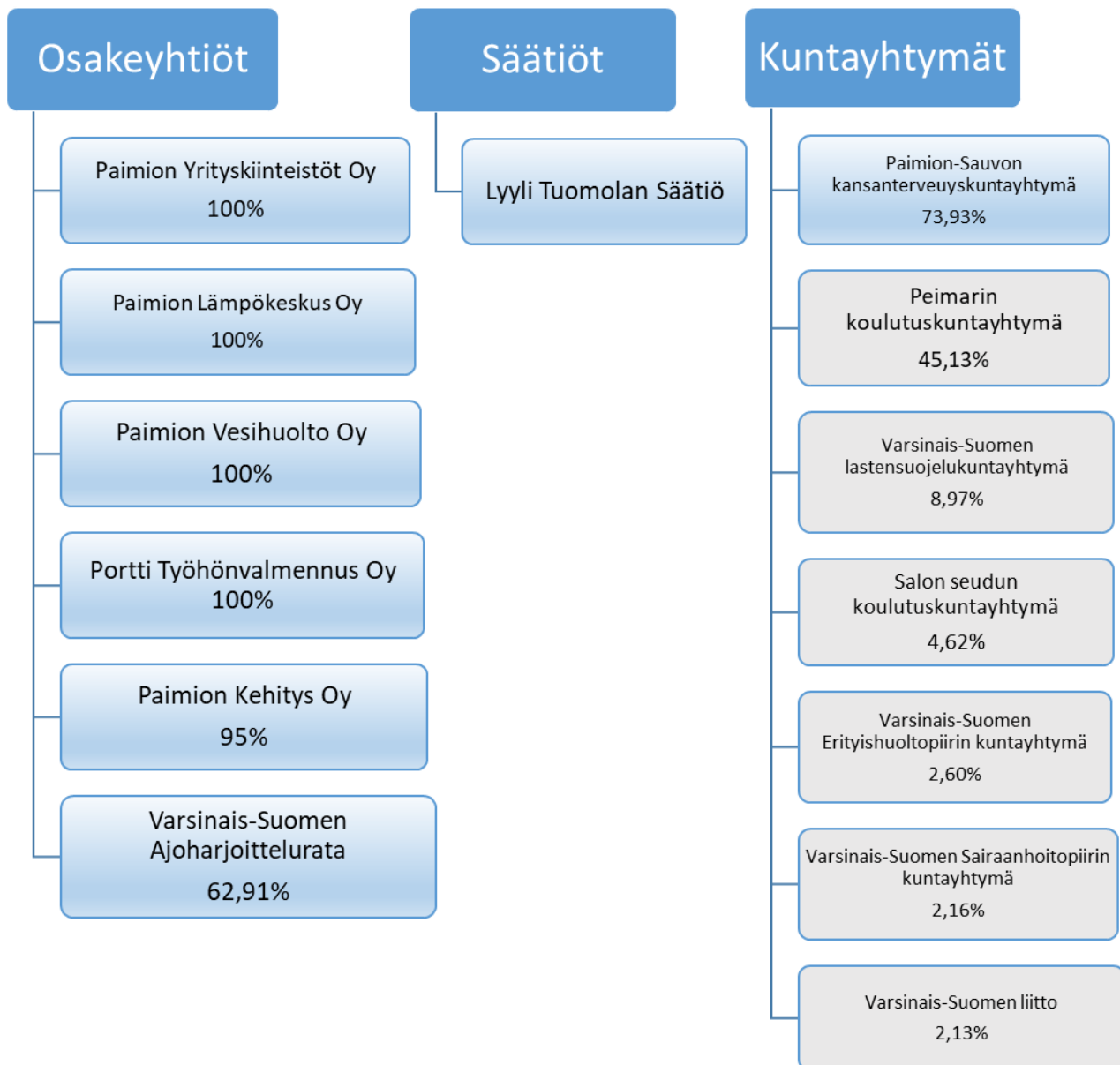
TULOT	1 000 €	%	MENOT	1 000 €	%
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	8 069,6	10,7	Toimintakulut	69 850,3	92,3
Verotulot	45 602,5	60,3	Korkokulut	142,6	0,2
Valtionosuudet	18 541,0	24,5	Muut rahoituskulut	5,0	0,0
Korkotuotot	459,7	0,6	Satunnaiset kulut	0,0	0,0
Muut rahoitustuotot	491,4	0,6			
Satunnaiset tuotot	0,0	0,0	Tulorahoituksen korjauserät		
			-Pakollisten varausten muutos	0,0	0,0
Tulorahoituksen korjauserät			-Pysyvien vast. hyöd. luovutustappiot	0,0	0,0
-Pysyvien vast. hyöd. luovutusvoitot	-144,0	-0,2			
Investoinnit			Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	84,6	0,1	Investointimenot	2 783,2	3,7
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	450,4	0,6			
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	129,2	0,2	Antolainasaamisten lisäykset	180,0	0,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,0	0,0	Pitkäaik. lainojen vähennys	2 750,0	3,6
			Lyhytaikaisten lainojen vähenn.	0,0	0,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	2 000,0	2,6			
Kokonaistulot	75 684,3	100,0	Kokonaismenot	75 711,1	100,0

1.7. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Paimion kaupungin konsernirakenne 31.12.2021

(% osakepääomasta tai äänivallasta)

Konsernin toiminnan ohjaus

Vuoden 2021 aikana Paimion kaupungin konsernirakenteessa tapahtui yksi muutos Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy:stä tuli maaliskuussa 2021 tytäryhteisö. Kaupunkikonsernissa ei ole enää osakkuusyhteisöjä. Tytäryhteisöasemassa konserniin ovat kuuluneet jo aiemmin Paimion Lämpöyhtiö Oy, Paimion Vesihuolto Oy, Paimion Yrityskiinteistöt Oy, Paimion Kehitys Oy ja Portti työhönvalmennus Oy, Paimion-Sauvon terveyskeskuskuntayhtymä ja Lyyli Tuomolan säätiö.

Kaupunginvaltuuston 29.9.2011 hyväksymillä konserniohjeilla on luotu puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

Paimion Lämpöyhtiö Oy tuottaa kaukolämpöä Paimion kaupungin alueella. Yhtiön tuottama lämpöenergia tuotetaan suurimmaksi osaksi biopolttoaineilla (kokopuu- ja metsätähdehake) sekä sahanpurulla lämpökeskuksessa, jonka yhteydessä on lämpöpumpusavukaasupesuri. Yhtiöllä on myös pellettilämpökeskus sekä varalaitoksena raskasta polttoainetta käyttävä öljylämpökeskus. Yhtiön toimitusjohtaja on Pekka Vihervuori ja yhtiön palveluksessa on hänen lisäkseen neljä työntekijää.

Paimion Vesihuolto Oy hoitaa Paimion kaupungin alueella vesihuollon ja vastaa puhdasvesi-, jätevesi ja hulevesiverkostojen suunnittelusta, rakennuttamisesta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Yhtiö aloitti toimintansa 1.1.2014. Yhtiö osti Mäntykankareen Vesi Oy, jonka koko osakekannan yhtiö osti Paimion kaupungilta ja Sauvon kunnalta vuoden 2019 lopulla, fuusioitiin emoyhtiöön 31.8.2021 ja se lakkasi olemasta itsenäisenä yhtiönä. Yhtiön toimitusjohtaja on tekninen johtaja Juha Saarinen. Yhtiön palveluksessa on kuusi työntekijää. Lisäksi yhtiö ostaa työaika kaupungin tekniseltä toimelta.

Paimion Yrityskiinteistöt Oy omistaa teollisuus- ja tehdaskiinteistöjä, jotka on vuokrattu edelleen yrityksille. Yhtiön toimitusjohtaja on Timo Piispa. Yhtiön palveluksessa ei ole yhtään henkilöä.

Paimion Kehitys Oy aloitti toimintansa 2019. Yhtiön päätehtävänä on Paimion seudun elinvoiman eli kilpailukyvyyn kehittäminen. Sen strategiassa työnkohteet ovat jaettu kolmeen osa-alueeseen; 1) Sisämarkkinoiden ja palveluiden kehittäminen – SunPaimio, 2) Seudun työpaikkojen lisääminen – Paimio Innovation Hub ja 3) Uusien pääomien ja investointien saaminen Paimion alueelle – Paimion Leijonienluola. Kaupungin omistusosuus yhtiöstä on 95 % ja Paimion yrittäjät ry:n osuus on 5 %. Yrittäjähdistyksellä on oikeus nimetä yksi hallituksen viidestä jäsenestä. Yhtiön toimitusjohtaja on elinkeinojohtaja Mika Ingi. Yhtiön palveluksessa on projektityöntekijä.

Portti Työhönvalmennus Oy perustettiin 2019 maakunnallisiin tarjouskilpailutuksiin osallistumista varten. Yhtiön toimiala on työllistymistä edistävien yksilö- ja ryhmämuotoisten koulutus- ja valmennuspalveluiden tuottaminen, henkilöstön rekrytointipalvelut ja työvoiman vuokrauspalvelu, sosiaali- ja hyvinvointipalveluiden tuottaminen ja palveluohjaus sekä työ- ja päivätoiminnan tuottaminen. Paimion kaupunki omistaa yhtiön 100 %:sti. Yhtiön toimitusjohtaja on työvoimapaalveluiden päällikkö Johannes Joutsenlahti. Yhtiöllä oli hyvin vähän toimintaa vuoden 2021 aikana, eikä sen palveluksessa ole yhtään henkilöä.

Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy on järjestänyt tieliikennelain tarkoittamaa liukkaan kelin ajoharjoittelua Varsinais-Suomen alueella. Liukkaan kelin ajoharjoitteluun kohdistuneen lakimuutoksen takia yhtiö on kärsinyt suuria taloudellisia vahinkoja ja toimintaa on jouduttu supistamaan merkittävästi aikaisemmasta tasosta. Osakeyhtiön osakkeista 74,17 % omistaa alueen kunnat (Paimion osuus vuoden lopulla 62,91 %), muita omistajia mm Suomen Autokoululiitto, V-S Autokouluyhdistys r.y. ja Autoliitto. Yhtiön palveluksessa ei ole työntekijöitä.

Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymä tuottaa Paimion kaupungille perusterveydenhuollon palvelut tilaaja-tuottaja sopimuksen mukaisesti. Kevään aikana käydään osakaskuntien ja kuntayhtymän väliset tilaajaneuvottelut ja kesän jälkeen pidetään neuvottelu, jossa käydään läpi budjetin valmistelutilanne ja tehdään tarvittavat tasapainottamistoimenpiteet. Tähän neuvotteluun osallistuvat kuntajohtajat ja sosiaali- ja terveysjohtajat. Kuntayhtymän osa-aikaisena johtajana (50 %) toimii Paimion sosiaali- ja terveysjohtaja Eeva-Sirkku Pöyhönen. Kuntayhtymässä työskenteli vuoden lopussa kaikkiaan 125 työntekijää, joista 99 vakituisia ja 25 sijaisia (2020: 117/94+23). Vakituksista työntekijöistä 26 teki osa-aikatyötä (2020:24).

Lyyli Tuomolan säätiön tarkoituksena on Paimion kaupungille testamentilla tulleiden Lyyli Tuomolan suvun käsitöiden säilyttäminen ja näyttelytoiminta sekä siihen liittyvän käsityö- ja

taidemuseon ylläpitäminen. Kaupunginhallitus nimeää kaikki säätiön hallituksen jäsenet, joten säätiön on kaupungin määräysvallassa ja kuuluu kaupunkikonserniin tytäryhteisön asemassa. Säätiön toiminnanjohtaja on kulttuuriasiainhoitaja Jouni Lehtiranta. Säätiön palveluksessa ei ole yhtään vakituista tai kokoaikaista työntekijää.

Osakkuusyhteisöt

Paimion Palvelukeskussäätiön toiminta keskittyy omistamiensa rakennusten ylläpitoon. Kaupungilla on oikeus nimittää viisijäseniseen hallitukseen kaksi jäsentä. Koska kaupungilla on oikeus nimittää 2/5 säätiön hallituksen jäsenistä, sen voidaan katsoa olevan toiminnallisesti kaupunkikonsernissa osakkuusyhteisön asemassa. Kirjanpidollisesti sitä ei ole yhdistetty konsernitilinpäätökseen. Säätiön asiamies on Christina Muurinen.

Konsernia koskevia olennaisia tapahtumia 2021

Paimion kaupungin omistusosuus Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy:ssä oli 45,69% vuoden 2020 lopulla. Kaupunginhallitus päätti 10.3.2021 (§64), että kaupunki tekee taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy:n muille osakkeenomistajille avoimen ostotarjouksen yhtiön osakkeista. Seuraavat osakkeenomistajat myivät osakkeensa Paimiolle: TS-Yhtymä Oy (4kpl), Salon kaupunki (3kpl), Naantalin kaupunki (8kpl), Someron kaupunki (7kpl), Marttilan kunta (2kpl) ja Sauvon kunta (2kpl). Vuoden 2021 lopulla Paimion kaupungin omistusosuus Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy:stä oli 62,91%.

Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 29.9.2011 ”Paimion kaupungin konserniohjeet”. Konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Konserniohjeiden etuna on yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen ja kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen.

Konsernijohto (kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja) ohjeistavat yhtiökokous- ja yhtymäkokousedustajia. Annetut ohjeet ovat olleet riittäviä ja annettuja ohjeita on noudatettu.

Konserniyhtiöiden edustajat raportoivat 24.3.2021 vuoden 2020 tilinpäätöksestä ja ajankohtaisista asioista kaupunginhallitukselle seuraavasti:

- Lyyli Tuomolan säätiö, toiminnanjohtaja Jouni Lehtiranta
- Paimion Lämpökeskus Oy, toimitusjohtaja Pekka Vihervuori
- Paimion Kehitys Oy, toimitusjohtaja Mika Ingi
- Paimion Vesihuolto Oy, toimitusjohtaja Markku Kylén
- Paimion Yrityskiinteistöt Oy, toimitusjohtaja Timo Piispa
- Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymä, kuntayhtymän johtaja Eeva-Sirkku Pöyhönen
- Portti Työhönvalmennus Oy, toimitusjohtaja Johannes Joutsenlahti

Lisäksi tytäryhteisöasemassa olevat yhteisöt toimittivat kaupunginhallitukselle osavuosikatsaukset kahdeksan kuukauden toiminnasta. Osavuosikatsauksiin kuuluivat tuloslaskelma, tase sekä toimitusjohtajan/kuntayhtymäjohtajan/asiamiehen lyhyt katsaus yhteisön toiminnan olennaisista tapahtumista ja arvio loppuvuoden merkittävistä tapahtumista. Ne käsiteltiin kaupunginhallituksen 13.10.2021 kokouksessa.

Kaupungin tietohallintoyksikkö huolehtii kaupungin ja Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän tietohallinnosta. Muilta osin ei ole keskitettyjä konsernitoimintoja.

Tiedossa olevia muutoksia konsernirakenteessa

Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän kuntayhtymän toiminta siirtyy 1.1.2023 Varsinais-Suomen hyvinvointialueen toiminnaksi. Selvitykset kuntayhtymän purkamiseksi toiminnan loputtua on jo aloitettu.

Konsernin tuloslaskelma

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	37 607	34 262
Toimintakulut	-101 041	-95 944
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	30	-43
Toimintakate	-63 404	-61 725
Verotulot	45 603	43 981
Valtionosuudet	24 747	24 999
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	19	22
Muut rahoitustuotot	71	93
Korkokulut	-251	-358
Muut rahoituskulut	-25	-52
Vuosikate	6 760	6 960
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 643	-5 601
Arvonalentumiset	-23	-51
Satunnaiset erät		2
Tilikauden tulos	1 094	1 309
Tilinpäätössiirrot		-7
Tilikauden verot	-112	-98
Laskennalliset verot	161	200
Vähemmistöosuudet	25	
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 167	1 405
Konsernituloslaskelman tunnusluvut	2021	2020
Toimintatuottojen %-osuus toimintakuluista		
= 100*Toimintatuotot/toimintakulut	37	36
Vuosikate prosenttia poistoista		
= 100*Vuosikate/Poistot	120	124
Vuosikate €/as	612	637
Asukasluku	11 041	10 929

Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 760	6 960
Satunnaiset erät		2
Tilikauden verot	-112	-98
Tulorahoituksen korjauserä	-171	-266
Toiminnan rahavirta yhteensä	6 477	6 598
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 227	-4 577
Rahoitusosuudet investointi menoihin	131	161
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	470	423
Investointien rahavirta yhteensä	-3 627	-3 994
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 850	2 604
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-51	-7
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	450	10 032
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 442	-4 373
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 907	-12 371
Oman pääoman muutokset (korjaukset)		5
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	21	10
Vaihtomaisuuden muutos	75	-304
Saamisten muutos	915	491
Korottomien velkojen muutos	35	1 115
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 090	-5 402
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 760	-2 798
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	12 572	10 789
Rahavarat 1.1.	10 812	13 587
	1 760	-2 798
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	-206	-1 292
Investointien tulorahoitus, %	165,0	157,6
Lainanhoitokate	1,5	1,5
Kassan riittävyys, pv	41,7	37,4

Konsernitase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 000 €	1 000 €
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	134	127
Muut pitkävaikutteiset menot	885	157
Ennakkomaksut		
	1 019	284
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	10 947	10 479
Rakennukset	76 266	78 467
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-7 978	-8 870
Koneet ja kalusto	2 989	2 820
Muut aineelliset hyödykkeet	507	451
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	1 165	640
	83 896	83 988
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöt	272	700
Osakkeet ja osuudet	4 259	5 045
Muut lainasaamiset	0	20
Muut saamiset	70	141
	4 600	5 906
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	89 515	90 177
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	140	119
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	208	209
Muut toimeksiantojen varat	184	171
	533	499
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	675	737
Valmiit tuotteet/tavarat	18	31
	692	768
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	108	0
Muut saamiset	3	588
Siirtosaamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 664	2 833
Lainasaamiset	0	7
Muut saamiset	1 194	1 029
Siirtosaamiset	2 594	1 354
	6 564	5 811
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	12	12
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 385	1 941
Muut arvopaperit	197	54
	2 594	2 007
Rahat ja pankkisaamiset	9 977	8 782
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19 829	17 368
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 876	108 044

VASTATTAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	16 892	16 897
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	1 146	1 146
Arvonkorotusrahasto	1 255	1 255
Muut omat rahastot	706	263
Edell tilikausien yli-/alijäämä	511	-1 179
Tilikauden yli-/alijäämä	1 167	1 405
	21 677	19 787
VÄHEMMISTÖOSUUDET	282	16
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	2	3
Muut pakolliset varaukset	800	761
	803	763
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	149	127
Lahjoitusrahastojen pääomat	600	602
Muut toimeksiantojen pääomat	234	199
	982	928
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	31 494	38 922
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	8 331	7 864
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	31 652	25 797
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	14 656	13 967
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	86 132	86 550
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 876	108 044
Tunnusluvut		
1000€		
Omavaraisuusaste, %	20,3	18,6
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	78,0	82,1
Velat ja vastuut % käyttötuloista	81,3	85,9
Kertynyt alijäämä	1 678	226
Kertynyt alijäämä, €/asukas	152	21
Konsernin lainakanta 31.12.	63 543	65 018
Konsernin lainat €/as	5 755	5 949
Konsernin lainasaamiset 31.12.	0	20
Konsernin henkilöstömäärä	652	620
Asukasmäärä 31.12.	11 041	10 929
Konsernin lainat ja vuokravastuut 31.12.	63 547	65 022
Konsernin lainat ja vuokravastuut €/as	5 756	5 949

1.8. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Kaupunginhallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä

Kuntalain 115 §:n mukaan kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varauksia ja rahastosiirtoja. Tilikauden tulosta voidaan käsitellä poistoeron ja varausten muutoksilla ja rahastosiirroilla. Poistoerokirjauksia tehdään niiden investointien osalta, joiden kattamiseen on käytetty investointivarausta. Poistoeroa puretaan hankkeen poistoa vastaavasti.

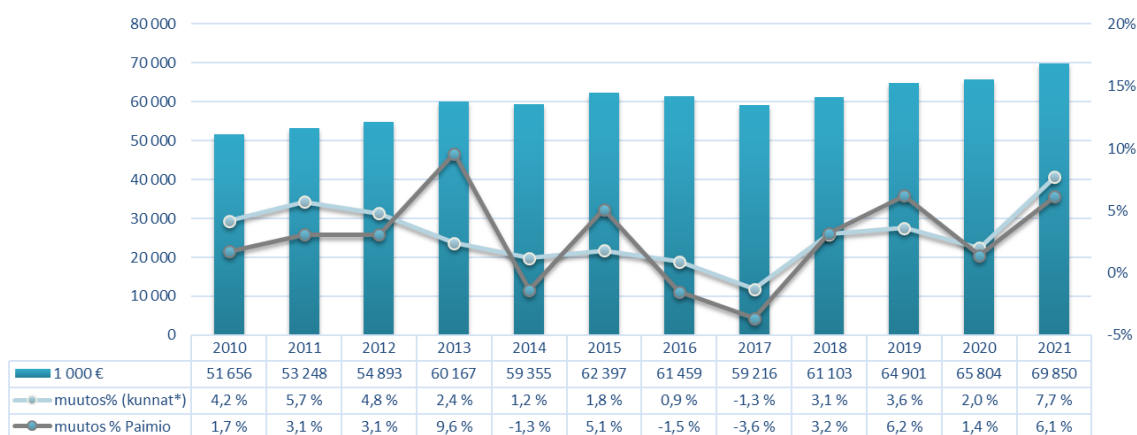
Tilikauden ylijäämä on 671 324,53 euroa, vastaava vuoden 2020 tulos oli 1 706 042,63 euroa. Tilikauden vuosikate on 3 166 264,59 euroa.

Tilikauden tulokseen on kirjattu poistoeron vähennystä + 84 060,79 euroa. Edellä esitettyjen tuloksen käsittelyerien jälkeen syntyvä kaupungin tilikauden ylijäämä on 755 385,32 euroa.

Kaupunginhallitukselle ehdotetaan 30.3.2022 kokouksessa, että kaupunginhallitus päättää

- tilikauden tuloksen käsittelystä seuraavaa:
  - o tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaisesti 84 060,79 euroa
  - o kirjataan tilikauden ylijäämä, 755 385,32 euroa, taseen tilikauden yli-/alijäämä tilille.
- hyväksyä ja allekirjoittaa tilinpäätöksen vuodelta 2021.
- valtuuttaa kaupunginhallituksen puheenjohtajan ja kaupunginjohtajan allekirjoittamaan kaupunginhallituksen puolesta "vahvistusilmoituskirjeen tilintarkastajalle".
- lähettää tilinpäätöksen tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle.

Ulkoiset toimintakulut sekä niiden kasvuprosentit Paimiossa ja kunnissa keskimäärin vuosina 2010 - 2021

* kuntien ja kuntayhtymien toimintamenojen kasvuprosentit (lähde: Kuntaliitto)

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden sekä käyttötalouden toteutuminen

Talousarvion sitovuus määritellään hallintosäännön 61 pykälässä.

Käyttötalousosa

Valtuusto hyväksyy määrärahat kullekin tulosalueelle. Niille lautakunnille, joilla on useita tulosalueita, on talousarvio sitova tulosaluetasolla. Kaupunginhallitus voi lautakunnan esityksestä suorittaa tulosalueiden välisiä määrärahamuutoksia edellyttäen, että se ei aiheuta muutoksia lautakunnan saamien määrärahojen kokonaissummaan. Määrärahaan liittyvät meno- ja tuloerät ovat sitovia.

Poikkeuksena edellä mainitusta sitovuusperiaatteesta on myönnetty nettomääräraha sivistys- ja vapaa-aika lautakunnalle. Lisäksi nettositovuus koskee kaupunginhallituksen alaista työllisyshoidon tehtäväaluetta ja tietohallinnon kustannuspaikkaa.

Investointiosa

Investointien määrärahat ovat sitovia kustannuspaikkatasolla. Kustannuspaikkatason alapuolella esitetyt yksityiskohtaisemmat erittelyt ovat luonteeltaan perusteluita ja alustavia käyttösuunnitelmia.

Tuloslaskelma- ja rahoitusosa

Tuloslaskelmaosassa valtuusto vahvistaa sitovat tavoitteet verotuloihin, valtionosuuksiin, korkotuottoihin, korkokuluihin, muihin rahoitustuottoihin ja muihin rahoituskuluihin. Rahoitusosassa valtuustoon nähden sitovia erät ovat antolainasaamisten lisäys ja lainakannan muutokset. Lainakannan muutos asettaa ylärajan lisälainanottoon.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden seuranta

Tehtäväalueista ja investoinneista vastaavat toimielimet ja viranhaltijat ovat laatineet toteutumisvertailut, joissa on arvioitu myös toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Talousarvion toteutuminen käy selville jäljempänä olevista toimielinten toimintakertomuksista sekä niiden yhteenvedosta.

2.1.1. Tarkastuslautakunta

Tulosalue **Tilintarkastus**
 Vastuhenkilö Lautakunnan puheenjohtaja Sini Heino

TARKASTUSLAUTAKUNTA			
Kokoonpano 1.1.-17.8.2021			
		Puolue	Läsnäolokerrat
- Kokouksia 3			
Aro Pekka	puheenjohtaja	Kok.	3
Reunanen Kristiina	varajäsen	Kok.	-
Heino Sini	varapuheenjohtaja	Vihr.	3
Tuomasjukka Saska	varajäsen	Vihr.	-
Mäkelä Matti	jäsen	PS	3
Mäkinen Martti	varajäsen	PS	-
Salo Tapani	jäsen	SDP	3
Hörkkö Jaana	varajäsen	SDP	-
Tuovinen Nanna	jäsen	Vas.	3
Hjerp Paula	varajäsen	Vas.	-
Vesamo Johanna	jäsen	Kesk.	2
Heimo Jarmo	varajäsen	Kesk.	-
Ylitähti Jouni	jäsen	KD	1
Kovanen Mikko	varajäsen	KD	-
Vuorio Jukka	tilintarkastaja		3
Tahvanainen Pirkko	taloussuunnittelija, pöytäkirjanpitäjä		3

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021			
		Puolue	Läsnäolokerrat
- Kokouksia			
Heino Sini	puheenjohtaja	Vihr.	4
Tuominen Outi	varajäsen	Vihr.	-
Taipaleenmäki Joonas	varapuheenjohtaja	PS	2
Marttila Jari	varajäsen 18.8.-17.11.2021	PS	
Mäkelä Matti	varajäsen 17.11.2021 alkaen	PS	2

Heurlin Eeva	jäsen	KD	3
Ylitähti Jouni	varajäsen	KD	-
Salo Tapani	jäsen	SDP	4
Kuisma Petri	varajäsen	SDP	-
Tommila Liisa	jäsen	Kok.	4
Liimatainen Tommi	varajäsen	Kok.	-
Pöri Pasi	jäsen	Kesk.	4
Vesamo Johanna	varajäsen	Kesk.	-
Tuovinen Nanna	jäsen	Vas.	3
Klemola Anu	varajäsen	Vas.	1
Vuorio Jukka	tilintarkastaja		4
Tahvanainen Pirkko	taloussuunnittelija, pöytäkirjanpitäjä		4

Toiminta-ajatus

Tarkastuslautakunta on valtuuston asettama toimielin, joka valmistelee valtuuston päätettävät tarkastusta koskevat asiat, arvioi kuinka valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet ja arvioi hallinnon ja talouden hoidon tarkoituksenmukaisuutta. Tarkastuslautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunta arvioi kaupunkikonsernin toimintaa ja koordinoi konsernin sisäistä ja ulkoista valvontaa ja huolehtii, että sisäiseen ja ulkoiseen valvontaan osoitetaan riittävät resurssit. Valtuusto valitsee tilintarkastusyhteisön tarkastuslautakunnan suorittaman valmistelun pohjalta.

Tarkastuslautakunta tuottaa valtuustolle olennaista ja luotettavaa arviointitietoa talousarviossa asetettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä kaupungin päätöksentekijöille hyödyllistä tietoa kaupungin tehtävien hoidon tarkoituksenmukaisuudesta, taloudellisuudesta, tuottavuudesta ja vaikuttavuudesta.

Alkuvuonna lautakunnan työ painottui vuoden 2020 arviointikertomuksen laadintaan. Syyskaudella tarkastuslautakunta laati uudella kokoonpanolla arviointisuunnitelman vuosille 2021 - 2024 ja koulutautui tehtäviinsä sekä huolehti sidonnaisuusrekisterin päivittämisestä. Lautakunta teki myös arviointikäynnin Lyyli Tuomolan säätiöön.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kuntalain 121 § mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Kuntalain 122 §:n mukaan valtuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka tulee olla julkishallinnon ja –talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä JHTT-yhteisö. Valtuusto voi valita tilintarkastusyhteisön enintään kuudeksi tilikaudeksi eli kuudeksi vuodeksi. Kaupungin tilintarkastamisesta on tehty sopimus Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:n kanssa vuosille 2019-2022, sopimukseen sisältyy kaksi optiovuotta. Vastuunalaisena tilintarkastajana toimii HT, JHT, HM Jukka Vuorio. Tilintarkastaja avustaa tarkastuslautakuntaa arviointityössä ja arviointikertomuksen laatimisessa.

Toiminnalliset tavoitteet

- Arviointikertomuksen laatiminen
- Sidonnaisuusrekisterin ylläpito ja ajantasaisuuden valvonta

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 21	0	- 21	- 23	- 2	108,5 %	- 22	4,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 21	0	- 21	- 23	- 2	108,5 %	- 22	4,7 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 21	0	- 21	- 23	- 2	108,5 %	- 22	4,7 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 20	0	- 20	- 22	- 2	108,7 %	- 21	3,8 %
Toimintakate/ jäämä	- 20	0	- 20	- 22	- 2	108,7 %	- 21	3,8 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 20	0	- 20	- 22	- 2	108,7 %	- 21	3,8 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	0	0	0	0	0	100,1 %	0	77,6 %
Toimintakate/ jäämä	0	0	0	0	0	100,1 %	0	77,6 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	0	0	0	0	0	100,1 %	0	77,6 %

2.1.2. Keskusvaalilautakunta

Tulosalue **Vaalit**
 Vastuhenkilö Lautakunnan puheenjohtaja

KESKUSVAALILAUTAKUNTA			
Kokoonpano 1.1.-31.7.2021			
		Puolue	Läsnäolokerrat
- Kokouksia 13			
Heimo Jarmo (ero 3.2.21)	puheenjohtaja	Kesk.	-
Kouvo Kari (3.2.21 alk.)	puheenjohtaja	Kesk.	13
Rantanen Riitta (ero 3.2.21)	varapuheenjohtaja	SDP	-
Lahti Helena (3.2.21 alk.)	varapuheenjohtaja	SDP	10
Mäenpää Erkki	jäsen	Kok.	10
Kaarilahti Seija	jäsen	Vas.	13
Tuomasjukka Saska	jäsen	Vihr.	10
Heurlin Eeva (ero 3.2.21)	varajäsen	KD	-
Suomi Ossi (3.2.21 alk.)	varajäsen	KD	6
Kyynäräinen Ulla	varajäsen	PS	2
Ilola Mona (ero 3.2.21)	varajäsen	Kok.	-
Roos Timo (3.2.21 alk.)	varajäsen	Kok.	1
Pöri Pasi (ero 3.2.21)	varajäsen	Kesk.	-
Kerkola Sari (3.2.21 alk.)	varajäsen	Kesk.	-
Granö Erkki	varajäsen	SDP	-
Vihervirta Armi	sihteeri		13

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021			
		Puolue	Läsnäolokerrat
- Kokouksia 1			
Tuominen Annica (ero 17.11.)	puheenjohtaja	PS	-
Mäkelä Matti (17.11. alk.)	puheenjohtaja	PS	1
Jätinvuori Marita	varapuheenjohtaja	Kok.	1
Heimo Jarmo	jäsen	Kesk.	1
Laitinen Seppo	jäsen	SDP	1
Tuominen Outi	jäsen	Vihr.	1
Klemola Anu	varajäsen	Vas.	-
Rainio-Karppi Minna	varajäsen	KD	-
Valkonen Kimmo	varajäsen	Kok.	-
Vuontela Tarja	varajäsen	Kesk.	-
Niemi Mikko	varajäsen	SDP	-
Kinnunen Lauri (ero 17.11.)	varajäsen	PS	-
Taipaleenmäki Joonas (17.11 alk.)	varajäsen	PS	-
Vihervirta Armi	sihteeri		1

Toiminta-ajatus

Keskusvaalilautakunta vastaa kuntavaalien, aluevaalien ja valtiollisten vaalien sekä erikseen päätettävien kansanäänestysten toimittamisesta kunnassa voimassa olevien lakien mukaisesti.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kertomusvuonna toimitettiin kuntavaalit 13.6.2021. Kuntavaaleissa annettiin ääniä puolueittain seuraavasti:

Kansallinen Kokoomus 1247 ääntä (26,8 %), Suomen Keskusta 970 ääntä (20,9 %), Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 885 ääntä (19 %), Perussuomalaiset 494 ääntä (10,6 %), Vihreä liitto 455 ääntä (9,8 %), Vasemmistoliitto 362 ääntä (7,8 %), Suomen Kristillisdemokraatit (KD) 194 ääntä (4,2 %) ja Liike Nyt 42 ääntä (0,9 %). Lisäksi annettiin 24 mitätöntä ääntä, joten ääniä annettiin yhteensä 4673 ja äänestysprosentti oli 55 %. Äänioikeutettujen määrä oli 8494.

Kaupunginvaltuuston jäseniksi ja varajäseniksi tulivat valituiksi 1.8.2021 alkavalle toimikaudelle seuraavat henkilöt:

Järjestys-numero	Nimi	Puolue	Äänimäärä	Vertausluku
1.	Kaarlela, Markus	Kok.	196	1247,000
2.	Lindberg, Mikko	Kesk.	118	970,000
3.	Rannikko, Sari	SDP	104	885,000
4.	Ansio, Sanna-Maija	Kok.	122	623,500
5.	Tuominen, Annica	PS	71	494,000
6.	Hyssälä, Tuomas	Kesk.	106	485,000
7.	Mulari, Marika	Vihr.	112	455,000
8.	Virta, Timo	SDP	101	442,500
9.	Ilola, Timo	Kok.	115	415,667
10.	Nieminen, Tomi	Vas.	78	362,000
11.	Reponen, Terhi	Kesk.	82	323,333
12.	Kallio, Nina	Kok.	68	311,750
13.	Murto, Sari	SDP	80	295,000
14.	Särvä, Joonas	Kok.	64	249,400
15.	Kinnunen, Lauri	PS	60	247,000
16.	Karlsson, Kristina	Kesk.	62	242,500
17.	Kerola, Saara	Vihr.	69	227,500
18.	Laitinen, Seppo	SDP	76	221,250
19.	Mäkelä, Timo	Kok.	59	207,833
20.	Jalonen, Kimmo	KD	82	194,000
21.	Pirhonen, Henna	Kesk.	60	194,000
22.	Simola, Lauri	Vas.	59	181,000

23.	Haanpää, Klaus	Kok.	54	178,143
24.	Koivukangas, Olli	SDP	68	177,000
25.	Mäkinen, Martti	PS	60	164,667
26.	Koriseva, Piia	Kesk.	58	161,667
27.	Berg, Rauno	Kok.	53	155,875
28.	Heino, Sini	Vihr.	50	151,667
29.	Sundell, Samuli	SDP	53	147,500
30.	Määttänen, Markku	Kesk.	57	138,571
31.	Hemmilä, Markus	Kok.	53	138,556
32.	Olander, Jouko	SDP	51	126,429
33.	Salminen, Samu	Kok.	49	124,700
34.	Taipaleenmäki, Joonas	PS	50	123,500
35.	Tukia, Ismo	Kesk.	53	121,250

Kansallinen Kokoomus r.p:n valtuutettujen varajäseniksi valittiin Katja Tiittanen, Liisa Tommila, Silja Hongisto, Toini Aro, Marita Jätinvuori, Joonas Wikman, Mikko Seppälä, Tommi Liimatainen, Piia Rannikko ja Johanna Vairinen-Salmela.

Suomen Keskusta r.p:n valtuutettujen varajäseniksi valittiin Eira Alander, Ville Taipale, Sari Kuosmanen, Juha Kuopila, Sami Sillanpää, Antti Uotila, Satu Tuominen ja Jarmo Heimo.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue r.p:n valtuutettujen varajäseniksi valittiin Melina Virtanen, Mervi Kuusela, Pasi Ristilä, Riitta-Kaarina Rantanen, Markus Kallio, Susanna Sivonen ja Lasse Lahti.

Perussuomalaiset r.p:n valtuutettujen varajäseniksi valittiin Toni Korhonen, Sami Lehto, Olli-Pekka Hyrkkänen ja Riku Kurola.

Vihreä liitto r.p:n valtuutettujen varajäseniksi valittiin Aleksi Hermonen, Salla Sipilä ja Terhi Oinonen.

Vasemmistoliitto r.p:n valtuutettujen varajäseniksi valittiin Rauno Rautio ja Hanna Mäkinen.

Suomen Kristillisdemokraatit (KD) r.p:n valtuutetun varajäseniksi valittiin Eeva Heurlin ja Minna Rainio-Karppi.

Toiminnalliset tavoitteet

Vaalien sujuva ja asiakasystävällinen järjestäminen.

Toteutuminen

Koronapandemia siirsi vuoden 2021 kuntavaalien ajankohdan huhtikuulta kesäkuulle ja aiheutti monenlaisia terveysturvallisuuteen liittyviä lisäjärjestelyjä niin koti-, laitos- kuin ennakkoäänestykseen sekä itse vaalipäivään, jolloin äänestyskin järjestettiin poikkeuksellisesti Vistan koulun aulassa.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	12	12	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 22	0	- 22	- 27	- 5	122,9 %	0	10 009,0 %
Toimintakate/ jäämä	- 22	0	- 22	- 16	7	69,6 %	0	5 627,1 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 22	0	- 22	- 16	7	69,6 %	0	5 627,1 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	12	12	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 22	0	- 22	- 27	- 5	123,5 %	0	24 463,3 %
Toimintakate/ jäämä	- 22	0	- 22	- 15	7	68,9 %	0	13 603,4 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 22	0	- 22	- 15	7	68,9 %	0	13 603,4 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 1	0	- 1	- 1	0	100,0 %	0	231,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 1	0	- 1	- 1	0	100,0 %	0	231,7 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1	0	- 1	- 1	0	100,0 %	0	231,7 %

2.1.3. Kaupunginhallitus

KAUPUNGINHALLITUS			
Kokoonpano 1.1.-17.8.2021			
- kokouksia 12		Puolue	Läsnäolokerrat
Hongisto Jukka	puheenjohtaja	Kok.	12
Autti Santeri	varajäsen	Kok.	-
Alander Eira	I varapuheenjohtaja	Kesk.	12
Karlsson Kristina	varajäsen	Kesk.	-
Virta Timo	II varapuheenjohtaja	SDP	12
Lahti Tapani	varajäsen	SDP	-
Ansio Sanna-Maija	jäsen	Kok.	11
Kaarlela Markus	varajäsen	Kok.	1
Ilola Timo	jäsen	Kok.	12
Simolin Anton	varajäsen	Kok.	-
Jalonen Kimmo	jäsen	KD	12
Heurlin Eeva	varajäsen	KD	-
Mulari Marika	jäsen	Vihr.	12
Nuotio Minna	varajäsen	Vihr.	-
Murto Sari	jäsen	SDP	12
Rannikko Sari	varajäsen	SDP	-
Nieminen Tomi	jäsen	Vas.	12
Klemola Anu	varajäsen	Vas.	-
Uusitalo Joonas	jäsen	Kesk.	12
Lindberg Mikko	varajäsen	Kesk.	-
Hallisto Reijo	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	Kesk.	12
Lahti Helena	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	SDP	9
Mäkelä Timo	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	Kok.	12
Rautio Rauno	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	Vas.	12
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja, esittelijä		12
Hölsö Jaana	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä		12

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021

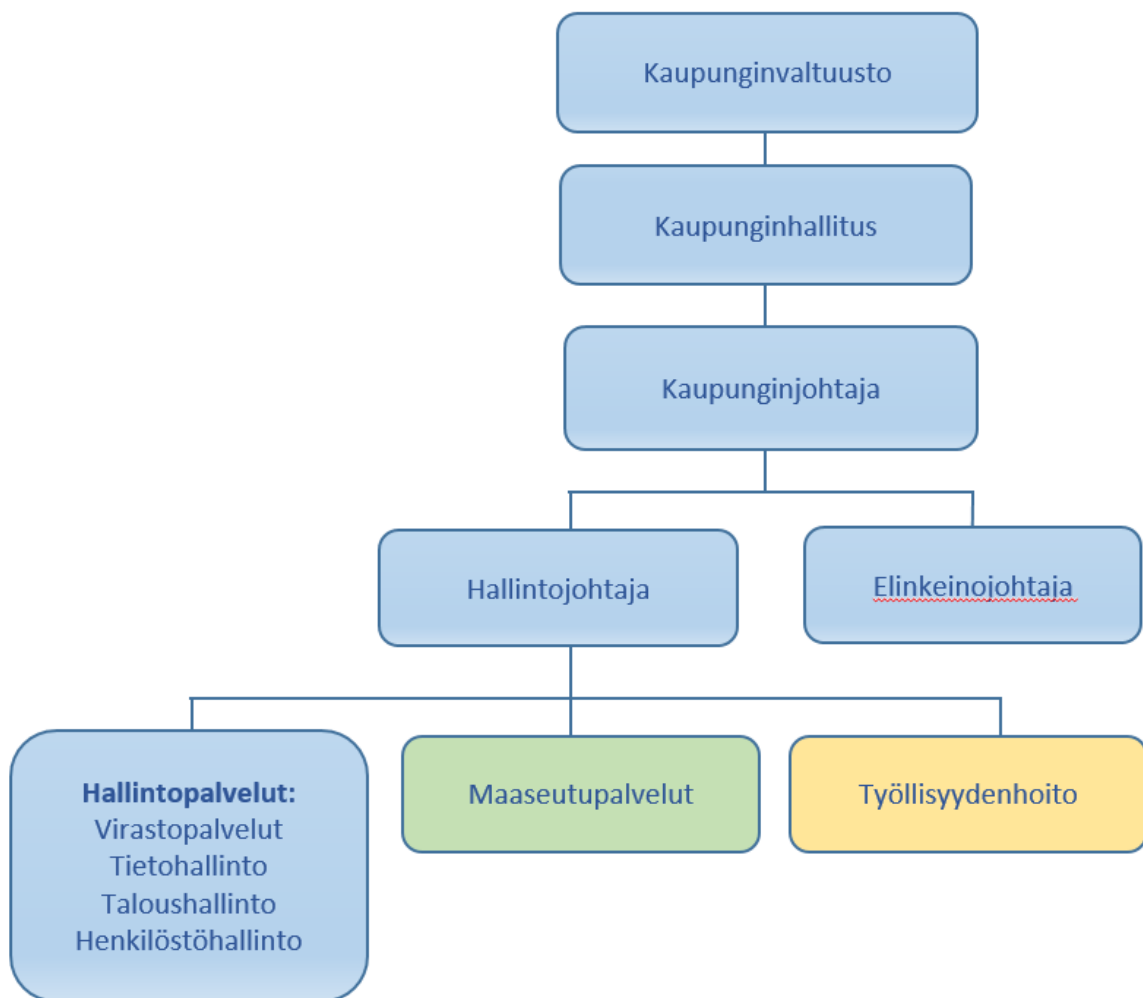
		Puolue	Läsnäolokerrat
- kokouksia 9			
Kaarlela Markus	puheenjohtaja	Kok.	8
Kallio Nina	varajäsen	Kok.	1
Virta Timo	I varapuheenjohtaja	SDP	9
Ristilä Pasi	varajäsen	SDP	-
Hyssälä Tuomas	II varapuheenjohtaja	Kesk.	9
Määttänen Markku	varajäsen	Kesk.	-
Mäkiö Sari	jäsen	Vihr.	8
Kuosmanen Tiina	varajäsen	Vihr.	1
Tuominen Annica	jäsen	PS	9
Kinnunen Lauri	varajäsen	PS	-
Ilola Timo	jäsen	Kok.	8
Berg Rauno	varajäsen	Kok.	-
Reponen Terhi	jäsen	Kesk.	9
Karlsson Kristina	varajäsen	Kesk.	-
Rannikko Sari	jäsen	SDP	9
Murto Sari	varajäsen	SDP	-
Nieminen Tomi	jäsen	Vas.	8
Simola Lauri	varajäsen	Vas.	1
Ansio Sanna-Maija	jäsen	Kok.	6
Särvä Joonas	varajäsen	Kok.	3
Lindberg Mikko	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja	Kesk.	9
Salminen Samu	kaupunginvaltuuston I varapuheenjohtaja	Kok.	9
Laitinen Seppo	kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja	SDP	8
Jalonen Kimmo	kaupunginvaltuuston III varapuheenjohtaja	KD	9
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja, esittelijä		9
Hölsö Jaana	hallintojohtaja, pöytäkirjanpitäjä		8
Kalliomäki Satu	hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä		1

Toiminnan kuvaus

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu kolme valtuustoa sitovaa tulosaluetta:

- konsernijohto ja hallintopalvelut
- maaseutupalvelut ja
- työllisyydenhoito.

Alla olevassa kuvassa kaupunginhallituksen kokonaisuus. Konsernijohtoon ja hallintopalveluiden toiminnot ovat organisaatiokaaviossa pirstaloituneet moneen eri lokeroon. Alla olevassa kaaviossa kaikki paitsi maaseutupalvelut ja työllisyydenhoito kuuluvat konsernijohtoon ja hallintopalveluiden tulosalueelle.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	2 381	- 170	2 211	2 158	- 52	97,6 %	2 279	-5,3 %
Toimintakulut	- 4 515	- 509	- 5 024	- 4 991	34	99,3 %	- 4 698	6,2 %
Toimintakate/ jäämä	- 2 135	- 679	- 2 814	- 2 832	- 19	100,7 %	- 2 418	17,1 %
Poistot ja arvonlennukset	- 95	0	- 95	- 109	- 14	114,3 %	- 87	25,3 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 2 230	- 679	- 2 909	- 2 850	58	98,0 %	- 2 506	13,7 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 235	- 170	1 065	1 013	- 52	95,1 %	1 189	-14,8 %
Toimintakulut	- 4 233	- 509	- 4 742	- 4 703	39	99,2 %	- 4 443	5,9 %
Toimintakate/ jäämä	- 2 998	- 679	- 3 677	- 3 690	- 13	100,4 %	- 3 255	13,4 %
Poistot ja arvonlennukset	- 95	0	- 95	- 109	- 14	114,3 %	- 87	25,3 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 3 094	- 679	- 3 773	- 3 708	64	98,3 %	- 3 342	11,0 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 146	0	1 146	1 145	0	100,0 %	1 091	5,0 %
Toimintakulut	- 282	0	- 282	- 287	- 6	102,0 %	- 255	12,9 %
Toimintakate/ jäämä	864	0	864	858	- 6	99,3 %	836	2,6 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	864	0	864	858	- 6	99,3 %	836	2,6 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset (operatiiviset) riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Lyhytnäköinen tempoileva elinkeino – ja elinvoimatyö ja politiikka.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Jos ei sitouduta pitkäjänteiseen yli vaalikausia kestävään kehitysohjelmaan, vaan haetaan ”pikavoittoja” tai lyhytaikaisia ratkaisuja. Seuraukset: Riskin toteutuessa kaupunki ei pysty ennakoimaan tai hallitsemaan omaa kehitystään, vaan joutuu jatkuvasti reagoimaan muiden toimijoiden ratkaisuihin.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Elinvoiman kehittämiseen liittyvien strategisten tavoitteinen huolellinen pragmaattinen määrittely	Vastuhenkilöt: Kaupunginhallitus Elinkeinotmk Paimion Kehitys Oy:n hallitus kokouksissaan Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja	

Työvoimapolitiikan ennakoimattomuus.		Todennäköisyys 1	Vaikutus 1
Syyt:	Valtion työvoimapalveluiden lyhytjänteinen kehittäminen vaikeuttaa pysyvien ja toimivien rakenteiden luomista.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Pyritään luomaan omia toimintamalleja, jotka eivät suoranaisesti ole riippuvaisia valtion toimista.		
	Vastuhenkilöt: Kaupunginhallitus Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja Työvoimapalvelujen päällikkö		
Arviointi:	Elinvoiman kehittämiseen liittyvien strategisten pitkäjänteisten tavoitteiden määrittelyssä on onnistuttu. Suomi on siirtymässä kohti kuntien järjestämisvastuuta työllisyydenhoidossa.		
Operatiiviset			
Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys. Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen.		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt:	Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Henkilöstön vaihtuvuus on toiminnallinen riski osassa kaupungin työtehtävissä. Osa työtehtävistä on talouden sopeuttamisen, henkilöstön saatavuuden haasteiden ym. syiden vuoksi liitetty joko pysyvästi tai tilapäisesti muihin tehtäviin, jolloin osaaminen keskittyy yhden tai vain harvojen työntekijöiden tehtäviin. Tämä voi aiheuttaa toiminnallisen riskin. Työmäärän lisääntyminen ja tehtävien keskittyminen voivat heikentää henkilöstön työssäjaksamista ja lisätä henkilöstön haitallista työkuormitusta ja sairauspoissaoloja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutuksen tarjoaminen. Huolehditaan, että henkilökunta pääsee osallistumaan koulutussuunnitelman mukaisiin koulutuksiin jokaisella työpaikalla. Tasapuolisesta työnjaosta huolehtiminen. Koko henkilökunnan perehdyttäminen läpi työuran. Työn kuormittavuutta, työhyvinvointia ja työkykyyn liittyviä riskejä seurataan ja arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa. Työnantaja käynnistää tarvittavia toimenpiteitä työhyvinvoinnin, työilmapiirin ja työkyvyn ylläpitämisen tukemiseksi. Henkilöstön palkitseminen hyvästä työsuorituksesta (kaupungin palkitsemisen ohje).		
	Vastuhenkilöt: Toimialajohtajat Esimiehet Henkilöstöpäällikkö Työsuojelu		
Tietoteknisten järjestelmien toimimattomuus. Tietosuoja ja tietoturvariski.		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt:	Kaupungin tuottamat palvelut ovat yhä riippuvaisempia ICT- laitteista, tietojärjestelmistä sekä niissä käsiteltävästä tiedosta. Laitteiden ja järjestelmien toimimattomuus aiheuttaa vakavan uhan kaupungin palveluiden tuotantokyvylle. Laiterikkojen ja ihmisten erehdysten lisäksi julkinen sektori on enenemässä määrin ollut myös tahallisten vahingontekoyritysten kohteena. Edellä mainituista syistä riski alla mainituille skenaarioille on kasvanut: tieto ei ole saatavissa silloin kun sen pitäisi olla, tieto on sellaisten tahojen saatavissa, jolla ei ole siihen oikeutta, tieto on tahallisen tai tahattoman teon johdosta väärää.		
Seuraukset:	Toiminnan keskeytyminen, tietosuojan alaisten tietojen päätyminen väärin käsiin, väärän tietoon perustuva päätöksenteko kaupungin prosesseissa		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Laiterikkoutumisriskiä pienennetään tärkeitä järjestelmiä kahdentamalla. Ihmisten erehdysten riskejä pienennetään koulutuksen avulla.		
	Vastuhenkilöt: Tietosuoja- /tietoturvaryhmä Johtoryhmä		

Kuukausittain kokoontuva tietosuoja- / tietoturvaryhmä arvioi toteutuneiden uhkien syitä ja kehittää kokonaisvaltaisesti Paimion kaupungin tietosuojaa ja -turvaa. Tietoturvaan liittyvää dokumentaatiota täydennetään riskiperusteisesti niin että korkeimman riskin ohjeistus tehdään ensin.		
Oikea ajoitus, jolla vastataan ulkopuolelta syntyviin tarpeisiin ja kehityksen rytmiin vaatii tarpeeksi resurssia ja osaamista.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Kaupungin elinkeino- ja elinvoima työskentelyn ydin on ulkopuolisten osallistaminen kaupungin tavoitteiden saavuttamiseksi. Parhaiten tämä toteutetaan niin, että ulkopuoliset tahot (yhtiöt, ry:t tai kunnalliset toimijat) ajavat omaa tavoitettaan, jonka onnistumme liittämään Paimion tavoitteen toteutumiseen. Riskinä on, että emme onnistu löytämään sopivia kumppaneita, koska ilman kumppaneita elinkeino/elinvoima- organisaatiomme on liian ohut.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Otetaan verkostotyöskentely kaiken toimintamme ytimeen.	Vastuuhenkilöt: Elinkeinojohtaja	
Arviointi: Koronapandemia on jatkuessaan vaikuttanut monen henkilöstöryhmän työhön. Ammattitaitoinen henkilökunta on osoittanut joustavuutta ja valmiutta toimia muutoksien edessä. Työterveyshuollon kanssa on tehty tiivistä yhteistyötä henkilökunnan työkyvyn tukemiseksi. Tiettyjen tehtävien toimintavarmuutta on vahvistettu viime vuosina uusilla henkilöstörekrytoinneilla. Rekrytointien haasteet kohdistuvat tiettyihin tehtäviin sosiaalipalveluissa, varhaiskasvatuksessa ja tietyissä asiantuntijatehtävissä. Sijaisten saatavuudessa on haasteita vanhuspalveluissa ja varhaiskasvatuksessa. Vuoden 2021 aika oli useita tilanteita jolloin tarvittavaa tietoa ei ollut saatavilla. Muutamissa tilanteissa tietojen luottamuksellisuus oli uhattuna. Tiedon eheys ei vaarantunut. Ulkopuolisten osallistaminen Paimion intressien tukemiseen onnistui 2021 hyvin. Tämä rsiki ei toteutunut.		
Vahingolliset		
Suuronnettomuudet, tulipalot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Normaaliolojen häiriötilanteet aiheuttavat äkillisen palvelutarpeen kasvun, johon on reagoitava nopeasti.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasainen varautumissuunnitelma, koulutus.	Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Toimialajohtajat Esimiehet	
Työpaikkojen terveellisyys ja turvallisuus.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Työtilojen ja työympäristön turvallisuus ja työergonomia		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Perehdytys turvallisiin ja ergonomisiin työtapoihin Sisäilmaan liittyvät havainnot tuodaan esille. Kaupungin sisäilmatyöryhmä käsittelee sisäilma-asioita moniammatillisesti yhteistyössä työsuojelun, työterveyshuollon ja kiinteistönhoidon kanssa (selvitykset ja ratkaisut).	Vastuuhenkilöt: Sisäilmatyöryhmä Työsuojelu Toimialajohtajat Esimiehet	
Arviointi: Kaupungin yleinen varautumissuunnitelma on vanhentunut. Kaupungin johtoryhmä on ajantasaistanut vuoden 2021 aikana varautumissuunnitelmaa kaupunginjohtajan johdolla. Toimialoilla on lisäksi omat varautumissuunnitelmat. Työpaikkojen terveellisyttä ja turvallisuutta on seurattu työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisesti mm. toteuttamalla työpaikkojen perusselvitykset ja tarvittavat kohdenneet työpaikkaselvitykset. Sisäilmatyöryhmä on kokoontunut työpaikkakohtaisesti ilmenneiden tarpeiden mukaisesti. Työpaikkojen toiminnassa on huomioitu terveysturvalliset toimintatavat koronapandemiaohjeiden sekä riskien ja vaarojen arvioinnin mukaisesti.		

Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Riittämätön rahoitus estää kehitystyö ja muuttaa Paimion kaupungin statusta yhteistyökumppaneiden silmissä. Yhteistyön hiipussa elinvoimaa kehittävät toiminnot vähenevät.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:	Vastuuhenkilöt: Kaupunginhallitus Elinkeinotm ja Paimion Kehitys Oy:n hallitus kokouksissaan Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja	
Lainamäärän kasvu.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Kaupungin velkamäärä on suuri. Menojen ollessa tuloja suuremmat ja investoitaessa, lainamäärä kasvaa edelleen. Mahdollisten rahamarkkinoiden häiriö- tai poikkeustilanteiden, esim. rahoituksen saatavuuden tai korkojen nousun, aiheuttamat ongelmat.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Menojen karsinta, tulojen lisäys, toiminnan tehostaminen, omaisuuden realisointi. Lyhytaikaisen kuntatodistuslainan muuttaminen pitkäaikaiseksi, korkosuojaukset vaihtuvakorkoisiin lainoihin.	Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Hallintojohtaja	
Pandemia.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Seuraukset: Pandemian vaikutukset sekä taloudellisia että toiminnallisia. Toiminnalliset (suorat) vaikutukset merkittävimpiä sote & koulusektorilla, taloudelliset vaikutukset suoraa (lisäkustannukset) ja välillisiä (yritysten toimintaedellytykset, lomautukset, työttömyys -> verotulot)		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Käytännön järjestelyt tartuntavaaran minimoiseksi työyhteisössä ja reagointi tilanteen vaatiessa.	Vastuuhenkilöt: Kaupunginjohtaja Elinkeinojohtaja Esimiehet Työsuojelu	
Arviointi: Vuoden 2021 aikana otettiin testikäyttöön uusia tapoja osallistaa laajemmin yrityksiä ja kaupunkilaisia kommentoimaan elinvoimaan liittyviä päätöksiä. Tavoitteena on lisätä elinvoimaan liittyvien päätösten kaukonäköisyyttä ja näin pienentää riskiä tempoileviin päätöksiin. Tämä riski ei ole toteutunut. Lainariski ei toteutunut: vuoden 2021 aikana lainamäärää pystyttiin lyhentämään toista vuotta peräkkäinen. Laina- ja korkomarkkinat pysyivät vakaana 2021 aikana, negatiiviset korot alensivat korkokustannuksia. Korona-pandemian pitkittyessä monet riskeistä ovat toteutuneet. Suorista toiminnallisista vaikutuksista löytyy tarkemmat arviot lautakuntien (sosiaali- ja terveyslauta-, koulutus- ja sivistys- ja vapaa-aika-) riskien arvioinneista. Koronan vaikutukset näkyvät myös kaikilla toimialoilla etätöiden tekemisenä ja työssäjaksamisessa. Koronan vaikutukset yrityksiin ovat erilaiset toimialasta riippuen, osalla työt ovat lisääntyneet, enemmistöllä vähentyneet tai loppuneet, sillä lomautukset ja työttömyys ovat lisääntyneet. Vuoden 2021 tuloverotilityksissä koronan vaikutukset eivät näkyneet.		

Riskin todennäköisyys:
 1 = erittäin epätodennäköinen
 2 = epätodennäköinen
 3 = todennäköinen
 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:
 1 = vähäinen
 2 = kohtalainen
 3 = vakava
 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Konsernijohto ja hallintopalvelut**
Vastuhenkilö kaupunginjohtaja Jari Jussinmäki / hallintojohtaja Jaana Hölsö

Toiminta-ajatus

Kuntalain 39 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin hallinnosta ja taloudenpidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kaupunginhallitus valvoo kaupungin etua ja jollei johtosäännössä toisin määrätä, edustaa kaupunkia ja käyttää sen puhevaltaa. Lisäksi kaupunginhallitus edustaa kuntaa työnantajana ja vastaa henkilöstöpolitiikasta, kunnan toiminnan yhteensovittamisesta, kunnan toiminnan omistajaohjauksesta sekä huolehtii sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kaupunginhallituksen alaisuuteen kuuluu kolme valtuustoa sitovaa tehtäväaluetta: konsernijohto ja hallintopalvelut, maaseutupalvelut ja työllisyydenhoito. Konsernijohtoon muodostavat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja. Hallintopalveluihin kuuluu: virastopalvelut ja tietohallinto. Kirjanpidon ja palkanlaskennan palvelut hankitaan Tilikunta Oy:sta, joka on Turun itäisten kuntien (Paimio, Kaarina, Lieto ja Sauvo) ja joidenkin siltä palveluja ostavan kuntayhtymän omistama yhtiö. Virastopalvelut vastaa mm. palvelupisteen ja puhelinvaihteen toiminnasta, valmistele kaupunginhallituksen ja valtuuston päätettävät asiat sekä vastaa ja ohjeistaa kaupungin arkistointia. Tietohallinto tuottaa palvelut Paimion kaupungille ja Paimion-Sauvon ktky:lle.

Hyväksytyn kuntastrategian mukaisesti kaupunki panostaa elinvoimapalveluiden kehittämiseen, josta tarkemmin edempänä omassa kappaleessaan.

Resurssimuutokset

Vuoden 2021 lopulla henkilöstöä on 13,25 htv, joista yksi on määräaikainen. Määräaikaisen elinkeinojohtajan työsuhde n. 80 % työpanoksella kaupungin organisaatiossa. Virastopalveluiden vahvuus on 3,7 htv, josta palvelupisteen vakinaisen henkilökunnan työaika on yhteensä 1,05 htv. Tietohallinnon vahvuus on 5 htv. Taloushallinnon 1,4 htv vahvuus koostuu taloussuunnittelijasta ja 40% hallintojohtajan työajasta. Henkilöstöhallinnon (1,4htv) resurssiin on laskettu henkilöstöpäällikkö ja sosiaalitoimen (ja hallintopalveluiden yhteisen) hallintosihteerin työajasta 0,4 htv.

Toiminnalliset tavoitteet

Henkilöstövoimavarat ovat riittävät ja oikein kohdistetut

Laadukkaan palvelutoiminnan keskeisin osatekijä on osaava ja hyvinvoiva henkilöstö. Henkilökunnan pitkäkestoiseen työhyvinvoinnin edistämiseen kiinnitetään huomiota eri osa-alueilla. Vaikuttavia kehityskeskusteluita käydään kerran vuodessa jokaisen työntekijän kanssa. Johtamisen edellytyksiä pyritään parantamaan yhteisillä koulutuksilla ja henkilöstöhallinnon tukipalvelulla.

Työterveyshuollon painopistettä pyritään siirtämään ennaltaehkäiseviin toimintoihin ja erityisesti pitkien sairauspoissaolojen määrää seurataan työterveyshuollon kuntoutusryhmässä. Työterveyshuollon kuntoutusryhmä muodostettiin vuoden 2018 ja siihen kuuluu nimetty työterveyslääkäri, työterveyshoitaja ja henkilöstöpäällikkö.

Osana kaupungin työhyvinvointitoimintaa kaupungin henkilöstöllä on uimahallin ja sen kuntosalin käyttöoikeus, sekä mahdollisuus osallistua yhdelle Paimion opiston liikunnan kurssille. Valtuusto päätti 17.11.2021 kokouksessaan henkilökunnan kertaluonteisesta palkitsemista korona-ajan

hyvästä työsuoriutumisesta. Korona-ajan palvelusajan pituuteen perustuva korvaus oli enimmillään 100 euroa/ työntekijä liikunta- ja kulttuuriseteleinä.

Kaupunginhallituksen toimikaudekseen nimeämät toimikunnat

- Elinkeinotoimikunta
- Kunniamerkkiesityksiä valmisteleva toimikunta
- Maapoliittinen toimikunta
- Vammaisneuvosto
- Vanhusneuvosto
- Ystävyystoimikunta
- Kestävän kehityksen työryhmä

Kaupunginjohtajan asettamat (viranhaltija/työntekijä) työryhmät

- Ehkäisevän päihdetyön ryhmä (17.10.2019 §13)
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausryhmä (3.3.2020 § 4)
- Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä (3.3.2020 § 5, 20.5.2020 § 9)
- Markkinointityöryhmä (17.12.2017 §14)
- Paimion ja Sauvon nuorisolain mukainen ohjaus- ja palveluverkosto (14.11.2019 § 16, työryhmän nimi muuttui 2021 aikana)
- Pandemia Työryhmä (16.11.2020 §14)
- Tiedonhallintalain toimeenpanon ohjausryhmä (24.11.2020 §15)
- Tietohallinnon johtoryhmä (18.1.2021 §1)
- Tietosuoja/tietoturvaryhmä (20.6.2018 § 20)

Elinkeinoelämäprojekti 2020-2023

Toiminnan kuvaus ja tavoitteet

Paimion kaupungin elinkeinotoimen tavoitteena on luoda hyvät edellytykset yritystoiminnalle ja omalta osaltaan vaikuttaa positiivisen yrittäjyysilmapiirin ja vetovoimaisen imagon säilymiseen ja lisäämiseen. Tähän tavoitteeseen päästään lisäämällä laadukasta yhteistyötä yritysten kanssa.

Työllisyysasteen mahdollisimman korkea taso ja veropohjan vahvistaminen ovat keskeiset tavoitteet hyvinvoinnin säilyttämiseksi.

Kaupunki panostaa elinkeinotoiminnan kehittämiseen uudella kolmivuotisella elinkeinoprojektilla (05.2020 – 04.2023) palkkaamalla elinkeinojohtajan ja jatkamalla elinkeinotoimikunnan sekä Paimion Kehitys Oy:n toiminnan kehittämistä. Elinkeinojohtaja Ingi valittiin tammikuussa 2022 Liedon kunnanjohtajaksi ja maaliskuussa kaupunginhallitus laittoi 4-vuotisen määräaikaisen elinkeinojohtajan tehtävä on auki.

Lisäksi kaupunki osallistuu ja jatkaa seudullista elinkeino-yhteistyötä Science Park Oy:n kanssa, joka tuottaa monipuolisesti Turun seudun 11 kunnalle suunnattuja elinkeino- ja yrityspalveluja.

Avainasiakastiimien nopea ja sujuva toiminta sekä päätöksenteko mm. kaavoituksessa, tonttimyynnissä, rakennus- ja ympäristölupa-asioissa ovat kilpailuvaltti, kun yritykset miettivät investointeja ja sijoittautumista kuntaan.

Paimion kaupunki haluaa tutkia ennakkoluulottomasti mahdollisimman monia uusia toimintamalleja, jotka auttavat pääsyä tavoitteisiin. Elinkeinostrategia rakennetaan seuraavien neljän osa-alueen ympärille:

- 1) Elinkeinopolitiikka ja sen resurssit, eli seudullinen kehittämissyhteistyö, yhteishankkeet yritysten kanssa ja Paimion Kehitys Oy:n toiminnan kehittäminen.
- 2) Kaupungin päätöksenteon yritys- ja yrittäjämyönteisyys
- 3) Kaupungin viestintä, tiedottaminen ja osallistumismahdollisuudet
- 4) Koulutus ja kaupungin organisaation osaaminen sekä asenne

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Elinkeino toiminnan tuloksellisuus				
Myytyjen yritystonttien määrä	2	4	3	3
Sijoittuminen maakunnallisessa yrittäjäkyselyssä		2	3	3
Yrittäjän mielestä hyödylliset yrityskäynnit ja yritysneuvontatapaamiset	100	60	85	120
Tavoitteisiin pääsyä tukevien projektien määrä		60	80	100
Tehokas tonttimarkkinointi				
Myytyjen omakotitonttien määrä	11	5	10	12
Vuokrattujen ok-tonttien määrä	3	17	10	23
Tietohallinnon kehitysohjelman noudattaminen				
Tukipalvelun tuottaminen suunnitellulla SLA-tasolla		78,8		80,3
Projektisalkun hankkeiden toteutuminen suunnitellussa aikataulussa				30
Työhyvinvointitoimenpiteet ovat vaikuttavia				
Sairauspoissaolojen määrä pv / htv	14,11	15,84		12,3
Työterveyshuollon palvelun painopisteen siirtäminen ennaltaehkäiseviin palveluihin (Kela I korvausten %osuus)	38,5	39,7	40	38,6
Henkilöstökyselyt (0=ei, 1=kyllä)	0	1	1	0

Matkailutyö vuonna 2021

Paimion kaupungin matkailuneuvonnan toteuttamisesta vastasi kulttuuriasiainhoitaja, jonka kokonaistyöajasta matkailun ja markkinoinnin osuus on noin 1/3. Matkailuneuvonta toimi Sähkämuseon tiloissa kesä-elokuun ja muina aikoina kaupungintalolla sivistysvirastossa. Matkailuneuvojan lisäksi matkailutyötä tekivät touko-elokuussa matkailu- ja museotyön yliopistoharjoittelija ja kaksi kaupungin palkkaamaa lyhytaikaista kesätyöntekijää kesä-heinäkuussa.

Matkailutyön tavoitteena on ollut suora neuvontatyö, tiedottaminen ja markkinointi eri kanavia käyttäen sekä suoramarkkinointi ryhmämatkanjärjestäjille. Matkailuneuvonta jatkoi yhteistyötä Paimion opasryhmän kanssa.

Paimion matkailutarjontapalveluista tiedotettiin kaupungin yleisesitteen avulla. Matkailuinformaatiota tuotettiin myös Paimion kaupungin internet-sivuille englanniksi ja ruotsiksi. Tiiviit matkailukohteita esittelevät esitteet ovat lisäksi tarjolla saksan-, venäjän- ja ranskankielisinä.

Paimio on mukana Alvar Aalto –säätien organisoimassa Alvar Aalto matkailureitistö-kokonaisuudessa. Vuonna 2018 julkaistulla visitalvaraalto.fi –sivustolla on myös yksi pelkästään Paimioon keskittyvä päiväretkipaketti.

Paimion parantolassa jatkuivat yleisöopastukset aiempien vuosien tapaan. Kierrosten organisoinnista vastasi kesän loppuun asti Magni Mundi –yritys, jonka kanssa kaupungin matkailuneuvonta teki yhteistyötä. Jo vuoden 2021 alusta alkaen parantolan toiminnot otti haltuunsa Paimion parantola -säätio, joka syksystä alkaen otti vastuulle myös kaiken opastustoiminnan. Matkailijaryhmiä vieraili parantolan ohella myös Käsityömuseo Miilassa ja Paimion Sähkötieteiden museossa. Koronapandemia (covid-19) rajoitti vuoden aikana jonkin verran ryhmien ja erityisesti ulkomaisten ryhmien matkailua. Yksin tai pieninä ryhminä liikkuneita matkailijoita saapui etenkin kesäaikaan Paimioon kohtalaisesti.

Paimion kaupunki on vuodesta 2018 alkaen ollut Kuninkaantie ry:n jäsen. Kulttuuriasiainhoitaja on myös Kuninkaantie ry:n hallituksen varajäsen. Yhdistyksen tehtävänä on Kuninkaantien kehittäminen matkailutienä sekä edunvalvontatehtävät koskien Kuninkaantien matkailua ja matkailuelinkeinoja. Paimio on mukana yhdistyksen julkaisemassa matkailukartassa. Toukokuussa yhdistys julkaisi myös Kuninkaantien Varsinais-Suomen alueella sijaitsevista nähtävyyksistä kertovan kaksikielisen (suomi&ruotsi) verkkojulkaisun, jossa on Paimiosta esitelty kolme nähtävyyshkohdetta.

Itäisten kuntien eli Kaarinan, Liedon, Paimion ja Sauvon yhteisen Reitistö-hankkeen aikana saatiin päätökseen jo vuoden 2020 aikana. Hankkeen tuottamalla reitistö.fi- sivustolla on julkaistu kaikki hankkeen kautta reitistöön liitetyt reitit. Kunnat jatkoivat reitistöihin liittyvää kehittämistyötä myös vuoden 2021 aikana.

Vuoden loppupuolella alkoi Paimion matkailupalveluja markkinoivan VisitPaimio -sivuston suunnittelu. Sivuston suunnittelusta ja toteutuksesta vastaa ImmaisGraphics. Tilaaja on Paimion Kehitys Oy.

Ystävyystoimikunta 2021

Ystävyystoimikunnan kokoonpano 1.1.-31.7.2021 oli seuraava: puheenjohtajana toimi Seppo Santala ja jäseninä Helena Lahti, Terhi Reponen, Nanna Tuovinen, Seppo Päättalo, Mikko Kovanen, Toini Aro, Inger Löfgren sekä sihteerinä Sari Hollmén.

Kaupunginhallitus asetti 01.09.2021 kokouksessaan toimikaudeksi 1.8.2021-31.5.2023 ystävyystoimikunnan. Puheenjohtajana toimii Toini Aro, varapuheenjohtajana Sari Rannikko ja jäseninä Terhi Reponen, Saara Kerola, Alekski Ruohonen, Toni Korhonen, Markus Hemmilä, René Honkanen sekä sihteerinä Sari Hollmén. Lisäksi Pohjola Norden nimesi edustajakseen ystävyystoimikuntaan Inger Löfgrenin. Toimikunta ei kokoontunut vuoden 2021 aikana, vaan ensimmäinen kokous pidettiin 13.1.2022.

Paimion ja saksalaisen Odenthalin kunnan välinen ystävyyssopimus allekirjoitettiin 8.10.2011, joten viime syksynä tuli 10 vuotta täyteen monipuolista ystävyyssopimusta. Sen johdosta Odenthalissa järjestettiin ystävyyssopimuksen 10-vuotis tilaisuus 8.-10.10.2021, johon nimettiin Paimion kaupungin edustajat. Kaupunginhallitus käsitteli asiaa 1.9.2021 kokouksessaan ja

nimesi matkalle kaupunginjohtaja Jari Jussinmäen, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja Mikko Lindbergin, kaupunginhallituksen puheenjohtaja Markus Kaarlelan, ystävyystoimikunnan puheenjohtaja Toini Aron ja toimikunnan sihteeri Sari Hollménin ja rehtori Olli-Pekka Lehtosen. Muuta toimintaa ei järjestetty vuonna 2021 pääosin johtuen koronarajoituksista.

Konserniohjaus

Vuoden 2021 aikana Paimion kaupungin konsernirakenteessa tapahtui muutoksia: Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy:stä tuli vuoden aikana tytäryhteisö, kun kaupungin omistusosuus nousi 45,69%:sta 69,21%:iin.

Vuoden 2021 lopulla tytäryhteisöasemassa konserniin kuuluvat

- Paimion Lämpöyhtiö Oy
- Paimion Vesihuolto Oy
- Paimion Yrityskiinteistöt Oy
- Paimion Kehitys Oy
- Portti työhönvalmennus Oy
- Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy
- Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymä
- Lyyli Tuomolan säätio

Hallintosäännön 4 luku käsittelee konserniohjausta. Siinä todetaan:

§19 Kaupungin konsernijohtoon kuuluvat kaupunginhallitus ja kaupunginjohtaja.

§20 konsernijohtajan tehtävistä ja toimivallan jaosta:

Kaupunginvaltuusto

- 1) määrittelee kaupungin tavoitteet ja sen mukaiset kaupungin omistajapolitiikan linjaukset
- 2) päättää kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen toiminnallisista ja taloudellisista tavoitteista
- 3) hyväksyy konserniohjeen

Kaupunginhallitus

- 1) vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle,
- 2) vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoii konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan,
- 3) käsittelee puolivuositin yhtiöiden ja yhteisöjen raportit tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehityksestä sekä arvioi tulevasta kehityksestä ja riskeistä.
- 4) arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta
- 5) nimeää kaupungin ehdokkaat tytäryhteisöjen hallituksiin sekä
- 6) nimeää yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet.

Kaupunginjohtajan tehtävänä on toimia konsernin johtajana ja aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa yhtiöiden ja yhteisöjen hallintoon ja toimintaan.

Kaupunginjohtaja seuraa ja arvioi yhtiöiden ja yhteisöjen tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehitystä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kaupunginhallitukselle sekä antaa kaupungin ennakkokannan konserniohjeen edellyttämässä asioissa."

Kaupungin konserniohjeet ovat vuodelta 2011 ja tavoitteena on niiden päivittäminen vuoden 2022 aikana. Konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti.

Konserniohjeiden etuna on yhteisöjen ohjauksen yhtenäistäminen, toiminnan läpinäkyvyyden lisääminen ja kaupungin yhteisöstä saaman tiedon laadun parantaminen ja tiedonkulun tehostaminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 821	- 170	1 651	1 666	15	100,9 %	1 788	-6,8 %
Toimintakulut	- 3 464	- 433	- 3 897	- 3 894	3	99,9 %	- 3 709	5,0 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 644	- 603	- 2 247	- 2 229	18	99,2 %	- 1 922	16,0 %
Poistot ja arvonlennukset	- 95	0	- 95	- 109	- 14	114,3 %	- 87	25,3 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 739	- 603	- 2 342	- 2 247	95	95,9 %	- 2 009	11,8 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	687	- 170	517	532	15	102,9 %	709	-25,0 %
Toimintakulut	- 3 283	- 433	- 3 716	- 3 708	9	99,8 %	- 3 550	4,4 %
Toimintakate/ jäämä	- 2 596	- 603	- 3 199	- 3 176	23	99,3 %	- 2 842	11,8 %
Poistot ja arvonlennukset	- 95	0	- 95	- 109	- 14	114,3 %	- 87	25,3 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 2 692	- 603	- 3 295	- 3 194	101	96,9 %	- 2 929	9,0 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 134	0	1 134	1 134	0	100,0 %	1 079	5,1 %
Toimintakulut	- 181	0	- 181	- 187	- 6	103,1 %	- 159	17,3 %
Toimintakate/ jäämä	953	0	953	947	- 6	99,4 %	920	3,0 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	953	0	953	947	- 6	99,4 %	920	3,0 %

Tulosalue **Maaseutupalvelut**
 Vastuhenkilö johtava maaseutuasiamies Taina Wirberg

Toiminta-ajatus

Maaseutuhallinto pyrkii huolehtimaan maaseudun elinolosuhteiden tasapuolisesta kehittämisestä ja säilyttämisestä Paimion, Kaarinan, Kemiönsaaren, Paraisten ja Sauvon kunnissa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Tavoitteena on turvata EU-lainsäädännön vaatimusten täyttyminen, huolehtia riistavahinkojen ja petoeläinvahinkojen arvioinneista, pitää eläinrekisteriasiat ajan tasalla sekä tehdä hukkakaurakatselmuksia.

Maaseutuhallinto huolehtii myös viljelijöiden VAP-varauksista. VAP-viljelijät on vapautettu Aseellisesta Palveluksesta yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen eli alkutuotannon turvaamiseksi poikkeusoloissa, järjestelmä on osa Suomen huoltovarmuutta.

Maaseutupalvelut on kaupungin konsernijohdon ja toimialojen johtosäännössä nimetty paikalliseksi maaseutuelinkeinoviranomaiseksi, joka hoitaa valtion kunnalle määräämät maataloushallinnon tehtävät.

Maaseutupalvelujen henkilöstö: johtava maaseutuasiamies ja 4 (3) maaseutuasiamiestä.

Laki maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa on velvoittanut kuntia muodostamaan suurempia alueellisia yhteistyöyksiköitä.

Vuoden 2013 alusta ovat yhteistyöalueen muodostaneet Kaarina, Kemiönsaari, Parainen, Paimio ja Sauvo. Paimion kaupunki toimii allekirjoitetun sopimuksen mukaan isäntäkuntana. Paimiossa työskentelee johtava maaseutuasiamies, Sauvossa ja Kemiönsaarella yksi maaseutuasiamies kummassakin ja Paraisilla kaksi maaseutuasiamiestä, Paraisilla oleva toinen maaseutuasiamies jäi eläkkeelle vuoden lopulla.

Resurssimuutokset

Maaseutupalveluiden henkilökunta toimi pääasiassa viiden henkilön voimin (3,9 htv). Osa-aikaista työtä teki kolme henkilöä. Työtehtävien vaihtoa tai tarvittaessa ostoa tehtiin toisen yhteistoiminta-alueen kanssa, mikä mahdollisti kaikkien eriyttämistä vaativien tehtävien suorittamisen. Yksi maaseutuasiamies jäi eläkkeelle lokakuussa, uusi henkilö on tarkoitus palkata vasta vuoden 2022 lopulla.

	Tilaluku			Ympäristötukiin sitoutuneet tilat			Sähköisesti tukea hakeneet		
	2019	2020	2021	2019 %	2020 %	2021 %	2019 %	2020 %	2021 %
Kaarina	77	75	70	83	83	81	95	95	96
Kemiönsaari	161	160	151	92	92	89	93	95	93
Paimio	134	134	130	94	94	93	96	95	95
Parainen	222	222	222	83	83	82	95	95	97
Sauvo	123	123	120	93	93	88	95	95	96
Yhteensä	717	714	693				95	95	96

Maaseutupalveluiden maksuosuudet 2021:

	2021 jakaja*	2021 % osuus	2021 maksuosuus
Kaarina	75	10,5 %	23 479
Kemiönsaari	160	22,4 %	47 463
Paimio	134	18,8 %	39 750
Parainen	222	31,1 %	65 855
Sauvo	123	17,2 %	48 186
	714	100,0 %	224 734

*1.5.2020 tilojen lukumäärä

Toiminnalliset tavoitteet

Tiedottamisella ja koulutuksella pyrittiin vaikuttamaan siten, että viljelijät palauttavat kaikki mahdolliset hakemukset määräaikana niin, että saavutetaan taloudellinen ja ympäristön huomioiva tulos. Tässä onnistuttiin. Maatilojen lukumäärä on laskenut hieman vuosittain ja sama kehitys jatkunee tulevinakin vuosina.

Sähköisten hakemusten määrä on saavuttanut lähes maksiminsa, paperihakemuksia tullaan jättämään jatkossakin noin viisi prosenttia hakemuksista niin kauan kuin paperihakemukset sallitaan valtakunnallisesti.

Ohjelmakauden vaihtuessa 2022 / 2023 koulutukset tulevat saamaan taas tärkeämmän aseman ja niihin osallistutaan enemmän. Koulutuksia on yleensä järjestetty joka vuosi kunnittain sekä koko yhteistoiminta-alueen viljelijöille yhteisesti, mutta tänä vuonna koronapandemian vuoksi koulutukset järjestettiin pelkästään teams yhteyden kautta. Koulutukset (suomen- ja ruotsinkielinen) tallennettiin ja ne olivat katseltavissa netissä kunkin viljelijän oman aikataulun mukaisesti. Koulutukset tehtiin yhteistyössä Varsinais-Suomen kaikkien yhteistoiminta-alueiden sekä MTK Varsinais-Suomen ja SLC:n kanssa.

Hallinnolliset tehtävät hoidettiin annettuina määräaikoina ja maksut viljelijöille lähtivät heti kun maksatus oli mahdollista.

Maaseutuasiamiesten koulutuksissa huomioitiin henkilökunnan yksilölliset tarpeet sekä osallistuttiin valtakunnallisiin koulutustapahtumiin. Yleisesti tänä vuonna koulutukset mahdollistuvat teamsin kautta, joten täten saavutettiin koko henkilökunta helposti ja taloudellisesti.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	215	0	215	185	- 30	86,0 %	196	-5,5 %
Toimintakulut	- 249	0	- 249	- 220	29	88,5 %	- 236	-6,8 %
Toimintakate/ jäämä	- 34	0	- 34	- 35	- 1	104,3 %	- 41	-12,8 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 34	0	- 34	- 35	- 1	104,3 %	- 41	-12,8 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	215	0	215	185	- 30	86,0 %	196	-5,5 %
Toimintakulut	- 235	0	- 235	- 206	29	87,8 %	- 221	-6,5 %
Toimintakate/jäämä	- 20	0	- 20	- 21	- 1	107,4 %	- 25	-14,4 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 20	0	- 20	- 21	- 1	107,4 %	- 25	-14,4 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 14	0	- 14	- 14	0	100,0 %	- 16	-10,4 %
Toimintakate/jäämä	- 14	0	- 14	- 14	0	100,0 %	- 16	-10,4 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 14	0	- 14	- 14	0	100,0 %	- 16	-10,4 %

Tulosalue **Työllisyyden hoito**
Vastuhenkilö työvoimapalveluiden päällikkö Johannes Joutsenlahti

Toiminta-ajatus

Työllisyydenhoidon tavoitteena on ylläpitää Paimion kaupungin hyvää työllisyydenkehitystä.

Henkilökohtaisella palveluohjauksella, aktivointitoimenpiteillä ja tiiviillä yhteistyöllä eri toimijoiden kesken, on edelleen saavutettavissa hyviä tuloksia niin työllisyysasteeseen kuin työmarkkinatukimaksuihin. Tehtäväalueen tavoitteena on aktiivisen työllisyyden hoidon keinoin lisätä työttömien yhteiskunnallista osallistumista. Toimenpiteiden onnistumisella on merkittävä vaikutus asiakkaiden syrjäytymisen ehkäisyssä.

Paimio on mukana uudessa työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa, joka alkoi 1.3.2021. Paimio osallistui myös edelliseen työllisyyskokeiluun vuosina 2017-2018.

Alkaneella kokeilulla tavoitellaan tietoa siitä, miten kokeilun asiakasryhmän työllisyyspalvelujen vaikuttavuus ja asiakastyytyväisyys kehittyvät, kun palvelut järjestää valtion sijasta kunnan tai usean kuntaryhmän muodostama kokeilualue.

Valtion ja kuntien työllisyyden edistämisen resurssien yhdistämisen ja päällekkäisen toiminnan poistumisella tavoitellaan työllisyyspalvelujen tehostumista, työttömien tehokkaampaa työllistymistä avoimille työmarkkinoille ja työttömyyden julkiselle taloudelle aiheutuvien kokonaiskustannuksien laskua.

Kokeilu tulee olemaan kaikkiin suomalaisiin kokeilulakeihin nähden poikkeuksellisen laaja. Kokeilun piiriin kuuluu ensi vaiheessa 71 % työ- ja elinkeinotoimistojen työttömistä työnhakija-asiakkaista. Kokeilukunnille siirtyvät vastuut ja tehtävät ovat paljon edellistä kokeilua laajemmat. Kokeiluja seurataan jatkuvan tilastoseurannan sekä arvioidaan erillisen tutkimusperusteisen vaikuttavuusarvioinnin avulla.

Vuoden aikana Suomen hallitus teki päätöksen, että kokeilua jatketaan lakimuutoksella vuoden 2024 loppuun asti ja siihen mennessä tullaan säätämään laki, jolla Te-palveluiden järjestämisvastuu siirretään pysyvästi kuntien tehtäväksi.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Vastuualue jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin: työvoiman palvelukeskus, työmarkkinatuen kuntaosuus, Toimintakeskus Apila ja palkkatukityöllistäminen sekä 2-vuotinen Seutukaupunkihanke.

Työvoiman palvelukeskus

Paimion tavoitteena on pitää maakunnan kärkipaikka työmarkkinatuki-asiakkaiden aktivoinnissa. Aktiivinen rooli työnhakijoille tarjottavissa palveluissa ja oma innovatiivinen palvelutuotanto antavat jatkossakin mahdollisuuden korkeaan aktivointiasteeseen ja alhaiseen työttömyysasteeseen. Aktivointisuunnitelmien ripeään laadintaan ja yksilölliseen sisältöön kiinnitetään jatkossakin huomiota. Palvelun painopiste pidetään henkilökohtaisen palvelun tarjoamisessa. Työn etsintä, työn tarjoaminen, koulutuspolulle ohjaaminen ja urasuunnittelu pysyvät palvelun keskiössä. Yrityspalvelujen osalta tavoitteena on toimivien yritysytteyksien ylläpitäminen ja uusien luominen. Uuden kuntakokeilun asiakastyö tehdään pääasiassa työvoiman palvelukeskuksessa.

Työmarkkinatuen kuntaosuus

Kunnat rahoittavat puolet omien kuntalaistensa työmarkkinatukikuluista sen jälkeen, kun työmarkkinatukipäiviä on kertynyt 300. Kun päivien kertymä ylittää 1000, kunnan maksuosuus on 70 prosenttia. Asiakkaan ollessa työllistymistä edistävän toimenpiteen piirissä, kuntaosuuden maksuvelvollisuus väistyy. Työllistymistä edistäviä palveluja ovat mm. kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu. Asiakkaan ollessa aktivoituna tällaiseen toimenpiteeseen kunta säästää työmarkkinatukimenoissa keskimäärin 350-470 euroa kuukaudessa henkilöä kohti (4200-5600 eur/vuosi).

Kun asiakas onnistuu työllistymään 6-8 kuukauden työsuhteeseen, päivät nollautuvat ja kertymien laskenta alkaa alusta. Työssäoloehdon täyttäneet henkilöt saavat uudestaan työttömiksi joutuessaan ensin 300-500 päivää peruspäivärahaa tai ansiopäivärahaa ja, jos työttömyys vielä jatkuu, siirtyvät takaisin työmarkkinatuella.

Paimion kuntaosuuden maksut ovat olleet useiden vuosien ajan maakunnan selvästi pienimmät, kun maksut suhteutetaan kuntien asukaslukuun. Näin oli myös vuonna 2021, ero seuraavaksi pienimpään maksajaan, Sauvon kuntaan ei tosin enää ollut kuin marginaalisen pieni.

Tarkasteluvuosi oli keskimääräistä vaikeampi työmarkkinatukimaksujen hallinnan osalta. Koronan vuoksi tehtiin jo vuonna 2020 lakimuutos, jolla yrittäjille myönnettiin mahdollisuus saada työttömyysturvaa. Tämä muutos aiheutti hallitsemattoman lisäyksen työmarkkinatukimaksuihin. Yrittäjien aiheuttamiin kuluihin kunnalla ei ole ollut käytössään samoja keinoja kuin tavanomaisesta työttömyydestä aiheutuneisiin kuluihin. Lakimuutoksen aiheuttamat kulut olivat koko vuoden kuluista noin 55 %.

Toimintakeskus Apila

Toimintakeskus Apila kantaa päävastuun työllistymistä edistävästä aktivointitoimenpiteistä. Kohderyhmään kuuluvat asiakkaat sijoittuvat kuntouttavaan työtoimintaan tai työkokeilujaksolle Apilan omiin työtehtäviin tai kaupungin muihin toimipisteisiin. Työtoiminta on sovittava asiakkaan työ- ja toimintakyvyn mukaisesti siten, että se on työmarkkinoille pääsyn kannalta mielekästä ja riittävän vaativaa. Työtoiminnan sisällön on oltava sellainen, että se parantaa asiakkaan elämänhallintaa ja tarjoaa jatkossa edellytyksiä työllistyä avoimille markkinoille. Työtoiminnan suunnittelu rakentuu aina asiakkaan yksilöllisten tarpeiden pohjalta ja sen vuoksi tarjottavan työtoiminnan valikoiman on oltava laaja.

Palkkatukityöllistäminen

Palkkatukityösuhteiden tarjoaminen ja välittäminen kohderyhmään kuuluville asiakkaille on usein tehokkain tapa edistää heidän työllistymistään avoimille työmarkkinoille. Pitkään jatkuneessa työttömyysjaksossa muodostuu haasteeksi työttömyyden katkaiseminen. Lyhyelläkin työsuhteella edistetään asiakkaan jatkotyöllistymistä ja kohennetaan hyvinvointia sekä tulotasoa.

Seutukaupunkihanke

Työ- ja elinkeinoministeriö, Kuntaliitto ja seutukaupunkiverkosto ovat yhteistyössä käynnistäneet hankkeita, joiden tavoitteena on turvata osaavan työvoiman paikallinen saatavuus. Paimion työllisyysneuvoston vastuualue osallistuu hankeosioon ”Työllistymisen tukeminen julkisten palveluntarjoajien ja yritysten yhteistyöllä”. Hanke kesti kaksi vuotta, se käynnistyi 1.9.2019 ja päättyi 31.08.2021. Hankkeeseen saatiin AIKO-rahoitusta 70%.

Ympäristökuvaus

Vastuualueen toimilla ei voida juurikaan vaikuttaa työvoiman kysyntään, mutta työpaikkojen ja työnhakijoiden kohtaamiseen vastuualueen toimilla on vaikutusta. Työllisyystilanteen kehitys koko maassa ja etenkin Varsinais-Suomessa on viime vuosina ollut myönteistä. Toimivien työmarkkinoiden suurimmaksi esteeksi on muodostunut osaavan työvoiman saatavuus ja avoimien työpaikkojen hidas täyttäminen. Ensisijaisena tavoitteena on jatkossakin pitää Paimion työttömyysaste selvästi maakunnan keskiarvon alapuolella, mutta huomio on suunnattava myös laajemmalle ja pyrittävä vaikuttamaan koko työssäkäyntialueen menestymiseen.

Paimion työttömyysaste oli joulukuussa 2021 5,5% (2020: 7,6%).

Työmarkkinoiden kehitys ja Paimion työttömyysasteen myönteinen kehitys osoittavat, että oikeilla toimilla ja riittävällä panostuksella, työttömyysasteeseen voidaan vaikuttaa lyhyelläkin aikavälillä.

Resurssimuutokset

Valtuusto perusti 11.11.2020 kaksi työvoimasuunnittelijan virkaa, joista toinen on vakinainen ja toinen määräaikainen työllisyyskokeilun loppuun asti. Kuntakokeilun tehtäviä on hoidettava virkasuhteisena.

Olellaiset toiminnalliset riskit

Talouselämän elpyminen vaikean koronavuoden jälkeen on työllisyyskehityksen kannalta suuri epävarmuustekijä. Jos talouselämään syntyy positiivinen näkymä ja pandemian aiheuttamat uhkakuvat väistyvät, on tulevan vuoden aikana mahdollista saavuttaa vielä hyviä työllistämistuloksia. Epävarmuuden jatkuessa taloudellinen toimeliaisuus ei lähde kasvuun ja se vaikuttaa ikävällä tavalla työllisyysnäkyymiin. Silloin pitkäaikaistyöttömien motivointi ja poluttaminen takaisin työmarkkinoille tulee olemaan vaikeaa.

Jatkuvan kouluttautumisen ja uudelleen kouluttautumisen merkitys korostuu tämän päivän työmarkkinoilla. Kannustimien luominen työhön ja koulutukseen hakeutumiseen on tärkeää, jotta yhteiskuntaan ei muodostu pysyviä rakenteita työttömien ja työssä käyvien välille. Erittäin huomiota on kiinnitettävä työttömyysjaksojen lyhentämiseen, nuorille tarjottaviin palveluihin ja sukupolvet ylittävän työttömyyden ehkäisyyn.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Työvoiman palvelukeskus pienentää työttömyysprosenttia (työttömyysaste-% vuoden viimeinen neljännes)	4,3	7,6	5,3	5,5
Työmarkkinatuen kuntaosuus pienentää maksuosuutta (Vuositteiset maksut alle 12 €/asukas)	46 119	73 000	58 000	122 848
Palkkatukityöllistäminen. Tarjota työsuhde mahd. usealle tarvitsevalle ml. velvoitetyöllistetyt				
Määrärahalta palkatut henkilöt, yhteensä vuoden aikana	35	25	52	15
Työkuukausia yhteensä	187	163	230	112
Toimintakeskus Apila. Asiakkaiden nopea aktivoiminen ja ohjaaminen toimenpiteiden piiriin sekä aktivointiasteen kohottaminen				
Aktivointiaste-% kaikki joulukuun luvut (tmt-tukea saaneet)	70,5	54	65	60,2
300-499 pv	76,9	86	60	60
500-999 pv	86,7	58	80	72,4
yli 1 000 pv	90,9	69	85	83,3

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	345	0	345	308	- 37	89,2 %	296	4,0 %
Toimintakulut	- 802	- 76	- 878	- 876	2	99,8 %	- 752	16,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 457	- 76	- 533	- 568	- 35	106,6 %	- 456	24,5 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 457	- 76	- 533	- 568	- 35	106,6 %	- 456	24,5 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	333	0	333	296	- 37	88,9 %	284	4,2 %
Toimintakulut	- 716	- 76	- 792	- 790	2	99,7 %	- 673	17,4 %
Toimintakate/ jäämä	- 382	- 76	- 458	- 493	- 35	107,6 %	- 388	27,0 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 382	- 76	- 458	- 493	- 35	107,6 %	- 388	27,0 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	12	0	12	11	0	98,1 %	12	-1,2 %
Toimintakulut	- 86	0	- 86	- 86	0	100,0 %	- 80	8,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 75	0	- 75	- 75	0	100,3 %	- 68	10,4 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 75	0	- 75	- 75	0	100,3 %	- 68	10,4 %

2.1.4. Sosiaali- ja terveyslautakunta

SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA			
Kokoonpano 1.1.-17.8.2021			
- kokouksia 6		Puolue	Läsnäolokerrat
Lehikoinen Jouni	puheenjohtaja	Kesk.	6
Kuopila Juha	varajäsen	Kesk.	
Huhtala Päivi	varapuheenjohtaja	SDP	6
Kuusela Mervi	varajäsen	SDP	
Jätinvuori Marita	jäsen	Kok.	6
Löytynoja Anette	varajäsen	Kok.	
Karlsson Kristina	jäsen	Kesk.	6
Koriseva Pia	varajäsen	Kesk.	
Vuorela Heli	jäsen	SDP	6
Rannikko Sari	varajäsen	SDP	
Mäkinen Martti	jäsen	PS	3
Mäkelä Matti	varajäsen	PS	
Palosaari Anne-Ly	jäsen	KD	1
Kovanen Mikko	varajäsen	KD	
Berg Rauno	jäsen	Kok.	6
Backman Rami	varajäsen	Kok.	
Virta Boke	jäsen	Vas.	3
Mauri Hellsten	varajäsen	Vas.	
Uusitalo Joonas	kaupunginhallituksen edustaja		6
Ansio Sanna-Maija	kaupunginhallituksen varaedustaja		
Hongisto Jukka	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		5
Pöyhönen Eeva-Sirkku	sosiaali- ja terveystoiminnan johtaja, esittelijä		6
Kalliomäki Satu	hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä		6

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021		Puolue	Läsnäolokerrat
- kokouksia 4			
Karlsson Kristina	puheenjohtaja	Kesk.	4
Pirhonen Henna	varajäsen	Kesk.	
Jätinvuori Marita	varapuheenjohtaja	Kok.	4
Kaukonen Kasper	varajäsen	Kok.	
Hongisto Silja	jäsen	Kok.	4
Lehto Minna	varajäsen	Kok.	
Vuorela Heli	jäsen	SDP	2
Sivonen Susanna	varajäsen	SDP	1
Olander Jouko	jäsen	SDP	4
Niemi Mikko	varajäsen	SDP	
Backman Rami	jäsen	Kok.	4
Seppälä Mikko	varajäsen	Kok.	
Kerola Saara	jäsen	Vihr.	4
Kuosmanen Tiina	varajäsen	Vihr.	
Havuaho Jarmo	jäsen	Kesk.	3
Silver Vertti	varajäsen	Kesk.	1
Taipaleenmäki Joonas	jäsen	PS	4
Tuominen Annica	varajäsen	PS	
Nieminen Tomi	kaupunginhallituksen edustaja		4
Rannikko Sari	kaupunginhallituksen varaedustaja		
Kaarlela Markus	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		2
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		
Pöyhönen Eeva-Sirkku	sosiaali- ja terveysjohtaja, esittelijä		4
Kalliomäki Satu	hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä		4

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 884	1 745	3 630	3 704	74	102,0 %	2 086	77,6 %
Toimintakulut	- 37 131	- 1 908	- 39 039	- 37 955	1 084	97,2 %	- 35 581	6,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 35 246	- 163	- 35 409	- 34 251	1 158	96,7 %	- 33 495	2,3 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 35 246	- 163	- 35 409	- 34 252	1 157	96,7 %	- 33 496	2,3 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 650	1 745	3 395	3 469	74	102,2 %	1 856	86,9 %
Toimintakulut	- 36 558	- 1 908	- 38 467	- 37 391	1 076	97,2 %	- 35 052	6,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 34 909	- 163	- 35 072	- 33 922	1 150	96,7 %	- 33 196	2,2 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 34 909	- 163	- 35 072	- 33 922	1 149	96,7 %	- 33 197	2,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	235	0	235	235	0	100,0 %	230	2,1 %
Toimintakulut	- 573	0	- 573	- 564	8	98,6 %	- 529	6,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 338	0	- 338	- 329	8	97,6 %	- 299	10,3 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 338	0	- 338	- 329	8	97,6 %	- 299	10,3 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä
Strategiset

**Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta.
Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu.**

Todennäköisyys
2

Vaikutus
2

Syyt:

Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti. Puutteellinen osaaminen. Yhteiskunnalliset ongelmat ja syrjäytymisen uhka (yksinäisyys, nuorisotyöttömyys, lapsiperheiden sosiaaliset ongelmat, lastensuojelulliset toimenpiteiden tarpeen kasvaminen, asiakastapausten monimuotoistuminen, mielenterveys- ja päihdeongelmien sekä niiden vaikutusten kasvu kaikissa ikäryhmissä).

Ikääntyneiden väestökehityksen ennuste on tiedossa, mutta asumispalveluita tarvitsevien määrän ennustettavuus on heikko. Varhaisemman tuen ja kotona asumista edistävien palveluiden puute vaikuttaa osaltaan asumispalveluiden tarpeeseen.

Seuraukset:

Kustannukset kasvavat

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:

Henkilöstön koulutus.
Prosessikuvausten avulla pyritään kohdentamaan resurssit oikein sekä

Vastuuhenkilöt:

Sosiaali- ja terveysjohtaja
Sosiaalityön päällikkö

kehittämään palveluita vastaamaan lisääntyneeseen palvelutarpeeseen. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Uusien varhaisen vaiheen palveluiden ja toimenpiteiden kehittäminen esim. perheneuvolatoiminta ja ikääntyneiden asumisen kehittäminen		
Arviointi: Palveluntarve on pysynyt vakaana. Perheneuvolatoiminta on alkanut Paimiossa syksyllä 2021, mikä osaltaan vahvistaa ennalta ehkäiseviä palveluita.		
Operatiiviset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt:	Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Henkilöstön runsas vaihtuvuus on toiminnallinen riski. Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Erityisesti sosiaalityössä töiden jakaminen sekä työ määrä saattavat lisätä työn kuormittavuutta, heikentää työssä jaksamista sekä pitkittää päätöksentekoa ja käsittelyaikoja. Ikääntyneiden palveluissa sijaisten saatavuus on heikentynyt edelleen merkittävästi. Myös vakituisiin tehtäviin hakeneiden määrä on laskenut	
Seuraukset:	Palvelua ei pystytä toteuttamaan määrääjassa. Henkilöstön työhyvinvointi laskee ja poissaolot lisääntyvät. Työntekijöiden vaihtuvuus lisääntyy. Ei pystytä toteuttamaan asiakasmitoitusta.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Koulutussuunnitelma toteutuu kaikissa työyksiköissä. Tasapuolinen työnjako. Käsittelyaikojen seuranta. Kilpailukykyinen palkkaus. Kaikki avoinna olevat virat/toimet saadaan täytettyä. Toimiva sijaisrekrytointi. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa. Riittävä ennakointi ja valmistautuminen lainsäädännön edellyttämiin henkilöstömitoituksiin. Yhteistyö henkilöstöhallinnon kanssa. Tarvittaessa omaa toimintaa täydennetään määräaikaisella työvoimalla tai ostopalveluilla	Vastuhenkilöt: Sosiaali- ja terveysjohtaja Muut esimiehet Sosiaalityön päällikkö	
Arviointi: Henkilöstön saatavuus on entisestään vaikeutunut. Hoitohenkilöstöstä on puutetta koko alueella. Henkilöstön saatavuusongelmat kiristyneessä mitoitusvaatimuksessa vaikeuttavat hoitoketjun sujuvuutta.		
Tietohallinnon toimimattomuus.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Järjestelmissä ja verkkoyhteyksissä on toistuvia tai pitkäkestoisia toimintahäiriöitä, joihin ei reagoida riittävän nopeasti.	
Seuraukset:	Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vaikuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua, asiakasturvallisuutta sekä maksuliikennettä ja vähentää työn tehokkuutta ja työtyytyväisyyttä.	
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Sujuva yhteistyö sekä kaupungin että kansanterveyskuntayhtymän tietohallinnon kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.	Vastuhenkilöt: Sosiaali- ja terveysjohtaja Johtava sosiaalityöntekijä	
Arviointi: Pitkäkestoisia toimintahäiriöitä ei ole ollut.		

Vahingolliset		
Pandemiat, suuronnettomuudet, tulipalot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Puutteellinen varautuminen Seuraukset: Palveluiden tarve kasvaa ennakoimattomasti.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasainen valmiussuunnitelma, koulutus.	Vastuuhenkilöt: Sosiaali- ja terveysjohtaja Sosiaalityön päällikkö	
Arviointi: COVID-19 pandemia on vaikuttanut ikääntyneiden palveluiden toimintaan, osaa toiminnoista on jouduttu rajoittamaan esim. palvelukeskustoiminta. Perustoiminta on pystytty hyvin toteuttamaan ja uusia toimintamuotoja on myös otettu käyttöön.		
Työtilat eivät ole turvalliset.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Puutteelliset turvajärjestelyt. Toimintatavoissa ei ole huomioitu riskitekijöitä. Seuraukset: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riski- ja vaaratilanteita. Uhkaavasti käyttäytyvät henkilöt pääsevät vapaasti liikkumaan tiloissa. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Vaaratilanteista tehdään ilmoitukset ja ilmoitukset käsitellään kaupungin ohjeen mukaisesti. Sosiaalitoimiston ovet pidetään lukittuina turvallisuussyistä ja asiakasvastaanotto tapahtuu ajanvarauksella. Tarvittaessa vartijapalvelu asiakastilanteessa. Yhteistyö kiinteistöpalveluiden kanssa.	Vastuuhenkilöt: Sosiaali- ja terveysjohtaja Muut esimiehet Sosiaalityön päällikkö	
Arviointi: Vaaratilanteista on tehty ilmoitukset. Merkittäviä vaaratilanteita ei ole ollut. Kaupungin tilaturvallisuussuunnitelmaa on laadittu.		
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen.	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Palveluiden kysyntä kasvaa ennakoimattomasti. Lakisääteiset palvelut tulee turvata taloudellisista toimintaedellytyksistä huolimatta (subjektiiviset palvelut/määrärahasidonnaiset palvelut) Talousarvioon varatut määrärahat eivät riitä. Asiakaslaskutuksen viivästyminen ja saatavien poistamisten määrän kasvaminen. Seuraukset: Kuntalaiset eivät saa tarvitsemaansa palvelua.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä neljä kertaa vuodessa. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia. Ostopalvelut on kilpailutettu ja olemme mukana yhteiskilpailutuksissa. Tilastointi ja laskutus ovat ajantasaiset.	Vastuuhenkilöt: Sosiaali- ja terveysjohtaja Hallintosihteeri Toimistosihteeri Sosiaalityön päällikkö	
Arviointi: COVID-19 pandemiasta johtuen terveystaloudellisten palveluiden kustannukset ylittivät talousarvion, Toisaalta kaupunki sai myös tuloja valtionavustuksena kohdennettuna sosiaali- ja terveystaloudellisten palveluiden COVID-kustannuksiin. Sosiaalityössä talousarvion ylitys johtuu lisääntyneestä palvelun käytöstä. Asiakaslaskutus on ajantasainen.		

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Hallinto**
Vastuhenkilö Sosiaali- ja terveysjohtaja Eeva-Sirkku Pöyhönen

Toiminta-ajatus

Sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtävänä on vastata tarpeellisten sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä paimiolaisille. Keskeistä on palvelujärjestelmän kehittäminen niin, että se vastaa kohtuukustannuksin asukkaiden tarpeisiin, edistää omatoimista selviytymistä, ehkäisee syrjäytymistä sekä ylläpitää ja edistää heidän terveyttään ja hyvinvointiaan.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Sosiaali- ja terveyslautakunnan vastualueeseen kuuluvat sosiaali- ja terveyspalvelut. Hallinnon palveluihin sisältyvät hallinnonalan yhteiset toimistopalvelut. Paimion kaupunki myy sosiaali- ja terveysjohtajan työpanosta Paimion – Sauvon kansanterveyskuntayhtymälle. Hallintosihteerin toimi on yhteinen keskushallinnon kanssa.

Paimion asukasmäärä kasvaa ja väestön ikärakenne muuttuu; erityisesti yli 75-vuotiaiden osuus lisääntyy. Ikärakenteen muutos sekä muuttoliike aiheuttavat palvelujen kysynnän kasvua kaikilla sosiaali- ja terveyslautakunnan tehtäväalueilla.

Resurssimuutokset

Hallinnon tulosalueelle on palkattu määräaikainen hanketyöntekijä ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman hankkeeseen, johon on saatu avustus ympäristöministeriöltä. Hanke päättyy 30.11.2022.

Toiminnalliset tavoitteet

Talousarvion määrärahojen toteutumisen ohessa seurataan keskeisten suoritemäärien toteutumista. Tehtäväalueet raportoivat suoritteiden toteutumisesta talousarvion toteutumisraporttien yhteydessä; lautakunta käsittelee raportit neljännesvuosittain.

Koko toimialalla on aloitettu SHQS-laaturjestelmän valmistelu vuonna 2020. Toimialan hallinto on mukana Varsinais-Suomen hyvinvointialueen valmistelutyössä ja siihen liittyvissä hankkeissa.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	286	12	298	298	0	100,0 %	283	5,1 %
Toimintakulut	- 312	- 57	- 369	- 353	16	95,7 %	- 303	16,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 27	- 45	- 71	- 56	16	78,0 %	- 19	187,7 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 27	- 45	- 71	- 56	16	78,0 %	- 19	187,7 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	51	12	63	63	0	100,0 %	53	17,9 %
Toimintakulut	- 286	- 57	- 342	- 327	16	95,4 %	- 278	17,6 %
Toimintakate/ jäämä	- 235	- 45	- 280	- 264	16	94,4 %	- 225	17,5 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 235	- 45	- 280	- 264	16	94,4 %	- 225	17,5 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	235	0	235	235	0	100,0 %	230	2,1 %
Toimintakulut	- 27	0	- 27	- 27	0	100,0 %	- 25	7,1 %
Toimintakate/ jäämä	208	0	208	208	0	100,0 %	205	1,5 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	208	0	208	208	0	100,0 %	205	1,5 %

Tulosalue **Sosiaalityö**
Vastuhenkilö Sosiaalityön päällikkö Noora Lahti

Toiminta-ajatus

Sosiaalityön tavoitteena on edistää ja ylläpitää lasten, nuorten ja perheiden toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Sosiaalityö jakaantuu seuraaviin osa-alueisiin: lapsiperheiden palvelut, perheoikeudelliset palvelut, lastensuojelu, päihdehuolto, työikäisten palvelut, vammaispalvelut.

Sosiaalityön tehtäväalueella työskentelee sosiaalityön päällikkö, 5 sosiaalityöntekijää, 3 sosiaaliohjaaja, 3 perheohjaaja ja lapsiperheiden kotipalvelutyöntekijä. Terveyskeskuksen sosiaalityöntekijän työaika jaetaan kaupungin ja kuntayhtymän kanssa niin, että puolet työajasta sisältää kaupungin vanhuspalveluiden sosiaalityötä. Sosiaalityön tehtäväalueella tuetaan yksilöitä ja perheitä eri elämänvaiheissa ja – tilanteissa. Pää tavoitteena on huolehtia apua ja tukea tarvitsevien yksilöiden ja perheiden sosiaalisen tilanteen kohentamisesta siinä tarvittavan ohjauksen ja neuvonnan sekä oikea-aikaisten sosiaalipalveluiden keinoin.

Lapsiperheiden palvelut

Lapsiperheiden palveluiden tavoitteena on tukea lapsiperheitä, vanhemmuutta ja edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä. Lapsiperheiden palveluissa järjestetään sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja lapsiperheille, kuten lapsiperheiden kotipalvelua, perheneuvolapalveluja, perhetyötä, tukisuhdetoimintaa sekä muita lapsia ja perheitä tukevia sosiaalihuoltolain palveluja.

Paimiossa perheneuvolan palvelut on toteuttanut Kaarinan perheneuvola vuoden 2021 marraskuuhun saakka. Vuoden 2021 aikana resurssilisäyksenä Paimioon perustettiin Paimio-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän alla toimiva perheneuvolatiimi, johon kuuluvat sosiaalityöntekijä psykologi ja psykiatrinen sairaanhoitaja. Perheneuvolapalvelut saatiin näin lähemmäs paimiolaisia.

Perheoikeudelliset palvelut

Perheoikeudellisiin palveluihin kuuluvat lastenvalvojan palvelut eli avioliiton ulkopuolella syntyneiden lasten isyyden selvittämiset sekä erotilanteessa lapsen huoltoon, asumiseen, tapaamisoikeuteen ja elatukseen liittyvien sopimusten vahvistaminen. Paimion kaupungin perheoikeudelliset palvelut tuotetaan Turun kaupungin maakunnallisessa perheoikeudellisessa yksikössä vastuukuntamallilla. Yksikön pysyvät toimipisteet sijaitsevat Turussa, Salossa, Paraisilla ja Laitilassa.

Lastensuojelu

Lastensuojelun tarkoituksena on turvata lastensuojelulain mukaisesti lapsen oikeus turvalliseen kasvu-ympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lastensuojelu tukee lapsen vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa järjestämällä erilaisia palveluja ja tukitoimia lasten ja perheiden tueksi. Avohuollon tukitoimet, lapsen kiireellinen sijoitus, huostaanotto, sijaishuollon järjestäminen ja jälkihuolto ovat lapsi- ja perhekohtaista lastensuojelua.

Paimion kaupungin lapsiperheiden sosiaalityössä on käytössä systemisen lastensuojelun toimintamalli ja tiimityöskentely.

Työikäisten palvelut

Työikäisten palveluissa järjestetään työikäisille paimiolaisille erilaisia sosiaalihuoltolain mukaisia sosiaalipalveluja sekä täydentävää ja ehkäisevää toimeentulotukea. Työikäisten palveluissa tehdään suunnitelmallista, tavoitteellista, pitkäjänteistä ja moniammatillista aikuissosiaalityötä. Tavoitteena on taloudellisen ja/tai sosiaalisen tuen ja palvelun tarpeessa olevien asiakkaiden kokonaisvaltaisen kuntoutumisen ja elämäntilanteen edistäminen.

Vammaispalvelut

Vammaispalvelujen tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön mahdollisuuksia elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisina yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia esteitä ja haittoja. Tavoitteena on tukea vammaisten henkilöiden työ- ja toimintakykyä sekä omatoimisuutta. Vammaisille henkilöille järjestetään erilaisia kotona ja kodin ulkopuolisessa elämässä jokapäiväisestä elämästä selviytymistä helpottavia palveluja ja taloudellisia tukitoimia vammaispalvelulain ja kehitysvammalain perusteella.

Päihdehuolto

Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. Päihdehuollon avohoidon palvelut hankitaan ostopalveluina A-klinikalta Salon ja Turun yksiköistä. A-klinikan työntekijä on tavattavissa ajanvarauksella Paimion perhe- ja sosiaalipalvelujen tiloissa joka keskiviikko ja kerran kuukaudessa maanantaisin. Myös kaupungin omassa terveyskeskuksessa on saatavilla päihdehuollon palveluja. Laitoshoidon palveluja hankitaan pääosin A-klinikalta mutta myös muilta palvelun tarjoajilta asiakastarpeiden mukaisesti.

Ympäristöanalyysi

Toimintaympäristössä ja lainsäädännössä tapahtuu jatkuvia muutoksia, jotka haastavat sosiaalityön tehtäväaluetta, aiempia toimintatapoja sekä organisaatiomallia. Toimintaa pyritään muuttamaan esille tulleiden tarpeiden mukaisesti, jotta asiakkaat saavat tarvitsemansa ohjauksen ja neuvonnan sekä oikea-aikaiset palvelut. Sosiaalityön kokonaisvaltaisena tavoitteena on, että sosiaalipalveluiden kokonaisuus saadaan entistä toimivammaksi, jotta tarvittava tuki ja palvelut voidaan toteuttaa oikea-aikaisesti ja laadukkaasti. Vuoden 2021 suurin lainsäädännöllinen muutos oli asiakasmaksulain muutos, jolla oli selkeä vaikutus myös sosiaalityön talouden toteumaan.

Paimion sosiaalityön palvelutehtävien kehittämisessä käytössä on ollut SHQS-laaturjestelmä, jonka avulla kehittämiskohteet on asetetty vuosittain ja kehittämistyötä on saatu toteutettua järjestelmällisesti. Vuoden 2021 aikana henkilöstöä on lisäkoulutettu laatutyöhön.

Sosiaalityössä on valmistauduttu sosiaalihuollon Kanta-palvelun käyttöönottoon. Sähköisiä palveluja on edelleen lisäämään ja kehittämään entisestään. Sähköisillä palveluilla tavoitellaan asiakkaille helppoja matalan kynnyksen yhteydenottotapoja, helpompaa asiointia, tuottavuuden ja laadun parantamista. Sosiaalityössä uusimpana käyttöön on otettu palautelomake ja sähköiset palautekyselyt.

Resurssimuutokset

Paimiossa perheneuvolan palvelut on toteutettu ostopalveluna Kaarinan perheneuvolasta. Resurssilisäyksenä vuoden 2021 aikana Paimioon perustettiin Paimio-Sauvon perheneuvola ja sopimus Kaarinan kanssa päätettiin. Paimio-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän alla toimivaan perheneuvolatiimiin kuuluvat sosiaalityöntekijä psykologi ja psykiatrinen sairaanhoitaja. Perheneuvolapalvelut saatiin näin lähemmäs paimiolaisia. Perheneuvolapalveluiden uudelleen organisoinnilla tavoitellaan edelleen vahvempaa tukea ennalta ehkäisevään työhön, kun perheneuvola tulee lähemmäs paimiolaisia lapsia ja perheitä sekä muuta palveluverkostoa.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Lapsiperheiden tukipalvelut				
Sosiaalihuoltolain mukaiset asiakkuudet.	43	76	70	95
Perheneuvolan käyttö. Asiakasperheet.	28	38	40	38
Perheneuvolan käyttö. Suoritteet.	1 004	1 076	900	825
Lapsiperheiden kotipalvelu. Perheiden määrä.	18	15	20	22
Saapuneet lastensuojeluilmoitukset	436	442	250	366
Saapuneet yhteydenotot	33	52	50	52
Saapuneet ennakkolliset ilmoitukset	5	5	2	1
Tehdyt palvelutarpeen arvioinnit	42	97	70	113
Lastensuojelu				
Avohuollon asiakkuudet vuoden aikana. Lasten määrä.	90	86	50	54
Avohuollon sijoitukset. Sijoitusten määrä	10	13	5	12
Perhekuntoutus (vuoden aikana)	3	8	2	5
Lastensuojelun sijaishuolto. *Huostaanotot	2	9	2	4
Lastensuojelun sijaishuolto. *Perhehoitoon sijoitetut	13	13	11	13
Lastensuojelun sijaishuolto. * Laitokseen sijoitetut	3	8	2	11
Lastensuojelun jälkihuolto. Jälkihuoltoa vastaanottavat. Lasten ja nuorten määrä (vuodessa)	6	6	4	12
Työikäisten palvelut. Käsittelyaikojen seuranta. Toimeentulotukihakemusten käsittely.				
Päätös tehty 0-1 arkipv kuluessa hakemuksesta	140	98	150	73
Päätös tehty 2-7 arkipv kuluessa hakemuksesta	80	44	90	61
Päätös tehty 8-9 arkipv kuluessa hakemuksesta	4	2	0	0
Päätös tehty yli 9 arkipv kuluessa hakemuksesta	11	0	0	0
Työikäisten palvelut. Päihdehuolto. Päihdekuntoutusjaksot.				
Kuntoutusjaksojen määrä	16	17	16	10
Työikäisten palvelut. Toimeentuloturva *sisältää lapsiperheiden toimeentuloturvan				
Täydentävä toimeentulotuki (hakija)	113	101	140	71
Ehkäisevä toimeentulotuki (hakija)	29	27	50	35

- Koulutetun henkilöstön ylläpitäminen ja rekrytointi on näyttäytynyt erityisenä haasteena sosiaalityössä etenkin lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden osalta, jossa myös vaihtuvuus on ollut suurta.

- Lapsiperheiden sosiaalityössä on jatkettu edelleen systeeminen toimintamallin ja moniammatillisen tiimityön vakiinnuttamista sekä koulutettu uusia työntekijöitä systeemiseen toimintamalliin.
- Lastensuojelun palvelutehtävän osalta vuonna 2021 saatiin lastensuojelun asiakasmäärä laskuun. Palveluja myönnettiin enemmän lapsiperheiden palveluissa, joten asiakasmäärä lisääntyi lapsiperheiden palveluissa. Lastensuojelun sijoitettujen lasten kokonaismäärä kasvoi vuonna 2021. Huostaanottoja tehtiin kuitenkin määrällisesti vähemmän kuin vuonna 2020.
- Vammaispalveluissa otettiin käyttöön palveluseteli yhtenä henkilökohtaisen avun tuottamisen mallina.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	178	304	482	556	74	115,5 %	267	108,4 %
Toimintakulut	- 7 740	- 648	- 8 388	- 8 385	3	100,0 %	- 7 728	8,5 %
Toimintakate/jäämä	- 7 562	- 344	- 7 906	- 7 829	77	99,0 %	- 7 461	4,9 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 7 562	- 344	- 7 906	- 7 829	77	99,0 %	- 7 462	4,9 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	178	304	482	556	74	115,5 %	267	108,4 %
Toimintakulut	- 7 554	- 648	- 8 202	- 8 199	3	100,0 %	- 7 500	9,3 %
Toimintakate/jäämä	- 7 377	- 344	- 7 721	- 7 644	77	99,0 %	- 7 233	5,7 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 7 377	- 344	- 7 721	- 7 644	77	99,0 %	- 7 233	5,7 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 186	0	- 186	- 186	0	100,0 %	- 229	-18,8 %
Toimintakate/jäämä	- 186	0	- 186	- 186	0	100,0 %	- 229	-18,8 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 186	0	- 186	- 186	0	100,0 %	- 229	-18,8 %

Tulosalue **Vanhustenpalvelut ja kotihoito**
 Vastuhenkilö Sosiaali- ja terveysjohtaja Eeva-Sirkku Pöyhönen

Toiminta-ajatus

Vanhuspalveluiden toiminta-ajatuksena on tuottaa sosiaalihuoltolakiin ja vanhuspalvelulakiin perustuvia laadukkaita palveluita ikääntyneille paimiolaisille. Kotihoidon ja sitä tukevien palveluiden avulla pyritään käytettävissä olevin voimavaroin tukemaan kotona asumista mahdollisimman pitkään. Jos asiakas ei näiden palveluiden turvin enää selviydy kotona, järjestetään hänelle tarvetta vastaava hoitopaikka perhehoidosta tai asumispalveluista.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Vanhustyön johtajan tehtävät sisältyvät sosiaali- ja terveysjohtajan tehtäviin. Asiakaslaskutuksen hoitaa sosiaalitoimiston toimistos sihteeri.

Vanhuspalveluiden palvelurakenteen perustana ovat ennalta ehkäisevät palvelut. Näitä ovat mm. palveluohjaus sekä hyvinvointia edistävät kotikäynnit. Tavoitteena on vahvistaa palveluohjauksen roolia palvelukokonaisuudessa.

Ympäristöanalyysi

Palvelutarpeen arvioinnissa käytetään perusteena kaupungin 75 vuotta ja 80 vuotta täyttäneiden lukumäärää. Vuoden 2021 lopussa 75 vuotta täyttäneitä henkilöitä oli 1 082 henkilöä ja 80 vuotta täyttäneitä 579 henkilöä. Tilastokeskuksen väestöennusteen mukaan ikääntyneen väestön määrä kasvaa Paimiossa runsaasti vuoteen 2040 saakka.

Ennuste (2021)	80 vuotta täyttäneet	85 vuotta täyttäneet	90 vuotta täyttäneet
2025	699	312	114
2030	1 014	427	133
2040	1 238	729	310

Ikääntyneen väestön määrän kasvu luo painetta palvelurakenteelle. Kotihoitoa on kehitetty edelleen vastaamaan lisääntyvää palvelutarvetta. Palveluiden myöntämisprosessissa on käytössä kuntoutus-/arviointijakso ennen säännöllisen/pitkäaikaisen palvelun myöntämistä sekä kotihoidossa että asumispalveluissa.

Vanhuspalvelulakiin tuli heinäkuussa 2020 lisäykset koskien RAI-arviointivälineistön käyttöönottoa sekä tehostetun asumispalvelun hoitohenkilöstömitoitusta. RAI -arviointijärjestelmän käyttö on aloitettava viimeistään 1.4.2023. Paimiossa valmistelut ovat alkamassa vuoden 2022 alkupuolella. Hoitohenkilöstömitoitus tulee voimaan asteittain siten, että 1.10.2020 hoitohenkilöstömitoituksen oli oltava vähintään 0,5 työntekijää asiakasta kohden, 1.1.2021 alkaen vähintään 0,55 työntekijää asiakasta kohden, 1.1.2022 alkaen vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohden ja 1.4.2023 alkaen vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohden. Paltanpuiston palvelukeskuksen osalta mitoitustavoitteet täyttyvät, mutta henkilöstön saatavuuden merkittävän heikentymisen johdosta henkilöstömäärää on tarpeen vahvistaa, jotta lakisääteinen mitoitus täyttyy kaikissa olosuhteissa. Lakimuutos on vaikuttanut ostopalveluiden kustannuskehitykseen.

Kotihoito

Kotihoito tukee asiakkaiden omatoimisuutta, itsenäisyyttä ja sosiaalisia kontakteja sekä ylläpitää ja edistää asiakkaiden terveyttä. Kotihoitoon kuuluvat kotipalvelu, kotona tapahtuva sairaanhoito sekä

tukipalvelut, joita ovat aterioiden kotiinkuljetus, turvapuhelin- sekä siivouspalvelut. Kotihoidossa ja siivouspalvelussa on käytössä palveluseteli. Arkikuntoutus on osa kotihoidon palveluvalikoimaa. Arkikuntoutuksen tavoitteena on edistää asiakkaan selviytymistä arjen askareissa, ylläpitää toimintakykyä sekä mahdollistaa kotona asumista.

Omaishoidon tuki

Omaishoidon tuki käsittää omaishoidon rahallisen tuen sekä muut omaishoitajien jaksamista tukevat palvelut. Omaishoidon tukea myönnetään hakijoille, jotka täyttävät lautakunnan hyväksymät kriteerit. Omaishoitajien määrässä ei ole tapahtunut suuria muutoksia viime vuosina. Vuoden 2021 lopussa omaishoidon tuen piirissä oli 39 omaishoidettavaa (65-vuotta täyttäneet). Omaishoitajia tuetaan valmennuksilla, koulutuksilla, vertaisryhmätoiminnolla sekä omaishoidon lomittajan palveluilla. Eri ikäryhmien omaishoidon palveluista vastaa avopalveluohjaaja.

Kuntouttava päivätoiminta

Kuntouttava päivätoiminta Toivon Tuvassa on toimintaa jokaisena arkipäivänä. Asiakkaita on 8-10 asiakasta/toimintapäivä. COVID-19 pandemiasta johtuen toimintaa ei pystytty täysimääräisesti toteuttamaan vuoden 2021 aikana. Vuoden alkupuolen kuntouttava työtoiminta oli pienemmissä tiloissa, jolloin ryhmäkoko saattoi olla noin puolet normaalista. Kuntouttavassa päivätoiminnassa on erilaisia toimintaryhmiä asiakaskunnan mukaisesti. Päivätoimintaan osallistuminen auttaa asiakasta säilyttämään itsenäisyytensä ja omatoimisuutensa sekä tukee heidän perheidensä voimavaroja. Kuntouttava päivätoiminta tukee myös omaishoitajien jaksamista.

Asumispalvelut

Paltanpuiston palvelukeskus tarjoaa ympärivuorokautista, tehostettua asumispalvelua paimiolaisille ikääntyneille. Paltanpuistossa on neljä pienryhmäkotia: Pihaniityssä ja Kotiniityssä on molemmissa 10 asukaspaikkaa. Kotiniityn asukaspaikoista viisi on lyhytaikaishoitoa varten. Muistisairaiden ryhmäkoti Keltalinnussa ja Punalinnussa on molemmissa seitsemän asukaspaikkaa. Paimion palvelukeskussäätiö omistaa Paltanpuiston palvelukeskuksen tilat. Vuoden 2021 syksyllä Paltanpuiston palvelukeskuksessa alkoi remontti, joka kohdistuu erityisesti talon vanhempaan osaan. Remontista johtuen osa Paltanpuiston palvelukeskuksen asukkaista on väistötiloissa Esperin Hoivakoti Viljaskassa. Remontti on valmistumassa vuoden 2022 kesällä.

Kaupungin omia palveluita täydennetään ostopalveluilla. Ostopalveluna tai palvelusetelillä on hankittu tehostettua palveluasumista yksityisistä hoitokodeista 55 - 65 henkilölle. Perhehoidossa on muutama paimiolainen ikääntynyt. Perhehoitoon on saatu myös uusia asiakkaita. Asumispalveluiden prosessin osalta tavoitteena on, että kukaan ei ole terveyskeskussairaalassa pitkäaikaispaikalla jatkohoitoa paikan puutteen vuoksi.

Resurssimuutokset

Vuonna 2021 palkattiin uusi sairaanhoitaja kotihoitoon. Lisäksi vuoden aika vapautunut hoitoapulaisen toimi muutettiin hoitajan toimeksi. Vuoden 2021 lopussa ikääntyneiden palveluiden vakituisen henkilöstön määrä oli 60 henkilöä.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi hyväksytään (1=kyllä, 0=ei)			1	0
Henkilöstön hyvinvoinnista ja saatavuudesta huolehtiminen				
Täydennyskoulutukseen osallistuneet, määrä	53	70	60	51
Kehityskeskustelut käyty 100 % vakituisesta henkilöstöstä/pitkäaikaisista sijaisista. (1=kyllä, 0=ei)	1	0	1	1
Kaikki avoinna olevat työpaikat saadaan täytettyä (1=kyllä, 0=ei)	1	1	1	1
Kotihoidon saatavuuden turvaaminen				
Kotihoidon kattavuus 30.11. säännöllisen kotihoidon piirissä. % yli 75-vuotiaista	10,1	9,2	13	9,7
Kotihoidon kattavuus 30.11. säännöllisen kotihoidon piirissä. % yli 80-vuotiaista	15,9	14,9	18	14,9
Kotihoidon kattavuus 30.11. säännöllisen kotihoidon piirissä. Välittömän työajan osuus %	58	62	60	62
Palveluseteliasiakkaita/v /sis.siivouspalvelu	64	56	65	40
Palvelusetelitunnit/v.	6 479	4 623	6 000	2 971
Kuntouttavan päivätoiminnan kehittäminen				
Asiakaspäivät/v.	1 538	639	1 500	898
Palveluasuminen vastaa tarvetta				
Paltanpuisto asiakkaat 31.12.	34	28	34	29
Paltanpuisto hoitopäivät 31.12.	11 744	10 823	11 500	10 922
Yksityiset asumispalvelut asiakkaat 31.12.	63	65	63	58
Yksityiset asumispalvelut hoitopäivät/v.	21 229	22 438	23 000	21 422
Tehostetun palveluasumisen kattavuus 31.12. % yli 75-vuotiaista	7,9	6,1	7	7
Tehostetun palveluasumisen kattavuus 31.12. % yli 80-vuotiaista	11,6	9,5	10	11,2
Perhehoito asiakkaita 31.12.	3	4	4	4
Perhehoito hoitopäivät/v.	1 095	1 160	1 270	1 019
Keskimääräinen odotusaika asumispalveluihin, päivää myönteisestä päätöksestä	16	20	30	17
Vanhusten kotona asumisen tukeminen				
Kotona asuvien määrä 31.12. % yli 75-vuotiaista	92,1	93,5	93	92,6
Kotona asuvien määrä 31.12. % yli 80-vuotiaista	88,4	89,7	90	88,3

Vuoden 2021 aikana edistettiin yhteistyössä Paimion palvelukeskussäätiön kanssa ns. C-talon suunnittelua ja etenemistä. Kiinteistö on tarkoitus rakentaa Paltanpuiston palvelukeskuksen viereen ja siihen on suunniteltu 38 välimuotoisen asumisen asuntoa, 10 lyhytaikaishoitopaikkaa, kotihoidon tilat sekä yhteisöllisiä tiloja.

Paimiolaisten ikääntyneiden asumisen ennakointia, osallisuuden edistämistä sekä asumisen ja palveluiden suunnitelmaa valmistellaan ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman hankkeessa, johon Paimion on saanut ympäristöministeriön avustuksen. Myös ikääntyneiden palveluiden henkilöstö on vahvasti mukana kehittämishankkeessa.

Ikääntyneiden palveluissa on käytössä SHQS-laatu järjestelmä ja sen valmistelun myötä on mm. kehitetty toimintaprosesseja ja yhtenäistetty toimintatapoja.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 421	0	1 421	1 421	0	100,0 %	1 536	-7,5 %
Toimintakulut	- 8 030	0	- 8 030	- 7 608	422	94,7 %	- 7 613	-0,1 %
Toimintakate/jäämä	- 6 609	0	- 6 609	- 6 187	422	93,6 %	- 6 077	1,8 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 6 609	0	- 6 609	- 6 188	422	93,6 %	- 6 077	1,8 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 421	0	1 421	1 421	0	100,0 %	1 536	-7,5 %
Toimintakulut	- 7 672	0	- 7 672	- 7 258	414	94,6 %	- 7 340	-1,1 %
Toimintakate/jäämä	- 6 251	0	- 6 251	- 5 837	414	93,4 %	- 5 804	0,6 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 6 251	0	- 6 251	- 5 838	414	93,4 %	- 5 804	0,6 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 358	0	- 358	- 350	8	97,7 %	- 274	28,0 %
Toimintakate/jäämä	- 358	0	- 358	- 350	8	97,7 %	- 274	28,0 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 358	0	- 358	- 350	8	97,7 %	- 274	28,0 %

Tulosalue **Terveydenhuolto**
 Vastuhenkilö Sosiaali- ja terveysjohtaja Eeva-Sirkku Pöyhönen

Toiminta-ajatus

Tavoitteena on hoidon ja palvelujen oikea porrastaminen perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon ja sosiaalipalvelujen kesken hoitoprosesseja kehittäen. Lähtökohtana on, että potilaat hoidetaan oikeissa paikoissa oikea-aikaisesti.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupunki ostaa perusterveydenhuollon palvelut Paimion – Sauvon kansanterveys kuntayhtymältä. Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä. Täydentäviä palveluita (erikoislääkärikonsultaatioita ja tutkimuksia) ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta.

Ympäristöanalyysi

Paimion väestörakenteessa tulee ennusteen mukaisesti ikääntyneen väestön osuus kasvamaan selkeästi vuoteen 2040 ja 0 – 15 –vuotiaiden väestöosuus tulee hieman pienenemään. Syntyvyys on viimeisenä kahtena vuotena kääntynyt hienoiseen nousuun, viime vuonna syntyneitä oli 115. Alle kouluikäisiä lapsia on Paimiossa vajaa 900 lasta. Suurten ikäluokkien eläköityminen ja siirtyminen pois työterveydenhuollosta lisäävät palvelujen kysyntää perusterveydenhuollossa. Työikäinen väestö ohjataan käyttämään työterveyshuollon palveluita. Työterveyshuolto on yksityistetty vuonna 2015. Ikääntyneen väestön määrän kehitys tuo painetta myös terveystalouden sisältöön. Vastaanottoa kehitetään hoitoon pääsyn nopeuttamiseksi.

Resurssimuutokset

Paimion - Sauvon kansanterveyskuntayhtymään palkattiin vuoden 2021 alkupuolella psykiatrinen sairaanhoitaja koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon. Talousarvioon oli sisällytetty lääkäri - hoitaja - työparin palkkaaminen. Sairaanhoitaja palkattiin vastaanotolle, mutta lääkärin palkkaaminen siirtyi vuodelle 2022. Jäsenkuntien linjauksen mukaisesti kuntayhtymässä aloitettiin uutena toimintana syksyllä 2021 perheneuvolatoiminta ja sen johdosta palkattiin psykologi, sosiaalityöntekijä sekä psykiatrinen sairaanhoitaja. Syksyllä kuntayhtymän hallintoon palkattiin talous- ja henkilöstöpäällikkö.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Erikoissairaanhoido. Erikoissairaanhoidon palvelujen tarkoituksenmukainen käyttö ja oikea hoidon porrastus				
Poliklinikka käynnit	23 032	23 041	22 000	23 565
Hoitojaksot	1 285	1 245	1 200	1 223
Hoidonporrastusta kehitetään siten, että minimoidaan erikoissairaanhoidon viivepäivät ja vuodeosastolta jatkohoitopaikkaa odottavien viivepäivät				
Siirtoviivepäivien määrä (vähemmän kuin:)	45	18	10	77
Perusterveydenhuolto. Väestö saa lakisääteiset ja hoitotakuun edellyttämät terveydenhuollon palvelut kattavasti ja laatusuosituksen mukaisesti				
Lain toteutuminen. Hoitoon pääsyn ajat, vrk. Kiireellisyys 1-7 vrk. (vähemmän kuin:)	7	7	7	7
ei kiireelliset ajat: lääkärin vastaanotto (vähemmän kuin:)	30	32	10	27
ei kiireelliset ajat: hoitajan vastaanotto (vähemmän kuin:)	5	4	3	7
ei kiireelliset ajat: hammaslääkäri (vähemmän kuin:)	84	64	60	70
ei kiireelliset ajat: suuhygienisti (vähemmän kuin:)	60	53	60	74

Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän strategian 2018-2022 painopistealueet ovat:

- Ennalta ehkäisevä työ
- Hoitoon pääsyn helpottaminen
- Digitaalisten palveluiden kehittäminen
- Taloudellinen tehokkuus
- Henkilöstön vahvistaminen

Perusterveydenhuollon sähköisiä palveluita on kehitetty runsaasti viimeisten vuosien aikana ja kehitys on jatkunut edelleen. COVID-19 pandemiasta on vaikuttanut merkittävästi perusterveydenhuollon toimintaan ja talouteen vuoden 2021, mutta perustoiminta on lisääntyneistä tehtävistä huolimatta saatu toteutettua.

Sähköisillä palveluilla tavoitellaan palvelujärjestelmän tuottavuuden ja laadun parantamista sekä julkisen perusterveydenhuollon kilpailukykyä ja kuntalaisten valinnanmahdollisuuksia. Paimion - Sauvon kansanterveyskuntayhtymässä ovat käytössä mm. kansalaisen ajanvaraus, tekstiviestimuistutus, kutsujärjestelmä, itseilmoittautuminen, omahoito-kokonaisuus, omaolo-palvelu, etävastaanotto ja chat sekä jatkuva asiakastytyväisyyden mittaaminen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	1 430	1 430	1 429	0	100,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 21 048	- 1 204	- 22 252	- 21 609	643	97,1 %	- 19 937	8,4 %
Toimintakate/ jäämä	- 21 048	226	- 20 822	- 20 179	643	96,9 %	- 19 937	1,2 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 21 048	226	- 20 822	- 20 179	643	96,9 %	- 19 938	1,2 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	1 430	1 430	1 429	0	100,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 21 046	- 1 204	- 22 250	- 21 607	643	97,1 %	- 19 935	8,4 %
Toimintakate/ jäämä	- 21 046	226	- 20 820	- 20 177	643	96,9 %	- 19 935	1,2 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 21 046	226	- 20 820	- 20 177	643	96,9 %	- 19 936	1,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 2	0	- 2	- 2	0	99,9 %	- 2	21,8 %
Toimintakate/ jäämä	- 2	0	- 2	- 2	0	99,9 %	- 2	21,8 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 2	0	- 2	- 2	0	99,9 %	- 2	21,8 %

Vuonna 2021 tilinpäätöksessä esiintyvät tulot ovat valtionavustusta COVID-19 kustannuksiin.

2.1.5. Koulutuslautakunta

KOULUTUSLAUTAKUNTA			
Kokoonpano 1.1.-17.8.2021			
- Kokouksia 5		Puolue	Läsnäolokerrat
Kaarlela Markus	puheenjohtaja	Kok.	4
Tanninen Eetu	varajäsen	Kok.	
Kuparinen Heikki	varapuheenjohtaja	Kesk.	5
Kivelä Anni	varajäsen	Kesk.	
Lahti Tapani	jäsen	SDP	4
Mäkinen Juhani	varajäsen	SDP	
Mäkinen Hanna	jäsen	Vas.	5
Hellstén Mauri	varajäsen	Vas.	
Nuotio Minna	jäsen	Vihr.	1
Heino Sini	varajäsen	Vihr.	3
Heurlin Eeva	jäsen	KD	5
Aho Sini-Päivi	varajäsen	KD	
Ylihonko Markku	jäsen	Kok.	5
Löytynoja Anette	varajäsen	Kok.	
Kuosmanen Sari	jäsen	Kesk.	5
Havuaho Jarmo	varajäsen	Kesk.	
Virtanen Melina	jäsen	SDP	5
Rantanen Riitta-Kaarina	varajäsen	SDP	
Nieminen Tomi	kaupunginhallituksen edustaja		4
Jalonen Kimmo	kaupunginhallituksen varaedustaja		
Okker Elle	nuorisovaltuuston edustaja		5
Niinistö Julia	nuorisovaltuuston varaedustaja		
Hongisto Jukka	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		1
Lumiainen Jyrki	sivistysjohtaja, esittelijä		5
Koret Hilikka	opetuspäällikkö, pöytäkirjanpitäjä		5

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021		Puolue	Läsnäolokerrat
- Kokouksia 4			
Kallio Nina	puheenjohtaja	Kok.	4
Ylihonko Markku	varajäsen	Kok.	
Virtanen Melina	varapuheenjohtaja	SDP	4
Sundel Samuli	varajäsen	SDP	
Pirhonen Henna	jäsen	Kesk.	4
Tuominen Satu	varajäsen	Kesk.	
Toivonen Jarmo	jäsen	PS	3
Hyrkkänen Siiri	varajäsen	PS	
Hemmilä Markus	jäsen	Kok.	4
Kaukonen Kasper	varajäsen	Kok.	
Simola Lauri	jäsen	Vas.	4
Kimari Jonna	varajäsen	Vas.	
Hermonen Aleks	jäsen	Vihr.	3
Kuosmanen Tiina	varajäsen	Vihr.	
Aro Toini	jäsen	Kok.	3
Vairinen-Salmela Johanna	varajäsen	Kok.	1
Uotila Antti	jäsen	Kesk.	4
Heimo Jarmo	varajäsen	Kesk.	
Hyssälä Tuomas	kaupunginhallituksen edustaja		2
Mäkiö Sari	kaupunginhallituksen varaedustaja		1
Okker Elle	nuorisovaltuuston edustaja		4
Niinistö Julia	nuorisovaltuuston varaedustaja		
Kaarlela Markus	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		3
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		1
Lumiainen Jyrki	sivistysjohtaja, esittelijä		4
Koret Hilka	opetuspäällikkö, pöytäkirjanpitäjä		4

Toiminnan kuvaus

Koulutuslautakunta on henkilöstömäärältään kaupungin suurin sekä talouden näkökulmasta toiseksi suurin lautakunta. Valtuustoon nähden sitovia tulosalueita on neljä: hallinto ja oppilashuolto, varhaiskasvatus, perusopetus sekä toisen asteen koulutus.

Koulutuslautakunta vastaa yleissivistävien kasvatus-, opetus- ja koulutuspalveluiden järjestämisestä. Lautakunnan vastuualueeseen kuuluu varhaiskasvatuspalvelut, esi- ja perusopetus, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä toisen asteen koulutus (Paimion lukio). Paimion kaupunki järjestää esiopetuksen varhaiskasvatuksen yhteydessä, joten talousarviossa esiopetus sisältyy varhaiskasvatuksen tulosalueeseen. Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sisältyy talousarviossa perusopetukseen. Lisäksi lautakunnan vastuualueelle kuuluvat oppilashuollon koulukuraattorit ja -psykologit sekä sivistyspalvelujen yhteiset hallinto- ja tukipalvelut. Hallinnon henkilöstö (sivistysjohtaja, opetuspäällikkö, toimistosihteri, opintosihteri, hankesuunnittelija sekä TVT-koordinaattori) tukevat sivistystoimialan molempien lautakuntien (koulutuslautakunta sekä sivistys- ja vapaa-aikalautakunta) toimintaa.

Koulutuslautakunnan vastuulle kuuluvien tehtävien tulorahoitus perustuu pääasiassa valtionvarainministeriön hallinnoimiin peruspalvelujen valtionosuuteen ja vieraskuntalaisten opetuksen järjestämiseen liittyviin esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvauksiin, sekä opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimaan opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuteen (mm. lukiokoulutuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan sekä vammaisopetuksen rahoitus). Näistä vain kotikuntakorvaukset näkyvät koulutuslautakunnan käyttötaloudessa; muut valtionosuustulot sisältyvät kaupungin saamiin valtionosuuksiin.

Tavanomaisen budjettirahoituksen rinnalla koulutuslautakunnan vastuualueeseen liittyy paljon hanketoimintaa. Valtion rahoitus kuntien sivistystoimelle tulee enenevässä määrin erilaisten kohdennettujen hankerahoitusten kautta. Näin erikseen haettavien valtionavustusten määrärahat kohdentuvat tiettyihin toimintoihin ja rahojen käytöstä on raportoitava, sen sijaan, että rahoitus tulisi yleiskatteellisena valtionosuutena, jonka käytöstä kunnat voivat päättää vapaasti. Osa kehittämishankkeista on usean koulutuksenjärjestäjän yhteisiä verkostohankkeita. Talousarviota 2022 laadittaessa suurin hanke, jossa Paimion sivistyspalvelut on mukana, on yhdeksän kunnan yhteinen yli 280 000 euron verkostohanke, jolle on jo saatu yli 430 000 euron jatkorahoitus vuoden 2022 loppuun. Erillisrahoitettujen hankkeiden toteutus menee lähes poikkeuksetta vähintään kahdelle tilikaudelle. Hankkeet budjetoidaan talousarvioon niin, että omarahoitusosuudet tulevat hankkeen toteutuksen viimeiselle tilikaudelle.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 892	25	1 917	1 972	55	102,9 %	1 596	23,6 %
Toimintakulut	- 22 600	- 240	- 22 840	- 22 653	187	99,2 %	- 21 711	4,3 %
Toimintakate/ jäämä	- 20 708	- 215	- 20 923	- 20 681	243	98,8 %	- 20 115	2,8 %
Poistot ja arvonlennukset	- 238	0	- 238	- 166	71	69,9 %	- 190	-12,4 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 20 946	- 215	- 21 161	- 20 848	313	98,5 %	- 20 305	2,7 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	1 892	25	1 917	1 972	55	102,9 %	1 595	23,6 %
Toimintakulut	- 19 504	- 240	- 19 744	- 19 550	193	99,0 %	- 18 336	6,6 %
Toimintakate/ jäämä	- 17 612	- 215	- 17 827	- 17 578	249	98,6 %	- 16 741	5,0 %
Poistot ja arvonlennukset	- 238	0	- 238	- 166	71	69,9 %	- 190	-12,4 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 17 849	- 215	- 18 064	- 17 745	319	98,2 %	- 16 931	4,8 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	-111,8 %
Toimintakulut	- 3 096	0	- 3 096	- 3 102	- 6	100,2 %	- 3 375	-8,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 3 096	0	- 3 096	- 3 102	- 6	100,2 %	- 3 374	-8,1 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 3 096	0	- 3 096	- 3 102	- 6	100,2 %	- 3 374	-8,1 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Varhaiskasvatuksen yksityistämisen laajuus. Palveluiden kysynnän ennakoimattomuus.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat varhaiskasvatuksessa, palvelutarjontaa ei pystytä kaupungin omana toimintana sopeuttamaan riittävän joustavasti johtuen rajallisista tiloista ja resursseista.		
Seuraukset: Yksityisen varhaiskasvatuksen toiminnan jatkuvuus; ko. toiminnan päättymisen myötä asiakkaat tulevat kaupungin oman toiminnan piiriin, jolloin resursseja on oltava toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ennakointi ja henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa.	Vastuuhenkilöt:	
Arviointi: Palvelut on pystytty järjestämään riittävässä laajuudessa, ja hyvässä yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien kanssa.		
Lukiokoulutuksen vetovoimaisuuden hiipuminen	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Lukion osalta leikkaukset resursseihin voivat vaikuttaa nuorten haluun hakeutua omaan lähilukioon, koska vapaa hakeutumisoikeus toisen asteen opinnoissa säilyy jatkossakin.		
Seuraukset: Opiskelijamäärän väheneminen vaikuttaisi suoraan valtionrahoitukseen.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Lukiotoiminnan uudistaminen, markkinointi ja näkyvyyden lisääminen.	Vastuuhenkilöt:	

Arviointi:

Oppivelvollisuuslaki ja oppivelvollisuuden pidentäminen 18 ikävuoteen asti, sisältäen hakeutumisasiävelvoitteen peruskoulun jälkeisiin jatko-opintoihin, osaltaan turvaa lukioiden asemaa. Rahoituksellinen vaje lukioiden perusrahoitukseen haastaa edelleen koulutuksen järjestäjiä, ja lakiuudistuksesta aiheutuvien lisäkustannuksien täysimääräinen korvaaminen ovat vielä toteutumatta. Kaupungin omilla toimilla joukkoliikenneyhteyksien turvaaminen lähiseudulta Paimion lukioon on keskeisimpiä riskienhallinnan toimenpiteitä oman lähilukion ylläpidossa.

Operatiiviset

Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Erityinen haaste on varhaiskasvatuksessa, jossa muita tehtävälueita enemmän myös henkilöstön vaihtuvuutta. Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot sekä mm. kelpoisten hakijoiden puuttuessa epäpätevän henkilöstön rekrytoinnista johtuvat määräaikaiset palvelussuhteet kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Kaikki avoinna olevat virat/toimet pyritään täyttämään toistaiseksi voimassa olevina. Palkkausjärjestelmää ja -tasoa arvioitava varhaiskasvatuksessa. Esimiestyöhön panostaminen – hyvä ihmiset yksilönä kohtaava henkilöstöjohtaminen; sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti; säännölliset kehityskeskustelut; aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.	Vastuhenkilöt: sivistysjohtaja opetuspäällikkö päiväkodinjohtajat rehtorit johtava kuraattori	
Arviointi: Ammattitaitoisen ja kelpoisen henkilöstön saatavuus on suuri ongelma erityisesti varhaiskasvatuksessa. Ongelma on kasvanut myös koulunkäynninohjaajien rekrytoinneissa. Koronapandemian aikana sijaistenkin saatavuus on ollut erittäin heikkoa.		
Hallinnon ja esimiestyön organisaation rakenteet	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Koulutuslautakunnan hallinnossa organisaation ohuus sekä päällekkäiset isot vastuut sekä sivistysjohtajalla että opetuspäälliköllä, koulunjohtaja-rehtorien tehtävänkuvat, päiväkodinjohtajien toimiminen myös lapsiryhmässä sekä em. johtavien esimiesten työmäärä saattavat lisätä työn kuormittavuutta liiaksi, heikentää työssä jaksamista, pitkittää päätöksentekoa ja käsittelyaikoja sekä heikentää toiminnan suunnittelua ja johtamista.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Organisaatorakenteen toimivuutta ja tehtävänkuvia arvioitava sekä kehitettävä organisaatiota suuntaan, jossa johtamiselle ja kehittämistyölle jäisi riittävästi aikaa.	Vastuhenkilöt: sivistysjohtaja opetuspäällikkö koulutuslautakunta	
Arviointi: Sivistysjohtajan ja opetuspäällikön laajat vastuut edelleen riski, jonka vaatimia toimenpiteitä arvioitava vuoden 2022 aikana, kun valmistaudutaan sote-uudistuksen ja kuntien hyte-toiminnan roolin muutoksiin vuoden 2023 alusta. Koulunjohtaja-rehtorien kuormitus edelleen iso, korostunut pandemia-aikana. Lapsiryhmässä toimivista päiväkodinjohtajista päästy hallinnollisten päiväkodinjohtajien organisaatioon vuoden 2022 alusta. Perhepäivähoidon johtamisen rakennemuutos käynnissä, saataneen valmiiksi vuoden 2022 aikana.		
Palveluissa ei ole riittävästi vaihtoehtoja vähentämään tarvetta pienryhmille sekä opetuksen järjestämiseen kaupungin ulkopuolella.	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Erityisen tuen pienryhmät ovat käytännössä täynnä, mutta erityistä tukea tarvitsevien lasten suhteellinen määrä vaikuttaa olevan kasvussa. Kun oppilasmäärä absoluuttisena lukunakin kasvaa ja tukea tarvitsevia suhteellisesti keskitasoa enemmän, opetustoimintaa tulee miettiä ja toteuttaa uudella tavalla niin, että välttyttäisiin oppilaiden sijoittelulta ja kuljettamiselta kaupungin ulkopuolella oleviin kouluihin		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Oman toiminnan uudet resurssit erityisopetuksen koordinointiin ja konsultaatioon, olemassa olevien resurssien uudenlainen käyttö (mm. yhteisopettajuus, samanaikaisopettajuus, lisäys osa-aikaiseen erityisopetukseen, uuden laiset opetusryhmäkokeilut)	Vastuhenkilöt: sivistysjohtaja rehtorit	

Arviointi: Tukea tarvitsevien oppilaiden määrä on kasvussa muuallakin, ja vuoden 2021 aikana ovat konkretisoituneet haasteet löytää joillekin oppilaille sopiva koulupaikka silloin, kun sitä ei voida tarjota omasta asuinkunnasta. Paimion perusopetuksen toteutuneet kustannukset ovat erittäin alhaiset, joten riskienhallinnan näkökulmasta riittävät panostukset omaan perusopetukseen jo riittävän varhaisessa vaiheessa, sekä mahdolliset uudet opetuksen järjestämis muodot olisi syytä ottaa harkintaan ja varautua näiden aiheuttamiin lisäkustannuksiin, sillä oppilaiden opetuksen järjestäminen kauempana kotia sekä tähän liittyvien kuljetusten järjestäminen aiheuttavat myös varsin suuria kustannuksia.		
Pandemia	Todennäköisyys 4	Vaikutus 2
Syyt: Kasvatus- ja opetuspalvelut sekä oppilashuolto perustuvat ihmisten väliseen toimintaan ja vuorovaikutukseen. Pandemia voi rajoittaa ja jopa estää tämän. Pandemia voi aiheuttaa myös henkilöstön jäämistä normaalia herkemmin pois töistä (esim. oireileva lapsi jää kotiin, huoltaja ei pääse töihin). Pandemian aikana työskentely lähikontaktissa lasten ja nuorten kanssa voi aiheuttaa henkistä kuormitusta ja huolta omasta terveydestä.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstö valmiuden ylläpito siitä, että etätööhön voidaan tarvittaessa siirtyä nopeasti. Uuden henkilöstön perehdytys etätöyöskentelyyn. Käytännön järjestelyt, joilla minimoidaan tartuntavaaraa.	Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja opetuspäällikkö rehtorit päiväkodinjohtajat johtava kuraattori	
Arviointi: Pandemiariski on konkretisoitunut, ja vaikuttanut merkittävästi opetuksen sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen järjestämiseen. Koulupoissaolojen määrä on ollut kasvussa, myös niin että poissaolot ovat pitkittyneet ja kroonistuneet. Pandemia-aikana työskentely on ollut henkilöstölle henkisesti kuormittavaa.		
Vahingolliset		
Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Päiväkodeissa tai oppilaitoksissa mahdolliset ulkopuolisen tekijän aiheuttamat väkivallanteot tai vahingonteot		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasaiset turvallisuussuunnitelmat ja varautumissuunnitelmat, henkilöstön perehdytys ja ohjeistus turvallisuusasioihin, koulutus, säännölliset harjoitukset	Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja opetuspäällikkö rehtorit päiväkodinjohtajat turvallisuusvastaavat johtava kuraattori	
Arviointi: Riski ei ole konkretisoitunut vuonna 2021.		
Työtilat eivät ole turvalliset	Todennäköisyys 2	Vaikutus 1
Syyt: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja. Toimintojen siirto sisäilmaongelmien vuoksi väistötiloihin.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Kiinteistöjen kuntoon kiinnitetään huomiota ennakkolisesti.	Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja muut esimiehet tekninen johtaja ja kiinteistöpäällikkö	
Arviointi: Riski ei ole konkretisoitunut vuonna 2021.		

Suuronnettomuudet ja luonnonilmiöt	Todennäköisyys 2	Vaikutus 3
Syyt: Kaikissa toimintaympäristöissä tarvitaan sähköä sekä lähes kaikissa myös tietoverkkoa ja tietoliikenneyhteyksiä. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen järjestäminen on lakisääteistä myös poikkeusoloissa. Tulipalot, sähkökatkot, yms. haittaavat kohtuuttomasti toimintaa (mm. ylioppilaskirjoitukset kokonaan sähköisesti, keskeisten tietojärjestelmien (mm. Wilma) toimivuus)		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasainen varautumissuunnitelma. Yhteistyö eri toimialojen kesken.	Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja opetuspäällikkö rehtorit ja muut esimiehet johtoryhmä	
Arviointi: Riski ei ole konkretisoitunut vuonna 2021.		
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen. Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Palveluiden järjestämisen tarve ei poistu tai vähene, mutta kaupungin taloudelliset toimintaedellytykset ovat heikentyneet. Toiminnan laadun heikentäminen, tarjonnan supistaminen sekä koulutuspalveluiden sisällölliset leikkaukset. Oppivelvollisuuden pidentyminen toteutuu ja valtion lupaama täysimääräinen rahoitus osoittautuu riittämättömäksi suhteessa muutoksen aiheuttamiin todellisiin kustannuksiin.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä säännöllisesti. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia. Hankerahoitusten aktiivinen hankkiminen kehittämistyön mahdollistamiseksi.	Vastuuhenkilöt: sivistysjohtaja opetuspäällikkö rehtorit päiväkodinjohtajat	
Arviointi: Riski ei ole konkretisoitunut, kaupungin taloudelliset edellytykset ovat olleet riittävät laadukkaiden kasvatus- ja opetuspalveluiden järjestämiseen. Oppivelvollisuuden pidentämisestä aiheutuvien lisäkustannusten kasvua on luvattu laskennallisena lisäyksenä valtionosuusjärjestelmän kautta, ja myös lukion oppimateriaalikustannuksia ryhdytään seuraamaan taloustilastoinnin kautta jotta kustannusten kasvu voidaan huomioida valtionosuusrahoituksessa.		

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Hallinto ja oppilashuolto**
 Vastuhenkilö sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen ja johtava koulukuraattori Marianne Ylinen

Toiminta-ajatus

Paimion kaupunki edistää kaupunkilaistensa kehitystä, oppimista, henkistä kasvua ja hyvinvointia tarjoamalla varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen ja lukion koulutuspalveluja. Lakisääteisiä ja lasten sekä nuorten tarpeiden mukaisia palveluja tuottaessa huolehditaan erityisesti laadusta, oikeudenmukaisuudesta, joustavuudesta sekä lapsi- ja nuorisokeskeisyydestä.

Koulutuslautakunnan alaisuudessa toimiva sivistyspalveluiden hallinto huolehtii sivistysosaston molempien lautakuntien – koulutuslautakunnan sekä sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan – hallinnosta. Hallinnon vastuulla on mm. sivistyspalveluiden kirjaamo, asiahallinta, arkistointi, esityslistat, pöytäkirjat, päätösten täytäntöönpano, talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut, hankkeiden hallinnointi ja seuranta, asiakaspalvelu sekä toimialan tieto- ja viestintätekniikan käyttö ja kehittäminen.

Tehtäväalueeseen kuuluu lisäksi oppilashuollon koulukuraattori- ja -psykologiitiimi, joka huolehtii oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisista psykologi- ja kuraattoripalveluista Paimion kaupungin esi- ja perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa, Sauvon kunnan esi- ja perusopetuksessa sekä syksystä 2017 alkaen myös koulupsykologipalveluista Peimarin koulutuskuntayhtymän (Livia) Paimion toimipaikassa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Koulutuslautakunta käyttää ylintä päätösvaltaa vastuualueella, johon kuuluu varhaiskasvatuspalvelut, esiopetus, peruskoulut, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, lukio, oppilashuollon koulukuraattorit ja -psykologit sekä sivistyspalvelujen hallinto. Hallinnon henkilöstö (sivistysjohtaja, opetuspäällikkö (sivistysjohtajan sijainen), toimistosihteeri, opintosihteeri, hankesuunnittelija sekä TVT-koordinaattori) tukevat osaltaan molempien lautakuntien vastuualueiden toimintaa. Tästä johtuen toimialan molempien lautakuntien hallinnon määrärahat ovat koulutuslautakunnan talousarviossa.

Sivistyspalveluissa jatkuva tavoite on yhteistyön lisääminen yli toimialue- ja hallintokuntarajojen. Eri hallinnonaloilla on yhtenäinen käsitys siitä, että ennakoiva toimintatapa on toiminnallisesti ja taloudellisesti oikea tapa toimia. Erityisesti tämä korostuu oppilashuollollisissa asioissa. Oppilas- ja opiskelijahuollon tehtäväaluetta on vuoden 2020 aikana vahvistettu organisaatiomuutoksella, jossa seitsemän työntekijän kuraattori- ja psykologiitiimiä johtaa johtava koulukuraattori. Toiminnallisen yhteistyön kehittäminen mm. sosiaalitoimen vastuulla olevien lapsiperheiden, terveydenhuollon ja nuorisopalveluiden kanssa parantaa mahdollisuuksia huolehtia yhteistyössä lasten ja nuorten hyvinvoinnista.

Oppilashuoltoa on vahvistettu sekä henkilökuntaa lisäämällä että toimintatapoja muuttamalla. Lakisääteisen oppilashuollon osalta syksyllä 2020 on käynnistetty koulukuraattoripalvelut myös esiopetukseen. Tätä kehittämistyötä jatketaan. Vireillä on mahdollinen muutos Livian koulupsykologipalveluiden järjestämiseen niin, että koulutuskuntayhtymän eri kuntien alueilla sijaitseviin yksikköihin psykologipalveluiden järjestämisestä eivät vastaisikaan sijaintikunnat vaan kuntayhtymä jäsenkuntien yhteisesti sopiman kustannusjaon sekä opiskelijoiden kotikuntalaskutusten rahoituksella. Tämä muutos toivottavasti tapahtuu, jotta Paimion koulupsykologipalveluiden resurssit riittäisivät nykyistä paremmin kaupungin omien oppilaiden ja oppilaitosten tarpeisiin ilman lisärekrytointitarvetta. Paimion perusopetuksessa oppilasmäärä on kasvanut viime yli 50 oppilaalla.

Lasten ja nuorten sekä lapsiperheiden palveluiden kehittämisen LAPE-hanke osaltaan vahvisti hallintokuntarajat ylittävää yhteistyötä, jota tehdään kasvatus- ja opetuspalveluiden ja oppilashuollon lisäksi nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluiden suuntaan, sosiaali- ja terveydenhuollon hallinnonalalle sekä kolmannen sektorin – erityisesti MLL:n paikallisyhdistyksen ja Paimion seurakunnan – suuntaan. Ennakoivan toimintatavan lähtökohtana ovat riittävät resurssit lasten ja nuorten kehityksen ja kasvun vuosille, jolloin korjaaviin sekä ongelmia ratkoviin toimenpiteisiin ei tarvita niin paljoa resursseja. Haasteena Paimiossa on paitsi lasten määrän kasvu, myös seudullisessa vertailussa korkea yksinhuoltajaperheiden määrä, pienituloisten lapsiperheiden osuus sekä keskimääräistä korkeampi erityisen tuen tarpeessa olevien lasten osuus. LAPE-hankkeen ja alueellisen LAPE-ryhmän työskentelyn kautta palveluiden kehittämis- ja uudistamistyötä on viety eteenpäin niin, että ryhmä on muutettu LANU-ryhmäksi (lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä), ja painopisteenä on jatkossakin mm. yhteisöllinen hyvinvointityö. Hyvinvoiva lapsi ja nuori oppii koulussa ja viihtyy siellä. Tähän ajatukseen pohjautuvaa toimintakulttuuria on toimintayksiköissä kehitettävä yhä eteenpäin, ja otettava myös varhaiskasvatuksessa ja kouluissa aiempaa enemmän lapsi ja perhe toiminnan keskiöön yleisten sekä yksilökohtaisten pedagogisten tavoitteiden rinnalle.

Hyvinvointia tukeva kouluarki –kehittämishanke ja #paraskoulu Varsinais-Suomi –verkostohanke päättyy, mutta kehittämistyö jatkuu ko. teemoista toivottavasti myös kuntien välisessä yhteistyössä uudessa hankkeessa vuodesta 2021 eteenpäin. Rahoitusta haetaan esi- ja perusopetuksen oppimisen tukeen ja inklusion kehittämiseen. Tavoitteena on tuottaa oppimisen ja koulunkäynnin tukeen sekä inklusion toimeenpanoon liittyviä opetuksen järjestelyjä sekä tukea niiden valtakunnallisen levittämisen suunnittelua. Tämä edellyttää mm. matalan kynnyksen palvelujen kehittämistä, sivistystoimen ja sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyötä, kolmiportaisen tuen rakenteen selkiyttämistä sekä VIP-verkostoyhteistyötä. Lisäksi Paimion sivistyspalvelut valittiin yhtenä kuntana mukaan ”Tukea tuen järjestäjille – kohti inklusiivista lähikoulua” -koulutukseen, josta lisää varhaiskasvatuksen sekä perusopetuksen tehtäväalueiden toimintakuvauksissa.

Valtakunnallinen koulutuspolitiikka on entistä vahvemmin muuttunut sellaiseksi, että erilaiset uudistukset ja muutokset rahoitetaan erillisrahoituksilla. Muutosten toteuttamisen aikataulu on monelta osin nopea (esim. oppivelvollisuuden pidentämistä koskeva lainsäädäntö yhä valmistelussa, mutta muutosten pitäisi astua voimaan jo ensi elokuussa), ja uusia uudistuksia on ryhdyttävä valmistelemaan miltei heti, kun edellinen vaihe on saatu valmiiksi (esim. lukion seuraava opetus suunnitelmauudistus LOPS2021 vain viiden vuoden kuluttua edellisestä (2016)).

Sivistyspalveluiden hallinnon tehtävä onkin muuttunut aiempien aikojen ”koulutoimenjohtamisesta” jatkuvaksi kehittämistyöksi erilaisissa verkostoissa, alati muuttuvan lainsäädännön seurannaksi, hankerahoitusten hakemiseksi, kehittämishankkeiden koordinoimiseksi, yhteistyön rakentamiseksi eri toimijoiden välille, uudistusprosessien johtamiseksi sekä ”siiloutuneiden” rakenteiden purkamiseksi, jotta yli hallintokuntarajojen ulottuvat palvelut ja prosessit saadaan toteutettua sekä toiminnallisesti järkevällä että kustannustehokkaalla tavalla.

Sivistyspalveluissa kahden lautakunnan alaisissa toiminnoissa on syyskuussa 2020 tätä kirjoitettaessa jo yhteensä lähes 30 erillisrahoitettua hanketta. Varhaiskasvatukseen hankerahoituksia on saatutoiminnan liikunnallistamiseen, palveluprosessien digitalisointiin, digitutor-toiminnan käynnistämiseen sekä lukemaan innostamiseen varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja alkuopetuksessa. Perusopetuksessa erillisrahoitusten avulla toteutetaan digitutor-toimintaa, aluetutor-toimintaa, kielitutor-toimintaa, A1-kielen opetukseen liittyvää henkilöstökoulutusta, koulujen toimintakulttuurin ja johtamisen kehittämistä (#paraskoulu), S2-opetusta (suomi toisena kielenä), kansainvälisyyttä sekä koulupäivien yhteydessä järjestettävää koulujen harrastekerhotoimintaa. Lukio on saanut hankerahoitusta opetus suunnitelmauudistuksen täytäntöönpanoon, lukion tutoropettajatoimintaan sekä kansainvälisyyteen (Erasmus+ hankkeet). Varhaiskasvatukseen, esi- ja perusopetukseen sekä lukiokoulutukseen on saatu myös hankerahaa koronaviruksen aiheuttavien vaikutusten tasoittamiseen. Sivistys- ja vapaa-aikapalveluihin hankerahoituksilla toteutetaan kansalaisopistojen henkilöstökoulutusta ja opintotietotoimintaa, kehitetään musiikkiopiston taiteen perusopetusta sekä kirjastotoimintaa (viimeisimpänä omatoimikirjaston toteutus), järjestetään

nuorisopalveluiden toteuttamana lasten ja nuorten harrastustoimintaa, etsivään nuorisotyötä sekä nuorten työpajatoimintaa, ja kehitetään myös paikallismuseoiden toimintaa.

Hankerahoitusten vaikutus on hallinnon tehtäväalueella iso, ja sivistysjohtaja sekä hankesuunnittelija tukevat kaikkien em. kehittämishankkeiden toteutusta ja seuraavat uusia mahdollisuuksia hankkia lisärahoitusta kehittämistyöhön. Hankerahoitusten avulla toimintaa voidaan kehittää ilman, että se pitäisi tehdä jo valmiiksi niukan perusrahoituksen turvin. Vuoden 2020 aikana koulutuslautakunnan alaisiin toimintoihin on syyskuun loppuun mennessä saatu uusien hankkeiden kautta lisärahoitusta jo yhteensä 398 000 €. Talousarviossa on varauduttava myös uusiin hankerahoituksiin, jotka ovat valtakunnallisessa koulutuspolitiikassa tapa, jolla muutoksia pyritään toteuttamaan paikallisella tasolla. Kun monet hankerahoitukset ulottuvat useammalle kuin yhdelle tilikaudelle, talousarvioon on nyt budjetoitu käynnissä olevat 2- tai 3-vuotiset hankkeet vuodelle 2021 niiden arvioiden mukaan, jotka syyskuun lopussa voidaan arvioida hankkeiden talouden senhetkisestä toteumasta vuodelle 2020. Osa hankkeidentuloista voi siirtyä vielä vuodelle 2022, joten talousarvion osalta hankkeet aiheuttavat väistämättä jonkin verran epävarmuustekijöitä. Lisäksi hankkeiden kustannuspaikalla on oltava omarahoitusosuus mahdollisia tulevia hankehakuja varten.

Tieto- ja viestintätekniikan hyödyntäminen opetus- ja oppimiskäytössä etenee. Koronapandemian pakottamana maaliskuussa 2020 tehtiin iso digiloikka, kun sekä peruskouluissa että lukiossa siirryttiin nopeasti etäopetukseen. Pitkäjänteinen työ Paimiossa näissä asioissa (mm. opetuksen digitutorit ja koko kaupungin TVT-koordinaattori) palkittiin, kun valmius muutokseen oli olemassa ja muutos onnistui hyvin. Tavoitteena on vuoden 2021 aikana hyväksyä tieto- ja viestintätekniikan käytön strategia vuosille 2022-2026. Tarkoituksena on käynnistää myös varhaiskasvatuksessa kesään 2022 mennessä digitutor-toiminta ja vahvistaa varhaiskasvatuksen henkilöstön osaamista ja mahdollisuuksia tieto- ja viestintätekniikan käytössä osana arjen työtä ja pedagogiikkaa. Perusopetuksessa tavoitteena on vähitellen siirtyä oppilaskohtaisiin päätelaitteisiin ja ainakin osittain sähköisiin oppimateriaaleihin, todennäköisesti syksystä 2022 alkaen vuosiluokka kerrallaan. Asian toteutus vaatii kokonaisvaltaista suunnittelua, eikä laitemäärän lisäystä voida kustannussyistä tehdä kerralla vaan se on tehtävä vähitellen. Samanaikaisesti on huomioitava oppivelvollisuuden pidentämisen aiheuttamat vaikutukset mm. lukiolaisille jaettavien tietokoneiden osalta syksystä 2021 alkaen.

Tietokoneiden hankinnassa siirrytään laitteiden hankinnasta (rahoitus investointimäärärahoista) pääasiallisesti siihen, että laitteet hankitaan leasing-rahoituksella. Tällöin kustannukset siirtyvät lautakunnan käyttötalousmenoksi, joka kasvattaa toimintakuluja annettua talousraamia enemmän, mutta toisaalta pienentää investointimäärärahojen tarvetta. Leasingissä etuna on laitekannan pysyminen ajan tasalla, laitteiden käyttöiän loppupäähän liittyvien toimien siirtyminen rahoittajalle sekä sen estäminen, että oppilaskoneiden määrän kasvu merkittävästi lisäisi kaupungin oman tietohallinnon työtä laitteiden hallinnoinnissa. Sekä päiväkotit- että koulurakennusten tietoverkkojen toimivuuteen on panostettava, ja lisäksi lukiossa erityisesti sähköisten ylioppilaskirjoitusten järjestämiseen liittyen kiinnitettävä huomioita myös varautumiseen poikkeusolosuhteissa (esim. sähkökatkot).

Suurimmat investointihankkeet koulutuslautakunnan vastualueilla ovat lähivuosina Vistan koulun peruskorjausten jatkuminen (2-salin sekä Puukoulun peruskorjaukset), joiden osalta akuuttia kiirettä ei kuitenkaan ole. Kiireellisimpänä investointina pidetään kuitenkin Vistan Alakoulun vieressä olevan Keskitalon käyttötarkoituksen muutosta ja saneerausta esiopetuksen käyttöön. Tämän toteutus olisi toiminnallisista syistä toivottavaa niin pian kuin mahdollista. Kriivarin ja Hanhijoen koulujen sekä päiväkotien peruskorjauksiin tulisi vähitellen alkaa valmistautua noin 5 – 10 vuoden kuluessa, mutta nämä toimet eivät ole akuutteja taloussuunnitelmavuosien 2021 – 2023 aikana.

Resurssimuutokset

Määräaikainen kolmevuotinen hankesuunnittelijan lisäresurssi on vuoden 2021 aikana ollut käytössä täysimääräisesti. Tämä on ollut käytännössä välttämättömyys, jotta toimialan kaikki

erillisrahoitetut hankkeet on saatu toteutettua. Koulutuslautakunnan vastuualueella näitä on ollut noin 30, ja sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan vastuualueella kymmenkunta lisää. Lisäksi hankesuunnittelija on toimialan hallinnon asiantuntijatehtävien lisäksi osallistunut koko kaupungin hallinnon kehittämishankkeisiin yhteistyössä hallintopalveluiden kanssa.

Yksi resurssimuutos koulutuslautakunnan hallintoon on myös se, että sivistysjohtaja on koulutuslautakunnan esittelijän tehtävän lisäksi toiminut syyskuun 2021 alusta alkaen väliaikaisesti myös sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan esittelijänä, koska kirjastonjohtajan virkaa on hoidettu 1.9.2021 alkaen väliaikaisin sijaisjärjestelyin.

Oppilashuollossa Peimarin koulutuskuntayhtymä (Livia) palkkasi helmikuusta 2021 alkaen oman koulupsykologin, jonka kustannuksista kuntayhtymän jäsenkunnat sitoutuivat yhdessä vastaamaan kuntayhtymän omistusosuuksien suhteessa. Tämä järjestely vapautti Paimion yhden koulupsykologin työaikaan takaisin Paimion kaupungin omaan yleissivistävän koulutuksen oppilas- ja opiskelijahuoltotyöhön.

Oppilashuollon kuraattori- ja koulupsykologiitiimiä vahvistettiin elokuusta 2021 alkaen kahdella kokoaikaisella työntekijällä (yksi kurattori ja yksi psykologi). Resurssilisäys rahoitettiin suurelta osin OKM:n tähän toimintaan kohdentamalla 25 000 € hankerahoituksella. Syynä resurssilisäykseen olivat pidentyneen koronapandemian lapsille ja nuorille aiheuttamien mielenterveyden haasteiden ja tuen tarpeiden merkittävä kasvu, joka on todettu valtakunnallisesti. Lisäksi resurssilisäys tarvittiin oppilas- ja opiskelijahuoltolakiin tiedossa olleiden ja osittain jo vuoden 2022 alusta voimaan tulleiden sitovien henkilöstömitoitusten vuoksi. Tämä aiheutti palveluntuottajana toimivan Paimion sekä Sauvon kunnan välille loppuvuodesta 2021 neuvottelut siitä, miten Sauvossa saadaan vaadittu mitoitus toteutettua 1.1.2022 alkaen. Asian aiheuttamat toimenkuvamuutokset oppilashuollossa suunniteltiin ja kuntien väliset sopimusmuutokset palvelun järjestämiseen hyväksyttiin loppuvuoden 2021 aikana. Em. resurssilisäys koulupsykologien osalta on turvannut myös sen, että Paimiossa kaikki neljä koulupsykologin vakanssia ovat olleet loppuvuoden 2021 ajan vakituisesti täytettyinä.

Toiminnalliset tavoitteet

- Hallinto turvaa toimialan rahoitusta ja kehittämistyötä hanketoiminnan avulla.
- Johtamisen vahvistaminen erityisesti varhaiskasvatuksessa, mutta myös perusopetuksen ja moniammatillisen yhteistyön kehittämisessä. Jaetun johtajuuden malli kasvatus- ja opetustoimen keskeisten vastuualueiden kehittämiseen (opetussuunnitelmatyö, laatutyö ja arviointi, pedagoginen tuki ja erityisopetuksen koordinaatio, nivelvaiheyhteistyö TVT-kehittäminen, turvallisuus, varautuminen, lukemaan innostaminen, kulttuurikasvatus).
- Oppivelvollisuuden pidentämisen aiheuttamien toiminnallisten muutosten läpivienti ja organisointi niin, että lakiuudistuksen vaikutukset sekä perusopetuksen, lukiokoulutuksen, kaupungin sivistyshallinnon sekä etsivän nuorisotyön ohjausvelvoitteiden saadaan toimimaan.
- Paimion kasvatuksen ja opetuksen digitalisaatiostrategian ja -suunnitelman 2022 – 2026 laadinta kevään 2021 aikana. Oppimisympäristöjen kehittäminen tv-tekniikan osalta edellyttää taloudellista panostusta tietoverkkoihin, laitekantaan ja materiaaleihin. Lisäksi tarvitaan tiivistä yhteistyötä kaupungin tietohallinnon kanssa, suunnitelmallista koulutusta, aikataulutusta ja muutosprosessin johtamista.
- Oppilas- ja opiskelijahuollon rakenteiden kirkastaminen ja yhtenäistäminen kaupungin tasolla. Luodaan keskeisimmistä oppilashuollollisista rakenteista mallinnus, joka käydään joka syyskuu kouluilla henkilökunnan kanssa yhdessä läpi.
- Luodaan moniammatillisessa yhteistyössä kaupungin eri lasten/nuorten/perheiden parissa toimivien ammattilaisten kesken vanhemmuuden tuen konsepti esi- ja alkuopetusikäisten lasten

vanhemmille. Toteutetaan pienryhmämalli helpottamaan arjen kaaosta sekä urautuneita ja toimimattomia toimintamalleja lasten kanssa. Pienryhmä tarjoaa ammatillista tukea, vertaistukea, tietoa sekä käytännön vinkkejä. Ryhmämalli tarjoaa vanhemmille turvallisen hetken pohtia myös omaa jaksamista ja hyvinvoinnin lähteitä arjen keskellä.

Tavoitteiden toteutuminen

- Hanketoimintaa on toteutettu aktiivisesti, osin jopa niin aktiivisesti, että joitakin mahdollisia pienempiä hankerahoituksia on jo jätetty hakematta, jotta resurssit riittävät käynnissä olevien hankkeiden toteutukseen. Merkittävimmät hankerahoitukset toiminnan kehittämiseen on saatu kuntien yhteisistä verkostohankkeista, joissa Paimio on mukana. Näistä mainittakoon loppuvuodesta 2020 rahoituspäätöksen saanut ja alkuvuodesta käynnistynyt yhdeksän kunnan KONSTI-hanke (rahoitus 281 600 €) sekä tälle vuoden 2021 aikana saatu 431 200 € jatkorahoitus, koordinaattorina Uusikaupunki), vuoden 2021 lopulla päättynyt Paimion ja Sauvon yhteinen varhaiskasvatuksen digitaalisen palveluprosessin kehittämishanke (125 000 €), toukokuussa 2021 rahoituspäätöksen saanut kuuden kunnan SKY-hanke (110 560 €) sitouttavan koulu yhteistyön kehittämiseen (koordinaattorina Naantali), sekä kuuden kunnan yhteinen oppilaanohjauksen kehittämishanke (320 000 €), jota Turun kaupunki koordinoi. Paimion omista uusista hankkeista merkittävimpinä vuodelta 2021 mainittakoon peruskoululaisten harrastustoiminnan järjestämiseen saatu PaHaMa-hankeavustus (100 000 €) lukuvuodeksi 2021-22, sekä esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen korona-avustukset (lukuvuosille 2020-21 ja 2021-22 eri rahoituspäätöksillä yhteensä n. 400 000 €).
- Varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmän muutos on toteutettu niin, että vuoden 2022 alusta lukien kaikissa Paimion kaupungin päiväkodeissa on hallinnolliset päiväkodinjohtajat aiempien lapsiryhmässä toimineiden päiväkodinjohtajien sijaan. Tapiolan päiväkodissa on johtaja ja varajohtaja, Lempilän ja Hanhijoen päiväkodeilla yhteinen johtaja, Ala-Vistan ja Jokelan päiväkodeilla yhteinen päiväkodin johtaja sekä Kriivarin päiväkodilla hallinnollinen päiväkodin johtaja, jonka toimenkuvaan sisällytetään myös osa perhepäivähoidon ohjauksesta.
- Oppivelvollisuuslain aiheuttamat muutokset oppivelvollisuuden valvonnan kuntatehtäviin perusopetuksen jälkeen on toteutettu pääasiassa lisäämällä tehtävät sivistysjohtajalle. Lisäksi peruskoulun ja lukion osalta lakimuutos toi uusia tehtäviä rehtoreille. Lakiuudistuksen aiheuttamat muutokset hyväksyttiin kaupungin hallintosääntöön valtuustossa kesäkuussa 2021 (§ 42). Lakimuutoksen käytännön vaikutuksia arvioidaan ja valvonta- ja ohjausvastuun kohdentamisen arviointia jatketaan vuonna 2022.
- Paimion varhaiskasvatuksen ja opetustoimen pedagoginen TVT-suunnitelma hyväksyttiin koulutuslautakunnassa huhtikuussa 2021 (§ 41). Yhtenä merkittävimpänä linjauksena on se, että syksystä 2022 alkaen perusopetuksen 6. luokan aloittaville oppilaille annetaan käyttöön omat tietokoneet. Tähän varauduttiin syksyllä 2021 laadittaessa seuraavan vuoden talousarviota, johon myönnettiin määrärahat laitteiden leasing-kuluihin sekä digitaalisiin oppimateriaaleihin. Tulevien vuosien siirtymäkauden jälkeen kaikilla peruskoulun 6.-9.-luokkalaisilla on käytössään henkilökohtaiset tietokoneet peruskoulussa.
- Paimion ja Sauvon yhteistä oppilashuoltosuunnitelmaa valmisteltiin vuoden 2021 aikana, ja loppuvuodesta se lähetettiin lausuntokierrokselle ennen hyväksymiskäsittelyä. Suunnitelma on hyväksytty koulutuslautakunnassa tammikuussa 2022 (§ 4).
- Moniammatillisessa yhteistyössä kaupungin eri lasten/nuorten/perheiden parissa toimivien ammattilaisten kesken vanhemmuuden tuen konsepti esi- ja alkuopetusikäisten lasten vanhemmille ei varsinaisesti toteutunut. Koronapandemiasta johtuen kasvatus- ja opetustoimen arki on ollut hyvin tiukkaan rajattua akuuttien asioiden hoitamista ja paljolti välttämättömien päivittäisten työtehtävien hoitamista. Moniammatilliseen yhteistyöhön ja kehittämiseen ei ole ollut

resursseja eikä käytännön mahdollisuutta. Yhteistyössä Paimion-Sauvon kansanterveyskuntayhtymän kanssa mahdollistettiin kuitenkin vuoden 2021 aikana sekä uuden psykiatrisen sairaanhoitajan toimen toteutus ja tämän työntekijän sijoittuminen Vistan koulun Yhteiskoulun oppilashuollon tiloihin helmikuusta 2021 alkaen, sekä moniammatillisen perheneuvolatoiminnan käynnistämisen Vistan koulun Puukoulun tiloissa marraskuusta 2021 alkaen. Toiminnan järjestämisvastuu on kansanterveyskuntayhtymällä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	63	25	88	89	1	101,4 %	71	26,5 %
Toimintakulut	- 752	- 37	- 789	- 768	21	97,4 %	- 744	3,2 %
Toimintakate/ jäämä	- 689	- 12	- 701	- 679	22	96,9 %	- 674	0,8 %
Poistot ja arvonlennukset	- 4	0	- 4	0	4	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 693	- 12	- 705	- 679	26	96,3 %	- 674	0,8 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	63	25	88	89	1	101,4 %	71	26,5 %
Toimintakulut	- 719	- 37	- 756	- 735	21	97,2 %	- 704	4,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 656	- 12	- 668	- 646	22	96,7 %	- 633	2,0 %
Poistot ja arvonlennukset	- 4	0	- 4	0	4	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 660	- 12	- 672	- 646	26	96,1 %	- 633	2,0 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 33	0	- 33	- 33	0	100,0 %	- 41	-18,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 33	0	- 33	- 33	0	100,0 %	- 41	-18,5 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 33	0	- 33	- 33	0	100,0 %	- 41	-18,5 %

Tulosalue **Varhaiskasvatus**
Vastuuhenkilö opetuspäällikkö Hilikka Koret

Toiminta-ajatus

Varhaiskasvatuspalvelujen tehtävänä on järjestää kaupungissa lapsiperheiden tarpeita vastaavia laadukkaita palveluja. Varhaiskasvatuksessa tuetaan perheiden kasvatustehtävää. Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistäviin elämäntapoihin sekä tuetaan heidän persoonallisuutensa ja taitojensa tasapainoista kehitystä yhdessä kotien kanssa. Lapsella on mahdollisuus tutkia asioita ja ilmiöitä sekä hankkia tietoja, taitoja, kokemuksia ja elämyksiä sekä fyysisesti että psyykkisesti turvallisessa kasvatusympäristössä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimiossa on kuusi kunnallista päiväkotia, jotka sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Hoitajan kotona toimivia perhepäivähoitoryhmiä oli vuoden 2021 lopussa 17. Hanhijoen päiväkodin tiloissa toimii perhepäivähoidon varahoitoryhmä. Yksityisen varhaiskasvatuspalvelun piirissä on neljä päiväkotia, yksi ryhmäperhepäivähoitoyksikkö ja yksi perhepäivähoitaja. Paimiolaisia lapsia on myös muissa kunnissa sekä kunnallisessa että yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen piirissä on 73,4 % paimiolaisista vuosina 2015-2021 syntyneistä lapsista.

Kotihoidontuen piirissä on vuoden 2021 aikana ollut keskimäärin 101 lasta. Kaupunki tukee MLL:n perhekeskuksen toimintaa kevyempien varhaiskasvatuspalvelujen tarjoamisessa. MLL:n toiminta on avointa varhaiskasvatusta ja täydentää siten Paimion kaupungin varhaiskasvatuspalveluja lapsiperheille.

Koronapandemia on edelleen vaikuttanut vahvasti varhaiskasvatuksen toimintaan. Koronaohjeistukset ovat rajoittaneet toiminnan toteuttamista varhaiskasvatusyksiköissä. Henkilökunnan poissaloja on koronan vuoksi ollut selkeästi enemmän. Henkilöstötilannetta on hankaloittanut myös se, että lyhytaikaisten sijaisten rekrytointi on ollut osittain hyvin haastavaa. Valtion korona-avustusten turvin varhaiskasvatuspalveluihin on palkattu kevättoimintakauden ajaksi kaksi osa-aikaista resurssilastenhoitajaa ja joulukuusta lähtien kuluvalle toimintavuodelle kolme varhaiskasvatuksen ryhmäavustajaa. Päiväkodeissa ja perhepäivähoidossa toiminta on suunniteltu siten, että hygieniataso ja ihmisten turvavälit on voitu varmistaa mahdollisimman hyvin. Tämän johdosta tapahtumia ja vierailuja on jouduttu jättämään pois. Myös varhaiskasvatuksen ulkopuolisten henkilöiden liikkumista päiväkodeissa on rajoitettu. Lisäksi perheitä on ohjeistettu valtakunnallisten (THL, OKM) ja paikallisen terveystieteiden ohjeiden mukaisesti pitämään lapset kotona flunssaoireisina.

Paimion kaupunki valikoitui vuoden 2021 alussa valtakunnallisen kaksivuotisen esiopetuskokeilun kokeilukunnaksi. Kyseinen esiopetuskokeilu on sellainen, johon kunnat eivät voinet itse hakeutua, vaan kokeiluun osallistuminen tai sen ulkopuolelle jääminen tapahtui OKM:n päätöksillä. Kokeilu toteutetaan vuosina 2021-2024, jolloin kaksivuotista kokeiluesiopetusta 5-6-vuotiaille annetaan lukuvuosina 2021-22, 2022-23 ja 2023-24. Kokeilun tarkoituksena on vahvistaa koulutuksellista tasa-arvoa lisäämällä lasten osallistumista esiopetukseen osana varhaiskasvatusta. Kokeilussa kehitetään esiopetuksen laatua ja vaikuttavuutta eri näkökulmista, selvitetään varhaiskasvatuksen sekä esi- ja alkuopetuksen jatkumoa, tutkitaan huoltajien palveluvalintoja sekä kerätään tietoa kaksivuotisen esiopetuksen vaikutuksista lasten kehitys- ja oppimisedellytyksiin. Kokeilusta tehdään seurantatutkimus. Valtionhallinnon taholta kokeilukuntiin on nimetty kokeilua toteuttavat päiväkodit ja valittu lapset koe- ja verrokkiryhmiin. Paimiossa kokeilupäiväkoteja ovat Hanhijoen ja Tapiolan päiväkodit. Kokeilun ensimmäinen vaihe alkoi elokuussa 2021, jolloin vuonna 2016 syntyneet kokeiluryhmissä olevat lapset aloittivat kaksivuotisen esiopetuksen erillisen opetussuunnitelman mukaisesti. Kokeiluryhmään valituille lapsille kaksivuotinen esiopetus on velvoittavaa ja maksutonta.

Kokeilun toteuttamiseen OKM myönsi Paimion kaupungille kaikkiaan 41 600 € valtionavustuksen ajalle 1.1.2021 - 31.5.2024.

Tuen tarpeen näkökulmasta päiväkotiryhmissä lasten levottomuus ja lyhytjänteisyys on merkillepantavaa. Vaikeita psyykkisiä ongelmia ilmenee jo pienillä lapsilla. Tilanteen korjaamiseksi pyritään löytämään keinoja. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin ja esiopetuksen yhteisöllisen oppilashuollon kehittämisen avulla ollaan etsimässä uusia toimintamalleja haasteellisten lapsiryhmien kanssa työskentelyyn sekä tuen tarpeiden ennaltaehkäisyyn. Varhaiserityiskasvatuksen koordinoitua on alettu myös kehittää. Yhteistyö opetustoimen koordinoivan erityisopettajan kanssa on tuonut kaivattua lisätukea varhaiserityiskasvatukseen sekä esiopetuksen tuen järjestämiseen. Paimio oli kuntatiiminä mukaan Jyväskylän yliopiston Koulutusjohtamisen instituutin ja Oppimis- ja ohjauskeskus Valterin järjestämässä Tukea tuen järjestäjille -koulutusprosessissa, jossa tavoitteena oli kehittää edelleen oppilaan tuen järjestämistä varhaiskasvatuksessa sekä esi- ja perusopetuksessa. Koulutusprosessiin osallistui Paimion kuntatiimin edustajina varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen työntekijöitä.

Lakisääteisen varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan käyttöönotto valmistui vuoden 2021 alkupuolella. Vardan käyttöönoton tavoitteena on tallentaa yhteismitallinen ja vertailukelpoinen tieto valtakunnalliseen tietovarantoon, josta se on muun muassa eri viranomaistahojen hyödynnettävissä. Vardan toimivuudessa on edelleen haasteita ja tietojen ylläpito vaatii edelleen paljon varhaiskasvatustoimiston työaikaresurssia.

Lapsimäärä	tp2019	tp2020	ta2021	tp2021
kaupungin päiväkodit	357	347	338	353
kaupungin perhepäivähoito + ryhmis	76	61	59	52
yksityiset päiväkodit	217	225	215	215
yksityinen perhepäivähoito + ryhmis	18	16	16	15
varhaiskasvatuksessa muualla	22	19	16	16
vuorohoidossa	53	63	63	62
Hoito- ja kasvatushenkilöstö				
päiväkodit	85	89	86	89
perhepäivähoito + ryhmis	25	21	22	19
Tuet perheille				
palveluseteli	210	213	207	235
yksityisen hoidon tuen kuntalisä	11	5	5	2

Resurssimuutokset

Valtion korona-avustusten turvin varhaiskasvatustalouteen on palkattu kevättoimintakauden ajaksi kaksi osa-aikaista resurssilastenhoitajaa ja joulukuusta lähtien kuluvalle toimintavuodelle kolme varhaiskasvatuksen ryhmäavustajaa.

Päiväkotiverkoston kokonaisuuden kannalta on tärkeää, että varhaiskasvatustalouteen on riittävästi Paimion keskustassa. Esiopetusta ja sitä täydentävää varhaiskasvatusta on suunniteltu keskitettäväksi Vistan koulun Alatalon vieressä oleviin Keskitalon ja mahdollisesti Jukolan kiinteistöihin. Keskitalon peruskorjaus- ja muutostyöt ovat käynnissä ja valmistuvat kesällä 2022. Tämä toimenpide vapauttaa varhaiskasvatustaloutta muissa päiväkodeissa ja helpottaa varhaiskasvatustaloutta tulevaisuudessa.

Toiminnalliset tavoitteet

Varhaiskasvatuksen johtamisrakenteen uudistaminen

- Saatetaan loppuun suunnitelma varhaiskasvatuksen johtamisrakenteen uudistamiseksi ja jatketaan toimenpiteitä johtamisrakenteen kehittämiseksi ja yksiköiden johtamisen muuttamiseksi.

Koulutetun henkilöstön ylläpitäminen ja rekrytointi päiväkodeissa

- Pyritään huolehtimaan henkilöstön työhyvinvoinnista siten, että koulutettu jaosaava henkilökunta pysyy päiväkodeissa. Rekrytoinnissa pyritään kilpailemaan Paimion vahvuuksilla siten, että kaupunkiin saadaan edelleen osaavia varhaiskasvatuksen ammattilaisia.

Digitaalisen palveluprosessin toteuttaminen

- Toteutetaan varhaiskasvatuspalvelujen digitaalisen palveluprosessin rakentamishanke yhteistyössä Sauvon kunnan ja Paimion tietohallintopalvelujen kanssa.

Varhaiskasvatuksen laadun kehittäminen hanketoiminnan avulla

- Kehitetään toimintaa ja luodaan uusia toimintamalleja käynnissä olevien ja myöhemmin alkavien hankkeiden avulla.

Tavoitteiden toteutuminen

- Paimion varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmän suunnitelma nykyajan vaatimuksia vastaavaksi on valmistumassa. Kokonaisuutena johtamisjärjestelmä sisältää tasot varhaiskasvatuksen hallinnon johtamisesta yksiköiden kautta tiimeihin ja itsensä johtamiseen. Varhaiskasvatusyksikön johtamisesta on tullut erillinen ammatti, jota on vaikea hoitaa yhdistettynä varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään. Toisaalta pedagoginen johtaminen edellyttää johtajan läsnäoloa, jota ei voi toteuttaa hallinnollisesti, kaukana yksiköstä. Jotta varhaiskasvatuksen johtaminen pystytään hoitamaan vaatimusten mukaisesti ja tehokkaasti, on sen kokonaisrakennetta kehitettävä. Tämä tarkoittaa toisaalta yksikön johtajan tehtävän eriyttämistä yksikön lapsiryhmätyöstä ja toisaalta taas erilaisten johtamistehtävien yhdistämistä varhaiskasvatuksen hallinnossa uudella tavalla. Näihin muutoksiin täytyy varautua myös talousarviossa. Käytännössä uudenlaista johtamista toteutetaan jo Tapiolan päiväkodissa johtajan ja varajohtajan työparityöskentelynä sekä Hanhijoen ja Lempilän päiväkotien johtajan tehtävien yhdistämisenä. Ala-Vistan päiväkodin johtaja irtisanoutui vuoden 2021 lopulla, ja vuoden 2022 alusta alkaen Jokelan ja Ala-Vistan päiväkodit yhdistettiin yhden hallinnollisen päiväkodin johtajan johdettavaksi. Lisäksi päiväkodeissa on vahvistettu varhaiskasvatuksen opettajien asemaa tiimivastaavina.
- Koulutetun henkilöstön saatavuuden haaste on nykyaikana pysyvä ilmiö varhaiskasvatuksessa. Työntekijöistä kilpaillaan sekä palkkaan että työhyvinvointiin liittyvien tekijöiden avulla. Varsinkin varhaiskasvatuksen opettajien rekrytoinneissa hakijoiden vähyys johtaa joissakin tapauksissa rekrytointien epäonnistumiseen. Vakituisten työsuhteiden osalta työntekijöiden pysyvyys on kuitenkin suhteellisen hyvällä tasolla. Varhaiskasvatuspalveluissa on meneillään vaihe, jossa eläkkeelle siirtyy useita opettajia. Nyt onkin kiinnitettävä yhä enemmän huomiota siihen, että pystymme pitämään yllä Paimion kaupungin mainetta hyvänä työnantajana ja varhaiskasvatuspalvelujamme hyvänä työpaikkana.
- Hankerahoituksella toteutettava kehitystyö on lisääntynyt myös varhaiskasvatuksessa. Sähköisten asiakasjärjestelmien kehittämistä toteutettiin vuosina 2020-21 hanketyönä. Valtionvarainministeriö myönsi keväällä 2020 valtionavustusta Paimion ja Sauvon yhteiselle varhaiskasvatuksen digitaalisen palveluprosessin hankkeelle 125 000 euroa. Hankkeen kokonaisbudjetti oli 148 000 euroa ja se päättyi marraskuun 2021 loppuun. Hankkeen tavoitteena oli muuttaa koko palveluprosessi digitaalseksi vuoden 2021 loppuun mennessä. Palveluprosessit muutettiin Pro Consonasta uuteen Wilma-varhaiskasvatus -järjestelmään (käyttöönotto elokuussa 2021), ja uuden

järjestelmän käyttöönottoon liittyvä kehitystyö jatkuu vielä erillisrahoitetun hankkeen päättymisen jälkeenkin.

- Paimion varhaiskasvatuksessa toteutettiin liikuntahanke ”Vipinää varhaiskasvatuksen arkeen”, johon saatiin Aluehallintoviraston avustusta 5 500 euroa. Vuonna 2021 käynnistyi ”Varhaiskasvatuksen digitutor” -hanke sekä lukemaan innostamisen hanke ”Innostu lukemaan Paimiossa”. Näihin hankkeisiin valtionavustusta on saatu 71 100 ja 21 000 euroa. Varhaiskasvatuksen talousarvioesityksessä on lisäksi varaus mahdollisten tulevien hankkeiden omavastuuosuuksille.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	889	0	889	877	- 12	98,6 %	735	19,3 %
Toimintakulut	- 8 705	- 113	- 8 818	- 8 682	136	98,5 %	- 8 401	3,3 %
Toimintakate/jäämä	- 7 816	- 113	- 7 929	- 7 805	124	98,4 %	- 7 666	1,8 %
Poistot ja arvonalennukset	- 14	0	- 14	- 15	- 1	106,6 %	- 19	-23,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 7 830	- 113	- 7 943	- 7 820	123	98,5 %	- 7 685	1,8 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	889	0	889	877	- 12	98,6 %	735	19,3 %
Toimintakulut	- 7 932	- 113	- 8 045	- 7 909	136	98,3 %	- 7 512	5,3 %
Toimintakate/jäämä	- 7 043	- 113	- 7 156	- 7 032	124	98,3 %	- 6 777	3,8 %
Poistot ja arvonalennukset	- 14	0	- 14	- 15	- 1	106,6 %	- 19	-23,4 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 7 057	- 113	- 7 170	- 7 047	123	98,3 %	- 6 796	3,7 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 773	0	- 773	- 773	0	100,0 %	- 889	-13,0 %
Toimintakate/jäämä	- 773	0	- 773	- 773	0	100,0 %	- 889	-13,0 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 773	0	- 773	- 773	0	100,0 %	- 889	-13,0 %

Tulosalue **Perusopetus**
 Vastuhenkilö sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen

Toiminta-ajatus

Opetuksen tavoitteena on tukea oppilaiden kasvamista hyviksi ja tasapainoisiksi ihmisiksi sekä yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa elämässä tarpeellisia tietoja ja taitoja. Opetuksen korkea laatu on keskeisellä sijalla. Erityistä huomiota voimavarojen kohdentamisessa kiinnitetään siihen, että oppilaat saavat mahdollisimman tasavertaiset oppimismahdollisuudet koko kaupungin alueella.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

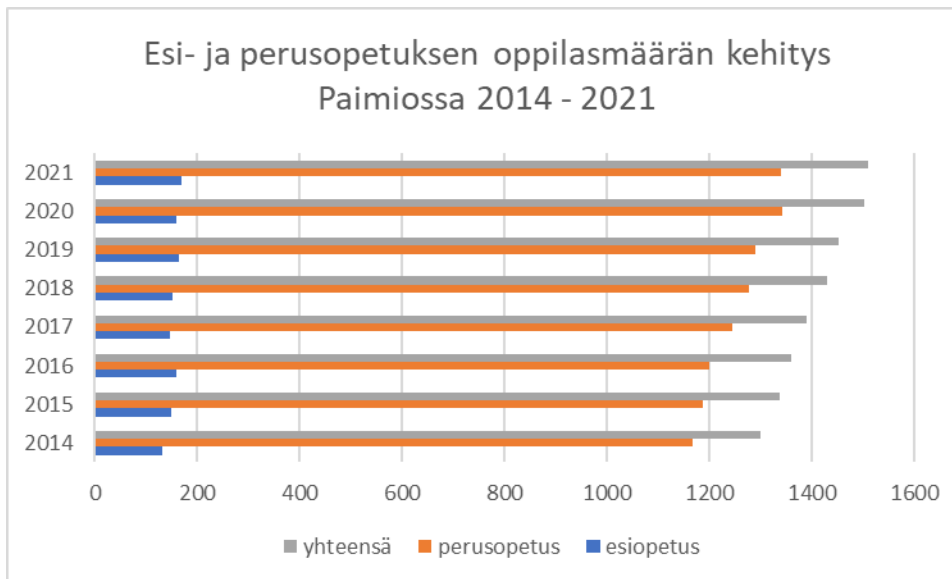
Paimion perusopetukseen kuuluu neljä peruskoulua, jotka antavat yleisopetusta. Yksi kouluista, Vistan koulu, on vuosiluokkien 1-9 yhtenäiskoulu ja kolme muuta peruskoulua antavat yleisopetusta vuosiluokilla 1-6. Peruskouluista kolmessa annetaan myös luokkamutoista erityisen tuen opetusta, näistä Hanhijoen koulussa on vaativan erityisen tuen pienryhmät (3). Vistan yhtenäiskoulun alaisuudessa on lisäksi kaksi sivutoimipistettä Paimiossa toimivien lastensuojeluyksiköiden yhteydessä.

Perusopetuksessa työskentelee n. 80 opettajaa, neljä koulupsykologia, viisi koulukuraattoria (joista yksi on johtava), tv-koordinaattori sekä n. 30 koulunkäynninohjaajaa. Yksi koulupsykologeista on vuonna 2021 työskennellyt Sauvossa 60 % työajalla, ja yksi vastaava koulukuraattori Sauvossa 40 % työajalla.

Lukuvuonna 2021–2022 Paimiossa on perusopetuksen vuosiluokilla 1–9 yhteensä 50 oppilasta enemmän kuin syksyllä 2019, ja perusopetuksessa yhteensä 171 oppilasta (n. 14,6 %) enemmän kuin 7 vuotta aiemmin syksyllä 2014. Nyt 9. luokalla olevien oppilaiden ikäluokka on lähes 40 oppilasta pienempi kuin 6-vuotiaiden esioppilaiden ikäluokka, joten vuodelle 2022 voidaan ennustaa perusopetuksen oppilasmäärän kasvua lähes 40 oppilaalla vuoteen 2021 verrattuna.

Oppilasmäärät Paimion esi- ja perusopetuksessa (20.9.)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
esiopetus	132	148	160	146	152	164	159	170
perusopetus	1169	1189	1201	1245	1278	1290	1344	1340
yhteensä	1301	1337	1361	1391	1430	1454	1503	1510
kasvu ed.vuodesta	-0,4	2,8	1,8	2,2	2,8	1,7	3,4	0,5

Kaavoitus, tonttien myynti ja rakentaminen vaikuttavat koulun oppilaspaikkojen kysyntään siten, että ns. lähikoulusta ei aina ole pystytty tarjoamaan oppilaspaikkaa kaikille alueen oppilaille. Kaupungin kaavoitussuunnitelmat aiheuttavat kuitenkin jossain määrin paineita jatkossakin juuri Vistan koulun suuntaan, sillä Kriivarin koulu toimii jo nyt tilojensa puolesta ääri rajoilla (seitsemän opetusryhmää tavanomaisen kuuden sijasta).

Yleisopetuksen opetusryhmät luokilla 1-6 ovat syksyllä 2021 kooltaan keskimäärin 20,68 oppilaan suuruisia, vaihteluvälin ollessa 15 - 25 oppilasta. Suurin opetusryhmä perusopetuksessa on 25 oppilasta (3 ryhmää) ja korkein keskiarvo ryhmäkoossa on Jokelan koulussa 21,5 oppilasta/ryhmä. Vakituksia erityisen tuen pienryhmiä on yhteensä 15 kpl. Samanaikaisesti on painetta saada tarjottua vielä useammille lapsille erityistä tukea ja osalle heistä myös pienryhmämuotoista opetusta. Toisaalta joillakin oppilaita tuen tarpeet ja tilanne ovat jo niin haastavia, että 10 oppilaan pienryhmässäkin opiskelu ei onnistu.

Erityisen tuen oppilaiden määrän kasvu peruskoulun alkavilla luokilla aiheuttaa merkittävää painetta opetusjärjestelyihin. Kun Paimioon tulee myös muualta muuttavia oppilaita, joista monella on erityisen tuen tarvetta, on kiinnitettävä erityistä huomiota opetusjärjestelyihin, riittävään tukeen jokaisessa lähikoulussa (vähentää painetta pienryhmäsiirtoihin, joka voisi tarkoittaa myös koulun vaihtoa) sekä erityisopetuksen koordinaatioon ja konsultaatioon koko kaupungin tasolla, jotta toiminta kouluissa painottuisi erityisesti lähikoulussa annettavaan monipuoliseen tukeen. Riittävän vahva tuki jo yleisen tuen vaiheessa, tehostetun tuen eri mahdollisuuksien tehokas ja monipuolinen hyödyntäminen sekä riittävä osa-aikainen erityisopetus on todettu lääkkeiksi siihen, ettei pienryhmiä välttämättä tarvittaisi niin paljoa. Suuret opetusryhmäkoot yleisopetuksessa aiheuttavat kuitenkin oman ongelmansa tuen järjestämiseen, kun lähtökohtana tulisi olla tuen antaminen integroituna yleisopetuksen ryhmään.

Jo vuoden 2020 talousarviokirjassa on todettu, että *"Jatkossa tulisi kehittää toimintatapoja ja perusopetuksen palvelutarjontaa niin, että paine pienryhmien määrän kasvattamiseen muuten kuin erityisen haastavien oppilaiden opetuksen järjestämiseksi pienenesi. Keinona nähdään osa-aikaisen erityisopetuksen resurssin lisäys, ja mahdollisesti resurssiopettajatkin olisivat alkuopetuksessa tarpeen."* Korona-avustuksilla nämä asiat on saatu nyt korjattua lukuvuoden 2021-2022 ajaksi niin, että kaikissa koulussa on oma laaja-alainen erityisopettaja, sekä resurssiopetusta. Kun perusopetuksen oppilasmäärä on kasvanut, on selvää että myös perusresursseja on lisättävä. Osa oppilasmäärän kasvusta johtuu lastensuojeluyksiköistä (Veikkari ja Paimionmarkki), joiden opettajamäärää on jo lisätty. Tämän ratkaisun kustannukset näkyvät talousarviossa, mutta vastaavasti myös tulot kasvavat, kun lastensuojelun perusteella sijoitettujen

oppilaiden opetuksen järjestämisen kustannukset laskutetaan kotikunnilta. Perusopetuksen oppilasmäärän kasvu yleisopetuksen opetusryhmissä edellyttää varautumista yhden luokanopettajan lisäykseen, jotta myös koulunsa syksyllä 2022 aloittavien oppilaiden opetusryhmien koko erityisesti voitaisiin pitää riittävän pienenä ja siten vähentää tarvetta pienryhmäratkaisuihin ja toteuttaa inklusiota ja lähikouluperiaatetta. Paimioon muuttajat kasvattavat opetusryhmien kokoa tulevina vuosina, joten lähtötilanteessa 1. luokalla ryhmäkokojen tulisi pysyä riittävän pieninä, koska ryhmiin pitää pystyä integroimaan myös erityistä tukea tarvitsevia oppilaita.

Paimion sivistyspalvelut osallistui Jyväskylän yliopiston Koulutusjohtamisen instituutin sekä oppimis- ja ohjauskeskus Valterin yhteistyössä järjestämään ”Tukea tuen järjestäjille – kohti inklusiivista lähikoulua” -koulutukseen, joka päättyi marraskuussa 2021. Tavoitteena on löytää pitkällä aikavälillä toimivat ratkaisut opetuksen sekä oppimisen tuen järjestelyihin. Paimiosta tähän hankkeeseen osallistuvassa kehittämistiimissä oli mukana edustus niin varhaiskasvatuksesta, esi- ja perusopetuksesta, oppilashuollosta kuin opetushallinnosta.

Paimiossa on nyt erityisen tuen pienryhmiä kolmessa eri koulussa ja viidessä eri osoitteessa. Sivistysjohtaja, rehtorit sekä erityisopetusta koordinoivat opettajat ovat keskustelleet aiemmin siitä, että koko kaupungin tason yhteinen koordinaattoriopettaja olisi tarpeen. Koordinaattoriopettajan työnkuvassa osa olisi opetusta (esim. laaja-alainen erityisopetus lukiossa, jonka opetuksen tarve kasvaa oppivelvollisuuden pidentämisen myötä) ja osa kaikkiin peruskouluihin suunnattua luokan- ja aineenopettajien konsultatiivista ohjausta ja neuvontaa mm. tukea tarvitsevien oppilaiden pedagogisten arvioiden sekä pedagogisten selvitysten laadinnassa, oppilaiden integroinnissa yleisopetuksen ryhmiin ja tuen antamisessa käytännössä, sekä erityisoppilaiden opetusjärjestelyihin liittyviä asioita myös kuntarajojen yli (mm. sairaalakouluopetus, kouluakäymättömien lasten ja nuorten opetuksenjärjestämisen erityiskysymykset). Tämä koordinaattoriopettajan vakanssi saatu perustettua vuonna 2021, ja merkittävä osa ko. vakanssin palkkakuluista voidaan rahoittaa KONSTI- ja KONSTI 2.0 -hankkeiden avulla vuosien 2021-2023 aikana.

Erityisopetuksen järjestämiseen liittyvät kysymykset sekä perusopetuksen että lukiokoulutuksen osalta ovat myös osa oppivelvollisuuden pidentämistä koskevaa kokonaisuutta, jossa koulutuksen järjestäjän on huomioitava tehostettu opinto-ohjaus jo perusopetuksen aikana. Tämä vaatii lisäystä Vistan koulun opinto-ohjaajaresursseihin. Opinto-ohjaajien työ kasvaa myös peruskoulun jälkeisessä jälkiohjauksessa peruskoulun päättymistä seuraavan kesän aikana, jotta nuoret saadaan ohjattua johonkin oppivelvollisuuden suorittamiseen liittyvään koulutukseen (valma/tuva ym.) mikäli nuori ei ole hakeutunut tai päässyt ammatilliseen koulutukseen tai lukioon.

Opetuksen perinteisten ”peruspuitteiden” eli rakennusten ja henkilökunnan lisäksi huomiota on kiinnitettävä opetus- ja oppimisympäristön digitalisaatiokehitykseen. Paimio on näissä asioissa edennyt rauhallisen määrätietoisin askelin. Kehityskulkua jatketaan kohti sitä, että oppilaat saavat käyttöönsä henkilökohtaiset päätelaitteet, opetus siirtyy enemmän digitaalisiin ympäristöihin ja myös oppimisanalytiikka ja oppimistulosten seuranta tukevat oppilaiden arviointia, jonka tulee entistä vahvemmin perustua perinteisten kokeiden sijaista ”jatkuvaan näyttöön”.

Resurssimuutokset

Koordinoivan erityisopettajan uusi virka 1.8.2021 alkaen. Viranhaltijan tehtävistä puolet on lukion erityisopetuksessa ja toinen puoli esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen kehittämistehtäviä. Uuden vakanssin myötä opetustoimen hallinnossa erityispedagogiikan vahvistaminen kehittää oppimisen tuen järjestelyitä sekä koulukohtaisia opetuksen ja tuen järjestämisen toimintatapoja ja prosesseja.

Koordinoivan erityisopettajan viran myötä laaja-alaisen erityisopetuksen resurssin lisäys (0,2 htv) Vistan koulussa. Yhden viran vapautumisen myötä laaja-alaisen erityisopetuksen

uudelleenjärjestelyt sekä Hanhijoen että Kriivarin kouluissa niin, että aiempien resurssien sekä hankerahoituksen avulla on saatu toteutettua kumpaankin em. kouluun oma laaja-alainen erityisopettaja, joka on koulussa läsnä päivittäin. Tällä on suuri merkitys perusopetuslain 16 § ja 16 a § mukaisen opetuksen järjestämisessä. Laaja-alaisen erityisopetuksen resurssi on edelleen riittämätön, ja tähän tulee jatkossa kiinnittää huomiota.

Vistan koulussa sekä luokanopetukseen että erityisluokanopetukseen tarvittavat lisäresurssit, joita on tarvittu oppilasmäärän kasvun myötä.

Lastensuojelulaitoksen yhteydessä toimivan opetusyksikön uusi vakituinen erityisluokanopettajavakanssi syksystä 2021 alkaen, jotta työskentely on mahdollista perusopetusasetuksen määrittelemien ryhmäkokosäädösten mukaisesti.

Toiminnalliset tavoitteet

- Perusopetuksessa aloittavien oppilaiden opetusryhmien koko pysyy maltillisena
- Laaja-alaisen erityisopetuksen turvaaminen kaikkiin kouluihin
- Erityisen tuen opetusjärjestelyiden kehittäminen esi- ja perusopetuksen kokonaisuudessa
- Erityisopetuksen koordinaattoriopettajan palkkaus 1.8.2021 alkaen perusopetuksen tuen koordinaation, perusopetus-toinen aste –nivelpuolijärjestelmän sekä lukion erityisopetuksen tehtäviin
- Opinto-ohjauksen vahvistaminen oppivelvollisuuden pidentämistä koskevien lisätehtävien hoitamiseksi
- Perusopetuksen paikallisen opetussuunnitelman päivitys keväällä 2021 ja uusien päättöarviointien kriteerien käyttöönotto 1.8.2021 alkaen
- Kasvatuksen ja opetuksen tieto- ja viestintätekniikan käytön digitalisaatiostrategian ja –suunnitelman laadinta kevään 2021 aikana vuosille 2022 – 2026.
- Oppilaiden osallisuuden ja kouluviihtyvyyden lisääminen
- Lastensuojeluyksikköjen yhteydessä järjestettävän perusopetuksen kehittäminen
- Moniammatillisen yhteistyön ja esi- ja alkuopetuksen kokonaisuuden kehittäminen
- Varhaiskasvatuksen, esi- ja alkuopetuksen yhteisen lukemaan innostamisen kehittämishankkeen käynnistys
- Ns. ”Suomen mallin” pilotointi hankerahoituksella; vahvistetaan lapsille koulupäivien aikana järjestettävää harrastustoimintaa

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

- Perusopetuksen 1. luokan opetusryhmät yleisopetuksessa helmikuussa 2022 ovat 20, 20, 20, 22, 20, 21 ja 18 oppilasta.
- Laaja-alaisen erityisopetuksen turvaaminen kaikkiin kouluihin toteutuu nyt niin, että kiertäviä opettajia ei enää ole. Laaja-alaisen erityisopetuksen resurssit suhteessa oppilasmäärään ovat edelleen liian pienet, ja tähän tulee kiinnittää huomiota tulevina vuosina.
- Erityisen tuen opetusjärjestelyiden kehittäminen etenee koordinoivan erityisopettajan (uusi virka ja viranhaltija) johdolla ja KONSTI-hankkeen vahvalla yhdeksän kunnan yhteistyöllä. Vuoden 2022 aikana tulevat lakisäätöiset tuen järjestämisen prosessit myös varhaiskasvatukseen, joten tämä työ vaatii jatkopanostusta.
- Opinto-ohjausta on vahvistettu kohdentamalla Vistan koulussa toisen opinto-ohjaajan työpanosta aiempaa enemmän opinto-ohjaukseen ja kohdentamalla toisen opettavan aineen tunteja muille opettajille. Lisäksi Paimio on yhteistyössä mukana kuuden kaupungin yhteisessä perusopetuksen oppilaanohjauksen kehittämishankkeessa.
- Perusopetuksen opetussuunnitelman päivityksiä hyväksyttiin koulutuslautakunnassa 22.4.2021 § 34 ja 27.5.2021 § 50.

- Opetustoimen TVT-strategia hyväksyttiin koulutuslautakunnassa 22.4.2021 § 41
- oppilaiden osallisuuden ja kouluviihtyvyyden lisääminen ei ole toteutunut. Koronapandemia on rajoittanut koulutyön arkea, opetusryhmiä on pidetty mahdollisimman paljon erillään, eikä yhteisölliseen toimintaan ole ollut rajoitusten vuoksi mahdollisuutta (esim. koulun yhteisiä juhlia ei ole voitu järjestää).
- Lastensuojeluyksikön yhteydessä järjestettävän perusopetuksen kehittäminen toteutunut Veikkarissa, jonne on palkattu toinen vakituinen erityisluokanopettaja elokuusta 2021 alkaen. Paimionmarkkin yksikössä vastaavaa järjestelyä on syytä harkita vuoden 2022 aikana.
- Moniammatillisen yhteistyön kehittäminen esi- ja alkuopetuksen kokonaisuudessa etenee merkittävästi, kun nivelvaiheen kehittämisessä iso askel toteutuu: ns. Keskitalon saneeraus käynnistyi vuoden 2021 aikana. Tällä tehdään mahdolliseksi esi- ja alkuopetuksen järjestäminen vierekkäisissä rakennuksissa Vistan koulussa.
- lukemaan innostaminen on toteutunut varhaiskasvatuksen ja esi- ja alkuopetuksen yhteisessä lukemaan innostamisen hankkeessa, joka käynnistyi syksyllä yhteistyössä kirjaston kanssa. Lisäksi Paimioon saatiin erillinen lukemaan innostamisen kehittämishanke, joka on suunnattu vuosiluokkien 7-9 oppilaille Vistan koulussa lukuvuoden 2021-2022 ajan.
- Harrastamisen Suomen mallin pilottihanke, Paimion Harrastamisen Malli (PaHaMa) sai AVI:lta 100 000 € avustuksen. Tällä on käynnistetty paljon harrastustoimintaa peruskoululaisille. Asiasta tarkemmin liikunta- ja nuorisopalveluiden tilinpäätöksessä.

Taloudelliset tavoitteet:

Opetuskustannukset €/oppilas OPH:n tilastoista:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Paimio	4603	4646	4840	4888	4750	4633	4419	4491	4468	4497
muutos-% vuodessa	7,6	0,9	4,2	1,0	-0,3	-2,5	-4,6	1,6	-0,5	0,6
kunnat ka	4713	4844	4957	4987	5011	4988	4859	4923	5096	5141
muutos-% vuodessa	3,3	2,8	2,3	0,6	0,5	-0,5	-2,8	1,3	3,5	0,9

Tavoitteena on, että perusopetuksen kustannukset nousevat enintään maltillisesti ja pysyvät edelleen selvästi valtakunnallisen keskiarvon alapuolella.

Käyttökustannukset yhteensä €/oppilas (ei sis. hankkeita) OPH:n tilastoista:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Paimio	7305	7499	7609	7753	7999	7830	7352	7350	7462	7560
muutos-% vuodessa	9,7	2,7	1,5	1,9	3,2	-2,1	-6,1	0,0	1,5	1,3
kunnat ka	8025	8343	8599	8706	8655	8681	8555	8801	9175	9185
muutos-% vuodessa	4,0	4,0	3,1	1,2	-0,6	0,3	-1,5	2,9	4,2	0,1

Tavoitteena on pitää perusopetuksen kokonaiskustannukset hallittuina, kuitenkin ei laadun kustannuksella. Perusopetuksen kokonaiskustannukset (käyttömenot) vuonna 2020 olivat kokonaisuudessaan 1 797 €/oppilas* 1 346 oppilasta = n. 2,42 M€ edullisemmat kuin kuntien

keskiarvo vastaavan laajuisessa toiminnassa. 9-vuotisen oppivelvollisuuden piirissä olevien oppilaiden perusopetuksen järjestämisessä Paimion oppilaskohtainen kustannus (7 666 €) on ollut koko maan kunnista kahdeksanneksi (ja kaupungeista toiseksi) edullisin (kuntien keskiarvo 9 380 €).

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	810	0	810	935	125	115,4 %	746	25,4 %
Toimintakulut	- 11 176	- 90	- 11 266	- 11 344	- 78	100,7 %	- 10 791	5,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 10 365	- 90	- 10 455	- 10 409	47	99,6 %	- 10 046	3,6 %
Poistot ja arvonlennukset	- 192	0	- 192	- 131	61	68,4 %	- 155	-15,2 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 10 557	- 90	- 10 647	- 10 541	107	99,0 %	- 10 201	3,3 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	810	0	810	935	125	115,4 %	745	25,5 %
Toimintakulut	- 9 350	- 90	- 9 440	- 9 513	- 73	100,8 %	- 8 799	8,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 8 540	- 90	- 8 630	- 8 578	52	99,4 %	- 8 053	6,5 %
Poistot ja arvonlennukset	- 192	0	- 192	- 131	61	68,4 %	- 155	-15,2 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 8 732	- 90	- 8 822	- 8 710	112	98,7 %	- 8 208	6,1 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	-100,0 %
Toimintakulut	- 1 825	0	- 1 825	- 1 831	- 5	100,3 %	- 1 993	-8,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 825	0	- 1 825	- 1 831	- 5	100,3 %	- 1 992	-8,1 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 825	0	- 1 825	- 1 831	- 5	100,3 %	- 1 992	-8,1 %

Poikkeamat: Ulkoisten toimintatuottojen ylittymisen keskeisimpinä selittäjinä ovat perusopetuksen budjetoitua suuremmat valtionavustustulot hankkeista (mm. korona-avustukset sekä yläkouluun suunnattu lukemaan innostamisen hanke) sekä lastensuojelun perusteella sijoitettujen oppilaiden opetuksen järjestämisen kotikuntalaskutuksen tulot. Vastaavasti myös ulkoiset toimintakulut ovat euromääräisesti kasvaneet, jolloin ulkoinen toimintakate toteutuu talousarvion mukaisesti.

Tulosalue **Toisen asteen koulutus**
 Vastuhenkilö lukion rehtori Olli-Pekka Lehtonen

Toiminta-ajatus

Paimion lukion tavoitteena on tarjota opiskelijoille laadukasta ja monipuolista opetusta, jotta heillä olisi mahdollisuudet menestyä oppimisedellytystensä mukaisesti. Paimion lukion opiskelijoilla on mahdollisuus opiskella myös yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Oppimisympäristö on laadukas, turvallinen ja ajanmukainen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion lukiossa opiskeli syyslukukauden 2021 alkaessa yhteensä 241 opiskelijaa. Lukion aloitti yhteensä 81 opiskelijaa. Sauvolaisia opiskelijoita on Paimion lukiossa yhteensä 39 sekä muutamia muista kunnista. Ulkopaikkakuntalaisten saamisessa opiskelijoiksi on haasteena heikot joukkoliikenteen yhteydet. Livia opiskelijoista aineopintoja lukiossa suorittaa 2 ja Salon ammattiopistosta 1 opiskelija. Opettajia lukiossa on 17 sekä hallintohenkilökuntaa yksi henkilö. Vistan koulun kanssa yhteisiä opettajia on 4.

Paimion lukio on yleislukio, joka lukioden ensisijaisen tehtävän mukaisesti pyrkii antamaan opiskelijoilleen hyvän yleissivistyksen. Lukion tarjoama opintovalikoima on niin laaja, että opiskelijoilla on mahdollisuus painottaa opintojaan esimerkiksi luonnontieteissä tai reaaliaineissa. Lukiossa on mahdollista suorittaa lukiodiplomeja taito- ja taideaineissa. Yhteistyö yliopiston kanssa mahdollistaa opintoja tietojenkäsittelyssä, kemiassa ja fysiikassa sekä näissä ns. suoravalintaväylän yliopistoon. Muissakin aineissa tehdään pienimuotoista yhteistyötä korkeakoulujen kanssa. Musiikkiopiston suorituksia voidaan hyväksyä myös lukion kursseina, espanjan kieltä opetetaan työjärjestyksen ulkopuolella ja lisäksi muita Paimion opistossa suoritettuja kursseja (italia, venäjä, kuvataide) voidaan hyväksyä lukion kursseiksi, mikäli ne vastaavat lukion vaatimuksia. Kaikkia kerhoja ei tarjota jokaisena vuonna. Matematiikan opintoja tuetaan viikoittaisen ”Matikkapajan” avulla. Lukuvuodeksi on palkattu myös erillinen resurssiopettaja matemaattisiin aineisiin valtionavustuksen turvin.

Paimion lukio on kilpailukykyinen ja hyvätasoinen lukio, joka toimii yhteistyössä alueen muiden lukioden ja mm. Livia -ammattiopiston Paimion toimipisteen kanssa. Yhteistyötä on myös yliopiston, ammattikorkeakoulun ja Turun seudun lukioden kanssa etä- ja verkko-opiskelussa sekä Turun seudun opetustoimen foorumin kautta.

Lukio on sähköinen oppimisympäristö. Henkilöstön osaamisen lisääminen, painottaen erityisesti uusia opetusmenetelmiä sekä tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön lisäämistä, on edelleen jatkuva kehityskohde. Opiskelijoiden valmiuksia aloittaa lukio-opinnot sekä hyvinvointia tukevia ratkaisuja edistetään kaikille aloittaville yhteisellä TVT-kurssilla. Sähköisten ylioppilaskirjoitusten vikasietoa häiriötilanteiden varalta (esim. laaja sähkökatkos) tulee kehittää.

Paimion lukio kantaa vastuuta erilaisissa kestävä kehityksen hankkeissa. Kestävää kehitystä tuodaan läpi eri tapahtumien lisäksi myös eri oppiaineissa sekä lukioon tehtävissä hankinnoissa, esimerkiksi suuri osa luokkiin tai opiskelijatiloihin hankituista kalusteista on ollut kierrätettyjä.

Paimion lukiolla on käynnissä kaksi EU:n Erasmus+ -hanketta yhdessä eurooppalaisten kumppanien kanssa. Tämän lisäksi on muutakin kansainvälistä toimintaa esimerkiksi lukion teemaopintojen ja Paimion ystävyyskuntatoiminnan puitteissa.

Markkinoinnin jalkauttaminen on kohdistettu Paimion ja Sauvon 9.-luokkalaisiin sekä heidän huoltajiinsa. Näistä kunnista tulee suurin osa lukion opiskelijoista. Markkinointia kehitetään edelleen.

Vuotta 2021 leimasivat monet uudistukset lukiossa: uusi opetussuunnitelma, oppivelvollisuuden laajentuminen 18 ikävuoteen saakka sekä maksuton toisen asteen tutkinnon suorittaminen toteutuivat kaikki vuoden aikana. Lisäksi tuli voimaan erilaisia velvoitteita esimerkiksi erityisopetuksen tarjoamisesta lukio-opiskelijoille sekä korkea-asteen ja yritys-elämän kanssa tehtävästä yhteistyöstä.

Resurssimuutokset

Koordinoivan erityisopettajan virka perustettiin keväällä 2021 ja virka täytettiin 1.8.2021 alkaen. Ko. viran tehtävistä puolet on lukion erityisopetuksen tehtäviä, ja ko. opettaja on hallinnollisesti osa lukion opettajistoa. Uuden viran myötä kolminkertaistettiin lukion erityisopetuksen resurssit, mikä on ollut tarpeen vuonna 2019 voimaan tulleen lukiolain vaatimuksiin sekä myös oppivelvollisuuden pidentämiseen liittyviin haasteisiin vastaamiseksi.

Paimion lukio sai vuodelle 2020-21 valtion korona-avustusta 63 840 € sekä vuosina 2021-2023 käytettäväksi 32 870 €. Valtionavustuksilla on turvattu koulukohtaisten syventävien kurssien tarjontaa sekä vastattu opetuksen, ohjauksen ja tuen lisätarpeeseen liittyvien henkilöstökustannusten rahoittamisesta. Lukio sai myös vuosille 2019-2021 valtion erityisavustusta lukiouudistuksen toimeenpanon tukemiseen 26 818 €. Tämä avustus käytettiin opetussuunnitelmatyöhön sekä uuden opetussuunnitelman jalkauttamiseen.

Toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

- Uuden opetussuunnitelman (LOPS2021) valmistelu ja sen jalkauttaminen
- Laaja-alaisen erityisopetuksen tuntimäärän lisääminen, ja toiminnan vakiinnuttaminen opiskelijoiden tueksi
- Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisen toiminnan kehittäminen opiskelijoiden jaksamisen tukemiseksi.
- Henkilöstön osaamisen lisääminen painottaen erityisesti uusia opetusmenetelmiä sekä tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön lisääminen.
- Opiskelijoiden tiedonhakuvalmiuksien parantaminen. Sähköisen ylioppilastutkinnon edelleen kehittäminen ja myös varautuminen poikkeusoloihin.
- Yritys- ja korkeakoulu-yhteistyön kehittäminen.
- Markkinointiin panostaminen

Tavoitteiden toteutuminen:

- Uusi opetussuunnitelma (LOPS2021) valmisteltiin ja jalkautettiin hyvissä ajoin.
- Laaja-alaisen erityisopetuksen tuntimäärää lisättiin syksyllä 2021 ja toiminnan vakiinnuttaminen opiskelijoiden tueksi on hyvässä käynnissä.
- Yhteisöllinen opiskelijahuoltotyö on kehittänyt uusia toimintamuotoja opiskelijoiden jaksamisen tukemiseksi (esimerkiksi K-klinikka).
- Henkilöstön osaamista lisättiin esimerkiksi hyvien käytänteiden välittämisessä henkilökunnan sisällä sekä yhteydenpidolla kumppanilukioihin (yhteinen vesio, tutoropettajatoiminta).
- Sähköisen ylioppilaskokeen varmuutta kehitettiin edelleen ja varauduttiin suunnittelemalla myös mahdollisiin poikkeusoloihin (epidemia tai sähkökatko).
- Yritys- ja korkeakoulu-yhteistyön kehittäminen oli haastavaa pandemiasta johtuen.
- Markkinointiin panostettiin sekä sosiaalisessa mediassa että etänä.

Taloudelliset tavoitteet:

Opetuskustannukset €/oppilas OPH:n tilastoista, vuosi 2012 Kouluikkunasta:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Paimio	4 755	5 295	5 506	5 419	5 399	5 609	5 293	5 449	5 393	5 498
muutos-% vuodessa	9,3	11,4	4,0	-1,6	-0,4	3,9	-5,6	+2,9	-1,0	+1,9
kunnat ka	4 800	4 969	5040	5 174	5 011	5 077	4 986	4 980	5 144	5 111
muutos-% vuodessa	3,4	3,5	1,4	2,7	-3,1	1,3	-2,1	-0,1	+4,8	- 0,6

Käyttökustannukset yhteensä €/oppilas OPH:n tilastoista:

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Paimio	6 920	7 648	7 520	7 686	8 193	8 467	8 550	8 401	8 317	9 483
muutos-% vuodessa	4,4	11,5	-1,7	2,2	6,6	3,3	1	-1,7	-1,0	+14,0
kunnat ka	7 047	7 338	7 549	7 746	7 862	7 786	7 732	7 832	8 035	8 072
muutos-% vuodessa	3,5	4,1	2,9	2,6	1,5	1,0	-0,7	+1,3	+3,5	+0,5

Lukiokoulutuksen käyttökustannukset ovat Paimiossa valtakunnan keskitason yläpuolella, mutta tässä aikasarjataulukossa kustannusvertailussa on mukana myös ns. pienet hankkeet. Paimion lukion A- ja C-osien saneeraukset (oppilashuolto ja auditorio) tilastoituvat ns. pienenä hankkeena (1 204 €/opiskelija), joka vääristää vuotuisten käyttökustannusten vertailua. Ilman pieniä hankkeita Paimion lukion käyttökustannukset ovat v. 2020 olleet 8 280 €/opiskelija, joka on lukioita ylläpitävien kuntien (217) kustannusvertailussa 366 €/opiskelija valtakunnallisen keskiarvotason yläpuolella, mutta kuitenkin 767 €/opiskelija kuntien mediaanitasoa edullisempi.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	129	0	129	70	- 58	54,7 %	44	59,6 %
Toimintakulut	- 1 967	0	- 1 967	- 1 858	109	94,5 %	- 1 774	4,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 838	0	- 1 838	- 1 788	50	97,3 %	- 1 730	3,3 %
Poistot ja arvonalennukset	- 27	0	- 27	- 20	7	73,3 %	- 16	28,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 865	0	- 1 865	- 1 808	58	96,9 %	- 1 746	3,6 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	129	0	129	70	- 58	54,7 %	44	59,6 %
Toimintakulut	- 1 502	0	- 1 502	- 1 393	109	92,7 %	- 1 322	5,4 %
Toimintakate/jäämä	- 1 373	0	- 1 373	- 1 322	50	96,3 %	- 1 278	3,5 %
Poistot ja arvonalennukset	- 27	0	- 27	- 20	7	73,3 %	- 16	28,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 400	0	- 1 400	- 1 342	58	95,9 %	- 1 294	3,8 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 465	0	- 465	- 465	0	100,0 %	- 452	2,9 %
Toimintakate/jäämä	- 465	0	- 465	- 465	0	100,0 %	- 452	2,9 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 465	0	- 465	- 465	0	100,0 %	- 452	2,9 %

Poikkeamat:

Ulkoiset toimintatuotot vuodelta 2021 jäävät alle budjetoidun, koska kahden Erasmus+ hankkeen valtionavustustulot siirtyvät käytettäväksi vuodelle 2022. Koronapandemiasta johtuen kansainvälisen liikkuvuuden hankkeita ei ole voitu vuoden 2021 aikana käynnistää. Samasta syystä johtuu myös ulkoisten toimintakulujen toteuma jää selvästi alle budjetoidun, kun hankkeille budjetoituja kuluja (pääasiassa matkustus- ja majoituskulut) ei ole toteutunut vuonna 2021 Erasmus+ hankkeiden toteutuksen siirtyessä eteenpäin.

2.1.6. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

SIVISTYS- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA			
Kokoonpano 1.1.-17.8.2021			
- Kokouksia 3		Puolue	Läsnäolokerrat
Rannikko Sari	puheenjohtaja	SDP	3
Kallio Markus	varajäsen	SDP	
Pirhonen Henna	varapuheenjohtaja	Kesk.	3
Ilmasti Olli	varajäsen	Kesk.	
Berg Rauno	jäsen	Kok.	3
Backman Rami	varajäsen	Kok.	
Klemola Anu	jäsen	Vas.	3
Kaarilahti Seija	varajäsen	Vas.	
Tuominen Outi	jäsen	Vihr.	3
Mulari Marika	varajäsen	Vihr.	
Autti Santeri	jäsen	Kok.	2
Löytynoja Anette	varajäsen	Kok.	
Uotila Antti	jäsen	Kesk.	3
Koppel Sirje	varajäsen	Kesk.	
Rantanen Riitta	jäsen	SDP	3
Rannikko Tero	varajäsen	SDP	
Laitinen Seppo	jäsen	SDP	2
Vuorela Heli	varajäsen	SDP	1
Ilola Timo	kaupunginhallituksen edustaja		3
Jalonen Kimmo	kaupunginhallituksen varaedustaja		
Saarinen Anniina	nuorisovaltuuston edustaja		1
Taipale Maija	nuorisovaltuuston varaedustaja		1
Jukka Hongisto	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		
Pesonen Arja	kirjastonjohtaja, esittelijä		3
Raussi-Lund Pauliina	hankesuunnittelija, pöytäkirjanpitäjä		3

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021			
- Kokouksia 4		Puolue	Läsnäolokerrat
Rantanen Riitta	puheenjohtaja	SDP	4
Rannikko Sari	varajäsen	SDP	
Hyrkkänen Olli-Pekka	varapuheenjohtaja	PS	3
Hyrkkänen Siiri	varajäsen	PS	
Haanpää Klaus	jäsen	Kok.	4
Liimatainen Tommi	varajäsen	Kok.	
Sundell Samuli	jäsen	SDP	3
Kuisma Petri	varajäsen	SDP	
Koriseva Piia	jäsen	Kesk.	3
Pirhonen Henna	varajäsen	Kesk.	1
Marttila Jari	jäsen (18.8. - 17.11.2021)	PS	
Kaukola Riikka	varajäsen (18.8. - 17.11.2021)	PS	
Jarmo Toivonen	jäsen (17.11.2021 alkaen)	PS	1
Annica Tuominen	varajäsen (17.11.2021 alkaen)	PS	
Sivonen Susanna	jäsen	SDP	2
Lahti Lasse	varajäsen	SDP	2
Tiittanen Katja	jäsen	Kok.	3
Aro Toini	varajäsen	Kok.	1
Sillanpää Sami	jäsen	Kesk.	
Heurlin Martti	varajäsen	Kesk.	1
Ilola Timo	kaupunginhallituksen edustaja		2
Rannikko Sari	kaupunginhallituksen varaedustaja		2
Saarinen Anniina	nuorisovaltuuston edustaja		2
Taipale Maija	nuorisovaltuuston varaedustaja		2
Kaarlela Markus	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		1
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		
Lankinen Laura	vs. kirjastonjohtaja, esittelijä 1-2 §		1
Lumiainen Jyrki	sivistysjohtaja, esittelijä 3 § -		4
Raussi-Lund Pauliina	hankesuunnittelija, pöytäkirjanpitäjä		4

Toiminnan kuvaus

Toiminta-ajatus

Sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Toiminnallisena tavoitteena on sisäisen yhteistyön edistäminen ja sitä kautta monipuolisen palvelutarjonnan lisääminen kuntalaisille. Sivistys- ja vapaa-aikal palveluilla on suuri merkitys ennaltaehkäisevien hyvinvointipalvelujen tuottajana.

Toiminnan kuvaus ja ympäristöanalyysi

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta käyttää ylintä päätösvaltaa vastuualueella. Sen alaisuudessa toimivien tehtävälueiden henkilöstö valmistelee asiat lautakunnalle ja huolehtii päätösten täytäntöönpanosta. Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluiden vastuuhenkilönä toimii sivistysjohtaja.

Kullakin vastuualueella (kulttuuri-, kirjasto-, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä Paimion opisto) on laissa omat rahoitussäännökset. Toiminnassa hyödynnetään voimassa olevien lakien luomat mahdollisuudet. Kustannukset katetaan osallistumismaksuilla, muilla myyntituotoilla, valtionosuuksilla, muilla avustuksilla sekä kunnan omalla rahoituksella. Toimielimen talous on nettobudjetoitu

Toiminnalliset tavoitteet

Sivistys- ja vapaa-aikal palvelut resursoidaan siten, että niillä on todellinen mahdollisuus panostaa asemansa lujittamiseen kunnassa.

Yhteistyötä tiivistetään ja kehitetään sekä sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten toimijoiden että muiden kaupungissa toimivien ja seutukunnallisten organisaatioiden kesken. Tapahtumia pyritään jatkossa tuottamaan enemmän paikallisena tai seutukunnallisena yhteistyönä kuin yksittäisten lautakunnan alaisten toimijoiden järjestämänä. Järjestöparlamentin roolia vahvistetaan ja tukemalla sen toimintaa. Koronapandemia on kuitenkin aiheuttanut suurta epävarmuutta ja vaikeuksia toimialan kaikkien palveluiden ja tapahtumien järjestämisessä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	559	0	559	461	- 98	82,5 %	489	-5,6 %
Toimintakulut	- 3 003	0	- 3 003	- 2 879	124	95,9 %	- 2 808	2,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 2 444	0	- 2 444	- 2 417	26	98,9 %	- 2 319	4,2 %
Poistot ja arvonlennukset	- 17	0	- 17	- 5	12	28,6 %	- 2	179,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 2 461	0	- 2 461	- 2 422	39	98,4 %	- 2 321	4,4 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	556	0	556	447	- 109	80,4 %	474	-5,6 %
Toimintakulut	- 1 894	0	- 1 894	- 1 769	124	93,4 %	- 1 715	3,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 337	0	- 1 337	- 1 322	15	98,9 %	- 1 242	6,5 %
Poistot ja arvonlennukset	- 17	0	- 17	- 5	12	28,6 %	- 2	179,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 355	0	- 1 355	- 1 327	27	98,0 %	- 1 244	6,7 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	3	0	3	14	11	477,6 %	15	-6,0 %
Toimintakulut	- 1 109	0	- 1 109	- 1 109	0	100,0 %	- 1 093	1,5 %
Toimintakate/jäämä	- 1 106	0	- 1 106	- 1 095	11	99,0 %	- 1 078	1,6 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 1 106	0	- 1 106	- 1 095	11	99,0 %	- 1 078	1,6 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

1.3.2015 voimaan tulleiden Paimion sisäisen valvonnan perusteiden mukaan riskit jaotellaan neljään pääryhmään, jotka ovat strategiset, taloudelliset ja toiminnalliset riskit sekä vahinkoriskit. Kaikkiin näihin ryhmiin voi kuulua sisäisiä tai ulkoisia riskejä. Riskienhallintaa toteutetaan talousarvion ja merkittävien päätösten valmistelun yhteydessä.

Strategiset		
Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toteutetaan asiakaskyselyjä. Pyritään kehittämään palveluita ja vastaamaan muuttuviin palvelutarpeisiin.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori kirjastonjohtaja vapaa-aikatoimen päällikkö kulttuuriasiain-hoitaja	
Arviointi: Pandemian aiheuttamat rajoitteet vaikeuttivat entisestään palvelutarjonnan oikea-aikaista kohdentamista.		
Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Palveluiden kysyntää on joskus vaikea arvioida. Palveluiden tarjonta ei vastaa kysyntään (kurssit, tapahtumat, retket), palveluita tarjotaan kysyntään nähden väärään aikaan tai kysyntä vaihtelee (esimerkiksi kilpailevan toiminnan vuoksi).		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön koulutus. Toimiva yhteistyö eri toimijoiden kanssa. Hyvien käytänteiden jakaminen ja tiedolla johtaminen.	Vastuuhenkilöt: Paimion opiston rehtori ja apulaisrehtori kirjastonjohtaja vapaa-aikatoimen päällikkö	
Arviointi: Ei muutoksia.		
Operatiiviset		
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä.		

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyttä arvioidaan talousarvion laadinnan yhteydessä. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Tasapuolinen työnjako.		Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esimiehet	
Arviointi: Muuttuvat ja ennalta-arvaamattomat terveysturvallisuusohjeet, epävarmuus töiden jatkumisesta, viime hetken ohjeistukset ja sijaispula heikentäneet huomattavasti henkilöstön jaksamista			
Puutteellinen sijaisjärjestelmä ja vaikeus saada tilapäisiä sijaisia. Työ- ja toimintaympäristön muutokset sekä säädösmuutokset vaikuttavat henkilöstön osaamisen heikentymiseen		Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt:	Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Monet toiminnot ovat pitkälti henkilöriippuvaisia, jolloin sairauspoissaolot heikentävät toiminnan laatua. Joskus palveluita ei pystytä järjestämään, kun sijaista ei saada tai toimintaa on mahdotonta järjestää yhden ihmisen voimin.		
Seuraukset:	Jos osaavaa henkilökuntaa ei ole riittävästi, lisääntyy työstä poissaolot ja henkilökunnan työuupumus.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimiva sijaisrekryointi. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.		Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esimiehet	
Arviointi: Jatkuva sijaistarve Paimio opistolla, uimahallilla ja kirjastolla.			
Liian vähäinen henkilöstöresurssi.		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt:	Riittämättömät henkilöstöresurssit vaikuttavat heikentävästi toiminnan järjestämiseen ja kehittämiseen.		
Seuraukset:	Toimintoja joudutaan keskeyttämään (esim. kirjaston tilapäinen sulkua) tai jättämään toteuttamatta.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet:		Vastuuhenkilöt: Sivistysjohtaja ja muut esimiehet	
Arviointi: Henkilöstöresurssit käytössä ääriarjoilla.			
Tietohallinnon toimimattomuus		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat haitata huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vaikuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua ja maksuliikennettä sekä lamauttaa osan palveluista kokonaan.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon että ohjelmistotoimittajien kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.		Vastuuhenkilöt: Vastualueiden vastuuhenkilöt / nimetyt vastuuhenkilöt	
Arviointi: Ei muutoksia.			
Tilojen puute		Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt:	Asianmukaisten varastotilojen puute. Kaikilla työntekijöillä ei ole omaa asianmukaista työpistettä. Kansalaisopistolla ei ole omia toimitiloja, joten kiinteistöjen remontit vaikeuttavat opiston toimintaa, kun korvaavia tiloja ei ole aina saatavilla		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut. Ennakoidaan tulevat remontit ja kartoitetaan vaihtoehtoiset tilat etukäteen.		Vastuuhenkilöt: Vastualueiden vastuuhenkilöt	
Arviointi: Ei muutoksia			

Vahingolliset		
Henkilöstöön kohdistuvan väkivallan uhka	Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Asiakaspalvelutyössä häiriötilanteet ovat lisääntyneet ja joskus syntyy riskitilanteita.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Yksin työskentelyn välttäminen, koulutus, vartiointipalvelu	Vastuuhenkilöt: Esimiehet	
Arviointi: Henkilökunnan kohtaaman henkisen väkivallan määrä on kasvanut, mikä on lisännyt turvattomuutta työssä.		
Työtilat eivät ole turvalliset	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.		
Seuraukset: Jos uimahallin remontoinnin aloittaminen viivästyy, saattaa siitä seurata vakavia riskejä työntekijöiden ja asiakkaiden turvallisuuteen.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut.	Vastuuhenkilöt: Esimiehet	
Arviointi: Riskit eivät realisoituneet.		
Palo- tai vesivahingot	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Museo- ja kirjastoaineistoihin liittyvät vahingot		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: EA- ja alkusammutuskoulutukset, kiinteistöjen ennakkoiva kunnossapito	Vastuuhenkilöt: Esimiehet	
Arviointi: Ei muutoksia.		
Henkilövahingot	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Asiakasturvallisuudesta huolehtiminen.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Säännölliset turvakävelyt ja pelastussuunnitelmien läpikäynnit.	Vastuuhenkilöt: Esimiehet	
Arviointi: Turvakävelyjä ja pelastussuunnitelmien läpikäyntejä ei ole suoritettu.		
Force majeure tilanteet	Todennäköisyys 4	Vaikutus 3
Syyt: Esim. pandemia, luonnonkatastrofit		
Seuraukset: Toiminta keskeytyy, siirtyy etätoiminnaksi tai toteutetaan korvaavia toimintoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Varautumissuunnitelma, viranomaisten ohjeiden ja määräysten noudattaminen	Vastuuhenkilöt: Esimiehet	

Arviointi:		
Suurenosan vuotta pandemia esti normaalin toiminnan ja osa toiminnoista jätettiin kokonaan toteuttamatta tai toteutettiin etänä.		
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen	Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Valtionosuuksien väheneminen tai peruspalveluiden valtionosuusrahoituksen kohdentaminen sivistyspalveluiden sijaan kaupungin muuhun palvelutuotantoon. Kaupungin rahoituksen väheneminen. Yleisen hintatason nousu, joka nostaa palvelutuotannon hintaa. Uusien palveluiden (esim kirjaston e-aineistojen) korkeat hinnat voivat estää palvelutarjonnan kehittämisen kysyntää vastaavaksi. Force majeure -tilanteet esim. pandemia voi heikentää toimintaedellytyksiä ja vähentää tuloja		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta ja tarvittaessa toiminnan sopeuttaminen tai määrärahojen uudelleenresursointi. Tilastointi ja laskutus ovat ajantasaiset. Synergiaetujen hakeminen yhteistoimintamuodoilla. Uusien palvelumuotojen kehittäminen.	Vastuuhenkilöt: Vastuualueiden vastuuhenkilöt	
Arviointi: Ei muutoksia.		

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Kirjasto- ja kulttuuripalvelut**
Vastuhenkilö vs. kirjastonjohtaja Laura Lankinen

Toiminta-ajatus

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tehtäviin kuuluu tuottaa kaupunkilaisten hyvinvointia lisääviä helposti saavutettavia palveluja. Kirjastolain mukaisesti yleisen **kirjaston** tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, edistää lukemista ja kirjallisuutta, tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan ja edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua.

Kulttuuripalvelut tuottavat kulttuuri- ja taidetapahtumia ja tekevät museo- ja kotiseututyötä sisältäen perinteen taltioinnin ja rakennuskulttuurin vaalimisen. Kulttuuripalvelujen tuottamisessa on ensisijaista laaja-alainen yhteistyö eri toimijoiden kesken, niin paikallisesti kuin seudullisesti. Tasa-arvoisen ihmiskäsityksen mukaisesti erilaiset väestö- ja ikäryhmät huomioidaan palveluita suunniteltaessa.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kirjasto tarjoaa palveluita ja aineistoja sekä verkossa että kirjaston fyysisissä tiloissa. Henkilökuntaan kuuluu viisi vakituista työntekijää: kirjastonjohtaja, kirjastonhoitaja ja kolme kirjastovirkailijaa. Kirjasto tarjoaa myös mahdollisuuksien mukaan paikkoja paimiolaisille siviilipalvelusta suorittaville asevelvollisille sekä työpalvelupaikkoja. Kirjastossa työskentelee usein myös työkokeilijoita ja muita harjoittelijoita.

Aineistotarjonnan sisältöjen avaaminen kaikenikäisille asiakkaille ja monilukutaidon edistäminen on kirjaston toiminnassa keskeistä. Saavutettavuutta on lisännyt omatoimikirjaston käyttöönotto. Kirjaston merkitys paikallisena, eri-ikäisten yhteisenä olohuoneena on korostunut pandemian aikana. Kirjaston peruspalvelut on koettu entistä vahvemmin kuntalaisen perusoikeudeksi ja niiden merkitys ja vaikuttavuus ihmisten arkielämään on tullut korona-aikana paremmin esiin. Samoin kirjaston tilat, laitteet ja kirjastokäynnin sosiaaliset kontaktit ovat oleellinen osa monelle kuntalaisen arjen selviytymisessä.

Kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä alueen koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa lasten ja nuorten lukuinnostuksen herättämiseksi ja tiedonhankintataitojen kehittämiseksi. Kirjasto tarjoaa ohjattuja kirjastokäyntejä, kirjavinkkausta ja tiedonhaun opetusta suunnitelmallisesti esikoululaisista lukiolaisiin.

Perusopetuksen ja kirjaston välille on solmittu 1.8.2021 alkaen yhteistyösopimus, jossa määritellään minimitaso kirjastopalveluista, joihin kaikki perusopetuksen oppilaat tutustuvat kouluvuosiensa aikana. Perusopetuksen kanssa yhteistyössä toteutetaan hanketta lukutaitoa edistäviin ja lukemisen kulttuuria vahvistaviin toimenpiteisiin. Varhaiskasvatuksen kanssa jatkuu yhteishanke lukemaan innostamiseksi.

Peruskoulun 9.-luokkalaisille ja lukion ensimmäistä luokkaa käyville järjestetään vuosittain ammattimessut, missä eri ammattien edustajat esittäytyvät.

Vaski-kirjastoilla on yhteinen palvelujärjestelmä sekä yhteiset fyysiset ja sähköiset kokoelmat, joiden kartuttamiseen jokainen jäsenkirjasto osallistuu. Kirjastoyhteistyöstä saadaan synergiaetua, kun esimerkiksi hankintojen kilpailutus, sähköisten palveluiden hallinnointi ja aineiston luettelointi tehdään keskitetysti. Aineistohankinnoissa Paimion kirjasto antaa oman panoksensa Vaski-kirjastojen yhteisiin kokoelmiin. Lisäksi henkilökunta osallistuu erilaisten työryhmien työskentelyyn. Paimion kirjaston osuus Vaski-kirjastojen yhteisistä kuluista on asukasluvun suhteessa 2,62 %.

Kulttuuripalveluiden henkilökuntaan kuuluu kulttuuriasiainhoitaja, museo- ja kulttuurisuunnittelija sekä opintos sihteeri. Kulttuuriasiainhoitajan työajasta käytetään 1/3 matkailuun ja markkinointiin. Kulttuuripalveluihin liittyvät tehtävät (2/3 työajasta) sisältävät Lyyli Tuomolan säätiölle ja Paimion Sähkämuseosäätiölle kohdennetut työtehtävät. Museo- ja kulttuurisuunnittelijalla kulttuuripalveluiden osuus kokonaistyöajasta on 50% sisältäen Tuomolan säätiölle myytävän työajan.

Kulttuuripalvelujen alaisuuteen kuuluvat August Pyölniitun museo ja Paimion kotiseutumuseo (seitsemän museorakennusta ja kaksi varastotilaa) ja kaupungintalolla sijaitsevan kotiseutuarkiston toiminta. Lisäksi kulttuuripalvelujen työntekijöiden kautta hoidetaan Paimion Sähkämuseosäätiön ja Lyyli Tuomolan säätiön ylläpitämän Käsityömuseo Miilan toimintaa. Kulttuuripalvelut vastaa myös noin 500 teosta käsittävän kaupungin taidekokoelman ylläpidosta, kotiseutuarkistosta sekä kouluille suunnatun Kulttuuripolku-toiminnan suunnittelusta yhteistyössä koulujen kanssa.

Muihin toimintamuotoihin kuuluvat erilaisten tapahtumien, kulttuurimatkojen ja näyttelyiden järjestäminen. Kulttuuripalvelut vastaa kaupungintalon näyttelyparven näyttelykalenterin ylläpidosta ja näytteilleasettajien neuvonnasta. Lisäksi neuvontaa annetaan erilaisiin hankkeisiin, avustuksiin ja tukiin liittyvissä kysymyksissä.

Resurssimuutokset

Kirjastopalveluihin eniten vaikuttanut resurssimuutos oli tilojen käyttöön ja toimintoihin kohdistuneet käyttörajoitukset ja käyttökiellot.

Henkilöstöresursseissa tapahtui muutos, kun kirjastonjohtaja jäi 1.9. alkaen virkavapaalle. Kirjastonjohtajan viransijaiseksi siirtyi museo- ja kulttuurisuunnittelija. Kirjastonjohtajalle kuuluneista tehtävistä lautakunnan esittelijän tehtävät siirtyivät sivistysjohtajalle ja vs.kirjastonjohtajan tehtäviin lisättiin museo- ja kulttuurisuunnittelijan lähiesihenkilötehtävät ja osa aiemmin suunnittelijan työtehtäviin kuuluneita tehtäviä. Kirjastoon palkattiin määräaikainen kirjastoavustaja (17% työajalla) hoitovapaan sijaisuuteen. Maanantaiaamuisin kirjastossa työskentelee myös kiireapuna siviilipalvelusta suorittava henkilö (3h/viikko=10%).

Varhaiskasvatuksen kanssa yhteistyössä toteutettava Innostu lukemaan Paimiossa -hankkeen lukukoordinaattorin (50% työajalla) työpiste sijaitsi kirjaston työtiloissa ja vs. kirjastonjohtaja toimi hänen lähiesihenkilönä.

Merkittävää vuoden aikana olivat myös tiukentuneiden poissaolokäytäntöjen ja koronakaranteenien tuomat lisääntyneet työstäpoissaolot. Sijaisia käytettiin mikäli niitä oli saatavilla, mutta jatkuva sijaispula aiheutti useita työviikkoja, joissa henkilökunnan määrä oli vajaa.

Vapaaehtoistyön ja yhteistyökumppaneiden määrää saatiin lisättyä, kun kirjastossa aloitti syyskuussa vapaaehtoistyöllä toteutettava iltasatutunti kerran kuukaudessa sekä lukulemmikkitoiminta.

Sivistyspalveluiden kokonaishenkilöstömäärän kasvusta johtuen kirjaston tutkijanhuone toimii toisen nuoriso-ohjaajan työhuoneena, ja huone on vain osan viikkoa kirjaston käytössä.

Kulttuuripalveluissa vakituisen museo- ja kulttuurisuunnittelijan siirryttyä syyskuun alusta alkaen vs. kirjastonjohtajaksi palkattiin hänen tilalleen osa-aikainen (50%) sijainen. Kulttuuripalvelujen henkilökuntaan kuului 23.8. alkaen myös siviilipalvelusta suorittava henkilö, mutta hänen työpanostaan ei ole käytetty kulttuuripalvelujen tuottamiseen, vaan 90% hänen työajastaan on kulunut kaupungin verkkosivujen uudistusprojektiin ja 10% kirjaston työtehtäviin.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Kirjasto				
Lainat	171 177	156 381	190 000	141 396
Käynnit	75 389	60 585	85 000	49 738
Aukiolotunnit	1 917	2 132	5 000	3 180
Henkilötyövuodet	5,86	5,84	5	5,5
Kehittäminen. Hanketuki	9 600	20 000	0	500
Lapset ja nuoret painopistealueena. Kirjaston koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyöllä tavoittamat lapset ja nuoret	2 944	1 600	3 100	1 570
Kustannukset/asukas (brutto)	47,5	48,2	48,5	46,1
Kustannukset/asukas (netto)	45,1	45,3	47,4	45,5
Kulttuuri				
Kulttuuripalvelut €/as (netto)	13,47	10,8	11,76	12,3
Paikallisen kulttuuritoiminnan tukeminen. Kulttuurin kohdenneetut tuet, €/asukas	5,09	2,24	3,83	2,27
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden aukiolotunnit/v.	659	1 090	700	753
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Museoiden kävijämäärä/v.	1 677	1 244	2 000	1 716
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Tapahtumat/v.	28	38	22	25
Kulttuuritarjonnan saavutettavuuden ylläpitäminen. Kotiseutuarkiston käyttökerrat	9	6	8	8

Kirjaston tavoitteena on vuoden 2021 aikana vakiinnuttaa omatoimikirjastokonsepti asiakkaiden arkeen ja siten parantaa asiakkaiden kokemusta kirjaston saavutettavuudesta. Omatoimikirjaston vuosittaiset ylläpitokulut (järjestelmä + vartiointi) aiheuttavat noin 6 000 euron pysyvän lisäyksen kirjaston vuosittaisiin toimintakuluihin.

Vaski-kirjastot siirtyvät avoimen lähdekoodin kirjastojärjestelmään (KOHA) toukokuussa 2021. Ensimmäisten kolmen vuoden aikana kirjastojärjestelmän kustannusten on laskettu nousevan uuden järjestelmän käyttöönottokustannusten vuoksi, mutta sen jälkeen vaihdoksesta tulisi laskelmien mukaan säästöjä. Järjestelmänvaihto toteutetaan Turun kaupungin investointihankkeena ja muiden Vaski-kuntien osuus maksetaan jälkirahoitteisesti investointipoistoina. Paimion osuus käyttöönottokustannuksista on 5 236 euroa eli 1 047 euroa vuosittain vuosien 2022-2026 aikana.

Muita kirjaston toiminnallisia tavoitteita ovat koulu- ja varhaiskasvatusyhteistyön suunnitelmallisuuden ja resurssien tehokkaan käytön kehittäminen. Kehittämistyö vaatii tiivistä yhteistyötä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa, mitä pyritään parantamaan yhteistyöhankkeiden ja yhteistyöryhmien kautta. Oma hankerahoitus kirjasto ei vuodelle 2021 hae, vaan keskitytään omatoimihankkeen, Koha-hankkeen sekä muiden yhteistyöhankkeiden loppuun viemiseen.

Asiakkaiden asioimiskäyttäytymisen muutos on lisännyt kirjaston logistiikkatyötä. Asiakkailta on mahdollisuus varata aineistoa verkkokirjaston kautta minkä tahansa Vaski-kirjaston kokoelmasta suoraan oman kirjastonsa varaushyllyyn noudettavaksi. Mikäli omatoimikirjaston myötä lainausmäärät ja asiakaskäynnit kasvavat, lisääntyy järjestely- ja logistiikkatyö entisestään. Tällöin suunnitelmakauden aikana on varauduttava lisäämään työvoimaa kirjaston logistiikkatyöhön tai muutoksiin kirjaston palvelutarjonnassa.

Kulttuuripalvelujen vuoden 2021 yhtenä keskeisenä tavoitteena on keskittyä seutukunnallisena yhteistyönä hankittuun museoiden uuden kokoelmahallintajärjestelmän, Disec Oy:n toimittaman Yksä-kokoelmahallintajärjestelmän käyttöönottoon. Uuden järjestelmän hankintakustannuksista osa tulee maksettavaksi vuoden 2021 puolella. Tietojen siirtoon ja muokkaukseen vanhasta uuteen järjestelmään on varattu vuodelle 2021 aineistojen migraatiomaksu 1750 €. Järjestelmän säännölliset ylläpitokustannukset ovat 500 euroa vuodessa.

Vuoden 2021 toiminnallisiin painopistealueisiin kuuluu taidekokoelman ylläpitoon liittyvät työt sisältäen varastotiloissa olevien taide-esineiden sijoittaminen aiempaa suuremmalla osuudella esille kaupungin omistamiin tiloihin. Pitemmällä aikavälillä panostuksia vaativia asioita ovat museorakennusten, kuten Pyölniitun museon, kunnan ylläpitämiseen liittyvät toimenpiteet.

Vuoteen 2021 suunnitellaan Museo mukana – Paimion kotiseutumuseoalueen kehittämishanketta, jossa opasteita tuottamalla ja tapahtumia kehittämällä tuotetaan paimiolaisille arkipäivän virkistystä Museonmäen alueella. Hankkeeseen haetaan Leader-tukea 20% omavastuuosuudella. Tällöin omakustannusosuus on 2780 e.

Tärkeä kehittämiskohde on koko elinkaaren kestävän kulttuurikasvatussuunnitelman laatiminen. Osana tätä on jo käynnistetty koulujen kulttuuripolku ja työikäisten kulttuuriklubi toiminta, joita kehitetään ja mahdollisuuksien mukaan laajennetaan.

Suunnitelmakauden aikana jatketaan myös Jokipuistotapahtuman (19 990 e)**, Paimion Kesäteatteritoiminnan (6 600 e) ja Paimion Sähkämuseosäätiötoiminnan (4 000 e) tukemista sekä elokuvateatteritoiminnan (2 000 e) tukemista. Lyyli Tuomolan säätiön (kuuluu kaupunkikonserniin) ja Paimion Sähkämuseosäätiön (kaupunki taustayhteisö) kanssa jatketaan yhteistyömuotojen kehittämistä. Tavoitteisiin kuuluu myös säätiöpohjaisten ja kaupungin alaisten museoiden toimintojen kehittäminen kokonaisuutena.

Seutukunnan muiden kuntien kulttuuripalveluiden kanssa yhteistyötä jatketaan ja kehitetään Kulttuuria kunnissa –verkoston kautta synergiaetujen saavuttamiseksi. Yhteistyön puitteissa järjestetään yhteisiä tapahtumia sekä yhteistä markkinointia ja koulutusta.

Tavoitteiden toteutuminen

Vuodelle 2021 asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin covid-19-pandemian sallimissa rajoissa. Toiminta sopeutettiin ja muutettiin siten, että ne voitiin tuottaa terveysturvallisesti. Osa toiminnoista joutui rajoitusten vuoksi ajoittain kokonaan keskeytetyksi.

Kirjastopalveluissa pandemiarajoitukset estivät osan perustoiminnoista sekä tapahtumatuotannosta. Omatoimikirjaston, lehtisalin ja lukusalin sulkuihin joulukuulta. Omatoimikirjaston sulkuihin joulukuulta. Omatoimikirjaston sulkuihin kesäkuun loppuun saakka. Lisäksi asiakastilat ja -palvelu olivat suljettuna 13.2. - 25.4.2021. Asiakkaat pääsivät kirjastoon vain rajoitetusti ja valvotusti itsepalveluna sekä noutamaan kirjakasseja. Kirjakassipalvelu oli hyvin suosittua. Kirjaston palveluajat ja omatoimikirjasto olivat suljettuna myös 22.-31.12.. Asiakaspalvelua sai joulunajan sulkuaikana arkipäivisin vain puhelimitse.

Kevätkaudella kirjastotiloissa ei voitu järjestää mitään tilaisuuksia. Osa perustoiminnasta toteutettiin verkon kautta mm. kirjavinkkaukset eri-ikäisille ja tiedonhaun opastukset. Samoin tapahtumia

muutettiin etänä toteutettaviksi (mm. ammattimessut sekä lukupiirit). Varsinkaan aikuisväestölle suunnatut etäaineistot ja -palvelut eivät saaneet odotettua suosiota. Verkkopalvelut eivät saavuttaneet suurta osaa kirjaston peruskäyttäjistä ja tapahtumiin osallistujista, sillä heissä on useita asiakkaita, joilla ei ole laitteita tai osaamista etäyhteyksien käyttöön. He jäivät sulkuaikoina lähes kokonaan palveluiden ulkopuolelle.

Omatoimikirjaston avautuminen koronasulun jälkeen ajoitettiin samaan aikaan uuden KOHA-kirjastojärjestelmän käyttöönoton kanssa 1.7.2021. Uuden kirjastojärjestelmän käyttöönotossa oli paljon haasteita ja sen aiheuttamat ongelmat aiheuttivat useita käyttökatoja omatoimikirjaston käyttöön sekä lainaus-, palautus- ja tiedonhakupalveluihin vuoden aikana ja sitoivat henkilökunnan työaika. Asiakkaat löysivät kesän ja syksyn aikana uudelleen avatun omatoimikirjaston melko hyvin. Omatoimikirjaston avautumisen myötä kirjastotiloihin tarvittiin säännöllinen vartiointipalvelu.

Kirjaston aineiston ajantasaisuudesta ja monipuolisuudesta on pystytty huolehtimaan hyvin. Kirjastojen e-aineistojen kysyntä on jatkanut kasvuaan ja niiden hinnat ovat jatkossakin nousussa. Uutena sähköisenä aineistona tulivat verkkokirjaston e-aineistojen tarjontaan 15.2. alkaen eMagzin etäkäyttöiset julkaisut sekä Promentorin kielikurssit. Paimio on mukana Vaski-kirjastojen yhteishankinnoissa, jossa Paimion osuus on väkilukuun suhteutettu 2,62 % kokonaiskuluista.

Koulu yhteistyötä ja varhaiskasvatuksen kanssa tehtävää yhteistyötä jatkettiin, ja entistäkin aktiivisempi yhteistyö aloitettiin yhteistyösopimuksen puitteissa. Ohjattu toiminta oli keväällä etäpalveluna ja syksyllä jälleen kirjastovierailut olivat mahdollisia. Yhteiset hankkeet työllistivät myös kirjaston vakituista henkilökuntaa, vaikka koordinoitavastuu olikin hanketyöntekijöillä.

Innostu lukemaan Paimiossa -hanketta toteutettiin ja suunniteltiin yhdessä varhaiskasvatuksen palkkaaman hanketyöntekijän kanssa, jonka työpiste sijoitui kirjaston tiloihin ja lähiesihenkilönä toimi vs. kirjastonjohtaja. Hankkeen kautta toteutettiin alaluokille kirjailijavierailuja ja aloitettiin kirjastossa kaikille avointa lukulemmikkitoimintaa. Lisäksi toteutettiin esi- ja alkuopetuksen henkilöstölle kohdennettu sanataidetyöpajakoulutukset, lukukoordinaattori vieraili päiväkodeissa kertomassa kirjaston palveluista vanhempainilloissa ja perhepäivähoitajille sekä päiväkoteihin lahjoitettiin kirjapaketteja. Hanke jatkuu kevääseen 2022 saakka.

Sanojen sinfoniaa -hankkeen kautta jaettiin kaikille 3.luokkalaisille Kaverikirjoja ja järjestettiin pelikässärikerho. Lukeva kunta -hankkeessa kirjasto oli mukana suunnittelutyössä sekä asiantuntija-apuna. Aikuisväestölle totettiin Sanojen Sinfoniaa -hankkeen kautta kirjastokahvit, joissa tutustuttiin kirjaston etä- ja verkkopalveluihin. Hankkeessa kehitetään myös pienimuotoisesti paikallisesti kirjaston kotipalvelua.

Vaski-kirjastojen yhteinen aineiston varaus ja kuljetuspalveluiden muutos on odotetusti lisännyt aineiston käsittelymääriä. Henkilöstöpulan vuoksi logistiikka- ja perustoiminnot ovat vieneet valtaosan työajasta, ja osa suunnitelluista muista toiminnoista on jouduttu jättämään toteuttamatta.

Tapahtumia toteutettiin pandemiarajoitusten puitteissa syksyllä. Lasten viikottaiset aamusatuhetket alkoivat ja uutena aloitettiin kerran kuukaudessa kokoontuva iltasatuhetket. Samoin uutena aloitettiin lukulemmikkitoiminta, jossa lapset voivat varata lukuhetken lemmikin kanssa ja harjoitella lukemista kuuntelijalle, joka kuuntelee arvostelematta. Lukulemmikkitoiminta oli hyvin suosittua. Uutuutena aloitti myös nuorten lukupiiri ja aikuisten lukupiiri jatkoi syksyllä lähitapaamisia.

Laadukkaiden ja monipuolisten kirjastopalvelujen tuottaminen edellyttää hyvää resursointia ja kirjaston tavoitteena onkin kirjastoammatillisen henkilöstöresursoinnin lisäys, jotta palveluiden taso voidaan säilyttää kasvavassa kaupungissa ja kirjastotoimintaan saatava valtionosuus todella käytettäisiin kirjastopalvelujen ylläpitoon.

Kulttuuripalveluiden tavoitteista toteutui museoiden kokoelmätietojen siirtäminen Musketi-tietojärjestelmästä uuteen Aina-järjestelmään. Siirrettyjen tietojen tarkistamista jatketaan kuitenkin seuraavan vuoden puolella.

Museo mukana -hanke toteutettiin Leader-rahoitteisena suunnitelmien mukaisesti. Syyskaudella Museomäen alueelle asennettiin kahdeksan kotiseutumuseon rakennuksista ja niiden historiasta ja käyttötarkoituksesta kertovaa opastaulua. Lisäksi julkaistiin mobiilisivu, jonka kautta rakennuksista kertovaa erilaista aineistoa voidaan julkaista ja päivittää. Kaikki kulut, hieman yli 13 000 €, toteutuivat vuonna 2021, mutta tuen maksatushakemus tehdään vasta keväällä 2022. Niinpä Leader-tuki, noin 11 000 €, kirjautuu vasta vuoden 2022 tilinpäätökseen.

Kulttuurikasvatussuunnitelma saatiin valmisteltua koulujen osalta kevätkaudella niin, että se oli käsittelyssä koulutuslautakunnassa, josta se kuitenkin palautettiin vielä uuteen valmisteluun. Käytännössä koulujen kanssa on monia suunnitelmaan kirjattuja toimintamuotoja toteutettu jo vuoden 2021 aikana.

Vuodelle 2021 asetetuista tavoitteista ei toteutunut taidekokoelmaan kuuluvien taide-esineiden sijoittaminen kaupungin muihin tiloihin. Tosin kaupungintalon näyttelyparvella oli pitkään esillä kaupungin taidekokoelman esineistä koottu taidenäyttely.

Jokipuisto-tapahtumaa ei toteutettu, koska järjestelyoikeuden ja kaupungin rahallisen tuen saanut Varsinais-Suomen Tapahtumapalvelut päätti luopua sen järjestämisestä eikä tapahtuman järjestelyoikeutta laitettu uudelleen haettavaksi. Tapahtumaan budjetoiduista rahoista (19 990 €) siirrettiin 6 990 € käytettäväksi Harrastusmessujen ja Paimio Go -tapahtumien järjestelyihin. Koronarajoitusten takia kumpaakaan ei järjestetty suunnitellussa muodossa, vaan syyskuun ensimmäisenä lauantaina järjestettiin Harrastusralli Paimio Go -tapahtuma eri puolilla Paimiota.

Koronapandemia rajoitti erityisesti tapahtumien ja kulttuurimatkojen järjestämistä. Vuoden aikana kyettiin järjestämään ainoastaan yksi sisätiloissa esitetty konsertti. Kesällä kyettiin tarjoamaan paimiolaisille kuitenkin useita ulkona järjestettäviä tapahtumia, mm. parvekekonsertit ja hautausmaakävelyt.

Museoiden yleisötoimintaa koronapandemia ei rajoittanut erityisen voimakkaasti. Muutaman vuoden tauon jälkeen myös kotiseutumuseon lainamakasiini ja Yli-Hakalan torppa olivat kesällä avoinna yleisölle.

Varsinais-Suomen muistiyhdistyksen alkuvuoden aikana toteuttama Kulttuuria minulle -hanke päättyi ja toimintaa jatkettiin loppuvuoden aikana kaupungin ja terveyskeskuksen omana toimintana Kulttuurikammari -ryhmänä. Kulttuurisisältöihin keskittyvän ryhmän toiminta on suunnattu ikääntyville muistisairaille ja muistinsa huonoksi kokeville.

Muu yhteistyö niin paikallisten kuin maakunnallisten toimijoiden kanssa on jatkunut tiiviinä. Loppuvuoden aikana Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi Varsinais-Suomen liitolle rahoituksen alueelliseen kulttuurin kehittämistehtävään, jota tullaan toteuttamaan liiton ja alueen kuntien yhteistyönä vuosina 2022 – 2023.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	46	0	46	19	- 27	40,8 %	49	-61,4 %
Toimintakulut	- 691	0	- 691	- 652	39	94,3 %	- 662	-1,6 %
Toimintakate/ jäämä	- 645	0	- 645	- 633	12	98,2 %	- 614	3,1 %
Poistot ja arvonlennukset	- 4	0	- 4	- 5	- 1	139,7 %	- 2	179,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 648	0	- 648	- 638	10	98,4 %	- 616	3,7 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	46	0	46	19	- 27	40,8 %	49	-61,4 %
Toimintakulut	- 489	0	- 489	- 450	39	92,0 %	- 473	-4,9 %
Toimintakate/ jäämä	- 443	0	- 443	- 431	12	97,3 %	- 425	1,6 %
Poistot ja arvonlennukset	- 4	0	- 4	- 5	- 1	139,7 %	- 2	179,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 447	0	- 447	- 436	10	97,7 %	- 427	2,3 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 202	0	- 202	- 202	0	100,0 %	- 189	6,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 202	0	- 202	- 202	0	100,0 %	- 189	6,7 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 202	0	- 202	- 202	0	100,0 %	- 189	6,7 %

Poikkeamat

Toimintakautena kirjaston ja kulttuurin arvioidut tulot pienenevät. Osallistumismaksuja sisältäviä tapahtumia ja retkiä ei voitu pandemiarajoitusten vuoksi järjestää kuin muutama, joten osallistumismaksu tuloja ei tullut. Kirjastossa sulkuaikoina laina-aikoja pidennettiin automaattisesti, mikä vähensi myöhästymismaksuja. Samoin varausmaksuista luovuttiin. Vaskikirjastoissa mahdollistui myös verkkokirjaston kautta maksujen maksaminen, joista tuloutuu asukasluvunsuhteessa tuloja mukana oleville kunnille.

Kulttuuripalveluiden tuloista puuttuu Museo mukana -hankkeen hankerahoitus. Hankkeen kaikki menot ovat vuoden 2021 tilinpäätösluvuissa, mutta hankeavustus, noin 11 000€, tuloutuu vasta hankkeen päättymisen jälkeen vuoden 2022 puolella.

Menojen alitukset johtuvat pääosin pandemiasta, koska tapahtumien järjestelykuluja ei syntynyt.

Tulosalue **Paimion opisto**
 Vastuhenkilö Rehtori Satu Lehtisalo

Toiminta-ajatus

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Paimion opisto käsittää kansalaisopiston ja musiikkiopiston, jotka yhdessä tavoittavat toiminnallaan käytännössä kaikenikäiset kuntalaiset, vauvamuskarilaisista ikäihmisiin.

Kansalaisopisto tarjoaa alueensa asukkaille lähipalveluna kykyä ja halua elinikäiseen oppimiseen, uusien asioiden omaksumiseen, itsensä kehittämiseen sekä vireytensä ylläpitämiseen. Se pyrkii vastaamaan niin perinteisiin kuin tulevaisuuden tuomiin kansalaistaitoihin. Opisto antaa tarpeen mukaan myös vieraskielisille opiskelijoille suomen kielen opetusta sekä tutustuttaa paikkakunnan kulttuuriin.

Musiikkiopisto tarjoaa lähipalveluna korkeatasoista taiteen perusopetusta musiikissa ja nivoutuu oleelliseksi osaksi Paimion kulttuurielämää edistämällä musiikkikulttuuria monipuolisesti. Musiikkileikkikoulun tehtävänä on herättää lapsissa myönteinen asenne musiikkia kohtaan ja antaa virikkeitä jatkuvan musiikin harrastuksen syntymiseen.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kansalaisopistossa on opetusta vuosittain noin 5400 tuntia, kurssilaisia noin 4000 ja tuntiopettajia noin 60. Kansalaisopiston rehtori on samalla koko Paimion opiston rehtori, eli vastuualueeseen kuuluu myös musiikkiopisto. Päätoimiseen henkilökuntaan kuuluu rehtorin lisäksi osa-aikainen suunnittelija (50 %) osa-aikainen opintosihteeri (60 %) ja kokoaikainen musiikin suunnittelijaopettaja, jolle kuuluu opetuksen lisäksi myös toimistotyötä

Paimiolla ja Sauvolla on sopimus Paimion opiston opetuksen järjestämisestä Sauvossa, mistä Sauvon kunta suorittaa korvauksen. Opiston pianon- ja kitaransoitonopetus toimii opiston omissa tiloissa ja pääasiassa muu toiminta toteutetaan Paimion ja Sauvon koulujen tiloissa iltaisin ja viikonloppuisin. Käden taitojen kursseja pidetään myös vuokratiloissa Vahtisten koululla ja Yhteistalolla Sauvossa.

Musiikkiopisto kuuluu apulaisrehtorin vastuualueeseen, ja hänellä on myös opetusvelvollisuutta. Apulaisrehtorin lisäksi musiikkiopistossa on 2,5 viranhaltijaopettajaa, 2 päätoimista opettajaa, 2 yhteispäätoimista opettajaa sekä 2 sivutoimista tuntiopettajaa. Lisäksi kansalaisopiston musiikin suunnittelijaopettajalla on jonkin verran opetusta musiikkiopistossa. Opetustunteja on vuosittain noin 4700, taiteen perusopetuksen oppilaita noin 140 ja musiikkileikkikoululaista noin 90.

Musiikkiopisto antaa taiteen perusopetusta (tpo) laajan oppimäärän mukaan eri soittimissa, yksinlaulussa ja kuorolaulussa. Musiikkileikkikouluosasto tarjoaa alle kouluikäisille lapsille varhaisiän musiikkikasvatusta. Myös aikuisten on mahdollista aloittaa tavoitteellinen soitto- tai lauluharrastus. Ryhmäopetus ja paritunnit lisäävät musiikkiharrastuksen sosiaalisia ulottuvuuksia.

Opetuksessa noudatetaan lakiin perustuvaa opetussuunnitelmaa, jolloin opetus on tavoitteellista ja tasolta toiselle etenevää. Yksilöopetuksen tehokkuus, opintojen arviointi ja päättötodistus takaavat mahdollisuuden jatkaa musiikin opiskelua, vaikka ammattiin asti. Lähiopetuksena tarjottava laadukas musiikinopetus on tulevaisuudessakin yksi pienen kunnan imagoa nostava, asukkaiden viihtyvyyttä lisäävä ja uusia asukkaita houkutteleva tekijä.

Opetusministeriö myönsi pitkän ja monivaiheisen hakuprosessin tuloksena Paimion kaupungille vuoden 2020 alusta lukien taiteen perusopetuksen järjestämisluvan musiikissa ja siihen kuuluvan

pysyvän, opetustuntikohtaisen valtionosuuden. Tämä tarkoittaa sitä, että valtio rahoittaa noin 75 % musiikkiopiston taloudesta eli 177 497 euroa vuonna 2020. Valtion pysyvä tuki vakauttaa musiikkiopiston taloutta olennaisesti ja pitkäjänteisesti.

Musiikkiopistolla on ollut omat, toimivat tilat Paimion lukion yhteydessä. Osa opetuksesta tapahtuu ilta-aikaan lukion luokissa, mikä tehostaa tilojen käyttöä. Keväällä 2020 musiikkiopiston yksi opetustila otettiin koulujen oppilashuollolle remontoitavien tilojen käyttöön. Tämä vaikeuttaa musiikkiopiston opetusta, sillä ko. tila oli kahden puhallinopettajan käytössä.

Konsertteja ja oppilasilloja järjestetään lukion ruokalan lisäksi mm. kirjastossa ja Paimiosalissa. Lisäksi musiikkiopiston oppilailla on mahdollisuus edustaviin esiintymisiin Paimion kaupungin järjestämissä tilaisuuksissa (esim. itsenäisyyspäivän juhllallisuudet, veteraanipäivän juhla).

Resurssimuutokset

Tilojen käyttöön ja toimintoihin kohdistuneet käyttörajoitukset ja käyttökiellot olivat suurin Paimion opiston toimintaan vaikuttanut resurssimuutos.

Henkilöstöresursseissa tapahtui yhteensä kahden tuntiopettajan muutos. Musiikkiopiston tuntiopettajien määrä väheni yhdellä, sillä osittaisella perhevapaalla ollut viranhaltija palasi kokoaikaisesti virkaansa. Kansalaisopiston tuntiopettajien määrä kasvoi yhdellä. Tuntiopettajien määrän vaihtuvuus on normaalia kansalaisopiston toiminnassa lyhytkurssitarjonnan vuoksi. Kansalaisopiston 50 % suunnittelija siirtyi 1.9. vs kirjastonjohtajaksi ja hänen tilalleen otettiin sijainen samalla työajalla.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Kansalaisopisto				
Henkilöstö (päätoim.)	2	3,1	3,1	3,1
Henkilöstö (tuntiopettajat)	62	58	57	58
Työtyytyväisyys (1-5)	4,6	4,6	4,7	4,5
Asiakastytyväisyys (1-5)	4,5	4,5	4,7	4,6
Tapahtumien osallistujamäärä	2 734	1 146	2 800	713
Opetustunteja	5 450	4 885	5 400	4 589
€/opetustunti/brutto (kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	79	81	90	97
€/opetustunti/netto (sis. vo:n)kaikkia tietoja ei vielä saatavilla	12	9,6	21,4	19,8
€/asukas/netto (sis.vo:n) (kaikkia tietoja ei vielä saatavilla)	6	4,5	10,5	8,3
Musiikkiopisto				
Henkilöstö/päätoimiset	4	4	4	4
Henkilöstö/tuntiopettajat	7	7	7	6
Työtyytyväisyys (1-5)	4	4	4	4
Asiakastytyväisyys (1-5)	4	4	4	4
Esiintymisiä ja konsertteja	23	16	25	11

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
tpo:n perusopinnot/syventävät opinnot suorittaneita	1	3	1	2
Opetustunteja	4 844	4 836	4 950	4 724
€/opetustunti brutto	62	58	67	70,2
€/opetustunti netto (sis. vos:t)	40	5	8	9,7
€/asukas netto (sis. vos:t)	17	2	3	4,2

Toiminnalliset tavoitteet, kansalaisopisto

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. **Kansalaisopisto** pyrkii toteuttamaan tätä tavoitetta tarjoamalla monipuolisia koulutus-, liikunta- ja kulttuuripalveluja tasapuolisesti kaikille iästä, varallisuudesta tai asemasta riippumatta. Paimion kaupungin strategian mukaisesti kansalaisopisto toteuttaa ennalta ehkäisevää toimintaa, joka parantaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä ja vähentää kustannuksia.

Covid-19 pandemian vuoksi syksyllä 2020 opetusryhmien kokoja jouduttiin pienentämään ja ilmoittautumisten määrä väheni muutenkin. Myös konsertit ja teatteriesitykset jäivät pitämättä. Tärkeimpänä tavoitteena vuodelle 2021 on toiminnan normalisoiminen pandemian vaikutuksilta, jotta kurssimaksutulot ja esiintymisten pääsymaksutulot saadaan aiempien vuosien tasolle. Yleisesti kurssitarjonnassa huomioidaan vahvasti kysyntä ja ajan trendit perinteitä unohtamatta. Uudet kurssit toteutetaan lähinnä lyhytkursseina, jolloin ne vastaavat parhaiten kysyntään sekä ovat taloudellisesti kannattavia. Näin opetusta pystytään antamaan mahdollisimman kustannustehokkaasti. Toimistohenkilöresurssin lisääntyminen mahdollistaa entistä laajemman lyhyt- ja erikoiskurssivalikoiman suunnittelun ja toteutuksen sekä koko opiston pitkäjänteisen toiminnan kehittämisen. Verkkokurssitarjontaan panostetaan, jolloin tavoitetaan asiakkaita oman opistoalueen ulkopuolelta. Sauvon kouluremontin valmistuttua kurssitarjontaa voidaan lisätä Sauvossa.

Suurimpina muutoksina kustannuksissa on opettajien palkkakulujen nousu. Opettajat ovat entistä koulutetumpia, mikä nostaa tuntipalkkojen osuutta. Vuokramenoissa saadaan noin 9 000 euron vuosittainen säästö, kun käden taitojen kurssipaikka muuttuu vuokratiloista kaupungin omiin tiloihin.

Musiikkitarjontaa monipuolistetaan ja musiikkiesiintymisiä lisätään uuden musiikin suunnittelijaopettajan toimesta, mikä lisää kurssimaksutuloja ja esiintymisten pääsymaksutuloja. Näin saadaan lisää näkyvyyttä, kurssimaksutuloja ja esiintymisten pääsymaksutuloja. Paimion työllistämispalveluiden kanssa aloitettua yhteistyötä jatketaan tarjoamalla työmahdollisuuksia pitkäaikaistyöttömille. OPH:n opintosetelihakerahoituksella tuetaan senioriväestön, maahanmuuttajien sekä alhaisen pohjakoulutuksen omaavien opiskelijoiden vapaatavoitteista koulutusta.

Markkinoinnissa panostetaan erityisesti sosiaaliseen mediaan, jolla tavoitetaan uusia asiakasryhmiä. Teatterikursseilla toteutetaan näytelmiä, joiden esityksillä opisto saa näkyvyyttä sekä mediassa että ympäristökunnissa. Mainontaa suunnataan myös täsmämarkkinointina yrityksiin, yhdistyksille ja kouluihin. Lisäksi toteutetaan omia pieniä pop up tilaisuuksia ja ollaan mukana tapahtumissa, joissa voidaan markkinoida opiston toimintaa. Suunnitelmissa on myös uutiskirjeen toteuttaminen asiakkaille tiedottamista varten. Yhteistyötä liikunta- ja kulttuuripalveluiden, kirjaston, lukion ja kolmannen sektorin kanssa jatketaan entiseen tapaan.

Paimion opisto koordinoi v.2019-2021 opistoverkoston yhteistä Yhdessä enemmän –hanketta, jolla kehitetään henkilöstön pedagogista osaamista, viestintää ja markkinointia. Hankkeen tulot on lisätty talousarvioon ulkoisiin tuloihin ja vastaavat menot ulkoisiin kuluihin. Hankkeella ei ole nettovaikutusta opiston katteeseen.

Asiakas- ja henkilöstökyselyihin sekä palautteeseen panostetaan, jotta voidaan paremmin mitata toiminnan laatua ja huomioida parannuskohteet. Henkilökunnalle tarjottavilla koulutuksilla ja ryhmäkehityskeskusteluilla pyritään mahdollistamaan entistä monipuolisempi ja tasokkaampi opetus. Opettajien ja toimistohenkilökunnan välistä viestintää aletaan hoitaa Teams -ohjelman välityksellä. Opettajilla on mahdollisuus käyttää Teamsiä etäopetuksessa.

Tavoitteiden toteutuminen, kansalaisopisto

Covid-19 pandemia vaikutti kansalaisopiston toimintaan huomattavasti myös vuonna 2021. Toiminnan normalisoituminen edellisen vuoden pandemian vaikutuksilta ei siis toteutunut. Tilojen sulkeminen keskeytti lähiopetuksen koko kevätkaudeksi. Osa opetuksesta pystyttiin siirtämään etäopetuksiksi mutta mm. kaikki käden taitojen kurssit keskeytettiin ja uudet lyhytkurssit peruttiin. Koko lukuvuoden kurseista jouduttiin osa kurssimaksusta palauttamaan kurssilaisille, mikä vaikutti vuoden 2021 tuloihin alenevasti. Tuloja laski myös vähäisempi kurssi-ilmoittautuminen syksyllä sekä pääsymaksutulojen pois jäänti, kun musiikillisia esiintymisiä ja teatterikurssien näytelmiä ei voitu järjestää kokoontumisrajoitusten vuoksi.

Lyhytkurssitarjonta oli monipuolista, mutta Covid-19 pandemia verotti asiakkaita sekä Paimion että Sauvon kurseilla. Sauvossa keskeytetyt kurssit pienensivät Sauvon maksamaa kotikuntaosuutta. Joulukuussa saatiin kuitenkin OKM:n myöntämä avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttötalouteen poikkeusoloista aiheutuvien opiskelijamaksujen sekä maksullisen palvelutoiminnan tulomenetysten korvaamiseksi.

Vuokramenoissa saatiin säästöä, kun käden taitojen opetustilat siirrettiin kaupungin omiin tiloihin. Opetuksen keskeytyminen ja lyhytkurssien peruuntuminen Covid-19 pandemian takia pienensivät henkilöstökustannuksia.

Kevään etäopetuksen myötä verkko-opetus kehittyi huomattavasti. Syksyllä järjestettiin normaalia enemmän verkkokursseja, jotka toivat uusia asiakkaita. Luennot toteutettiin etäluentoina, minkä ansiosta opiston näkyvyys laajeni niiden suosion myötä koko Suomeen. Opistoverkoston Yhdessä enemmän -hanke antoi opettajille koulutusta erityisesti digivalmiuksiin etäopetuksessa ja edisti työyhteisöllisyyttä. Etäopetus toteutettiin pääasiassa Teams-ympäristössä, ja tähän opiston suunnittelija antoi sekä opettajille että kurssilaisille koulutusta.

Vuoden 2021 aikana kansalaisopistossa keskityttiin erityisesti Covid-19 pandemian tuomien rajoitusten puitteissa toimimiseen. Etäopetukseen siirtyminen, hygienia- ja turvavälisuosituksista huolehtiminen sekä jatkuva epävarmuus toiminnan jatkumisesta kuormittivat toimistohenkilöstöä ja opettajia sekä fyysisesti että henkisesti. Opettajien ja henkilökunnan työssäjaksamiseen panostettiin Teams-palavereilla.

Suunniteltu täsmämainonta eri tahoihin sekä pop up -tilaisuudet eivät toteutuneet Covid-19 pandemian vuoksi. Opisto oli kuitenkin aktiivisesti esillä sosiaalisessa mediassa, mikä lisäsi opiston näkyvyyttä. Yhteistyötä eri tahojen kanssa jatkettiin, ja kansalaisopisto oli mukana opistoverkoston yhteisessä OSKU -osaamisperusteet kurssikuvauksiin -hankkeessa, jonka avulla pyritään laajentamaan kansalais- ja työväenopistojen asiakaskuntaa.

Toiminnalliset tavoitteet, musiikkiopisto

Musiikkiopistossa opiskelun tavoitteena on soitto- ja laulutaitojen oppimisen lisäksi lasten ja nuorten kasvaminen ja kehittyminen kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti. Musiikkiopiston kymmenen opettajaa luovat oppitunneilla tiiviit ja pitkäkestoiset suhteet oppilaisiinsa. Vuorovaikutuksessa opitaan paljon muitakin kuin soitto- ja laulutaitoja: esim. omiin tunteisiin tutustumista ja niiden säätelyä, palautteen vastaanottamista, itsearviointia, tavoitteiden

asettelua sekä harjoittelun myötä pitkäjänteisen, tavoitteellisen työn tekemistä ja siitä nauttimista. Monet tutkimukset ovat osoittaneet, miten musiikkiharrastus kehittää aivoja, motoriikkaa, tunne-elämää jne. ja on läheisessä yhteydessä mm. koulumenestykseen.

Musiikkiopistossa toteutettu kokonaisvaltainen toimintatapojen muutos on saatu vakiinnutettua opiston toimintaan ja sitä jatketaan. Osa yksilöopetuksesta on korvattu pari- ja pienryhmäopetuksella, millä saadaan säästöjä opetuskustannuksiin. Musiikkileikkikoulun ryhmiä on yhdistelty tai ryhmäkokoja kasvatettu ja kuoroihin on aktiivisella mainonnalla saatu lisää oppilaita, mikä tuo lisää tuloja. Musiikkiopiston kanssa samassa rakennuksessa toimii lukio, jonka opiskelijoilla on mahdollisuus hyväksilukea musiikkiopisto-opintoja osaksi lukio-opintojaan. Tarjonnan lisäämistä aikuisille on suunnitteilla. Koulujen, päiväkotien, kirjaston ja kansalaisopiston kanssa olevaa yhteistyötä syvennetään entisestään. Markkinointia jatketaan sosiaalisessa mediassa ja kouluverkon wilmassa sekä musiikkileikkikoulun pop up –tapahtumia järjestämällä, mitkä osaltaan tuovat uusia asiakkaita.

Syksyn 2020 pandemia-tilanne vaikuttaa vielä keväällä 2021 ja näkyy musiikkiopiston lukukausimaksujen alenemisena, sillä musiikkileikkikouluryhmiin on ilmoittautunut normaalia vähemmän lapsia. Sauvossa on tarkoitus käynnistää musiikkileikkikoulutoiminta uudelleen tammikuussa 2021 ja saada siten hieman lisättyä lukukausimaksutuloja.

Talouden osalta musiikkiopiston tilanne on kokonaisuutena kuitenkin olennaisesti valoisampi kuin vuosiin opetusministeriön myöntämän opetustuntikohtaisen valtionosuuden ansiosta. Siksi talousarviossa on esitetty joitakin lisäyksiä musiikkiopiston ostotileihin, jotka on viime vuosina säästötavoitteiden takia pienennetty olemattomiin. Lisäksi kalustohankintaan on esitetty kertaluontoinen 7 500 euron määräraha, jolla hankittaisiin uusi piano

Kiireellistä ratkaisua vaatii puhallinsoitinten opetukselle soveltuvan tilan löytäminen. Vaihtoehtoja ovat lähinnä yhden musiikkiopiston opetustilan äänieristäminen, hinta-arvio on noin 10 000 e tai korvaavan tilan löytäminen lukiorakennuksesta.

Toiminnallisten tavoitteiden ja taloudellisen tilanteen suhdetta vääristää se, että opetustuntikohtaista valtionosuutta ei merkitä talousarvioon musiikkiopiston kustannuspaikalle vaan se näkyy ainoastaan koko kaupungin tasolla laskettuna yhteen kaikkien kaupungin saamien valtionavustusten kanssa. Vaikka tosiasiallisesti musiikkiopiston nettobudjetista (n. 229 700 e) suurin osa tulee valtiolta (opetustuntikohtainen vos 177 497 e + taiteen perusopetuksen asukasperusteinen vos n. 15 200 e), tilanne ei näy musiikkiopiston tileillä.

Opetustuntiperusteista valtionosuutta saavat musiikkioppilaitokset voivat vuosittain hakea niille kohdennettuja hankeavustuksia opetushallitukselta. Paimion musiikkiopistolle myönnettiin 8 800 euroa hankkeeseen ”Tanssi mitä soitan, soita mitä tanssin! Aktiiviset oppijat ja kehittyvät pedagogit paimiolaisissa tanssin ja musiikin tpo-oppilaitoksissa”. Musiikkiopisto koordinoi hanketta, jossa Raija Lehmuksaaren balettikoulun Paimion baletin kanssa aloitetaan vuorovaikutteinen, taiteidenvälinen yhteistyö tanssin ja musiikin tpo-oppilaitten ja –opettajien kesken. Hanke alkaa syksyllä 2020 ja loppuu joulukuussa 2021.

Yksilöopetuksen oppilasmaksut vastaavat valtakunnallista musiikkiopistojen lukukausimaksutasoa. Musiikkiopiston oppilaspaikan kustannukset ovat muihin Varsinais-Suomen musiikkioppilaitoksiin verrattuna pienet. Jos oppilaspaikkoja jouduttaisiin ostamaan muualta, kustannukset oppilasta kohden olisivat jopa kaksinkertaiset ja lisäksi näitä ulkopaikkakuntalaisille tarkoitettuja oppilaspaikkoja olisi ko. oppilaitoksissa vain muutamia. Musiikkileikkikoulupaikkoja ei olisi senkään vertaa.

Paimion kaupungin strategian 2018-2022 mukaisesti musiikkiopisto pyrkii edistämään osaltaan kaupunkilaisten vaikutusmahdollisuuksia digitalisaatiota hyödyntäen ja avoimuutta lisäten.

Musiikkiopiston internet-sivuilla on linkki, jonka kautta voi sähköisesti antaa palautetta musiikkiopistolle. Vuosittain huhtikuun viimeisellä viikolla musiikkiopistolla on avoimet ovet eli kuka tahansa voi tulla seuraamaan musiikkiopistolla annettavaa opetusta niin musiikkileikkikoulutunneille kuin kuororyhmien ja yksilöopetuksen tunneille.

Tavoitteiden toteutuminen, musiikkiopisto

Musiikkiopistossa kyettiin Covid 19 -pandemiasta huolimatta lähes normaalisti tekemään perustyötä lähiopetuksena ja siten toteuttamaan toiminnan perustavoitteita. Ainoastaan konserttitoimintaa jouduttiin huomattavasti rajoittamaan. Syksyllä pandemiatilanteen parannuttua musiikkiopisto pystyi järjestämään muutaman Kirjastossa soi -illan sekä syyslukukauden päätteeksi oman joulukonsertin Paimiosalissa, mikä motivoi suuresti niin oppilaita kuin opettajia.

Valtionosuuden parantaman taloustilanteen myötä mm. soittimistoa pystyttiin hieman uusimaan (esim. pienikokoisia selloja ja viuluja). Uuteen pianoon varattu määräraha jäi käyttämättä ja on vahvistettu vuoden 2022 talousarvioon, sillä koronan aiheuttamien maailmanlaajuisten kuljetusvaikeuksien takia piano ei ehtinyt tulla Suomeen vuoden 2021 puolella.

Musiikkileikkikouluryhmissä Covid 19 -pandemia vaikutti edelleen siten, että ryhmät jäivät normaalia pienemmiksi, mikä osaltaan hieman vähensi lukukausimaksutuloja. Opiston suunnittelijaopettaja piti Sauvossa useita pop up -muskareita, jotka olivat hyvin suosittuja.

Eniten pandemia vaikutti musiikkiopiston Tanssi mitä soitan, soita mitä tanssin! -hankkeeseen, johon suunniteltuja tapahtumia, yhteistyötä ja koulutuksia oli vaikea toteuttaa, ja suurimmaksi osaksi ne jouduttiin kokonaan peruuttamaan. OKM myönsi ilman hakemusta hankkeelle jatkoaikaa kesäkuun 2022 loppuun asti.

Puhallinsoitinten opetus toimi edelleen väli aikaistiloissa entisessä oppilashuollon keittiössä lukion C-siivessä. Tila on pieni eikä sovellu tähän toimintaan pysyvästi. Johonkin lukioluokkaan sovittamista on yritetty, mutta aikataulujen, luokkien tilahtauden ym. takia se ei ole vielä onnistunut. Äänieristyksen toteuttamista musiikkiopiston yhteen luokkaan ei saatu vuoden 2022 investointeihin, mutta se yritetään saada talousarvioon 2023.

Musiikkiopiston some-näkyvyys parani, sillä opiston uusi suunnittelijopettaja otti sitä aktiivisesti vastuulleen.

Koska musiikkiopisto on osa Paimion opistoa, musiikkiopistonkin opettajilla oli mahdollisuus osallistua Opistoverkoston Yhdessä enemmän -hankkeen verkkokoulutuksiin. Ne antoivat opettajille koulutusta erityisesti etäopetukseen liittyvissä digivalmiuksissa ja edistivät työyhteisöllisyyttä.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	235	0	235	210	- 25	89,5 %	229	-8,3 %
Toimintakulut	- 874	0	- 874	- 797	77	91,2 %	- 740	7,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 639	0	- 639	- 587	52	91,8 %	- 511	14,9 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 639	0	- 639	- 587	52	91,8 %	- 511	14,9 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	232	0	232	207	- 25	89,2 %	226	-8,8 %
Toimintakulut	- 703	0	- 703	- 626	77	89,1 %	- 624	0,4 %
Toimintakate/jäämä	- 472	0	- 472	- 420	52	89,0 %	- 397	5,7 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 472	0	- 472	- 420	52	89,0 %	- 397	5,7 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	3	0	3	3	0	110,0 %	2	36,9 %
Toimintakulut	- 171	0	- 171	- 171	0	100,0 %	- 116	47,1 %
Toimintakate/jäämä	- 168	0	- 168	- 167	0	99,8 %	- 113	47,4 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 168	0	- 168	- 167	0	99,8 %	- 113	47,4 %

Poikkeamat

Toimintakaudella toimintatulot alittuivat noin 23 000 euroa, mikä johtui pääasiassa kurssimaksutuottojen vähenemisestä Covid -19 pandemian johdosta. Tämä vaikutti myös toimintakulujen 73 000 euron alitukseen, kun kansalaisopiston kurssien keskeytymisten ja peruuntumisten takia henkilöstökustannukset alittuivat.

Tulosalue **Nuoriso- ja liikuntapalvelut**
 Vastuhenkilö Vapaa-aikatoimen päällikkö Mia Konradsdal

Toiminta-ajatus

Liikuntalain mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät. Nuorisolain mukaan kunnan tehtävänä on tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä ja osallisuutta, edistää nuorten aktiivista kansalaisuutta ja nuorten sosiaalista vahvistamista sekä järjestää nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja. Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia, alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti sekä ympäristöstävällisesti kestäväällä tavalla.

Paimion kaupungin sivistyspalveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. Vapaa-aikapalveluiden (nuoriso- ja liikuntapalvelut, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen) tarkoituksena on tuottaa kaupunkilaisille mahdollisimman monipuolista ja laadukasta matalankynnyksen vapaa-ajan toimintaa huolehtimalla kaupungin asukkaiden psyykkisestä, fyysisestä ja sosiaalisesta hyvinvoinnista. Paimion kaupungin vapaa-aikapalveluita tuotetaan 12 vakituisella ja yhdellä osaikaisella ja määräaikaisella työntekijällä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paimion kaupungin liikuntapalveluiden tarjoamaa liikuntatoimintaa järjestää liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori, liikuntasuunnittelija, hankekoordinaattori sekä uimahallin viisi uinninvalvojaa. Liikunta- ja hyvinvointikoordinaattorin työnkuvasta on 20% hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Uimahallin kolme uinninvalvojaa osallistuvat aktiivisesti vesiliikunnan ohjauksiin. Valvonnan ja kassatyön lisäksi heidän työnkuvaansa kuuluvat uimakoulut, koululaisten uinninopetus sekä vesivoimisteluiden ohjaaminen.

Kaupungin liikuntapalvelut tarjoavat ohjattua toimintaa kaikenikäisille asukkailleen ottaen myös erityisryhmät huomioon. Laaja ja kattava liikuntapaikkaverkosto kunnassa takaa hyvät mahdollisuudet niin kaupunkilaisten omaehtoiseen, kuin ohjattuun toimintaan. Liikuntaympäristöä kehitetään taloudellisten resurssien puitteissa. Toiminnassa kaupunkilaisten toiveet huomioidaan ja niihin reagoidaan mahdollisuuksien mukaan. Yhteistyössä eri toimijoiden kanssa järjestetään vuosittain erilaisia liikunnallisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja eri lajeissa sekä eri vuodenaikoina järjestetään ajankohtaan sopivia liikkumaan aktiivoinnin kampanjoita.

Liikuntapalvelut päivittää elintapaohjauksen palvelutarjotinta sekä ikääntyvien ja soveltavan liikunnan opasta. Kaupunki on mukana myös erilaisissa hankkeissa ja tuottaa erilaisia liikuntapalveluja mm:

- Rajattomasti liikuntaa kuntakumppanuus
- Seuraparlamentti ja Seurafoorumi
- Yhteistyö koulujen kanssa, mm. uinninopetus kaikilla luokkatasoilla
- Yhteistyö varhaiskasvatuksen kanssa, mm. moto-kerho 5-6-vuotiaille
- Peuhikset 0-8-vuotiaille, Reenikset 9-13-vuotiaille ja Mihi.fi - toiminta 13-19-vuotiaille
- Ikääntyneiden ja erityisryhmien omatoimisen liikunnan ja osallistumisen tukeminen
- Villen Kuntokeitaan laiteopastukset kesäisin
- Seudulliset Wertaisliikuttaja-koulutukset
- Liiqquu-leikkipuistojummat ja Loikkis-liikuntaryhmä ostopalveluna
- Parvekejummat, penkkilenkit ja Kaamoskävelyt
- Liikuntavälinelainaamo Harrastamo kirjastossa

- sekä yhteistyö Sauvon kunnan ja kuntayhtymän kanssa vähänliikkuvien kuntalaisten aktivoimisessa.

Paimion uimahalli Solinan kävijämäärä on ilman toiminnan rajoituksia vuosittain yli 78 000 henkilöä. Paimion kaupunki kannustaa ikääntyvien omatoimista liikkumista myöntämällä 65+ seniorikortin, BMI-kortti henkilöille, joiden painoindeksi on yli 40, sekä Houkutin-kortti eri tukea saaville kuntalaisille.

Liikuntapalveluiden erilaisia tapahtumia ja mestaruuskilpailuja järjestetään kaupungin ulkoliikuntapaikoilla. Ohjattua toimintaa järjestetään mm. uimahalli Solinassa ja kuntosalilla, Iskun talolla, Paltanpuistossa, koulujen liikuntasaleissa sekä Villen kuntokeitaalla. Yhteistyössä mm. kulttuuripalveluiden kanssa liikuntapalvelut järjestävät myös retkiä eri kohteisiin ja hytepalvelut järjestää kuntalaisille erilaisia tapahtumia ja hyvinvointi-iltoja.

Paimion kaupungin nuorisopalvelut tarjoaa alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille monipuolista, yhteisöllistä ja mielekästä yhdessäoloa vapaa-ajalle erilaisten toimintojen, tekemisen ja kokemisen kautta. Kaupungin tarjoamaa nuorisotoimintaa järjestää kaksi nuoriso-ohjaajaa, etsivä nuorisotyöntekijä ja pajaohjaaja.

Nuorisopalveluiden painopistealueena on lasten ja nuorten aktivoiminen. Kaupungin nuorisopalvelut järjestää lapsille ja nuorille avointa nuorisotalotoimintaa, leirejä Karunan Kalliorannassa, retkiä ja erilaisia tapahtumia. Toisena painopistealueena on nuorten sosiaalinen vahvistaminen sekä siihen liittyen ehkäisevä päihdetyö, jossa monialainen yhteistyö ja erilaisten teemallisten tapahtumien merkitys korostuu. Perusnuorisotyö mahdollistaa nuorille toimintaa, osallisuutta, yhteisöllisyyttä, ohjausta sekä turvallisen toimintaympäristön itsensä ilmaisemiseen. Lisäksi Paimion kaupungin nuorisopalvelut työllistää kesäisin noin kymmenen nuorta kesätöihin pääsääntöisesti leirien apuohjaajiksi. IP-nuokkaritoimintaan saadaan vuosittain avustusta Lounais-Suomen aluehallintovirastolta.

Paimion nuorisovaltuusto on nuorten ensisijainen vaikuttamiskanava kaikkiin Paimion kaupungin nuoriin koskeviin asioihin. Paimion nuva perustaa toimintansa siitä perusideasta, että nuorisolain mukaan nuoria kuullaan nuoria koskevissa asioissa. Nuva edustaa nuorten mielipiteitä ja nuoria Paimion kaupungin sivistys- ja vapaa-aika-, koulutus-, teknisessä- ja ympäristölautakunnassa sekä kaupunginvaltuustossa sekä eri työryhmissä. Nuorisovaltuuston edustajat saavat kokouksistaan kokouspalkkiot ja heillä on oma toimintarahansa.

Etsivä nuorisotyö ja nuorten pajatoiminta ovat erityisnuorisotyötä, joiden tarkoituksena on tavoittaa palveluiden ulkopuolelle jääneet 16-29 -vuotiaat paimiolaiset ja sauvolaiset nuoret. Etsivän nuorisotyön toimintamalli koostuu yksilö- ja ryhmäohjauksesta, kenttätyöstä, välkkäkahvilatoiminnasta, yhteistyöstä eri viranomaistahojen kanssa, sometyöstä ja Olkkari-toiminnasta. Suurin osa etsivän nuorisotyön asiakkaista ohjautuu nuorten pajalle. Nuorten Tuvan pajajakson kesto on keskimäärin kuusi kuukautta ja se koostuu mm. kädentaidoista, liikunnasta ja kulttuurista, työnhakuun liittyvistä asioista sekä tutustumiskäynneistä eri yrityksiin ja oppilaitoksiin. Nuorten pajatoiminnan ja etsivän nuorisotyön vaikuttavuutta mitataan sovarilla (sosiaalisen vahvistamisen mittarilla). Toimintaan saadaan vuosittain Lounais-Suomen Aluehallintovirastolta avustusta työntekijöiden palkkakuluihin.

Paimion nuorisopalvelut on mukana myös mm. Nuorisotyön maakunnallinen koordinointi-hankkeessa, jonka projektipäällikön palkkauksen AVI ja kunnat maksuusuudellaan rahoittaa. Hankeen tavoitteena on mm. maakunnan hyvien käytänteiden ja kokemusten jakaminen alueellisesti, nuorisotyön ajankohtaisten tietojen välittäminen, maakunnallisten verkostojen ja arviointivälineiden kehittäminen. Paimio on myös mukana Kanuuna-verkostossa kehittämässä kunnallista nuorisotyötä valtakunnallisesti.

Ehkäisevän päihdetyön rahasto on vuonna 2001 Paimion kaupungin valtuuston perustama rahasto, jonka varoja käytetään erilaisiin ehkäisevän päihdetyön ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. Ehkäisevän päihdetyön rahaston varojen käytöstä päättää Ehkäisevän päihdetyönryhmä. Suomi100-rahaston tavoitteena on mahdollistaa vähävaraisten perheiden lasten harrastustoiminta (1200e/v) ja sen käytöstä päättää vapaa-aikatoimen päällikkö.

Nuorisopalveluiden nuorisotyötä tehdään nuorisotalo Tillintuvalla, NuortenTuvalla, alakouluissa, Vistan yhtenäiskoulussa sekä Sauvon nuokkarilla ja kerhotalossa sekä Karunan Kalliorannassa leirien muodossa. Nuorille järjestetään myös retkiä, teatterielämyksiä ja tutustumiskäyntejä eri kohteisiin Paimiossa ja lähiseudulla. Myös katupäivystys Parkki on osa nuorisotyötä. NuortenTupa ja etsivä nuorisotyö sijaitsevat Kirjakujalla, muu nuorisotyö kaupungintalolla ja yläkoulussa.

Paimion kaupungin hyvinvointipalveluiden keskeisin tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja tätä työtä tehdään kaikilla hallinnonaloilla. Tavoitteeseen pyritään kaventamalla väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, ylläpitämällä ja parantamalla hyvinvointia, terveyttä, mielenterveyttä, turvallisuutta, viihtyvyyttä sekä osallisuutta. Hyte-työ edellyttää hyvää poikkihallinnollista yhteistyötä eri hallintokuntien kesken sekä 3. sektorin ja yritysten kanssa. Hyvinvointijohtamisen välineitä on hyvinvointikertomus sekä -suunnitelma, joiden perusteella arvioidaan kuntalaisten hyvinvoinnin tila ja tehdään tarvittavat kehittämistavoitteet sekä -toimenpiteet. Hyviä hyte-työn muotoja ovat kaikille kuntalaisille tarkoitetut hyvinvointi-illat eri teemoin sekä hyte-tuet eri yhdistyksille.

Resurssimuutokset

Suomen Harrastamisen mallin -hankkeeseen (**PaHaMa- Paimion harrastamisen -malli**) palkattiin osa-aikainen (50%) ja määräaikainen (1.8.2021-30.6.2022) hankekoordinaattori. AVI:n myöntämä enimmäisosuus hankkeeseen on 80 prosenttia kokonaiskustannuksista.

Uimahalli Solina oli kiinni yleisöltä tai rajoitetun toiminnan alaisena tammi-huhtikuussa.

Nuorisotalo Tillintuvan pihalla oleva **mopotalli** valmistui teknisen palveluiden toimesta kevään sijaan loppuvuodesta, joten nuorisovaltuuston kustannuspaikalla olevat ohjaajapalkkiot jäivät käyttämättä.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Liikuntapalvelut				
Liikuntaryhmät/osallistujaa	1 152	506	1 255	999
Tapahtumat/osallistujaa	2 446	838	1 860	840
Uimahallin kävijämäärä	78 706	50 878	76 000	40 839
Kortit uimahalliin	263	270	307	104
Liikuntavälineiden lainamäärä	214	143	250	213
Liikuntajärjestöjen tukeminen/euro/as	4,09	4,08	4,07	4,03
Liikuntapalvelut €/as (netto)	75,6	83,3	77,6	84

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Nuorisopalvelut				
Avoin nuorisotyö/käyntiä	7 100	5 100	8 000	4 200
Kesäleirit ja retket	220	35	270	148
Etsivä nuorisotyö/tavoitetut	54	50	40	48
Pajatoiminta/osallistujaa	18	20	16	17
Nuorisojärjestöjen tukeminen/euro/as	0,9	1	1	0,9
Nuorisopalvelut €/as (netto)	23,2	24,3	29,3	28,3

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunnan alaisten palveluiden yhteisenä tavoitteena on hyvinvoiva kuntalainen. **Liikuntapalvelut** pyrkivät tätä tavoitetta saavuttamaan, siten että yhteistyössä eri tahojen ja toimijoiden kanssa madalletaan kuntalaisten osallistumista liikuntapalveluihin.

Nuorisopalveluissa lapsille ja nuorille monipuolisten ja ajankohtaisten vapaa-aikatoimintojen tarjoamisen lisäksi varhaiseen puuttumiseen ja sosiaaliseen vahvistamiseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota monialaisen yhteistyön kautta.

Liikuntapalveluissa toiminnallisina tavoitteina on kuntalaisten hyvinvoinnin ja liikunta-aktiivisuuden lisääminen eri keinoin, mm. eri hankkeisiin osallistumalla (mm. Liikkuva koulu, Ilo kasvaa liikuen) sekä liikuntaympäristöä kehittämällä yhdessä teknisten palveluiden kanssa. Tavoitteena on liikuntapalveluiden asiantuntijuutta hyödyntämällä saada myös Jokipuiston alueesta entistä viihtyisämpi ja lapsiperheystävällisempi, mm. leikkipuiston perustamisella. Tärkeää on huomioida esteettömyysasiat kaikessa toiminnan kehittämisessä, jotta liikunnan tuoma ilo olisi kaikkien kuntalaisten saavutettavissa. Ilkivallan ehkäisemiseksi kameravalvonta olisi ehdoton satsaus Jokipuistoon.

Uimahalli Solinaan ja kuntosaliin on tehty kuntotutkimus ja kustannuslaskelma kesällä 2020, ja korjaussuunnitelma tehdään vuoden 2021 aikana ja vuosille 2022-23 esitetään 2,5 miljoonaa investointirahaa. Paimion uimahalli Solinassa toteutetaan ylimääräinen huoltokatko 4.-17.1.2021 välisenä aikana, jolloin kaikki ohjaustoiminnot ovat tauolla, poikkeuksena kuitenkin yläasteen kuntosaliryhmät.

Liikuntapalveluissa markkinointitempauksiin, mm. videoiden tekoon satsataan entistä enemmän sekä liikkumaan aktivointia tullaan siirtämään entistä enemmän sähköisiin palveluihin, mm. harjoitusohjelmia eri kohderyhmille. Tavoitteena on myös kehittää Uimahallin Solinan toimintaa entistä monipuolisemmaksi liikunnallisilla kursseilla niin vedessä kuin kuntosalillakin ja samalla lisätä markkinointia ja näkyvyyttä.

Tulevan toimintakauden aikana **hytepalveluiden** tavoitteena on myös käynnistää THL:n Selvästi Parempi Peimari-hanke, jonka kohderyhmänä ovat yli 65-vuotiaat sosiaalista tukea tarvitsevat paimiolaiset ja sauvolaiset.

Nuorisopalveluissa toiminnallisena tavoitteena on tiivistää entisestään yhteistyötä koulu- ja sosiaalipalveluiden sekä seurakunnan ja eri järjestöjen kanssa. Koulunuorisotyön tavoitteena on ennaltaehkäisevä toiminta, jossa tuetaan nuorta yksilöllisesti eri työmuotojen avulla, mm. yksilötapaamiset, pienryhmätoiminta. Nuoriso-ohjaaja on jatkossa entistä enemmän yläkoulun nuorten tavoitettavissa, kun hänen toimistonsa sijaitsee yläkoulussa. Koulunuorisotyöhön haetaan AVI-avustusta syksyn 2020 aikana.

Etsivän nuorisotyön ja NuortenTuvan pajatoiminnan tavoitteena on saada kontakti mahdollisimman moneen 16-29-vuotiaaseen sauvolaiseen tai paimiolaiseen tuen ja neuvonnan tarpeessa olevaan

nuoreen, ohjata heidät oikeiden palveluiden piiriin ja tarjota heille matalankynnyksen palveluita. Toiminnan markkinointia ja näkyvyyttä lisätään entisestään ja yhteistyötä eri tahojen kanssa, mm. koulupalvelut Paimiossa ja Sauvossa. Tavoitteena on myös suunnitella toimiva paja- ja etsivätyön etävalmennuspaketti, jonka voi nopeasti ottaa tarvittaessa käyttöön sekä aloittaa K18 nuokkaritoiminta NuortenTuvan tiloissa.

Vuoden 2021 aikana Järjestöparlamentti vakiinnuttaa toimintansa järjestökentällä. Parlamentin yhtenä tavoitteena on harrastemessujen järjestäminen syksyllä 2021. Järjestöparlamentin ja harrastemessujen kulut budjetoidaan vapaa-aikapalvelujen alle, mm. mainontaan, markkinointiin, kokoustarjoiluun yhteensä 2500 euroa.

Vapaa-aikapalveluissa toiminnallisena tavoitteena tulevaisuudessa on hyödyntää entistä enemmän digitalisaatiota asiakaspalvelun parantamiseksi ja toiminnan tehostamiseksi. Digitalisaation hyödyntäminen edellyttää henkilökunnan jatkuvaa kouluttautumista. Sosiaalisen median käyttöä niin perustoimintojen kuin tapahtumatuotannon markkinoinnissa kehitetään edelleen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää liikunta- ja nuorisotyöhön avustusta, ja vuodelle 2021 liikuntatoimen yksikköhinta on 12 euroa / asukas ja nuorisotoimen 15 euroa / alle 29-vuotias.

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta tukee sen talousarvioon kohdennetuista varoista vuosittain Paimiossa tapahtuvaa nuorisotoimintaa ja liikunta- ja hytetoimintaa myöntämällä erilaisia tukia. Tuen saaneita paimiolaisia liikunta- ja nuorisotoimintajärjestöjä on vuosittain noin 23-25. Hytetukiin on varattu vuosittain 4750 euroa. Lisäksi liikuntapalveluiden talousarvioon on varattu yhteensä 8000 euron määräraha Paimion Rastin kartta-avustukseen ja Paimion Urheilijoiden Varasvuoren mäkihyppäysalueen kunnossapitoa varten.

Teknisen lautakunnan vuoden **2021 investointeihin** ehdotetaan nuorisotalo Tillintuvan alueelle rakennettavaa 65 m² mopoverstasta nuorille. Rakennuksen pinta-alasta mopoverstaan koko olisi 50 m² ja nuorisopalveluiden varastotilaa rakennukseen tulisi 15 m². Rakennuskustannukset olisivat 130 000 euroa. Nuorisovaltuuston toimintarahaan ehdotetaan 10 000 euron pysyvää määrärahan lisäystä mopoverstaan sekä mopoalueen ohjaajapalkkioita varten sekä 1 500 euron kertaluonteista määrärahan lisäystä tarvikkehankintoja varten, jotta saadaan toiminta käynnistettyä.

Tavoitteiden toteutuminen

Vapaa-aikapalveluiden vuodelle 2021 asetetut toiminnalliset tavoitteet saavutettiin covid-19-pandemian sallimissa rajoissa.

Liikuntapalveluiden tavoitteena oli kuntalaisten hyvinvoinnin ja liikunta-aktiivisuuden lisääminen sekä liikuntaympäristön kehittäminen. Liikuntapalvelut aktivoivat kuntalaisia ja kaupungin työntekijöitä muun muassa kävely- ja pyöräilykampanjoihin osallistumisilla. Kuntalaisille tarjottiin mahdollisuus osallistua yleisurheilun ja frisbeegolfin mestaruuskilpailuihin. Lisäksi lasten miniolympialaiset, Paimio-juoksu sekä Paimion Polku-tapahtumat keräsivät osallistujia urheilupuistolle. Syksyllä kuntalaisille tarjottiin ilmaista jääaikaa jäähallilta. Tiukat koronarajoitukset vaikuttivat sisäliikuntatapahtumien järjestelyihin, mm. viisi Peuhistatapahtumaa jouduttiin perumaan. Kuntalaisille tarjottiin ilmaisia kunto-ohjelmia kaupungin nettisivuilla korvaamaan koronapandemian aiheuttamaa ohjattujen liikuntamahdollisuuksien vähyttä.

Liikuntapalvelut teki tiivistä yhteistyötä kaupungin teknisten- ja ympäristöpalvelujen kanssa liikuntapaikkarakentamisessa. Paimion frisbeegolfiradan laajennus valmistui kesällä, skeittipuiston rakentaminen alkoi syksyllä ja uimahallin peruskorjaushankkeen suunnitelmat viimeisteltiin syksyn aikana. Frisbeegolfiradan laajennus lisäsi silmämääräisesti lajin harrastajamääriä ja vaikutti merkittävästi paikallisen lajiseururan perustamiseen loppuvuodesta. Skeittipuiston rakennusprojekti valmistuu kevään 2022 aikana. Uimahallin peruskorjausremontin valmistelussa huomioitiin käyttäjien

ja henkilökunnan toiveet ja näkemykset. Hankkeen perustelut löytyivät keväällä 2021 toteutetusta liikuntakyselystä, jossa uimahallin peruskorjaus nostettiin kaikkein tärkeimmäksi liikuntapaikkarakentamisen hankkeeksi Paimiossa.

Kevään 2021 aikana järjestettiin joitakin ikääntyneiden ja soveltavan liikunnan ryhmiä etänä. Loppukevästä käynnistyivät parvekejummat sekä Liiquu -leikkipuistojummat. Loikkis-liikuntakerhoa ei toteutettu, sillä urheiluseura käynnisti erityistä tukea tarvitseville lapsille soveltuvaa harrastustoimintaa.

Uimahalli Solina oli kiinni yleisöltä tai auki rajoituksin aina huhtikuun loppuun asti ja tämä vaikutti merkittävästi koko vuoden kävijämäärään. Lasten ja nuorten harrastaminen oli mahdollista helmikuun puoleen väliin ja uudelleen taas huhtikuun alusta alkaen. Sillä välin kun Solina oli kokonaan kiinni, henkilöstö laati uinnin ja vesivoimistelun markkinointi- ja opetusvideoita tulevaan käyttöön, aktivoivat kuntalaisia lumiveistos-kampanjassa ja kävivät mm. Kriivarin koululla liikuntatuntien apuopettajina. Syyskausi vietiin läpi normaalilla toiminnalla joulukuuta lukuun ottamatta, jolloin rajoitukset ja muun muassa koronapassin käyttöönotto vaikutti asiakasmäärään. Koko syyskauden kävijämäärät palautuivat kuitenkin normaaliin ja olivat hieman paremmat kuin koronasyksynä 2020.

Paimion seuraparlamentin kautta jatkettiin vuodella, sillä koronarajoitukset eivät mahdollistaneet seurafoorumien järjestelyjä. Parlamentti otti myös kantaa urheilupuiston asemakaavaan ja mahdollisen palloiluhallin sijaintiin. Vuoden lopulla järjestettiin seurafoorumi, jossa muodostettiin uusi seuraparlamentti vuosille 2022-2023. Seurafoorumissa päätettiin seuraparlamentin uuden toimintakauden tärkeimmäksi tavoitteeksi edistää palloiluhallin hanketta Paimiossa siten, että jokaisen seuran toiveita myös kuultaisiin.

PaHaMa-hanke (Paimion Harrastamisen Malli) käynnistyi uutena hankkeena syksyllä 2021. Hankkeen tarkoituksena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mielekäs ja maksuton harrastus koulupäivien yhteyteen. Hankkeeseen palkattiin osa-aikainen (50%) ja määräaikainen (1.8.2021-30.6.2022) hankekoordinaattori. AVI myöntämä hankeavustus oli 100 000 euroa. Hanke on tavoittanut syksyn 2021 aikana 311 lasta ja nuorta.

Selvästi parempi Peimari -hankkeelle Paimio ei saanut hankerahaa. Sen sijaan Paimio lähti mukaan Arkeen voimaa- toimintamalliin ja ensimmäinen ryhmä käynnistyi lokakuussa 2021. Lisäksi Varsinais-Suomen muistiyhdistyksen toteuttama Kulttuuria minulle- hanke päättyi ja toimintaa jatkettiin kaupungin omana toimintana Kulttuurikammari -ryhmänä. Toiminta on avattu tarkemmin kulttuuripalveluiden osuudessa.

Kevään ja kesän aikana toteutettiin parvekejumppia sekä -konsertteja, mutta Kaamos-kävelyitä ei Covid 19-rajoitusten vuoksi voitu käynnistää ja syksyllä 2021 Kaamoskävelyille ei ollut tarvetta, sillä kelit ulkona liikkumiseen olivat paremmat. Käyttämättä jääneillä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tukirahoilla hankittiin 350 kappaletta liukuesteitä ikääntyneille sekä harrastusvälinekirjastoon liukulumikengät.

Paimion kaupungin poikkihallinnollinen **hyvinvoinnin ja terveyden** ohjausryhmä kokoontui vuoden 2021 aikana kolmella varsinaisella kokouksella sekä yhdellä koko päivän mittaisella kehittämisspäivällä. Hyte-ohjausryhmän tehtävänä oli laatia kerran valtuustokaudessa hyväksyttävä laaja hyvinvointikertomus sekä hyvinvointisuunnitelma, johon on laadittu kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistävät toimenpiteet seuraavalle neljälle vuodelle. Jakamatta jääneillä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tukirahoilla (n, 4000 euroa) hankittiin 350 kappaletta liukuesteitä ikääntyneille jaettavaksi sekä harrastusvälinekirjastoon liukulumikengät.

Erityisliikunnanohjaajan ja liikunnanohjaajan nimikkeet muutettiin 1.4 lähtien liikunta- ja hyvinvointikoordinaattoriksi ja liikuntasuunnittelijaksi.

Nuorisopalveluiden vuodelle 2021 asetetut toiminnalliset tavoitteet yhteistyön lisäämiseksi koulu- ja sosiaalipalveluiden, seurakunnan, poliisin ja eri järjestöjen kanssa toteutuivat hyvin covid-19-pandemiasta huolimatta. AVI ei myöntänyt avustusta koulunuorisotyöhön, mutta koulunuorisotyössä kehiteltiin uusia toimintamuotoja, mm. sometuntien pitäminen kaikille 7-luokkalaisille sekä vastattiin koulun tarpeisiin luokkien lisäryhmytyksillä (esim. kiusaamisen ehkäisy). Etsivä ja pajatoiminta jatkoivat Vistan yhtenäiskoulun pienluokkien välkäkahvilaa ja 9-luokkalaisten tutustumispäiviä NuortenTuvan tiloissa. Yhteistyötä järjestöjen ja seurakunnan kanssa tehtiin erilaisissa tapahtumissa, mm. Virtuaalisena Vanhemmuuden viikkona ja Ehkäisevän päihdetyön viikolla ja mm. seurakunnan ruokakassien jakoa yhteistyössä paja- ja etsivätyön kanssa. Kaupuginjohtaja nimesi uuden EPT-työryhmän 1.12.2021 lähtien seuraavaksi valtuustokaudeksi, jossa uusina jäseninä liikunta- ja hyvinvointikoordinaattori sekä pajaohjaaja.

Järjestöparlamentti kokoontui vuoden aikana säännöllisesti, ja otti kantaa mm. koulutus- ja sivistys- ja vapaa-aikalautakuntien yhdistymiseen. Järjestöparlamentin organisoimat Harrastemessut toteutettiin pandemia tilanteesta johtuen Harrastusrallina. Tapahtuma sai positiivista palautetta, vaikka kävijöitä olisi voinut olla tasaisemmin ja enemmän eri pisteillä. Tapahtumaa toivottiin järjestettävän säännöllisesti joka syksy.

Pandemiasta huolimatta vapaa-aikapalvelut työllisti noin kymmenen nuorta kesätöihin pääsääntöisesti apuohjaajiksi kolmelle kesäleirille Karunan Kalliorantaan. Nuorisotalo Tillintuvan pihalla oleva mopotalli valmistui teknisten palveluiden toimesta loppuvuonna 2021, joten toiminnan käynnistyminen viivästyi alkuvuoteen.

Covid-19-pandemian vuoksi vapaa-aikapalveluiden erilaiset monialaiset yhteiset tapahtumat peruuntuivat. Myöskään kaikkia retkiä ja tutustumiskäyntejä ei voitu järjestää, mutta etätyöskentelytaidot kehittyivät ja työskentely somessa lisääntyi, mm. asiakastyö, etäjummat. Sosiaalisen median käyttöä niin perustoimintojen kuin tapahtumatuotannon markkinoinnissa kehitetään edelleen.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	278	0	278	233	- 46	83,6 %	211	10,1 %
Toimintakulut	- 1 438	0	- 1 438	- 1 430	8	99,4 %	- 1 406	1,7 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 160	0	- 1 160	- 1 197	- 38	103,2 %	- 1 195	0,2 %
Poistot ja arvonalennukset	- 14	0	- 14	0	14	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 173	0	- 1 173	- 1 197	- 24	102,0 %	- 1 195	0,2 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	278	0	278	222	- 57	79,6 %	198	11,7 %
Toimintakulut	- 701	0	- 701	- 693	8	98,8 %	- 618	12,1 %
Toimintakate/ jäämä	- 423	0	- 423	- 471	- 49	111,5 %	- 420	12,2 %
Poistot ja arvonalennukset	- 14	0	- 14	0	14	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 436	0	- 436	- 471	- 35	108,0 %	- 420	12,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	11	11	0,0 %	13	-14,1 %
Toimintakulut	- 737	0	- 737	- 737	0	100,0 %	- 788	-6,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 737	0	- 737	- 726	11	98,5 %	- 775	-6,3 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 737	0	- 737	- 726	11	98,5 %	- 775	-6,3 %

Poikkeamat

Toimintakautena vapaa-aikapalveluiden arvioidut tulot pienenevät pandemiasta johtuvien retkien yms. peruuntumisten vuoksi noin 15 000 eurolla, mutta vastaavasti myös toimintamenot alittuivat.

Uimahalli Solina oli kiinni yleisöltä tai rajoitetun toiminnan alaisena kaikkein vilkkaimpana kautena eli tammi-huhtikuussa. Tämä vaikutti merkittävästi siihen, että vuoden tulot ja asiakasmäärät olivat pienemmät kuin vuonna 2020, jolloin toiminta oli normaalia maaliskuun puoleen väliin asti. Kumpanakin koronavuonna toiminnan katko oli noin neljä kuukautta. Vuoden 2021 toimintakatkon ajankohta vaikutti merkittävästi siihen, että vuositulot olivat täten peräti 40 prosenttia (70 000€) pienemmät kuin mitä vuoden 2020 syksyllä laadittiin talousarvioon.

2.1.7. Tekninen lautakunta

TEKNINEN LAUTAKUNTA			
Kokoonpano 1.1.-17.8.2021			
5 kokousta		Puolue	Läsnäolokerrat
Määtänen Markku	puheenjohtaja	Kesk.	5
Tikkanen Kirsi	varajäsen	Kesk.	-
Mäkelä Timo	varapuheenjohtaja	Kok.	5
Backman Rami	varajäsen	Kok.	-
Hellstén Mauri	jäsen	Vas.	5
Rautio Rauno	varajäsen	Vas.	-
Kuusela Mervi	jäsen	SDP	5
Huhtala Päivi	varajäsen	SDP	-
Kyynäräinen Ulla	jäsen	PS	4
Mäkinen Martti	varajäsen	PS	-
Rannikko Piia	jäsen	Kok.	5
Linsuri Anne	varajäsen	Kok.	-
Reponen Terhi	jäsen	Kesk.	5
Joukas Harri	varajäsen	Kesk.	-
Salokannel Veera	jäsen	Vihr.	-
Nuotio Minna	varajäsen	Vihr.	3
Suominen Pasi	jäsen	SDP	-
Pajala Matti	varajäsen	SDP	5
Virta Timo	kaupunginhallituksen edustaja		5
-	kaupunginhallituksen varaedustaja		-
Kujala Saara	nuorisovaltuuston edustaja		5
Pelkonen Peetu	nuorisovaltuuston varaedustaja		-
Hongisto Jukka	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		-
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		3
Saarinen Juha	tekninen johtaja, esittelijä		5
Tammisto Sirpa	hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä		4
Vuorinen Anita	lupasihteeri, pöytäkirjanpitäjä		1

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021			
4 kokousta		Puolue	Läsnäolokerrat
Määttänen Markku	puheenjohtaja	Kesk.	4
Viljanen Marko	varajäsen	Kesk.	-
Berg Rauno	varapuheenjohtaja	Kok.	4
Wikman Joonas	varajäsen	Kok.	-
Mulari Marika	jäsen	Vihr.	4
Hermonen Aleks	varajäsen	Vihr.	-
Kuisma Petri	jäsen	SDP	4
Pajala Matti	varajäsen	SDP	-
Lujala Tanja	jäsen	Kesk.	2
Koivisto Nina	varajäsen	Kesk.	-
Kinnunen Lauri	jäsen	PS	1
Lehto Sami	varajäsen	PS	1
Tommila Liisa	jäsen	Kok.	4
Rannikko Piia	varajäsen	Kok.	-
Kuusela Mervi	jäsen	SDP	4
Huhtala Päivi	varajäsen	SDP	-
Taipale Ville	jäsen	Kesk.	4
Kuopila Juha	varajäsen	Kesk.	-
Ansio Sanna-Maija	kaupunginhallituksen edustaja		2
Virta Timo	kaupunginhallituksen varaedustaja		1
Kujala Saara	nuorisovaltuuston edustaja		4
Pelkonen Peetu	nuorisovaltuuston varaedustaja		-
Kaarlela Markus	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		2
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		1
Saarinen Juha	tekninen johtaja, esittelijä		4
Tammisto Sirpa	hallintosihteeri, pöytäkirjanpitäjä		4

Toiminnan kuvaus

Tekninen lautakunta vastasi vuonna 2021 nettona noin kahden miljoonan euron talonrakennuksen, julkisen käyttöomaisuuden sekä irtaimen omaisuuden investoinneista. Lautakunta vastasi myös noin 50 asian käsittelystä ja toimeenpanosta sekä noin 50 miljoonan euron käyttöomaisuuden yllä- ja kunnossapidosta. Toimialan tärkeä tehtävä kaupungin vetovoiman, viihtyisyyden ja turvallisuuden ylläpitäjänä ja lisääjänä korostui vuoden 2021 aikana.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	4 957	0	4 957	4 988	31	100,6 %	5 124	-2,6 %
Toimintakulut	- 5 385	0	- 5 385	- 5 212	173	96,8 %	- 5 017	3,9 %
Toimintakate/ jäämä	- 427	0	- 427	- 223	204	52,2 %	107	-308,7 %
Poistot ja arvonlennukset	- 2 049	- 85	- 2 134	- 2 209	- 76	103,6 %	- 2 289	-3,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 2 476	- 85	- 2 561	- 2 433	128	95,0 %	- 2 099	16,0 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	871	0	871	902	31	103,6 %	902	0,0 %
Toimintakulut	- 5 052	0	- 5 052	- 4 871	181	96,4 %	- 4 785	1,8 %
Toimintakate/ jäämä	- 4 181	0	- 4 181	- 3 968	212	94,9 %	- 3 882	2,2 %
Poistot ja arvonlennukset	- 2 049	- 85	- 2 134	- 2 209	- 76	103,6 %	- 2 289	-3,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 6 229	- 85	- 6 314	- 6 178	136	97,8 %	- 6 088	1,5 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	4 086	0	4 086	4 086	0	100,0 %	4 222	-3,2 %
Toimintakulut	- 333	0	- 333	- 341	- 8	102,5 %	- 232	46,9 %
Toimintakate/ jäämä	3 753	0	3 753	3 745	- 8	99,8 %	3 989	-6,1 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	3 753	0	3 753	3 745	- 8	99,8 %	3 989	-6,1 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

Strategiset

Palvelut ja palvelurakenne eivät vastaa kuntalaisten tarvetta. Palveluiden kysynnän ennakoimaton vaihtelu.

Todennäköisyys
3

Vaikutus
2

Syyt: Teiden sekä rakennusten korjausvelan kasvu ja sen myötä toteutuvan palveluiden tason ylläpitäminen. Henkilökunnan ikääntyminen ja siihen tuomat haasteet sekä resurssien vajuus. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat, palvelutarjontaa ei muuteta riittävän joustavasti.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön koulutus. Prosessikuvausten avulla pyritään kohdentamaan resurssit oikein sekä kehittämään palveluita vastaamaan lisääntyneeseen palvelutarpeeseen.		Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö	
Pandemia tai muu luonnonkatastrofi		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Palveluiden tai palvelurakenteen nopea muutos, johon ei ole olemassa olevilla resursseilla pystytty vastaamaan. Ostopalvelun osuuden lisääntyminen omien resurssien ollessa estyneenä. Laajamittaiset poissaolot ja karanteenit. Mahdollisia terveyshaittoja aiheuttavat joukkoaltistumiset työtiloissa.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Etätyö, muut ennaltaehkäisevät käytänteet. Aktiivinen yhteistyö terveysviranomaisten kanssa. Oman tuotannon säilyttäminen kriittisiltä osin.		Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Operatiiviset			
Henkilöstön jaksaminen ja koulutetun työvoiman saaminen		Todennäköisyys 3	Vaikutus 3
Syyt: Ammattitaitoisen henkilökunnan riittävyys ja saatavuus sekä osaamisen turvaaminen ovat olennainen osa palveluiden ylläpitämistä. Henkilöstön ikäjakauma ja sen myötä tulevat terveydelliset haitat. Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisöjen hyvinvointia. Töiden jakaminen sekä työmäärä saattavat lisätä työn kuormittavuutta, heikentää työssä jaksamista sekä pitkittää päätöksentekoa ja käsittelyaikoja.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Henkilöstön riittävyys. Osaamistarpeiden ennakointi ja täydennyskoulutus. Koulutus-suunnitelma toteutuu kaikissa työyksiköissä. Tasapuolinen työnjako. Kaikki avoinna olevat virat/toimet saadaan täytettyä. Sairauspoissaoloja seurataan säännöllisesti. Kehityskeskustelut. Aktiivinen yhteistyö työterveyshuollon kanssa.		Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Tietohallinnon toimimattomuus		Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Toimintahäiriöt ym. ongelmat tietojärjestelmissä ja –verkoissa voivat häiritä huomattavasti normaalia toimintaa. Tietojärjestelmien toimimattomuus vaikuttaa useaan eri tekijään. Se heikentää mm. tiedonkulkua, kiinteistöjen automaatiota, kameravalvontaa sekä maksuliikennettä.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Sujuva yhteistyö sekä kaupungin tietohallinnon kanssa. Tietojärjestelmien pääkäyttäjät on nimetty. Tietojärjestelmien toimintahäiriöihin on varauduttu.		Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet	
Vahingolliset			
Suuronnettomuudet, tulipalot, myrskyt, tulvat, sähkökatkot ym. valmiuteen vaikuttavat tapahtumat		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Vahinkojen korjausten pitkittyminen. Toimintojen siirto kiinteistöistä toiseen sekä uusien korvaavien laitteiden ja koneiden saatavuus. Myrskyvaurioiden korjaukseen ei riittävästi resursseja, korjaukset pimeässä			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Ajantasainen varautumissuunnitelma, koulutus. Yhteistyön tärkeys eri toimialojen kesken.		Vastuuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet.	

Työtilat eivät ole turvalliset	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Työtilojen järjestelyistä aiheutuu riskitilanteita. Sisäilmaan vaikuttavista tekijöistä aiheutuu terveyshaittoja.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Havaitut puutteet/ongelmat tuodaan esille, ne selvitetään ja selvityksen perusteella tehdään ratkaisut ja korjaavat toimenpiteet.	Vastuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö ja muut esimiehet.	
Taloudelliset		
Taloudellisten toimintaedellytysten heikkeneminen	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Ostopalveluiden tarve kasvaa ennakoimattomasti, johtuen korjausvelasta. Lakisääteiset palvelut tulee turvata taloudellisista toimintaedellytyksistä huolimatta. Talousarvioon varatut määrärahat eivät riitä. Myynti ja vuokratulojen kutistuminen. Koneiden ja laitteiden rikkoutuminen ja uusien hankinta.		
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Talouden ajantasaisen raportoinnin seuranta. Palveluiden käytön seuranta. Talousraportit lautakunnan käsittelyssä neljä kertaa vuodessa. Palveluiden kehittämisessä tehdään taloudellisten vaikutusten arviointia.	Vastuhenkilöt: Tekninen johtaja Yhdyskuntainsinööri Kiinteistöpäällikkö Palvelupäällikkö	

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Tulosalue **Tekninen hallinto**
 Vastuhenkilö Tekninen johtaja Juha Saarinen

Toiminta-ajatus

Hallinnon toiminta-ajatuksena on tehokkaasti ja taloudellisesti toimiva, asiakkaiden tarpeet huomioiva organisaatio.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminnan kuvaus

Hallinnon tehtäväalue organisoii, johtaa ja valvoo palvelutuotantoa sekä järjestää näihin liittyvät asiakirjapalvelut. Tehtäväalue vastaa lautakunnan talous- ja henkilöstöhallinnosta sekä asiakkaiden palvelusta ja neuvonnasta.

Hallintoon sisältyy kaksi osatehtäväaluetta: yksityistiehallinto, joka valmistelee kaupungin myöntämät yksityisavustukset perustetuille tiekunnille sekä vesihuoltolaitoksen hallinto, joka pääasiassa myy palveluja Paimion Vesihuolto Oy:lle, mutta myös ostaa palveluja yhtiöltä.

Toiminnan resurssit koostuvat 1,7 henkilöstä: tekninen johtaja toimii tekniset ja ympäristöpalvelut toimialan toimialajohtajana, teknisen lautakunnan esittelijänä sekä Paimion Vesihuolto Oy:n toimitusjohtajana. Viheraluemestarin palkkamenoista 20 % sisältyy yksityistiehallinnon osatehtäväalueelle, vs. yhdyskuntainsinöörin palkkamenoista 50 % ja teknisen johtajan palkkamenoista 20 % kirjautetaan vesihuoltolaitoksen hallinnon osatehtäväalueelle ja laskutetaan vesiyhtiöltä. Vastaavasti osatehtäväalue ostaa toimistosihteerin työpanosta 50 % vesiyhtiöltä.

Ympäristöanalyysi

Haasteet vapautuvien virkojen täyttölupien saamisessa heijastuivat vuodelle 2021 kyvyssä saavuttaa asetettuja investointitavoitteita sekä kykyyn tarjota vakiintuneen tasoisia palveluita. Eläköitymisten myötä vapautuneet virat saatiin kuitenkin onnistuneesti täytettyä. Toimiala on viime vuosikymmenellä sopeuttanut henkilömääränsä minimitasoon, jatkossa tulee pitää huolta siitä, että toimialalla on riittävät resurssit, jotta alati kiristyvät lainsäädännölliset velvoitteet ja nykytasoiset palvelut kuntalaisille ja käyttäjille pystytään täyttämään.

Vuoden 2021 investoinnit toteutuivat muutamaa poikkeusta lukuunottamatta suunnitellusti. Talonrakennuksen investoinneista merkittävin oli Keskitalon peruskorjauksen alkaminen, hanke jatkuu vuodelle 2022. Myös uimahallin peruskorjaus suunniteltiin ja avustushakemus hankkeen tiimoilta jätettiin vuoden 2021 lopulla. Resurssipula heijastui talonrakennusinvestointeihin siten, että Sähköyhtiöntie 4 kattoremontti ei toteutunut. Kokonaisuudessaan investointien toteuma talonrakennuksen kustannuspaikalla oli vuonna 2021 noin 83 %.

Julkisen käyttöomaisuuden investoinneista suurin oli ELY:n ja kaupungin yhteishanke, Paimiontien jalankulku- ja pyöräilyväylän rakentaminen Tammissillasta Sukselantielle saakka. Myös Jokipuiston skeittipaikka saatiin viimeistelytöitä vaille valmiiksi, kuin myös päällystykset, leikkipaikkojen ja matonpesunpaikan kunnostukset sekä myös yhteishankkeena toteutettu Alvar Aallon tien / Kaaritien kiertoliittymä, jossa kaupunki kustansi keskustan rakentamisen. Hanke korvasi tarkemmassa suunnittelussa määrärahoihin nähden toteuttamiskelvottomaksi osoittautuneen Saaren alueen pallokentän. Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit toteutuivat budjetin mukaisesti 98 %:sti.

Irtaimen omaisuuden hankinnat toteutuivat suunnitellusti. Lisämäärärahaa haettiin vuoden aikana ruoka- ja siivouspalveluiden kaluston takaisinlunastamiseen sekä uusimiseen palvelutuottajan vaihtuessa vuoden 2021 aikana.

Tarpeita investoinneille on syntynyt vuoden 2021 aikana. Investointitaso kaupungilla on kokoon sekä käyttömaisuuden arvoon nähden matala, joka yhdessä kaupungin toiminnan kannalta kriittisten sekä taloudelliselta arvoltaan suurien hankkeiden kanssa kerryttää perustoimintojen kunnossa- ja ylläpidon korjausvelkaa. Kaupungin taloudellisesta tilanteesta huolimatta tulisi sekä talo- että infraomaisuudesta pitää huolta siten, että korjausvelkaa ei kohtuuttomasti siirtyisi tulevaisuuteen ja, että kaupunki pysyisi houkuttelevana ja turvallisena asuinpaikkana ja yritysten toimipaikkana jatkossakin.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Palvelutason säilyttäminen (Asiakaspalvelukysely 0-5) (vähemmän kuin)			3,5	
Sijoituslupa- ja käyttöoikeuspäätösten taksat (tarkistettu/tarkastetaan=1, tarkistamatta=0)			1	

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	104	0	104	108	4	103,9 %	88	23,4 %
Toimintakulut	- 387	0	- 387	- 390	- 3	100,7 %	- 413	-5,6 %
Toimintakate/jäämä	- 283	0	- 283	- 282	1	99,6 %	- 326	-13,4 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 283	0	- 283	- 282	1	99,6 %	- 326	-13,4 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	104	0	104	108	4	103,9 %	88	23,4 %
Toimintakulut	- 361	0	- 361	- 364	- 3	100,8 %	- 399	-8,9 %
Toimintakate/jäämä	- 257	0	- 257	- 256	1	99,5 %	- 312	-17,9 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 257	0	- 257	- 256	1	99,5 %	- 312	-17,9 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 26	0	- 26	- 26	0	100,0 %	- 14	84,7 %
Toimintakate/jäämä	- 26	0	- 26	- 26	0	100,0 %	- 14	84,7 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 26	0	- 26	- 26	0	100,0 %	- 14	84,7 %

Tulosalue **Infrapalvelut**
Vastuhenkilö Yhdyskuntainsinööri

Toiminta-ajatus

Infrapalvelut tuottavat yhdyskunnan tarvitsemat ja lain edellytykset täyttävät liikenneväylien ja niihin kuuluvien laitteiden sekä muiden alueiden kunnossapitopalvelut mahdollisimman hyvätasoisina, kokonaistaloudellisuus ja turvallisuus huomioon ottaen. Lisäksi kaupunkilaisille ylläpidetään monimuotoisia ja viihtyisiä yleisiä alueita, jotka muodostuvat puistoista, leikkikentistä, uimapaikoista, ulkoliikuntapaikoista, puistometsistä, pelloista ja talousmetsistä.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Keskeisenä toimintana on kaupungin hallussa ja hoidossa olevien liikenneväylien ja yleisten alueiden kunnossapito sekä uusien rakentaminen. Kaupunki huolehtii asemakaava-alueen väylien kunnosta, niiden liikenteenohjauslaitteistosta ja liikenneturvallisuudesta. Vakituista henkilökuntaa tehtäväalueella syksyllä 2021 on yhdyskuntainsinööriin (50 %) ja viheraluemestarin (0,8) lisäksi kuusi henkeä.

Liikenneväylien kunnossapitoluokitus sekä viheralueiden hoitoluokitus ohjaavat toimintaa. Puistoja, leikkikenttiä, liikuntapaikkoja ja uimarantoja ja muita alueita kunnossapidetään säännöllisesti ympäri vuoden. Ympärivuotisia työtehtäviä ovat mm. yleisen siisteyden ylläpito. Väylien ja liikuntapaikkojen talvikunnossapitoon tarvittavat resurssit ovat täysin riippuvaisia sääolosuhteista. Vastapainona sulaa aikana tehtäviin töihin, mm. nurmikon leikkuu, niittotyöt ja istutukset, tarvitaan kausityövoimaa.

Katuvalaistusta uusitaan vuosittain energiatehokkaampiin valaisimiin ja ylläpidetään 3-4 kertaa vuodessa säännöllisesti tehtävillä huoltokierroksilla. Työ tapahtuu ostopalveluna. Kaupungin hallinnoimat lumen- ja maankaatopaikat tarjoavat paikan huolehtia asianmukaisesti näiden loppusijoituksesta. Vastaanotosta saaduilla tuloilla saadaan paikkojen hoitokustannuksia katettua.

Leikkikentille, ulkoliikunta- ja uimapaikoille asetetut turvallisuusmääräykset lisäävät edelleen alueiden kunnossapito- ja uudistamistarvetta. Tämä vaatii myös enemmän rahallista panostusta. Eri liikuntamuodot ovat tuoneet vaatimuksia etenkin kevytväylien ja kenttien kunnossapitoon ja valaistukseen. Liikenneväylät ja viheralueet muokkaavat taajaman ympäristökuvaa, jonka merkitys on viime vuosina korostunut voimakkaasti.

Leikkikenttien määrää vähennetään, näin jäljelle jäävien kenttien hoitoa, ylläpitoa ja välineiden monipuolisuutta pystytään tehostamaan. Vuoden 2021 kesällä kunnostettiin Puistotien leikkipaikka, Pyyntien leikkipaikka purettiin ja tilalle tuli Hanhen leikkipaikka.

Suunnitelmakaudella tulee kunnossapidettävä katupituus, tievalaistuksen ja hoidettavien viheralueiden määrä edelleen lisääntymään. Vuonna 2021 huonokuntoisia ajoväyliä uusintapäällystettiin ja sorapintaisia ajoväyliä päällystettiin. Rakennettiin skeittipaikka, matonpesupaikka saneerattiin ja rakennettiin Alvar Aallon tien / Kaaritien kiertoliittymän keskusta-alue.

Viime vuosikymmenen aikana on tehtäväalueen vakituinen henkilöstö vähentynyt kolmanneksella. Tilalle ei ole saatu palkattua uutta vakituista henkilöstöä. Vajetta on paikattu kausityövoimalla, harjoittelijoilla ja työllistetyillä sekä ulkoistamalla, jotta on pystytty ylläpitämään lakien ja määräysten sekä annettujen tavoitteiden mukaista, tehtäväalueelle kuuluvan kunnossapidon ja rakentamisen laatutasoa ja määrää. Ulkoistamisesta sopivien ja luotettavien urakoitsijoiden löytäminen ei kuitenkaan välttämättä ole ongelmatonta eikä ulkoistaminen myöskään välttämättä tuo kustannussäästöjä. Puunmyyntitulot ovat jatkossa pienempiä viime vuosiin verrattuna.

Tavoite ja keinot	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Väyläpituudet km							
- kadut	69,4	69,9	70,7	73,4	74,1	77	77
- kevytväylät	29,2	29,4	30,0	31,5	32,9	33,8	33,8*
- rakennetut polut (talvikp:a)		3,1	3,2	3,3	4,7	5,1	5,1
- muut tiet	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9	3,9
yhteensä	102,5	106,3	107,8	112,0	115,6	119,8	123,1
Katuvalaistus, km	89,3	89,6	90,5	91,4	95,9	95,9	97,2
Talvikunnossapito, ko.vuonna päättynyt talvi							
- liukkaudentorjunta materiaali, t	393	257	548	627	593	565	227
- aurouskierroksia	15	12	10	12	20	3	14
Leikkikentät kpl	25	23	21	20	19	18	18
Uimapaikat kpl	3	3	3	3	3	2	2
Lähiliikuntapaikat kpl	-	1	2	2	2	3	4
A2-luokan puistoa ha	29	29	26	26	26	26	26
Maisemaniittyjä ha	8,5	8,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5
Puisto-/ taajamametsiä ha	286	286	286	286	286	286	286
Talousmetsiä ha	225	225	225	225	225	225	225
Peltoa ha	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5	34,5
Luistinkentät kpl	6	6	6	6	6	6	6
Valaistut kuntoreitit/ m (sis.Jokipuisto)	5630	5630	5720	5720	7120	8760	8760

*Paimiontien jalankulun ja pyöräilyn reitti kirjautuu valtion väylärekisteriin

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Jaksava, motivoitunut ja ammattitaitoinen henkilökunta				
Kehityskeskustelut käydään (toteuma %)		100	100	100
Yleisten alueiden turvallisuus ja hyvä ympäristökuva				
Liikennealueittain ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)		3,3	3,3	3,3
Talvihoitomittari (palvelukysely 1-5)		3,27	3,27	3,27
Puistojen hoitomittari (palvelukysely 1-5)		3,76	3,76	3,76
Leikkipaikkojen ylläpitomittari (palvelukysely 1-5)		3,58	3,58	3,58
Taajamametsien hoitomittari (palvelukysely 1-5)		3,54	3,54	3,54
Huonokuntoiset päällysteet uusitaan (m2/vuosi)		12 000	12 000	14 882
Vanhan katuvalaistuksen saneeraus (valopisteitä/a)		120	120	131
Vanhojen asuntoalueiden hulevesiviemäröinti (m/hv+ kaapelointi)		0	0	0

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	98	0	98	138	40	141,0 %	152	-8,7 %
Toimintakulut	- 1 336	0	- 1 336	- 1 353	- 17	101,3 %	- 1 283	5,5 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 238	0	- 1 238	- 1 215	23	98,1 %	- 1 131	7,4 %
Poistot ja arvonlennukset	- 779	0	- 779	- 807	- 28	103,6 %	- 758	6,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 2 017	0	- 2 017	- 2 023	- 6	100,3 %	- 1 889	7,1 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	98	0	98	138	40	141,0 %	152	-8,7 %
Toimintakulut	- 1 238	0	- 1 238	- 1 255	- 17	101,3 %	- 1 229	2,2 %
Toimintakate/ jäämä	- 1 140	0	- 1 140	- 1 117	24	97,9 %	- 1 077	3,7 %
Poistot ja arvonlennukset	- 779	0	- 779	- 807	- 28	103,6 %	- 758	6,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 1 919	0	- 1 919	- 1 925	- 5	100,3 %	- 1 835	4,9 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 97	0	- 97	- 98	- 1	100,6 %	- 54	81,4 %
Toimintakate/ jäämä	- 97	0	- 97	- 98	- 1	100,6 %	- 54	81,4 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 97	0	- 97	- 98	- 1	100,6 %	- 54	81,4 %

Tulosalue **Kiinteistöpalvelut**
Vastuhenkilö Kiinteistöpäällikkö Tero Aaltonen

Toiminta-ajatus

Kiinteistöpalvelut tuottavat kaupungin kiinteistöpalveluja niin, että tiloissa on kaikkien terveellistä ja turvallista työskennellä ja toimia. Kiinteistöpalvelut muodostuvat rakennusteknisistä, sekä kunnossapitotöistä ja kiinteistönhoitopalveluista. Tehokkaalla ja tarkoituksenmukaisella toiminnalla taataan hyvä kiinteistöjen kunto, sekä rakennusten elinkaaren piteneminen.

Kiinteistötoimen toiminta-ajatuksena on käyttäjiä palvelevien tilojen osoittaminen ja niiden ylläpito käyttötarkoitus ja kokonaistaloudellisuus huomioiden sekä hankkia laadukkaat ruoka- ja siivouspalvelut. Kiinteistön hoito, huolto ja kunnossapito tuotetaan sekä omana että alihankintatyyinä. Ruoka- ja siivouspalvelut tuottaa ISS Palvelut Oy.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Kiinteistöpalvelut tuottavat kiinteistön ylläpitopalveluita, joista aiheutuvat kustannukset peritään suoraan toimialoilta ja niiden yksiköistä sisäisten ylläpitovuokrien sekä läpilaskutettavien ateria- ja siivouspalveluiden muodossa. Vuodesta 2014 alkaen käyttöön otettujen ylläpitovuokrien määrityksessä on saavutettu jo hyvin tarkka jako kohteittain. Vuoden 2020 talousarvio tehtiin uuteen järjestelmään, joka muutti kiinteistöpalveluiden osalta kustannuspaikka rakennetta merkittävästi. Tämän muutoksen myötä ylläpitovuokrat ajetaan järjestelmään jälkikäteen. Järjestelmä muutoksen myötä tarkempaan kiinteistökohtaiseen budjetointiin siirrytään vuoden 2022 talousarvion yhteydessä.

Kiinteistönhoitotöitä ovat mm. tekninen huolto, talonmiespalvelut, energiankulutuksen seuranta ja kiinteistöjärjestelmien sekä sähköisenhuoltokirjan ylläpito. Kiinteistöjen kunnossapitotehtäviä on mm. erilaiset korjaus- ja asennustyöt, käyttäjäpalveluiden avustaminen sekä erityisalojen alihankkijoiden hankinta.

Kiinteistöpalvelut ylläpitävät kaupungin omistamien sekä hallinnoimia kiinteistöjä ja rakennuksia (~250 500 r-m³ / 58 500 k-m²) sekä niihin liittyviä ulkoalueita (~50 ha). Energiansäästötoimet ovat oleellinen osa toimintaa ja niihin panostus jatkuu edelleen.

Vuoden 2018 aikana aloitettiin uusiutuvien energiamuotojen hyötykäytön laajentaminen aurinkoenergiaan kaupungin omistamissa kiinteistöissä. Pilottihankkeena tehtiin vuonna 2019 kirjasto-/kaupungintalon aurinkovoimalainvestoinnin. Vuoden 2020 syksyllä otettiin käyttöön Yläkoulun sekä Tapiolan päiväkodin katolle asennetut aurinkovoimalat. Energiasäästöä näiden kolmen voimalan osalta on saatu arviolta 167,6 MWh/v. Energiamarkkinoiden kustannusten nousupaineet on ollut myös viime vuosinen puheenaihe. Hinku-kuntaan kuulumisen lisää paineita hakea vaihtoehto ratkaisua energian säästämiseksi.

Siivous- ja ateriapalveluiden tilaajan tehtäviin kuuluu valvoa, että tuottaja noudattaa palvelusopimuksia niin, että tuotetulla ylläpito- ja perussiivouspalveluilla luodaan turvallinen, terveellinen sekä viihtyisä toimintaympäristö kiinteistöjen käyttäjille. Ateriapalveluissa valvotaan, että palveluntuottaja noudattaa eri asiakasryhmien ravintosisältösuosituksia, annoskokoja sekä ruoan laatua.

Arkea Oy:n kanssa laadittu ruoka- ja siivouspalveluiden palvelusopimus päättyi 30.6.2021. Tästä syystä ruoka- ja siivouspalvelut kilpailutettiin kevään 2021 aikana. Kilpailutuksen myötä ISS Palvelut Oy on uusi palveluntuottaja. Sopimus on voimassa 1.7.2021-30.6.2026. Sopimusta on mahdollista jatkaa kahdella yhden vuoden pituisella optiolla, joiden käyttämisestä tilaaja ilmoittaa viimeistään

kaksitoista kuukautta ennen optiokauden alkamista. Palveluntuottajalla on mahdollisuus irtisanoa palvelusopimus kun sopimus on kestänyt neljä vuotta.

Siivousaineiden ja -tarvikkeiden tilaukset ja laskutuksen hoitaa sopimuksella palveluntuottaja Uuden palvelun sopimuksen alussa siivousneliöitä on yhteensä 36.960 hm² ja ateriasuoritteita 650000 kpl. Siivottavia rakennuksia kaupungilla on 37 kpl.

ISS Palvelut Oy:lle on vuokrattu Vistan-, Lukion- sekä PaltanPadan valmistuskeittiötä ruokapalveluiden tuottamiseksi. Näiden lisäksi Hanhijoen ja Kriivarin koulujen, Tapiolan, Kriivarin, Lempilän, Jokelan ja Ala-Vistan päiväkodin jakelukeittiöistä on tehty vuokrasopimukset, jotka ovat voimassa kuten palvelusopimuskin. PaltanPadan keittiön kaupunki on vuokrannut Paimion Palvelukeskussäätiöltä.

Henkilöstövahvuus: Vakinaisia kiinteistönhoitajia on 8 henkilöä. Kunnossapidossa vahvuus on tällä hetkellä neljä (kolme rakennusammattimiestä ja kiinteistöestari). Siivous- ja ateriapalveluiden tilaajan yhteyshenkilönä toimii palvelupäällikkö. Kiinteistöpalvelut tuottaa Paimion-Sauvon kansanterveystyö kuntayhtymän kiinteistöhoitoa. Paimion kaupungin 2014 laaditun palvelustrategian mukaisesti kiinteistönhoidollisia sekä kunnossapidollisia palveluja tuotetaan myös ostopalveluna.

Rakennuskannan ikääntyminen on tuonut mukanaan työsuojelullisia ongelmia, joita joudutaan ratkaisemaan myös käyttöpuolen määrärahoilla. Yleistyneet sisäilmaongelmat edellyttävät kiinteistöpalveluiden koko henkilöstöltä nopeaa ratkaisuhakuisuutta, jotta tilat saataisiin säilymään käyttökelpoisina. Sisäilmatyöryhmän kokouksissa käsitellään ilmenneiden ongelmien ratkaisumahdollisuuksia sekä todetaan jo tehtyjen toimenpiteiden toimivuus ja riittävyys.

Sivistyspalveluiden päivähoito- ja opetustilojen kasvava tarve luovat paineita kiinteistöjen tilakäytön tehostamiseen. Normaalin kunnossapidon lisäksi laajamittaisempien saneerauksien suunnittelussa otetaan huomioon tilojen tehokas ja monipuolinen käyttömahdollisuus. Tilojen vapautuessa ne pyritään nopeasti jatkojalostamaan, joko palvelemaan kaupungin omia toimintoja tai ulosvuokrattavaksi. Kohteet jotka eivät sovellu kuntonsa tai sijaintinsa puolesta kaupungin ydintoimintaan realisoidaan.

Toteutuneiden kustannusten yksityiskohtaisempaan kohdentamiseen oikeille tahoille tarkennetaan edelleen. Uusia kustannuspaikkojen kohteita luodaan, kunnossapito- ja kiinteistöhoitohenkilöstön tuntikirjanpitoa ylläpidetään ja laskujen jakoperusteita tarkennetaan edelleen jo tiliointivaiheessa.

Henkilöstöressurssien riittävyys on edelleen haaste. Kiinteistöpalveluiden hallinnon perustehtäviin lisääntyy vuosi vuodelta lisää raportointia ja selvitystyötä, joka rasittaa normaalia palveluntuontoa ja perustehtäviä. Sairauslomien sijaistaminen rasittaa jo entisestään tiukkoja resursseja ja aiheuttaa ylikuormitusta. Eläköitymisen ja muun poistumisen johdosta vapautuvat toimet/virat tulisi saada edelleen täytettyä, jotta palvelutaso pystytään pitämään nykyisellä tasolla. Henkilöstön jaksaminen ja työkyvyn säilyttäminen ovat kuitenkin kiinteistöpalveluiden suurin haaste. Ulkoisia palveluntuottajia pyritään käyttämään soveltuvilta osin paikkaamaan omia resurssivajauksia.

Kiinteistöjen käytössä tapahtuvat loma-ajat ovat aika-ajoin ainoa ajanjakso, jolloin kiinteistöpalveluiden on mahdollista tehdä suurempia korjaustöitä kiinteistöissä. Kiinteistönhoito- ja kunnossapitopalveluiden moninaisuus tuo haastetta tehtävien hoitamiseen esim. vuosilomien aikana. Tiimityöskentelyä tehostamalla, tehtävien priorisoinnilla ja toimenkuvien tarkennuksilla pyritään parantamaan tuottavuutta.

Resurssimuutokset

Syksyllä 2021 kunnossapidon työntekijä siirtyi kunnossapidon työntekijästä kiinteistömestariksi. Tämän muutoksen myötä kunnossapidossa on tällä hetkellä vain kolme työntekijää.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Jaksava, motivoitunut ja osaava henkilöstö				
Henkilöstöä koulutetaan (kurssit/hlö/v)	2	2	2	2
Kehityskeskustelut käydään vuosittain (toteuma-%)	100	70	100	100
Kaupungin hankkima ruokapalvelu vastaa palvelusopimusta				
Ruokapalvelun laatukierrokset (>1x/ kohde/vuosi) (tehty/tehdään=1, ei tehty=0)	1			1
Ruokapalvelun asiakastyytyväisyyskysely (arvostelu 1-4)	3,7	3,4	3,5	0
Kaupungin kiinteistöt ovat kunnossa ja palvelevat käyttäjiä				
Kiinteistöt kuntokartoitetaan kunnostustarpeen kartoittamiseksi. (valmius-%/r-m3)	70	70	70	70
Palaverit käyttäjien kanssa. (kpl/v)	35	30	50	65
Palaverit palveluntuottajien kanssa (kpl/v)	8	6	18	28
Siivouspalvelun asiakastyytyväisyyskysely (palvelun tuottaja tekee. Arvostelu 1-4)	3,75	3,5	3,5	0
Siivouspalvelun laatukierrokset (>1x kohde/vuosi) (tehty/tehdään=1, ei tehty=0)	1			1
Investointihankkeiden toteutuminen %	100	100	100	80

Toimintaa kuvaavia lukuja	2019	2020	2021
Rakennuksia (kpl)	90	90	90
Rakennuksia (r-m3)	250495	250495	250495
Rakennuksia (k-m2)	58523	58523	58523
Kaukolämpöön liitetty (kpl/r-m3)	36 / 209116	36 / 209116	36 / 209116
Kaukolämmön ominaiskulutus (€/r-m3/v)	2,14	1,87	2,19
Öljylämmitys (kpl / r-m3)	3 / 2860	3 / 2860	3 / 2860
Sähkö (€/r-m3/v)	1,70	1,73	1,77
Vesi (€/r-m3/v)	0,45	0,55	0,34
Kiinteistöjen käyttökulut (lämpö+sähkö+vesi) (€/v)	1.006 775€	1.016 843€	1.074 776€
Siivottavaa lattiapinta-alaa (h-m2)	38256	38256	37078
Ateriapalveluiden suoritelmäärät (kpl/v)	524323	518767	arvio 520423

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	4 755	0	4 755	4 742	- 13	99,7 %	4 885	-2,9 %
Toimintakulut	- 3 661	0	- 3 661	- 3 468	193	94,7 %	- 3 321	4,4 %
Toimintakate/ jäämä	1 094	0	1 094	1 274	180	116,5 %	1 564	-18,6 %
Poistot ja arvonlennukset	- 1 270	- 85	- 1 355	- 1 402	- 47	103,5 %	- 1 532	-8,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 176	- 85	- 261	- 129	132	49,2 %	116	-210,4 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	669	0	669	656	- 13	98,1 %	663	-1,1 %
Toimintakulut	- 3 453	0	- 3 453	- 3 252	201	94,2 %	- 3 157	3,0 %
Toimintakate/ jäämä	- 2 784	0	- 2 784	- 2 596	188	93,3 %	- 2 494	4,1 %
Poistot ja arvonlennukset	- 1 270	- 85	- 1 355	- 1 402	- 47	103,5 %	- 1 532	-8,5 %
Tilikauden yli- /alijäämä	- 4 053	- 85	- 4 138	- 3 998	140	96,6 %	- 3 941	1,4 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	4 086	0	4 086	4 086	0	100,0 %	4 222	-3,2 %
Toimintakulut	- 209	0	- 209	- 217	- 8	103,7 %	- 164	32,2 %
Toimintakate/ jäämä	3 877	0	3 877	3 869	- 8	99,8 %	4 058	-4,6 %
Poistot ja arvonlennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli- /alijäämä	3 877	0	3 877	3 869	- 8	99,8 %	4 058	-4,6 %

2.1.8. Ympäristölautakunta

YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA			
Kokoonpano 1.1.-17.7.2021			
- Kokouksia 5, asioita 51		Puolue	Läsnäolokerrat
Ristilä Pasi	puheenjohtaja	SDP	5
Granö Erkki	varajäsen	SDP	-
Turpeinen Heikki	varapuheenjohtaja	Kok.	5
Ylihonko Markku	varajäsen	Kok.	-
Hyssälä Tuomas	jäsen	Kesk.	5
Tuomola Mika	varajäsen	Kesk.	-
Mäenpää Marja	jäsen	Kesk.	5
Tuominen Satu	varajäsen	Kesk.	-
Päätaalo Seppo	jäsen	Vihr.	4
Klapuri Tintti	varajäsen	Vihr.	-
Reunanen Kristiina	jäsen	Kok.	-
Autti Santeri	varajäsen	Kok.	-
Simola Lauri	jäsen	Vas.	4
Klemola Anu	varajäsen	Vas.	1
Tuunainen Kristiina	jäsen	SDP	-
Lahti Helena	varajäsen	SDP	4
Vairinen-Salmela Johanna	jäsen	Kok.	5
Valkonen Kimmo	varajäsen	Kok.	-
Pelkonen Peetu	nuorisovaltuuston edustaja		3
Niinistö Julia	nuorisovaltuuston varaedustaja		-
Alander Eira	kaupunginhallituksen edustaja		5
Mulari Marika	kaupunginhallituksen varaedustaja		-
Hongisto Jukka	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		-
Jussinmäki Jari	kaupunginjohtaja		5
Lindvall Virpi	Esittelijä		5
Vuorinen Anita	Pöytäkirjanpitäjä		5

Kokoonpano 18.8.-31.12.2021		Puolue	Läsnäolokerrat
- Kokouksia 4, asioita 41			
Mäkelä Timo	puheenjohtaja	Kok.	4
Backman Rami	varajäsen	Kok.	-
Koivukangas Olli	varapuheenjohtaja	SDP	4
Ristilä Pasi	varajäsen	SDP	-
Alander Eira	jäsen	Kesk.	4
Koriseva Piia	varajäsen	Kesk.	-
Korhonen Toni	jäsen	PS	3
Kaukola Riikka	varajäsen	PS	1
Särvä Joonas	jäsen	Kok.	4
Wikman Joonas	varajäsen	Kok.	-
Sipilä Salla	jäsen	Vih.	4
Oinonen Terhi	varajäsen	Vih.	-
Tukia Ismo	jäsen	Kesk.	4
Uotila Antti	varajäsen	Kesk.	-
Rannikko Piia	jäsen	Kok.	3
Tiittanen Katja	varajäsen	Kok.	1
Mäkinen Hanna	jäsen	Vas.	2
Toukonen Henri	varajäsen	Vas.	-
Pelkonen Peetu	nuorisovaltuuston edustaja		3
Sonkki Iiris	nuorisovaltuuston varaedustaja		1
Tuominen Annica	kaupunginhallituksen edustaja		-
Reponen Terhi	kaupunginhallituksen varaedustaja		1
Kaarlela Markus	kaupunginhallituksen puheenjohtaja		3
Jussinmäki Jari	kaupunginjohdaja		1
Lindvall Virpi	Esittelijä		4
Vuorinen Anita	Pöytäkirjanpitäjä		4

Toiminnan kuvaus

Ympäristöpalveluiden toiminta-ajatuksena on paimiolaisten tarpeiden mukaisesti ja siihen osoitetuilla resursseilla taata kestävä kehityksen periaatteiden mukainen, viihtyisä, virikkeinen, turvallinen, laadukas ja taloudellinen yhdiskunnan elinympäristö ohjaamalla alueiden käyttöä ja rakentamista, harjoittamalla ennaltaehkäisevää ympäristönhuoltoa ja laatimalla luotettavaa rekisteri- ja paikkatietoaineistoa.

Lautakunnan alaisen vakinaisen henkilökunnan määrä oli 2021 yhteensä 9.

Talous

(1 000 €) ulkoiset ja sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	208	0	208	247	39	118,8 %	184	34,1 %
Toimintakulut	- 836	0	- 836	- 759	77	90,8 %	- 735	3,2 %
Toimintakate/jäämä	- 628	0	- 628	- 512	116	81,6 %	- 551	-7,1 %
Poistot ja arvonalennukset	- 6	0	- 6	- 6	0	100,0 %	- 6	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 633	0	- 633	- 518	116	81,7 %	- 557	-7,0 %

(1 000 €) ulkoiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	208	0	208	246	38	118,4 %	184	33,7 %
Toimintakulut	- 760	0	- 760	- 683	77	89,9 %	- 660	3,4 %
Toimintakate/jäämä	- 552	0	- 552	- 437	115	79,1 %	- 476	-8,3 %
Poistot ja arvonalennukset	- 6	0	- 6	- 6	0	100,0 %	- 6	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 558	0	- 558	- 442	115	79,3 %	- 482	-8,2 %

(1 000 €) sisäiset	Alk.per talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021 /Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	0	0	0	1	1	0,0 %	0	0,0 %
Toimintakulut	- 76	0	- 76	- 76	0	100,3 %	- 75	1,4 %
Toimintakate/jäämä	- 76	0	- 76	- 75	1	99,2 %	- 75	0,3 %
Poistot ja arvonalennukset	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	- 76	0	- 76	- 75	1	99,2 %	- 75	0,3 %

Arvio olennaisista riskitekijöistä

Strategiset		
Maankäytön suunnittelun hidask eteneminen.	Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt:	Kaavaprosessin pitkittyminen erilaisten selvitysten puutteellisuuksista tai niihin kohdistuvista valituksista johtuen.	

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Selvitysten tarjouspyynnöt tulee laatia huolella. Prosessin tulee olla kuvattu.		Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö	
Arviointi: Pakurlantien kaavahankkeen eteneminen hidastui alueelle vaadittavien selvitysten takia.			
Operatiiviset			
Henkilöstön jaksaminen		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Pitkittyneet ja ennakoimattomat poissaolot kuormittavat työyhteisön hyvinvointia. Tehtävät on jaettu niin, että pääsääntöisesti yksi ihminen vastaa hänelle asetetuista työtehtävistä. Poissaolotilanteissa näistä tehtävistä selviytyminen työtehtäviä jakamalla aiheuttaa pitkittyessään työssä uupumista. Päteviä sijaisia on hankala löytää.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Kaikki avoinna olevat virat/toimet pyritään täyttämään. Esimiestyöhön panostaminen; säännölliset keskustelut, herkkä puuttuminen, työtehtävien jakaminen uudelleen. Tarvittaessa kehityskeskustelut.		Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja	
Arviointi: Pitkittyneitä poissaoloja ei ollut ja eläköitymisten myötä avoimiksi jääneet virat/toimet täytettiin onnistuneesti. Osaamista on jatkossa mahdollista jakaa paremmin eteenpäin, kun joka osatehtäväalueella on useampi työntekijä.			
Tiedon poistuminen henkilöstövaihdosten myötä ja ammattitaitoisen työvoiman löytämisen vaikeus		Todennäköisyys 2	Vaikutus 2
Syyt: Pitkäaikaiset työntekijät vievät mukanaan paljon hiljaista tietoa. Kunta-alan palkat eivät juuri houkuttele yksityisiltä markkinoilta työntekijöitä.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Työntekijöiden työsuhteiden limittäminen. Riittävät dokumentointivälineet ja rekisterit. Työn houkuttelevuuden lisääminen muilla kuin rahallisin keinoin.		Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja	
Arviointi: Yksi virka ja yksi työsuhte täytettiin ilman työntekijöiden yhtäaikaista läsnäoloa. Tämän tiedonsiirron puuttuminen hidasti työn omaksumista ja vauhtiin pääsemistä, mutta muut työntekijät panostuksellaan autoivat ongelman selättämisessä.			
Esimiestyön organisaation rakenteet.		Todennäköisyys 3	Vaikutus 2
Syyt: Esimiehillä on hyvin vähän aikaa paneutua johtamiseen työtehtäviensä ohella.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Johtamiselle ja kehittämistyölle tulisi saada riittävästi aikaa esimerkiksi työtehtäviä delegoimalla tai lisäresursseilla.		Vastuuhenkilöt: Kaavoituspäällikkö Paikkatietopäällikkö Rakennustarkastaja	
Arviointi: Kehittämiseen jää vain vähän aikaa, sillä jokainen esimies toimii myös asiantuntijana.			
Vahingolliset			
Ulkopuolisen toimijan aiheuttamat vaaratilanteet.		Todennäköisyys 1	Vaikutus 3
Syyt: Ympäristövahinkojen ja onnettomuuksien aiheuttamat riskit (esim. pohjavesialueen, maaperän tai vesistön pilaantuminen) voivat olla seurauksiltaan hyvin vakavia.			

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toimintamallit vahinkojen varalle luotava.		Vastuuhenkilöt: Ympäristönsuojelusihteri	
Arviointi: Syksyllä 2021 tapahtui yhdellä luvitetulla kiviaineksen ottoalueella/pilaantumattomien pintamaiden läjitysalueella mittava maanvyörymä. Selvittely työllisti paljon ympäristönsuojelua. Henkilövahinkoja ei sattunut, mutta aineelliset vahingot olivat suuria. Tapahtuneen jälkeen korjaustyöt tulevat jatkumaan pitkään.			
Tietohallintoriskit		Todennäköisyys 1	Vaikutus 3
Syyt: Tietojärjestelmiin ja tietoturvaan liittyvät riskit vaikuttavat olennaisesti alalla.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Toiminnan häiriöttömyyteen on varauduttu mahdollisimman hyvin rekisteri- ja paikkatietojärjestelmien osalta käyttämällä omaa palvelinympäristöä. Mittauslaitteissa käytetään sekä omaa tukiasemaa että laitetoimittajan tarjoamaan virtuaaliverkkoa, jolloin toimintavarmuus kasvaa.		Vastuuhenkilöt: Paikkatietopäällikkö	
Arviointi: Tietohallintoon kohdistuvat riskit eivät toteutuneet. Myös etätyöskentely sujui moitteettomasti.			
Taloudelliset			
Ostopalveluiden kustannusten ennakoimattoman suuri kasvu.		Todennäköisyys 2	Vaikutus 1
Syyt: Tietojärjestelmiin on panostettava joka vuosi enemmän. Joitain päivityksiä voi siirtää eteenpäin, mutta yleensä se ei ole kannattavaa.			
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet: Hintojen nousun arvion pyytäminen ICT-palveluja toimittavilta yrityksiltä ennen talousarvion valmistelua.		Vastuuhenkilöt: Paikkatietopäällikkö.	
Arviointi: Kesken vuotta alkaneet ICT-kehitysprojektit maksettiin asiantuntijapalveluiden kustannuksella.			

Riskin todennäköisyys:

- 1 = erittäin epätodennäköinen
- 2 = epätodennäköinen
- 3 = todennäköinen
- 4 = erittäin todennäköinen

Riskin vaikutus:

- 1 = vähäinen
- 2 = kohtalainen
- 3 = vakava
- 4 = erittäin vakava

Vastuualue **Kaavoitus**
Vastuhenkilö Kaavoituspäällikkö Jouni Kiimamaa

Toiminta-ajatus

Kaavoituksen tehtävänä hallintosäännön mukaisesti on maankäytön suunnittelun ja kaavoituksen valmistelutyöt tavoitteenaan kaupungin kehitystä tukeva, toimiva ja edullinen yhdyskuntarakenne sekä ajan tasalla oleva kaavoitustilanne (ajantasa-asetmakaava). Kaavoitusta ja maankäytön suunnittelua ohjaavat maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus. Lain yleisenä tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen siten, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Toiminta sisältää yleis- ja asemakaavojen sekä kaavamuuotosten laatimisen sekä näihin liittyvien maankäytön suunnitelmien, selvitysten ja sopimusten valmistelutyön. Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus hoidetaan pääosin omana työnä. Tarvittaessa käytetään myös ostopalveluja pääasiassa kaavaselvitysten tekemiseen. Vireillä olevia kaavahankkeita on vuosittain 4-6 kpl. Lisäksi toimintaan kuuluu alueiden käyttöön liittyvä neuvonta ja lausuntojen antaminen rakentamiseen liittyvissä lupa-asioissa.

Henkilöstön määrä on 2: Kaavoituspäällikkö ja suunnitteluavustaja.

Yleiskaavatöistä on käynnissä Vistan osayleiskaavan osittainen kumoaminen. Eri käsittelyvaiheissa olevia asemakaavoja ovat Koivulinnan asemakaava ja asemakaavan muutos, Pakurlantien asemakaava ja asemakaavan muutos sekä Teollisuustie 6 K25 asemakaavan muutos. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 16.6.2021 Urheilupuiston asemakaavan muutoksen ja Tiilpruukintien asemakaavan muutoksen. Kaavat tulivat voimaan 3.9.2021.

Kaavoitus valmistele maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti joka vuosi kaavoituskatsauksen. Siinä kerrotaan tarkemmin kunnassa ja maakunnan liitossa vireillä olevista ja suunnitteilla olevista kaava-asioista. Ympäristölautakunta hyväksyi 26.1.2021 kaavoituskatsauksen 2021.

Paimion kaupungissa maapoliitiikan toteutumista seuraa kaupunginhallituksen asettama maapoliittinen toimikunta, joka kokoontuu 3-4 kertaa vuodessa. Toimikunnassa ovat mukana eri valtuustoryhmien edustajat, kaupunginvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajat, kaupunginjohtaja, tekninen johtaja sekä paikkatietopäällikkö. Toimikunnan puheenjohtajana toimii kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja sihteerinä kaavoituspäällikkö. Toimikunnassa tarkastellaan säännöllisesti mm. kaupungin tonttivarantoa ja maaomaisuutta. Tarvittaessa varaudutaan maapoliittisen ohjelman mukaisesti kaavoitettavan maan hankintaan, jotta kaupungilla olisi mahdollisimman tasaisesti tarjolla luovutuskelpoisia asuin- ja yritystontteja. Maapoliittinen ohjelma on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 19.6.2019.

Riittävän ja oikea-aikaisen maanhankinnan varmistamiseksi sekä asemakaavoituksen ohjelmointia varten seurataan mm. seuraavia muuttujia:

- Kaupungin maanomistus Vistan osayleiskaavan asemakaavoittamattomilla keskustatoimintojen sekä asuin- ja työpaikkarakentamiseen varatuilla alueilla (ha).
- Kaupungin myyntivalmiit pientalorakentamiseen (AO/AP) tarkoitetut tontit (kpl).
- Kaupungin muut asuinrakentamiseen (AR/AK/AL) tarkoitetut tontit (kpl).
- Kaupungin myyntivalmiit yritysrakentamiseen (KTY/KLT/PL/Y) tarkoitetut tontit (kpl).
- Kaupungin kaavoitetut, asuinrakentamiseen tarkoitetut tontit (AO, AP, AR, AK, AL), joilla ei ole kunnallistekniikkaa (kpl).

- Kaupungin muut kaavoitetut, eri käyttötarkoituksin osoitetut tontit, joilla ei ole kunnallistekniikkaa (kpl).
- Lisäksi seurataan vastaavia em. tonttien lukumääriä myös yksityisten, yritysten ja yhteisöjen omistamilla alueilla.

Resurssimuutokset

Kaavoituksen resursseista on vuoden 2021 kuluessa eläköitynyt kaksi puoliaikaista (0,5) henkilöä. Uusi täysiaikainen suunnitteluavustaja aloitti 13.12.2021.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö				
Koulutuspäivät (pv/v)	6	6	6	6
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat				
Sisäiset kaavoituspalaverit (kpl/v)	7	5	8	4
Kaavoituskatsaus (laadittava), (laaditaan=1, ei laadita=0)	1	1	1	1
Kaupungin maanomistus Vistan osayleiskaavan asemakaavoittamattomilla alueilla				
Asumiseen tarkoitettua aluetta (AO, AP, AR, AK) (ha)	40	54	48	48
Työpaikka-aluetta (T, TP) (ha)	5	0	0	0
Monipuolinen tonttitarjonta kysyntää vastaavasti				
Kaupungin tonttivaranto (myyntivalmiit) (kpl/v)	27	47	20	34
Kaupungin tonttivaranto (kunn.tekn. puuttuu) (kpl/v)	64	9	70	9
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elinympäristö				
Kaavakkeiden/lomakkeiden ylläpito/kehittäminen (päivitys tehty 1=kyllä, 0=ei)	1	1	1	1
Hinnaston ajan tasalla pitäminen (päivitys tehty 1=kyllä, 0=ei)	1	1	1	1

Vastuualue **Paikkatieto**
Vastuuhenkilö Paikkatietopäällikkö Virpi Lindvall

Toiminta-ajatus

Paikkatietopalvelut tuottaa luotettavaa mittaus-, rekisteri- ja paikkatietoaineistoa päätöksenteon pohjaksi ja sisäisten ja ulkoisten asiakkaiden tarpeisiin.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Paikkatietopalvelut palvelee kaupunkilaisia ja kaupungin eri hallintokuntia rekisteri-, paikkatieto- ja mittausasioissa. Paikkatietopalvelujen keskeisiä tehtäviä ovat pohja- ja johtokartan ylläpito, suunnitelmiin ja kiinteistökauppoihin liittyvät arkistointityöt, kaupungin maaomistuksen lainhuudatus sekä paikkatiedollinen ylläpito, kiinteistöjen muodostamiseen liittyvät mittaukset, rakennuslupiin ja kunnallistekniikan rakentamiseen liittyvät tehtävät, taloushallinnon osatehtävät sekä rekisteri- ja karttapalveluiden ylläpitotehtävät.

Henkilöstön määrä on 2 henkilöä: paikkatietopäällikkö ja paikkatietokäsittelijä ja lisäksi määräaikainen projektityöntekijä.

Kiinteistöihin, paikkatietoaineistoihin ja eri rekistereihin liittyvän tiedon tuottamista ja hallintaa tehtiin yhteistyössä omien hallintokuntien, valtion viranomaisten ja muiden alueen kuntien kanssa. Uudet toimintatavat hallintokuntien yli tehtävässä työssä hakivat vielä muotoaan.

Uusia paikkatietoaineistoja (rakentamattomat tontit, ortokuva) luotiin ja vietiin intra- sekä internetkarttapalveluun hyödynnettäväksi. Alueellista yhteistyötä ei tehty mittauspuolella, eikä pohjakarttojakaan tarkastettu. Sauvon kanssa tehtiin sopimus paikkatietorajapintojen palvelinylläpidosta ja tarvittaessa aineistojen päivityksestä. Kansallinen yhteistyö jatkui rakennusrekisterin oikeellisuuden turvaamiseksi. Maastotietokannan päivitys ei edistynyt kansallinen kaavatietomalli -prosessiin osallistumisen vuoksi. Rakennusten kartoittamista rakennus- ja huoneistorekisterin täydentämistä varten jatkettiin ja poimintapyyntö Verottajalle toimitettiin 335 rakennuksesta.

Paimioon nimettiin yksi uusi tie, Lintukallio. Lukion maantiedon kurssin kanssa tehtiin yhteistyötä vieraslajien kartoituksen parissa.

Projektityöntekijä hoiti rakennusluvassa määrätyt rakennuspaikan merkinnät ja sijaintikatselmuksset. Myös kaupungin omana työnä tehdyt kunnallistekniikan rakentamisen mittaukset tehtiin omin voimin. Tonttien lohkomismaastotyöt tehtiin Hanhijoelle itse. Pohjakarttaa päivitettiin tulevilla kaava-alueilla. Yleisten alueiden lohkomisia valmistui kolmelle alueelle: Hellbergiin, Iso-livarintielle ja Kerkolaan.

Resurssimuutokset

Suunnitteluavustajan 0,5 henkilötyövuoden suuruinen työpanos siirtyi kokonaisuudessaan kaavoituksen osatehtäväalueelle.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö				
Koulutuspäivät (pv/v)	16	3	12	7
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	66	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat				
Lähikuntien mittaushenkilöiden väliset palaverit (kpl/v)	3	0	3	1
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu ajantasainen ja informatiivinen toimintaympäristö				
Ajantasainen pohjakartta, tarkastettu viim. 3 v. aikana (%)	50	60	80	70
Yleisten alueiden lohkominen (alue/v)	1	0	2	3
Rakennusrekisterin päivitys (kiinteistöä/v)			250	100

Vastuualue **Rakennusvalvonta**
Vastuuhenkilö Rakennustarkastaja Petri Vastamäki

Toiminta-ajatus

Rakennusvalvontapalveluiden toiminta-ajatuksena on kuntalaisten tarpeiden mukaisesti ja osoitetuilla voimavaroilla edistää kestävästä kehityksen periaatteiden mukaisen, viihtyisän, virikkeisen, turvallisen, laadukkaan ja taloudellisen asuin-, työ- ja vapaa-ajan ympäristön rakentamista. Tätä toteutetaan ohjaamalla rakentamista ja valvomalla rakennettua ympäristöä.

Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee Maankäyttö- ja rakennuslaki, asetukset ja kunnan rakennusjärjestys.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Rakennusvalvonta käsitteli 192 rakentamiseen liittyvää lupa-asiaa. Rakennuslupahakemuksia käsiteltiin 103 kpl, toimenpidelupahakemuksia 41 kpl ja ilmoituksen perusteella hankkeita on käsitelty 35 kpl. Lisäksi käsiteltiin rakennuslupien jatkoaikahakemuksia 11 kpl ja 2 kpl purkamiseen liittyvää lupahakemusta.

Uusien omakotitalojen lupia käsiteltiin 40 kpl ja paritalojen lupia 6 kpl. Rivitalohankkeiden lupia käsiteltiin 1 kpl.

Yhteensä rakennusluvilla on myönnetty lupa kerrosalaltaan 16880 m² ja tilavuudeltaan 75900 m³ rakentamiseen.

Valmistuneiden rakennusten kerrosala oli 14700 m² ja tilavuus 81700 m³. Valmistuneita omakotitaloja oli 30 kpl, paritaloja 1 kpl ja rivitaloja 4 kpl.

Rakentamiseen liittyviä katselmuksia rakennusvalvonta suoritti 324, josta aloituskokousten osuus on 41.

Suunnitelutarveratkaisuja käsiteltiin 6 kpl ja kunnan poikkeamispäätöksiä 5 kpl.

Rakennusvalvonta huolehtii, että rakennus tai rakennuskohde täyttää käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla rakenteiden lujuuden, paloturvallisuuden, hygienian, terveyden ja ympäristön, käyttöturvallisuuden, meluntorjunnan sekä energiatalouden perusvaatimukset.

Rakennusvalvonnan tehtäväkenttään kuuluu lupa- ja ilmoitusasioiden käsittely ja valmistelu sekä päätöksenteko, lupien valvonta katselmusten avulla, sekä valmiiden rakennusten ja niiden ympäristöjen jatkuva valvonta. Rakentajien ohjauksella ja neuvonnalla on merkittävä osuus rakennusvalvonnan työkentässä. Kaavoilla määrättyjen asioiden toteuttamisen valvonta. Jätevesiasetuksen mukaisten lupien päättäminen ja valvonta.

Palvelujen kysyntä on edelleen erittäin vilkasta ja yksityiskohtaisempaa. Maankäyttö- ja rakennuslaki painottaa entistä enemmän ympäristönsuojelullisia ja energiataloudellisia seikkoja. Viranomaisvalvonta painottuu hankkeen aloitus- ja valmistumisvaiheisiin, jolloin rakennuttajan vastuu on kasvanut.

Rakennusjärjestyksen ajan tasalla pitämisellä pyritään soveltamaan lainsäädännössä ja muissa määräyksissä tapahtuvat muutokset Paimion olosuhteilta vastaavaksi.

Henkilöstön määrä on 3, rakennustarkastaja, tarkastusinsinööri ja lupasihteeri.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö				
Koulutuspäivät (pv/v)	10	7	15	9
Kehityskeskustelut käydään (toteut. %)	100	100	100	100
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat				
Kuntien väliset palaverit (kpl/v)	4	0	4	0
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja turvallinen elämympäristö				
Rakennusluvan käsittelyaika (vko/lupa)	3	3	3	3
Rakennusvalvonnan taksat tarkistetaan säännöllisesti (tarkistettu), (tarkistetaan=1, tarkastamatta=0)	1	0	1	1
Vanhentuneet luvat, lopputarkastus pitämättä (kpl/v)	90	105	164	206

Vastuualue   **Ympäristönsuojelu**
Vastuuhenkilö   Sinikka Koponen-Laiho

Toiminta-ajatus

Ympäristönsuojelun tehtävänä on ylläpitää ja edistää kunnassa kestäväen kehityksen periaatteiden mukaista, luonnonympäristöltään monimuotoista, terveellistä, viihtyisää ja laadukasta elinympäristöä. Tätä toteutetaan harjoittamalla ennaltaehkäisevää ympäristönsuojelutyötä, edistämällä ilmastonmuutosta hillitseviä paikallistason toimenpiteitä, edistämällä luonnon monimuotoisuuden säilymistä, valvomalla luvanvaraisia toimintoja ja jakamalla tietoa asukkaille ja toiminnanharjoittajille.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäviä Paimiossa hoitaa ympäristölautakunta.

Toimintakuvaus ja ympäristöanalyysi

Ympäristönsuojelun tulosalueeseen kuuluu mm. ympäristönsuojelu- ja maa-aineslain mukaisten lupien ja ilmoitusten käsittely ja valvonta; jätehuollon valvontatehtävät (mm. roskaantumiseen liittyvät tarkastukset); vesihuoltolain mukaisten vapautushakemusten käsittely; hajajätevesiasetuksen mukaisten lupien valmistelu-, valvonta- ja neuvontatehtävät; maisematyölupien valmistelu; kestäväen kehityksen edistäminen kaupungin toimissa; ilmastonmuutoksen hillintä paikallistasolla; ympäristön tilan seuranta (mm. vesistöjen tilan seuranta tutkimuksin, kasvihuonekaasupäästöseuranta); vieraslajien torjunnan edistäminen; luonnon monimuotoisuuden säilymisen edistäminen, ns. nitraattiasetuksen valvonta (eläinsuojat ja lantalat); tiedotus ja neuvonta asukkaille.

Vuonna 2021 myönnettiin yksi ympäristölupa ja yksi koetoimintalupa. Lausuntoja ympäristötoimen asioista valmisteltiin viisi. Viranhaltijapäätöksiä tehtiin yhteensä 24 kpl.

Ympäristönsuojelumääräysten uudistustyö valmistui ja ne tulivat voimaan 4.6.2021.

Ympäristöministeriön Helmi-elinympäristöohjelman hankkeet 2020-2022, joihin saatiin hankeavustusta sekä Valonian kautta että suoraan ministeriöstä, käynnistyivät. Ohjelman tavoite on vahvistaa luonnon monimuotoisuutta. Valonian koordinoimassa usean kunnan yhteisessä Helmi-hankkeessa Paimiossa kohteet ovat Karhunojan ja Vähäjoen varsilla sijaitsevat alueet ja Juntolan luonnonsuojelualue. Vähäjoen ja Karhunojan alueille aloitettiin laatia hoito- ja maisemasuunnitelmaa, joka valmistuu vuoden 2022 puolella. Juntolan luonnonsuojelualueelle valmistui luontotyyppi- ja kasvillisuusselvitys ja hoitosuunnitelma vuonna 2021. Lisäksi valmistui raportti Juntolan liito-oravakartoitus ja harvinaisten sammalten inventointi. Käytännön maisemanhoitotyöt em. kohteissa tehdään vuoden 2022 aikana.

Paimion oma Helmi-hanke, Paimion Lintuparatiisi, sijoittuu entisen jäteveden puhdistamon alueelle. Alueella tehtiin viitasammakkoselvitys. Maastokäynnein lintuharrastajien ja Valonian kanssa selvitettiin alueen raivaustarvetta linnuston elinolojen kohentamiseksi. Alueen puusto ja pensaikko raivattiin suunnitelman mukaisesti loppuvuodesta 2021. Työ jakuu vuonna 2022 mm. sedimenttitutkimuksin ja avovesilaikkujen ruoppaamisella.

Hiilineuraalit kunnat -verkoston (Hinku) toimintaa ja Paimion oman ympäristöohjelman seurantaan varten perustetut erilliset työryhmät yhdistettiin tehtävien päällekkäisyyden vuoksi, ja uusi kestäväen kehityksen työryhmä aloitti toimintansa loppuvuodesta. Vuonna 2021 tehtiin mm. selvitys sähköautopilottikokeilun aloittamiseksi ja selvitys työsuohdesähköpyörän käyttöönottamiseksi kaupungin työntekijöille. Kumpikaan hanke ei edennyt työryhmästä jatkokäsittelyyn. Hinku-kuntien kriteereissä tapahtui vuonna 2021 muutos siten, että kuntien tulee liittyä kuntien energiatehokkuusopimukseen (KETS) vuoden 2022 loppuun mennessä. Työryhmä aloitti asian valmistelun, mutta päätöksen asiassa tekee kaupunki vuoden 2022 puolella.

Vesistötarkkailua jatkettiin edellisvuosien malliin Paimionjoessa, Vähäjoessa ja Paimionlahdella konsultin toimesta. Paimion kasvihuonekaasupäästöjen seuranta jatkettiin CO2-raportoinnin avulla. Yksittäisiä tutkimuksia teetettiin mm. Vähäjoen varren happamien sulfaattimaiden vaikutuksista hulevesien laatuun.

Vieraslajien (jättipalsami ja lupiini) torjuntaa jatkettiin mm. soolotalkoiden avulla ja kaupungin omana työnä. 5-vuotinen Vieraslaji LIFE-hanke, jota koordinoi Suomen Luonnonsuojeluliitto, jatkui edelleen Paimiossa kohteenaan jättiputkiesiintymät. Kesällä Paimiosta löytyi uusi vieraslaji, kiehkuravesirutto, jonka torjuntakeinoja alettiin selvittää. Konsultin toimesta yhteistyössä ELY-keskuksen kanssa alettiin valmistella vesi- ja ympäristölupahakemusta, koska vesistössä suoritettavat toimenpiteet edellyttävät em. lupia ennen töiden aloittamista.

Syksyllä tapahtui yhdellä luvitetulla kiviaineksen ottoalueella/pilaantumattomien pintamaiden läjitysalueella mittava maanvyörymä, joka työllisti paljon ja jonka selvittäminen ja käsittely jatkuu myös vuonna 2022.

Henkilöstön määrä on 2: ympäristönsuojelusihteeri ja toimistoinsinööri. Lisäksi ympäristöohjelmaan liittyviin töihin, vieraslajitorjuntaan ja Helmihankkeisiin oli palkattuna 50 % projektisuunnittelija 8 kk.

Resurssimuutokset

Edellisen toimistoinsinöörin eläköidyttyä uusi toimistoinsinööri siirtyi kokonaan ympäristönsuojelun tehtäviin 19.8.2021 alkaen.

Toiminnalliset tavoitteet

Suorite	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Ammattitaitoinen ja motivoitunut henkilöstö				
Koulutuspäivät (pv/v)	7	6	8	8
Hyvä tiedonkulku ja yhtenäiset toimintatavat alueellisesti				
Kuntien väliset palaverit ymp.suojelutehtävissä (kpl/v)	2	2	3	3
Tehokkaan, laadukkaan ja kustannustietoisen toiminnan kautta tuotettu viihtyisä ja terveellinen elinympäristö				
Lupien ja ilmoitusten laadukas ja joutuisa käsittely (käsittelyaika /lupa), (kk)	3	2,5	3	3
Paimion kaupungin ympäristöohjelman 2019-2022 päivittäminen ja seuranta	1	1	1	1
Osallistuminen Kunta-Helmi -hankkeisiin, kasvihuonekaasupäästöseurantaan (CO2-raportti), vieraslaji LIFE -hankkeeseen ja HINKU-hankkeeseen (osallistuminen), (osallistua=1, ei osallistu=0)	1	1	1	1

2.2. Yhteenveto käyttötalouden toteutumisesta
Vuoden 2021 käyttötalouden toteutuminen tehtävittäin mukaan lukien sisäiset erät

	Alk.per TA	TA-muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Tarkastusltk						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-20 910	0	-20 910	-22 684	-1 774	108,5 %
Toimintakate/ jäämä	-20 910	0	-20 910	-22 684	-1 774	108,5 %
Keskusvaaliitk						
Toimintatuotot	0	0	0	11 892	11 892	0,0 %
Toimintakulut	-22 320	0	-22 320	-27 434	-5 114	122,9 %
Toimintakate/ jäämä	-22 320	0	-22 320	-15 542	6 778	69,6 %
Kaupunginhallitus						
Toimintatuotot	2 380 720	-170 000	2 210 720	2 158 377	-52 343	97,6 %
Toimintakulut	-4 515 332	-509 000	-5 024 332	-4 990 679	33 654	99,3 %
Toimintakate/ jäämä	-2 134 612	-679 000	-2 813 612	-2 832 301	-18 689	100,7 %
Konsernijohto ja hallintopalv						
Toimintatuotot	1 820 800	-170 000	1 650 800	1 665 666	14 866	100,9 %
Toimintakulut	-3 464 300	-433 000	-3 897 300	-3 894 291	3 009	99,9 %
Toimintakate/ jäämä	-1 643 500	-603 000	-2 246 500	-2 228 625	17 875	99,2 %
Maaseutupalvelut						
Toimintatuotot	215 000	0	215 000	184 984	-30 016	86,0 %
Toimintakulut	-248 937	0	-248 937	-220 377	28 561	88,5 %
Toimintakate/ jäämä	-33 937	0	-33 937	-35 393	-1 455	104,3 %
Työllisyyden hoito						
Toimintatuotot	344 920	0	344 920	307 727	-37 193	89,2 %
Toimintakulut	-802 094	-76 000	-878 094	-876 011	2 084	99,8 %
Toimintakate/ jäämä	-457 174	-76 000	-533 174	-568 283	-35 109	106,6 %
Sosiaali- ja terveystk						
Toimintatuotot	1 884 437	1 745 300	3 629 737	3 703 846	74 109	102,0 %
Toimintakulut	-37 130 852	-1 908 250	-39 039 102	-37 955 291	1 083 811	97,2 %
Toimintakate/ jäämä	-35 246 415	-162 950	-35 409 365	-34 251 446	1 157 919	96,7 %
Hallinto						
Toimintatuotot	285 937	11 700	297 637	297 665	28	100,0 %
Toimintakulut	-312 477	-56 550	-369 027	-353 342	15 686	95,7 %
Toimintakate/ jäämä	-26 540	-44 850	-71 390	-55 676	15 714	78,0 %
Sosiaalityö						
Toimintatuotot	177 500	304 000	481 500	555 934	74 434	115,5 %
Toimintakulut	-7 739 877	-648 000	-8 387 877	-8 385 020	2 857	100,0 %
Toimintakate/ jäämä	-7 562 377	-344 000	-7 906 377	-7 829 086	77 291	99,0 %
Vanh.palvelut ja kotihoito						
Toimintatuotot	1 421 000	0	1 421 000	1 420 834	-166	100,0 %
Toimintakulut	-8 030 410	0	-8 030 410	-7 608 199	422 212	94,7 %
Toimintakate/ jäämä	-6 609 410	0	-6 609 410	-6 187 365	422 045	93,6 %
Terveysthuolto						
Toimintatuotot	0	1 429 600	1 429 600	1 429 413	-187	100,0 %
Toimintakulut	-21 048 087	-1 203 700	-22 251 787	-21 608 731	643 056	97,1 %
Toimintakate/ jäämä	-21 048 087	225 900	-20 822 187	-20 179 318	642 869	96,9 %

	Alk.per talousarvio	TA-muutos	Ta muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Koulutusltk						
Toimintatuotot	1 891 644	25 000	1 916 644	1 972 078	55 434	102,9 %
Toimintakulut	-22 600 017	-239 991	-22 840 008	-22 652 941	187 068	99,2 %
Toimintakate/ jäämä	-20 708 373	-214 991	-20 923 364	-20 680 863	242 501	98,8 %
Hallinto ja oppilashuolto						
Toimintatuotot	63 083	25 000	88 083	89 353	1 270	101,4 %
Toimintakulut	-752 076	-36 991	-789 067	-768 272	20 796	97,4 %
Toimintakate/ jäämä	-688 993	-11 991	-700 984	-678 919	22 066	96,9 %
Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot	889 200	0	889 200	876 853	-12 347	98,6 %
Toimintakulut	-8 705 290	-113 000	-8 818 290	-8 682 273	136 016	98,5 %
Toimintakate/ jäämä	-7 816 090	-113 000	-7 929 090	-7 805 420	123 670	98,4 %
Perusopetus						
Toimintatuotot	810 407	0	810 407	935 398	124 991	115,4 %
Toimintakulut	-11 175 555	-90 000	-11 265 555	-11 344 035	-78 480	100,7 %
Toimintakate/ jäämä	-10 365 148	-90 000	-10 455 148	-10 408 638	46 511	99,6 %
Toisen asteen koulutus						
Toimintatuotot	128 954	0	128 954	70 474	-58 481	54,7 %
Toimintakulut	-1 967 096	0	-1 967 096	-1 858 360	108 736	94,5 %
Toimintakate/ jäämä	-1 838 142	0	-1 838 142	-1 787 887	50 255	97,3 %
Sivistys- ja vapaa-aikaltk						
Toimintatuotot	559 133	0	559 133	461 356	-97 777	82,5 %
Toimintakulut	-3 002 754	0	-3 002 754	-2 878 541	124 212	95,9 %
Toimintakate/ jäämä	-2 443 621	0	-2 443 621	-2 417 185	26 436	98,9 %
Kirjasto- ja kulttuuripalvelut						
Toimintatuotot	46 093	0	46 093	18 803	-27 290	40,8 %
Toimintakulut	-691 034	0	-691 034	-651 965	39 068	94,3 %
Toimintakate/ jäämä	-644 941	0	-644 941	-633 162	11 778	98,2 %
Paimion opisto						
Toimintatuotot	234 650	0	234 650	209 955	-24 695	89,5 %
Toimintakulut	-873 735	0	-873 735	-796 766	76 968	91,2 %
Toimintakate/ jäämä	-639 085	0	-639 085	-586 811	52 273	91,8 %
Nuoriso- ja liikuntapalvelut						
Toimintatuotot	278 390	0	278 390	232 598	-45 792	83,6 %
Toimintakulut	-1 437 986	0	-1 437 986	-1 429 810	8 176	99,4 %
Toimintakate/ jäämä	-1 159 596	0	-1 159 596	-1 197 211	-37 616	103,2 %

	Alk.per talousarvio	TA- muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Tekninen lautakunta						
Toimintatuotot	4 957 124	0	4 957 124	4 988 335	31 211	100,6 %
Toimintakulut	-5 384 604	0	-5 384 604	-5 211 681	172 923	96,8 %
Toimintakate/ jäämä	-427 480	0	-427 480	-223 346	204 134	52,2 %
Tekninen hallinto						
Toimintatuotot	103 990	0	103 990	108 049	4 059	103,9 %
Toimintakulut	-387 246	0	-387 246	-390 046	-2 800	100,7 %
Toimintakate/ jäämä	-283 256	0	-283 256	-281 997	1 259	99,6 %
Infrapalvelut						
Toimintatuotot	98 136	0	98 136	138 324	40 188	141,0 %
Toimintakulut	-1 335 969	0	-1 335 969	-1 353 208	-17 239	101,3 %
Toimintakate/ jäämä	-1 237 833	0	-1 237 833	-1 214 884	22 949	98,1 %
Kiinteistöpalvelut						
Toimintatuotot	4 754 998	0	4 754 998	4 741 962	-13 036	99,7 %
Toimintakulut	-3 661 389	0	-3 661 389	-3 468 427	192 962	94,7 %
Toimintakate/ jäämä	1 093 609	0	1 093 609	1 273 536	179 926	116,5 %
Ympäristöltk						
Toimintatuotot	207 830	0	207 830	246 912	39 082	118,8 %
Toimintakulut	-835 586	0	-835 586	-758 849	76 737	90,8 %
Toimintakate/ jäämä	-627 756	0	-627 756	-511 937	115 819	81,6 %
Aluepelastuslaitos						
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0,0 %
Toimintakulut	-804 181	0	-804 181	-810 087	-5 906	100,7 %
Toimintakate/ jäämä	-804 181	0	-804 181	-810 087	-5 906	100,7 %

	Alk.per talousarvio	TA-muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Toimintatuotot	11 880 888	1 600 300	13 481 188	13 551 025	69 837	100,5 %
Toimintakulut	-74 316 557	-2 690 241	-77 006 798	-75 331 717	1 675 081	97,8 %
Toimintakate/ jäämä	-62 435 669	-1 089 941	-63 525 610	-61 780 692	1 744 917	97,3 %

2.3. Tuloslaskelmaosan toteutuminen

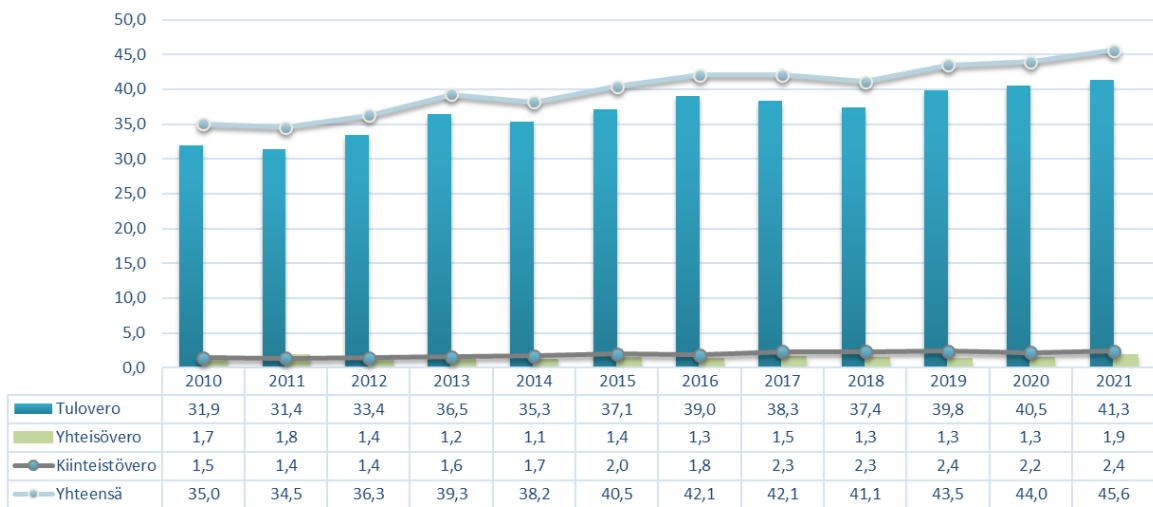
	Alk.per talousarvio	TA-muutos	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %	Toteuma 2020	Tot 2021/ Tot 2020 muutos%
Toimintatuotot	11 880 888	1 600 300	13 481 188	13 551 025	69 837	100,5 %	11 758 029	15,2 %
Myyntituotot	3 361 888	205 861	3 567 749	3 489 769	-77 980	97,8 %	3 594 349	-2,9 %
Maksutuotot	2 287 930	0	2 287 930	2 347 291	59 361	102,6 %	2 138 369	9,8 %
Tuet ja avustukset	961 922	1 444 439	2 406 361	2 446 576	40 215	101,7 %	653 322	274,5 %
Muut tuotot	5 269 148	-50 000	5 219 148	5 267 389	48 241	100,9 %	5 371 989	-1,9 %
Toimintakulut	-74 316 557	-2 690 241	-77 006 798	-75 331 717	1 675 081	97,8 %	-71 362 469	5,6 %
Henkilöstökulut	-23 173 799	-356 491	-23 530 290	-23 071 699	458 590	98,1 %	-21 854 237	5,6 %
Palvelujen ostot	-40 209 458	-2 173 750	-42 383 208	-43 445 855	-1 062 647	102,5 %	-38 808 345	11,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 366 552	-51 000	-2 417 552	-2 522 756	-105 204	104,4 %	-2 334 637	8,1 %
Avustukset	-3 992 687	-76 000	-4 068 687	-1 645 579	2 423 108	40,4 %	-3 703 185	-55,6 %
Muut toimintakulut	-4 574 061	-33 000	-4 607 061	-4 645 828	-38 767	100,8 %	-4 662 065	-0,3 %
Toimintakate/jäämä	-62 435 669	-1 089 941	-63 525 610	-61 780 692	1 744 917	97,3 %	-59 604 440	3,7 %
Verotulot	44 500 000	1 100 000	45 600 000	45 602 533	2 533	100,0 %	44 007 326	3,6 %
Muut valtionosuudet	18 091 618	417 382	18 509 000	18 540 956	31 956	100,2 %	19 093 848	-2,9 %
Rahoitustuotot ja -kulut	710 000	85 000	795 000	803 468	8 468	101,1 %	782 705	2,7 %
Korkotuotot	450 000	0	450 000	459 683	9 683	102,2 %	463 551	-0,8 %
Muut rahoitustuotot	490 000	0	490 000	491 392	1 392	100,3 %	567 955	-13,5 %
Korkokulut	-220 000	85 000	-135 000	-142 591	-7 591	105,6 %	-234 558	-39,2 %
Muut rahoituskulut	-10 000	0	-10 000	-5 015	4 985	50,2 %	-14 243	-64,8 %
Vuosikate	865 949	512 441	1 378 390	3 166 265	1 787 874	229,7 %	4 279 439	-26,0 %
Poistot ja arvonalennukset	-2 404 227	-85 000	-2 489 227	-2 494 940	-5 713	100,2 %	-2 573 396	-3,0 %
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden tulos	-1 538 278	427 441	-1 110 837	671 325	1 782 161	-60,4 %	1 706 043	-60,7 %
Poistoeron lisäys	84 000	0	84 000	84 061	61	100,1 %	84 061	0,0 %
Varausten lisäys	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Rahastojen lisäys/vähennys	0	0	0	0	0	0,0 %	0	0,0 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 454 278	427 441	-1 026 837	755 385	1 782 222	-73,6 %	1 790 103	-57,8 %

Verotulojen erittely vuonna 2021

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Verotulot	44 500 000,00	1 100 000,00	45 600 000,00	45 602 533,09	2 533,09	100,0 %
Kunnallisvero	40 450 000,00	896 000,00	41 346 000,00	41 347 712,11	1 712,11	100,0 %
Kiinteistövero	2 450 000,00	-48 000,00	2 402 000,00	2 402 322,78	322,78	100,0 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 600 000,00	252 000,00	1 852 000,00	1 852 498,20	498,20	100,0 %

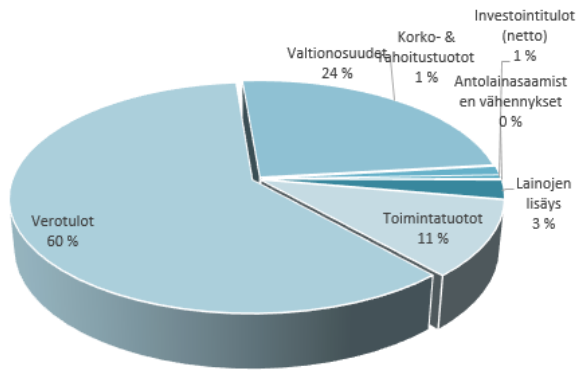
Valtionosuudet vuonna 2021

	Alkuperäinen talousarvio	TA-muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Tot %
Muut valtionosuudet	18 091 618,00	417 382,00	18 509 000,00	18 540 956,00	31 956,00	100,2 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	13 916 572,00	60 188,00	13 976 760,00	13 981 108,00	4 348,00	100,0 %
Veromenetysten kompensatio	4 305 088,00	56 361,00	4 361 449,00	4 361 448,00	-1,00	100,0 %
Opetus ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-130 042,00	300 833,00	170 791,00	198 400,00	27 609,00	116,2 %
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,0 %

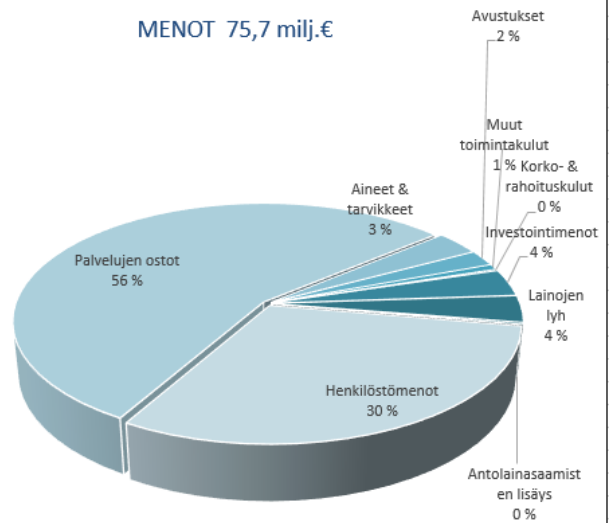
Verotulot lajeittain 2010 - 2021, milj €

Kaupungin kokonaistulot ja -menot 2021

TULOT 75,7 milj.€

MENOT 75,7 milj.€

2.4. Investointien toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
32 KAUPUNGINHALLITUS						
9120 KIINTEÄ OMAISUUS						
UUSINVESTOINNIT						
Menot	20 000	377 934	397 934	382 674,84	15 259	96,2 %
Tulot	120 000	0	120 000	138 965,94	-18 966	115,8 %
Nettomeno	-100 000	377 934	277 934	243 708,90	34 225	87,7 %
9140 IRTAIN OMAISUUS						
Menot	80 000	0	80 000	98 729,20	-18 729	123,4 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	80 000	0	80 000	98 729,20	-18 729	123,4 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	40 000	0	40 000	87 292,16	-47 292	218,2 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	40 000	0	40 000	87 292,16	-47 292	218,2 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	40 000	0	40 000	11 437,04	28 563	28,6 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	40 000	0	40 000	11 437,04	28 563	28,6 %
9170 ARVOPAPERIT						
Menot	0	20 000	20 000	21 864,44	-1 864	109,3 %
Tulot	0	0	0	12 700,00	-12 700	
Nettomeno	0	20 000	20 000	9 164,44	10 836	45,8 %
32 KAUPUNGINHALLITUS YHTEENSÄ						
Menot	100 000	397 934	497 934	503 268,48	-5 334	101,1 %
Tulot	120 000	0	120 000	151 665,94	-31 666	126,4 %
Nettomeno	-20 000	397 934	377 934	351 602,54	26 331	93,0 %
34 SOSIAALILAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	0	0	0	0,00	0	0,0 %

	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
35 KOULUTUSLAUTAKUNTA						
9330 IRTAIN OMAISUUS, varhaiskasvatus						
Menot	15 000	0	15 000	12 905,79	2 094	86,0 %
Tulot	0	0	0	0	0	0,0 %
Nettomeno	15 000	0	15 000	12 905,79	2 094	86,0 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	15 000	0	15 000	12 905,79	2 094	86,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	15 000	0	15 000	12 905,79	2 094	86,0 %
9330 IRTAIN OMAISUUS, peruskoulut						
Menot	25 000	12 000	37 000	48 053,77	-11 054	129,9 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	25 000	12 000	37 000	48 053,77	-11 054	129,9 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	25 000	12 000	37 000	48 053,77	-11 054	129,9 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	25 000	12 000	37 000	48 053,77	-11 054	129,9 %
9330 IRTAIN OMAISUUS, lukio						
Menot	25 000	0	25 000	23 152,97	1 847	92,6 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	25 000	0	25 000	23 152,97	1 847	92,6 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	25 000	0	25 000	23 152,97	1 847	92,6 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	25 000	0	25 000	23 152,97	1 847	92,6 %
35 KOULUTUSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Menot	65 000	12 000	77 000	84 112,53	-7 113	109,2 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	65 000	12 000	77 000	84 112,53	-7 113	109,2 %
36 SIVISTYS- JA VAPAA-AIKALAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Menot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	0	0	0	0,00	0	0,0 %

	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
38 TEKNINEN LAUTAKUNTA						
9410 TALONRAKENNUS						
Menot	920 000	0	920 000	793 799,28	126 201	86,3 %
Tulot	0	0	0	27 020,00	-27 020	0,0 %
Nettomeno	920 000	0	920 000	766 779,28	153 221	83,3 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	120 000	0	120 000	49 677,56	70 322	41,4 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	120 000	0	120 000	49 677,56	70 322	41,4 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	800 000	0	800 000	744 121,72	55 878	93,0 %
Tulot	0	0	0	27 020,00	-27 020	
Nettomeno	800 000	0	800 000	717 101,72	82 898	89,6 %
Muu talonrakennus						
Menot	400 000	0	400 000	304 215,76	95 784	76,1 %
Tulot	0	0	0	27 020,00	-27 020	0,0 %
Nettomeno	400 000	0	400 000	277 195,76	122 804	69,3 %
128 Vistan koulun peruskorjaus						
Menot	400 000	0	400 000	439 905,96	-39 906	110,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	400 000	0	400 000	439 905,96	-39 906	110,0 %
9429 JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS						
Menot	1 140 000	0	1 140 000	1 213 898,10	-73 898	106,5 %
Tulot	70 000	0	70 000	57 600,00	12 400	82,3 %
Nettomeno	1 070 000	0	1 070 000	1 156 298,10	-86 298	108,1 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	800 000	0	800 000	853 586,22	-53 586	106,7 %
Tulot	70 000	0	70 000	57 600,00	12 400	82,3 %
Nettomeno	730 000	0	730 000	795 986,22	-65 986	109,0 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	340 000	0	340 000	360 311,88	-20 312	106,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	340 000	0	340 000	360 311,88	-20 312	106,0 %
9460 IRTAIN OMAISUUS						
Menot	15 000	175 000	190 000	188 107,07	1 893	99,0 %
Tulot	0	0	0	154 694,62	-154 695	0,0 %
Nettomeno	15 000	175 000	190 000	33 412,45	156 588	17,6 %
UUSINVESTOINNIT						
Menot	15 000	0	15 000	15 000,00	0	100,0 %
Tulot	0	0	0	154 694,62	-154 695	0,0 %
Nettomeno	15 000	0	15 000	-139 694,62	154 695	-931,3 %
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	0	175 000	175 000	173 107,07	1 893	98,9 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	0	175 000	175 000	173 107,07	1 893	98,9 %
38 TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
Menot	2 075 000	175 000	2 250 000	2 195 804,45	54 196	97,6 %
Tulot	70 000	0	70 000	239 314,62	-169 315	341,9 %
Nettomeno	2 005 000	175 000	2 180 000	1 956 489,83	223 510	89,7 %

40 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA YHTEENSÄ						
KORVAUSINVESTOINNIT						
Menot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Tulot	0	0	0	0,00	0	0,0 %
Nettomeno	0	0	0	0,00	0	0,0 %
INVESTOINTIOSA YHTEENSÄ						
Menot	2 240 000	584 934	2 824 934	2 783 185,46	41 749	98,5 %
Tulot	190 000	0	190 000	390 980,56	-200 981	205,8 %
Nettomeno	2 050 000	584 934	2 634 934	2 392 204,90	242 729	90,8 %

2.5. Rahoitusosan toteutuminen

	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnanrahavirta						
Vuosikate	865 949	512 441	1 378 390	3 166 264,59	-1 787 875	229,70%
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00	0	0%
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	-143 990	143 990	0%
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 240 000	-584 934	-2 824 934	-2 783 185,46	-41 749	98,50%
Rahoitusosuudet investointimenoihin	70 000	0	70 000	84 620,00	-14 620	120,90%
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	420 000	0	420 000	450 350,56	-30 351	107,20%
Toiminta ja investoinnit netto	-884 051	-72 493	-956 544	774 059,69	-1 730 604	-80,90%
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainauksen lisäykset muille	0	0	0	-180 000	180 000	0%
Antolainauksen vähennykset muilta	0	0	0	129 166,67	-129 167	0%
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 700 000	0	3 700 000	0,00	3 700 000	0%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 750 000	0	-2 750 000	-2 750 000,00	0	100%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	2 000 000,00	-2 000 000	0%
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0	0%
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	-3 689,13	3 689	0%
Saamisten muutos	0	0	0	-397 995,99	397 996	0%
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	315 574,20	-315 574	0%
Rahoitustoiminnan kassavirta	950 000	0	950 000	-886 944,25	1 836 944	-93,40%
Kassavarojen muutos	65 949	-72 493	-6 544	-112 884,56	106 341	1725%

2.6. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta
Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

	Alkuperäinen talousarvio	TA muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteutunut	Poikkeama	Tot %
Käyttötalousosa						
Tuloarviot	11 880 888	1 600 300	11 497 947	13 551 024,64	2 053 078	117,9
Määrärahat	74 316 557	2 690 241	72 256 154	75 331 717,11	3 075 563	104,3
Toimintakate	-62 435 669	-1 089 941	-60 758 208	-61 780 692,47	-1 022 485	101,7
Tuloslaskelmaosa						
Verotulot	44 500 000	1 100 000	44 010 000	45 602 533,09	2 674	103,6
Valtionosuudet	18 091 618	417 382	19 073 773	18 540 956,00	-20 075	97,2
Korkotulot	450 000	0	460 000	459 682,76	-3 551	99,9
Muut rahoitustulot	490 000	0	480 000	491 391,57	-87 955	102,4
Korkomenot	220 000	85 000	300 000	142 591,25	65 442	47,5
Muut rahoitusmenot	10 000	0	10 000	5 015,11	-4 243	50,2
Satunnaiset erät	0	0	0	0,00	0	0
Yhteensä	63 301 618	1 432 382	63 713 773	64 946 957,06	-170 106	101,9
Investointiosa						
Tuloarviot	190 000	0	190 000	390 980,56	200 981	205,8
Määrärahat	2 240 000	584 934	2 824 934	2 783 185,46	-41 749	98,5
Nettomeno	-2 050 000	-584 934	-2 634 934	-2 392 204,90	242 729	90,8
Rahoitusosa						
Antolainauksen muutokset	0	0	0	-50 833,33	50 833	0
Lisäykset	0	0	0	-180 000,00	180 000	0
Vähennykset	0	0	0	129 166,67	-129 167	0
Lainakannan muutokset	950 000	0	950 000	-750 000,00	1 700 000	-78,9
Pitkäaikaisten lisäys	3 700 000	0	3 700 000	0,00	3 700 000	0
Pitkäaikaisten vähennys	2 750 000	0	2 750 000	-2 750 000,00	0	-100
Lyhytaikaisten muutos	0	0	0	2 000 000,00	-2 000 000	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0,00	0	0
Vaikutus maksuvalmiuteen	950 000	0	950 000	-800 833,33	1 750 833	-84,3
Yhteensä						
Tuloarviot	79 302 506	3 117 682	79 411 720	79 165 735,29	-245 984	99,7
Määrärahat (menot)	79 536 557	3 360 175	78 141 088	77 332 508,93	-808 579	99
Netto	234 051	242 493	-1 270 632	-1 833 226,36	-562 595	144,3

3. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.1. Tuloslaskelma

Ulkoiset tuotot ja kulut, yhteensä

Ulkoiset tuotot ja kulut, kaupunki	2021	2020
Toimintatuotot	8 069 629,89	6 199 726,28
Myyntituotot	2 098 371,59	2 260 538,06
Maksutuotot	2 343 190,79	2 135 508,78
Tuet ja avustukset	2 446 576,06	653 321,90
Muut tuotot	1 181 491,45	1 150 357,54
Toimintakulut	-69 850 322,36	-65 804 256,90
Henkilöstökulut	-23 071 699,43	-21 854 237,21
Palkat ja palkkiot	-18 448 480,37	-17 230 543,42
Eläkekulut	-4 347 873,10	-3 720 457,76
Muut henkilösivukulut	-275 345,96	-903 236,03
Palvelujen ostot	-42 061 592,66	-37 479 683,82
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 522 496,79	-2 334 318,16
Avustukset	-1 645 579,32	-3 708 272,67
Muut toimintakulut	-548 954,16	-427 745,04
Toimintakate/ jäämä	-61 780 692,47	-59 604 530,62
Verotulot	45 602 533,09	44 007 325,91
Muut valtionosuudet	18 540 956,00	19 093 848,00
Rahoitustuotot ja -kulut	803 467,97	782 795,72
Korkotuotot	459 682,76	463 551,28
Muut rahoitustuotot	491 391,57	568 045,20
Korkokulut	-142 591,25	-234 558,04
Muut rahoituskulut	-5 015,11	-14 242,72
Vuosikate	3 166 264,59	4 279 439,01
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 494 940,06	-2 521 972,52
Arvonalentumiset	0,00	-51 423,86
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00
Satunnaiset kulut	0,00	0,00
Tilikauden tulos	671 324,53	1 706 042,63
Poistoeron lisäys	84 060,79	84 060,79
Varausten lisäys	0,00	0,00
Rahastojen lisäys/vähennys	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	755 385,32	1 790 103,42

3.2. Rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 166 264,59	4 279 439,01
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	-143 990,00	-210 384,73
Toiminnan rahavirta	3 022 274,59	4 069 054,28
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 783 185,46	-2 015 383,55
Rahoitusosuudet investointimenoihin	84 620,00	108 070,70
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	450 350,56	310 734,62
Investointien rahavirta	-2 248 214,90	-1 596 578,23
Toiminnan ja investointien rahavirta	774 059,69	2 472 476,05
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-180 000,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	129 166,67	150 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0,00	10 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 750 000,00	-3 146 427,80
Lyhytaikaisten lainojen muutos	2 000 000,00	-13 000 000,00
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-3 689,13	24 851,54
Saamisten muutos	-397 995,99	-572 409,72
Korottomien velkojen muutos	315 574,20	766 293,14
Rahoituksen rahavirta	-886 944,25	-5 777 692,84
Rahavarojen muutos	-112 884,56	-3 305 216,79
Rahavarojen muutos	-112 884,56	-3 305 216,79
Rahavarat 31.12.	2 340 720,77	2 453 605,33
Rahavarat 1.1.	2 453 605,33	5 758 822,12

3.3. Tase

VASTAAVAA	2021	2020
A PYSYVÄT VASTAAVAT		
I Aineettomat hyödykkeet		
1 Aineettomat oikeudet	45 653,00	120 997,93
2 Muut pitkävaikutteiset menot	225 562,59	98 089,86
	271 215,59	219 087,79
II Aineelliset hyödykkeet		
1 Maa- ja vesialueet	8 186 215,54	7 942 506,64
2 Rakennukset	27 741 114,36	28 963 034,71
3 Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 631 739,28	7 521 407,06
4 Koneet ja kalusto	694 878,75	628 687,10
5 Muut aineelliset hyödykkeet	299 444,18	299 444,18
6 Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	659 687,34	22 027,16
	45 213 079,45	45 377 106,85
III Sijoitukset		
1 Osakkeet ja osuudet	23 883 594,77	23 874 430,33
3 Muut lainasaamiset	17 338 802,99	17 338 802,99
4 Muut saamiset	100 982,71	100 982,71
	41 323 380,47	41 314 216,03
A PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	86 807 675,51	86 910 410,67
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
1 Valtion toimeksiannot	18 779,54	23 659,78
2 Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	205 901,28	206 255,08
	224 680,82	229 914,86
C VAIHTUVAT VASTAAVAT		
II Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
2 Lainasaamiset	421 033,00	370 199,66
Lyhytaikaiset saamiset		
1 Myyntisaamiset	1 356 178,66	1 191 905,07
2 Lainasaamiset	1 754,04	2 678,65
3 Muut saamiset	553 756,51	426 048,04
4 Siirtosaamiset	1 439 618,93	1 332 680,40
	3 772 341,14	3 323 511,82
IV Rahat ja pankkisaamiset	2 340 720,77	2 453 605,33
C VAIHTUVAT VASTAAVAT, YHTEENSÄ	6 113 061,91	5 777 117,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ	93 145 418,24	92 917 442,68

VASTATTAVAA	2021	2020
A OMA PÄÄOMA		
I Peruspääoma	16 891 798,18	16 891 798,18
V Edellisten tilikausien yli/alijäämä	11 877 490,87	10 087 387,45
VI Tilikauden ylijäämä	755 385,32	1 790 103,42
A OMA PÄÄOMA, YHTEENSÄ	29 524 674,37	28 769 289,05
B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
1 Poistoero	1 010 914,54	1 094 975,33
	1 010 914,54	1 094 975,33
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
1 Valtion toimeksiannot	18 779,54	23 659,78
2 Lahjoitusrahastojen pääomat	568 177,09	570 668,74
3 Muut toimeksiantojen pääomat	70 622,86	72 174,14
	657 579,49	666 502,66
E VIERAS PÄÄOMA		
I Pitkäaikainen		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	24 375 000,00	30 975 000,00
	24 375 000,00	30 975 000,00
II Lyhytaikainen		
2 Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	29 600 000,00	23 750 000,00
5 Saadut ennakot	443 092,88	427 578,97
6 Ostovelat	3 778 213,91	3 538 915,78
7 Muut velat	616 597,01	575 064,06
8 Siirtovelat	3 139 346,04	3 120 116,83
	37 577 249,84	31 411 675,64
E VIERAS PÄÄOMA, YHTEENSÄ	61 952 249,84	62 386 675,64
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	93 145 418,24	92 917 442,68

3.4. Konsernilaskelmat
Konsernitase

VASTAAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	133 907	126 589
Muut pitkävaikutteiset menot	885 431	156 911
	1 019 339	283 500
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	10 947 180	10 479 444
Rakennukset	76 266 388	78 467 173
Kiinteät rakenteet ja laitteet	-7 978 110	-8 870 078
Koneet ja kalusto	2 989 453	2 819 808
Muut aineelliset hyödykkeet	506 630	450 976
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 164 584	640 342
	83 896 125	83 987 664
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöt	271 651	699 603
Osakkeet ja osuudet	4 258 638	5 045 375
Muut lainasaamiset	0	20 000
Muut saamiset	69 567	140 550
	4 599 856	5 905 528
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	89 515 319	90 176 692
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	140 296	119 083
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	208 152	208 682
Muut toimeksiantojen varat	184 077	171 429
	532 525	499 193
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	674 923	736 730
Valmiit tuotteet/tavarat	17 555	30 949
	692 478	767 679
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	107 859	0
Muut saamiset	3 206	588 044
Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	2 664 373	2 833 213
Lainasaamiset	0	7 039
Muut saamiset	1 194 423	1 028 511
Siirtosaamiset	2 594 405	1 354 261
	6 564 266	5 811 067
Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet	12 437	12 437
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	2 385 103	1 940 590
Muut arvopaperit	196 947	53 915
	2 594 487	2 006 942
Rahat ja pankkisaamiset	9 977 365	8 782 102
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	19 828 596	17 367 790
VASTAAVAA YHTEENSÄ	109 876 440	108 043 675

VASTATTAVAA	2021	2020
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	16 891 720	16 896 798
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat	1 145 909	1 145 909
Arvonkorotusrahasto	1 255 328	1 255 328
Muut omat rahastot	705 945	262 928
Edell tilikausien yli-/alijäämä	511 247	-1 178 975
Tilikauden yli-/alijäämä	1 167 168	1 404 984
	21 677 317	19 786 973
VÄHEMMISTÖOSUUDET	281 998	15 624
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	2 474	2 528
Muut pakolliset varaukset	800 367	760 802
	802 841	763 330
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	148 577	127 204
Lahjoitusrahastojen pääomat	599 516	601 507
Muut toimeksiantojen pääomat	233 865	199 302
	981 958	928 013
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	31 493 710	38 922 095
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	8 330 540	7 864 003
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	31 652 017	25 796 945
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	14 656 060	13 966 692
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	86 132 327	86 549 735
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	109 876 440	108 043 675

Konsernin tuloslaskelma

	2021	2020
Toimintatuotot	37 607 393	34 261 584
Toimintakulut	-101 041 491	-95 943 927
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	29 746	-42 910
Toimintakate	-63 404 352	-61 725 254
Verotulot	45 602 533	43 980 787
Valtionosuudet	24 746 933	24 999 365
Rahoitustuotot ja -kulut:		
Korkotuotot	19 227	21 647
Muut rahoitustuotot	70 968	93 035
Korkokulut	-250 902	-358 343
Muut rahoituskulut	-24 777	-51 520
Vuosikate	6 759 629	6 959 716
Poistot ja arvonalentumiset:		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 642 907	-5 600 802
Arvonalentumiset	-22 811	-51 424
Satunnaiset erät		1 574
Tilikauden tulos	1 093 910	1 309 064
Tilinpäätössiirrot	-3	-6 852
Tilikauden verot	-112 312	-97 624
Laskennalliset verot	160 690	200 396
Vähemmistöosuudet	24 882	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	1 167 168	1 404 984

Konsernin rahoituslaskelma

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	6 759 629	6 959 716
Satunnaiset erät	0	1 574
Tilikauden verot	-112 312	-97 624
Tulorahoituksen korjauserä	-170 679	-265 928
Toiminnan rahavirta yhteensä	6 476 639	6 597 738
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-4 227 480	-4 576 913
Rahoitusosuudet investointi menoihin	130 903	160 528
Pysyvien vastaavien luovutustulot	469 786	422 704
Investointien rahavirta yhteensä	-3 626 790	-3 993 681
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 849 848	2 604 057
Rahoituksen rahavirta		
Antolainojen muutokset		
Antolainojen lisäykset	-50 833	-7 039
Antolainojen vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	450 266	10 031 594
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 441 829	-4 373 012
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 906 924	-12 371 103
Oman pääoman muutokset (korjaukset)	0	4 991
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen po. ja varojen muutokset	20 613	10 395
Vaihtomaisuuden muutos	75 202	-303 811
Saamisten muutos	914 542	490 523
Korottomien velkojen muutos	35 328	1 115 330
Rahoituksen rahavirta yhteensä	-1 089 787	-5 402 132
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 760 061	-2 798 075
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12	12 571 852	10 789 043
Rahavarat 1.1.	10 811 792	13 587 119
	1 760 061	-2 798 075

4. LIITETIEDOT

4.1. Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Arvostus – ja jaksotusperiaatteet sekä -menetelmät

Pysyvät vastaavat

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma löytyy liitetietona 11. Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.9.2013 (§ 86) kokouksessaan poistosuunnitelman muutoksen kirjanpitolausakunnan kuntajaoston kunnan ja kuntayhtymän suunnitelman mukaisia poistoja koskevan suosituksen mukaisesti. Pysyvien vastaavien poistosuunnitelma hyväksyttiin 1.1.2013 voimaan tulevaksi ja koskemaan 1.1.2013 jälkeen valmistuvia investointeja. Tekniselle johtajalle annettiin oikeus suunnitelmassa määriteltyjen poistoaikavälien puitteissa määritellä yksittäiselle hyödykkeelle alarajasta poikkeava taloudellinen pitoaika. Pienhankintarajaksi päätettiin 10.000 euroa, paitsi teknisen lautakunnan talonrakennuksen, julkisen käyttöömaisuuden hankkeet, joiden pienhankintaraja on 20.000 euroa.

Avustukset

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien osakkeet on merkitty taseessa hankintameno tai sitä alempaan arvoon.

Vaihtuvien vastaavien saamiset

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon.

Muut erät

Lomapalkkojen ja –rahojen sekä niiden mukaan määräytyvät eläke- ja muiden sosiaalimenojen muutos on kohdistettu tilikaudelle, jolle lomapäivien perustana olevat palkat merkitään ottaen huomioon kunnallisen virka- ja työehtosopimuksen määräykset vuosilomasta, loma-ajan palkasta ja lomarahasta. Lomapalkkavelan määrä on laskettu henkilötasolla.

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteena noudatetaan suoriteperustetta. Poikkeuksen tekevät verotilitykset, jotka kirjataan maksuperusteisesti.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee huomioida seuraavat asiat:

Vuoden 2021 aikana ei tapahtunut olennaisia muutoksia toiminnassa.

Vuoden 2021 alusta palveluseleiden kirjausohje muuttui. Vuonna 2020 palvelusetelit ovat tukien ja avustusten tiliryhmässä. Vuonna 2021 ne ovat asiakaspalveluiden ostoissa, palvelujen ostojen tiliryhmässä.

tili	tilin nimi	2020	2021
4315	palvelusetelit		2 020 240 €
4730	varhaiskasvatuksen palvelusetelit	1 541 734 €	
4731	kotihoidon palvelusetelit	100 953 €	23 837 €
4732	palveluasumisen palvelusetelit	615 944 €	226 317 €
4734	muut palvelusetelit		
		2 258 631 €	2 270 394 €

Koronatuet ja kustannukset:

Vuoden 2020 tilinpäätöksessä valtion koronatukia sisältyi valtionosuusmaksatuksiin 3 208 810 euroa ja avustuksiin 198 512 euroa, jotka maksettiin koulutus- ja sivistyspalveluille. Koronasta aiheutuneita erilliskustannuksia kertyi vuoden aikana yli 537 000 euroa.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä koronatukia on kirjattu 1 666 783 euroa avustuksiin valtiolta. Terveyspalveluiden osuus avustuksista on 1 429 413 euroa ja sivistyspalveluiden 237 370 euroa. Koronasta aiheutuneita erilliskustannuksia kertyi vuoden aikana yli 1 100 000 euroa.

Valtion maksamat koronatuet

Avustukset valtiolta	2020	2021
Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus	117 060	188 000
Lukio	65 052	32 870
Kansalaisopisto	16 400	16 500
Terveystieteiden tutkimuskeskus		1 429 413
yhteensä	198 512	1 666 783
Korona-erilliskustannukset	537 295	1 099 776

4.2. Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Uutena tytäryhteisönä mukana 2021 tilinpäätöksessä on Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy, joka on tähän asti ollut osakkuusyhteisö.

Osakkuus- ja yhteisyhteisöt on yhdistetty konsernitilinpäätökseen osakkuusyhteisöjen ohjeiden mukaisesti.

Sisäiset liiketapahtumat

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Myös vesi- ja viemäri liittymismaksut on eliminoitu.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäisen omistuksen eliminointi on tehty pari arvomenetelmällä.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen käyttöomaisuuden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa Edellisten tilikausien yli-/alijäämän oikaisuksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Aikaisempien tilikausien poistoero ja vapaaehtoiset varaukset tyttärien osalta on kirjattu edellisten tilikausien yli/alijäämään ja laskennallisiin verovelkoihin sekä tilikauden poistoerojen ja vapaaehtoisten varausten muutos tilikauden tulokseen ja laskennallisiin verovelkoihin. Kunnan ja kuntayhtymien osalta laskennallista verovelkaa ei ole merkitty. Vertailutiedot on korjattu. Vähemmistöosuuden erottamisessa konsernin omasta pääomasta on huomioitu poistoerojen ja vapaaehtoisten varausten muuttunut käsittely.

4.3. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot
Liitetieto 6 Toimintatuotot tehtäväalueittain (ulkoiset erät)

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Yleishallinto	852 817	992 880	848 029	992 880
Sosiaali- ja terveystoimet	26 044 819	23 359 525	3 468 909	1 855 859
Opetus- ja kulttuuritoimet	3 192 879	2 787 383	2 419 158	2 068 664
Yhdyskuntapalvelut	6 861 348	6 710 661	1 333 534	1 282 324
Muut palvelut	655 530	411 135		
Toimintatuotot yhteensä	37 607 393	34 261 584	8 069 630	6 199 726

Liitetieto 7 Verotulojen erittely

	2021	2020
Verotulot	45 602 533	44 007 326
Kunnallisvero	41 347 712	40 486 540
Kiinteistövero	2 402 323	2 178 801
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 852 498	1 341 985
Muut verot	0	0

Liitetieto 8 Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13 981 108	14 811 545	13 981 108	14 811 545
Siitä: Verotuloihin perustuva valtion osuuskien taseus	2 210 532	1 864 254	2 210 532	1 864 254
Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus				
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	6 426 446	5 810 247	198 400	-117 931
Verotulomenetysten korvaus	4 361 448	4 400 234	4 361 448	4 400 234
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset yhteensä	24 769 002	25 022 026	18 540 956	19 093 848

Liitetieto 9 Palvelujen ostojen erittely

	2021	2020
Palvelujen ostot	-43 445 855	-38 808 345
Asiakaspalvelujen ostot	-33 538 574	-28 977 746
Muiden palveluiden ostot	-9 907 281	-9 830 598

Liitetieto 11 Poistosuunnitelman mukaisten poistojen perusteet

Käyttöomaisuuden poistot on määritelty valtuuston 26.9.2013 hyväksymän poistosuunnitelman perusteella. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Käytössä olevat hyödykeryhmät, niiden poistoajat ja poistomenetelmä

	KV 26.9.2013	
	menetelmä	poisto aika, vuotta
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET		
Aineettomat oikeudet	tasapoisto	5 v.
Muut pitkävaikutteiset menot		
Atk-ohjelmistot	tasapoisto	2 v.
AINEELLISET HYÖDYKKEET		
Maa- ja vesialueet	ei poistoaikaa	
Rakennukset		
Hallinto- ja laitosrakennukset	tasapoisto	
- puurakenteiset	tasapoisto	20-30 v.
- kivirakenteiset	tasapoisto	30-40 v.
- kirjasto-kaupungintalo	tasapoisto	50 v.
Talousrakennukset	tasapoisto	10 v.
Vapaa-ajanrakennukset	tasapoisto	20 v.
Asuinrakennukset	tasapoisto	30 v.
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet ja laitteet	tasapoisto	15 v.
Katujen & teiden päällystys	tasapoisto	10 v.
Vedenjakeluverkosto	tasapoisto	30 v.
Viemäriverkosto	tasapoisto	30 v.
Ulkovalaistuslaitteet	tasapoisto	15 v.
Koneet ja kalusto		
Atk-laitteet	tasapoisto	3 v.
Muu kalusto	tasapoisto	3-5 v.
Muut aineelliset hyödykkeet		
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoaikaa	
PYSYVIEN VASTAAVIEN SIJOITUKSET		
Osakkeet ja osuudet	ei poistoaikaa	

Liitetieto 12 Pakollisten varausten muutokset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	760 802	760 404		
Lisäykset tilikaudella	39 565	398		
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	800 367	760 802		
KVTEL:n ulkopuol.eläkkeiden eläkevastuu 1.1.	2 528	2 625		
Lisäykset tilikaudella				
Vähennykset tilikaudella	-54	-97		
KVTEL:n ulkopuol.eläkkeiden eläkevastuu 31.12.	2 474	2 528		

Liitetieto 13 Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Luovutusvoitto, omakotitontit	131 872	183 473	131 872	183 473
Luovutusvoitto, yritystontit	0	18 596	0	18 596
Luovutusvoitto, rakennukset	8 523	0	0	0
Luovutusvoitto, koneet ja kalusto	32 258	5 048	32 258	5 048
Luovutusvoitto, maa- ja vesialueet	0	3 267	0	3 267
Muut luovutusvoitot	5 803	0	0	0
Luovutusvoitot yhteensä	178 457	210 385	164 130	210 385
Muut toimintakulut				
Luovutustappio, omakotitontit	20 140	0	20 140	0
Luovutustappiot yhteensä	20 140	0	20 140	0

Liitetieto 15 Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	455 000	520 000
Osinkotuotot muista yhteisöistä	24 577	41 745
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	802	871
Yhteensä	480 379	562 616

Liitetieto 18 Arvonkorotukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	1 255 384	1 255 384		
Arvo 31.12.	1 255 384	1 255 384		
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	1 255 384	1 255 384		

4.4. Taseen liitetiedot
TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT
Liitetieto 19 Pysyvät vastaavat

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet 31.12.2021

	AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			AINEELLISET HYÖDYKKEET							Kaikki yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakko maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	120998	98090	219088	7942507	28963035	7521407	628687	299444	22027	45377107	45596195
Lisäykset tilikauden aikana		144569	144569	382675	175310	1040488	295568		637660	2531702	2676271
Rahoitusosuudet tilikaudella						-154695				-154695	-154695
Vähennykset tilikauden aikana				-138966						-138966	-138966
Tilikauden poisto	-75345	-17097	-92442		-1397231	-775461	-229377			-2402069	-2494510
Poistamaton hankintameno 31.12.	45653	225563	271216	8186216	27741114	7631739	694879	299444	659687	45213079	45484295

Pysyvien vastaavien sijoitukset 31.12.2021

	OSAKKEET JA OSUUDET					MUUT LAINA- JA MUUT SAAMISET			
	Osakkeet tytäryhteisöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymäosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Saamiset tytäryhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Muut saamiset	Yhteensä
Hankintamenot 1.1.	14 385 682	58 079	5 257 258	4 173 411	23 874 430	17 218 803	120 000	100 983	17 439 786
Lisäykset	79 944				79 944				
Vähennykset		-58 079		-12 700	-70 779				
Hankintameno 31.12.	14 465 626	0	5 257 258	4 160 711	23 883 594	17 218 803	120 000	100 983	17 439 786
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 465 626	0	5 257 258	4 160 711	23 883 594	17 218 803	120 000	100 983	17 439 786

Liitetieto 20-22 Paimion kaupungin omistukset muissa yhteisöissä

	Y-tunnus	Kaupungin omistus-osuus %	Konsernin omistus-osuus %	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	voitosta (+) tappiosta (-)
Tytäryhteisöt						
Paimion Yrityskiinteistöt Oy	0301425-6	100,00	100,00	458,1	5 586,8	0
Paimion Lämpökeskus Oy	0136134-2	100,00	100,00	1 813,7	3 435,8	447,8
Paimion Vesihuolto Oy	2582349-2	100,00	100,00	9 889,8	4 279,7	-47,1
Portti Työhönvalmennus Oy	2979877-3	100,00	100,00	4,3	0,4	3,7
Lyyli Tuomolan Säätiö	2375609-7	määräysvalta	määräysvalta	921,7	5,8	-9,7
Paimion Kehitys Oy	2987071-2	95,00	95,00	13,2	82,2	0,8
Varsinais-Suomen Ajoharjoittelurata Oy	0718661-0	62,91	62,91	470,4	1,7	-42,6
Kuntayhtymät						
Paimion-Sauvon kansanterveysky	0201213-2	73,93	73,93	1 017,5	2 956,6	40,4
Peimarin koulutusky	0823246-3	45,13	45,13	7 219,0	821,7	111,1
Varsinais-Suomen lastensuojeluky	0783597-5	8,97	8,97	80,4	184,0	0,0
Salon seudun koulutusky	0139545-4	4,62	4,62	1 404,1	325,5	0,0
Varsinais-Suomen erityishuoltopiirin ky	0136167-6	2,60	2,60	170,6	621,4	58,0
Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin Ky	0828255-9	2,16	2,16	4 383,3	6 338,8	319,2
Varsinais-Suomen liitto	0922305-9	2,13	2,13	51,6	39,9	0,0

Liitetieto 23 Saamisten erittely

	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		321 627		37 859
Lainasaamiset	421 033		370 200	
Yhteensä	421 033	321 627	370 200	37 859
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset	0	83 323	0	0
Muut saamiset	0	802	0	871
Yhteensä	0	84 125	0	871
Saamiset osakkuusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset	0	0	0	0
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	421 033	405 752	370 200	38 729

Liitetieto 24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Työllist.tuet ja korvaus kuntoutt.työtoim.	48 756	30 570	48 756	30 570
Tasaerälaskutuksen lisälaskutus	262 856	310 977	262 856	318 740
Kelan korvaus työterveyden huollosta	0	116 068	0	116 068
Sv-päivärahat	17 592	17 372	17 592	17 372
Koulutuskorvaukset	0	1 154 787	0	0
Osinkosaaminen	0	0	0	260 000
KuEL, VaEL	459 622	461 674	459 622	461 674
Muut tulojäämät	1 805 579	426 987	650 792	128 256
Tulojäämät yhteensä	2 594 406	2 518 436	1 439 619	1 332 680
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	2 594 406	2 518 436	1 439 619	1 332 680

Liitetieto 25 Oman pääoman erittely

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	16 896 798	16 891 806	16 891 798	16 891 798
Korjaus	-5 078	4 992		
Peruspääoma 31.12.	16 891 720	16 896 798	16 891 798	16 891 798
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat				
1.1.	1 145 909	1 145 909		
31.12.	1 145 909	1 145 909		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	1 255 328	1 255 384		
Vähennys		-56		
Arvonkorotusrahasto 31.12.	1 255 328	1 255 328		
Muut omat rahastot 1.1.	262 928	262 928		
Lisäykset	443 017			
Vähennykset				
Muut omat rahastot 31.12.	705 945	262 928		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.			11 877 491	10 087 387
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	511 247	-1 178 975	11 877 491	10 087 387
Tilikauden yli-/alijäämä	1 167 168	1 404 984	755 385	1 790 103
Oma pääoma yhteensä	21 677 318	19 786 973	29 524 674	28 769 289

Liitetieto 26 Erittely poistoerosta

	2021	2020
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	1 010 915	1 094 975
Poistoero yhteensä	1 010 915	1 094 975

Liitetieto 27 Erittely veloista, jotka erääntyvät maksettavaksi myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä olevat velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2027 tai sen jälkeen

Pitkäaikaiset velat	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	8 505 780	10 350 570	5 575 000	7 625 000
Julkisyhteisöiltä	1 089 704	1 187 500		0
Muilta	1 779	1 779		0
Yhteensä	9 597 263	11 539 849	5 575 000	7 625 000

Liitetieto 30 Vieras pääoma (kaupunki)

	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		170 509		168 534
Liittymismaksut ja muut velat				
Yhteensä		170 509		168 534
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		2 216 223		985 633
Yhteensä		2 216 223		985 633
Vieras pääoma yhteensä	0	4 773 464	0	2 308 334

Liitetieto 33 **Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät**

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 031 743	2 295 386	2 412 022	2 290 947
Korkojaksotukset	13 945	11 274	9 506	11 274
Palautukset jäsenkunnille	0	7 773	0	7 773
Eläkemaksut 12/2021	482 260	449 096	482 260	449 096
Työttömyys- ja tapaturmavak.maksut 12/2021	202 516	138 163	202 516	138 163
Muut menojäämät	3 216 757	222 820	33 043	222 820
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	6 947 220	3 124 512	3 139 346	3 120 073
Siirtovelat yhteensä	6 947 220	3 124 512	3 139 346	3 120 073

4.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot
Liitetieto 38 Vuokravastuut

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut yhteensä, vastuut 31.12.2031 asti	2 727 159	3 244 251	97 482	129 976
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	270 498	289 993	32 494	32 494
Myöhemmin maksettavat	2 456 661	2 954 258	64 988	97 482
Leasingvastuut yhteensä	807 866	752 907	418 190	401 585
Seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	302 952	258 598	142 543	133 480
Myöhemmin maksettavat	504 913	494 309	275 648	268 105
Yhteensä	3 535 025	3 997 158	515 672	531 561

Liitetiedot 39-40 Vastuusitoumukset

	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	0	0	9 576 000	9 576 000
Jäljellä oleva pääoma	0	0	4 181 868	4 419 973
Takaukset muiden puolesta*)				
Alkuperäinen pääoma	14 619 732	13 062 611	14 619 732	13 062 611
Jäljellä oleva pääoma	5 219 412	5 261 306	5 219 412	5 261 306
Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista				
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	0	0	77 220 936	72 376 213
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0	0	0	0
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	0	0	50 584	45 097

*) Tähän sisältyy myös kunnan antama täytetakaus Kunta-aravat Oy:n lainasitoumukseen

Liitetieto 41 Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Järjestelyn luonne ja liiketoiminnan peruste	Konserni		Kaupunki	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet*	178 000	216 000	118 000	156 000
Yhteensä	178 000	216 000	118 000	156 000

* bruttosumma, ei ole huomioitu maanomistajan maksuosuutta

Konserni	Konserni	Kaupunki	Kaupunki
2021	2020	2021	2020

Danske Bank/ Paimion kaupunki

Kaupunki on tehnyt 10,0 milj. euron koronvaihtosopimuksen ajalle 4.10.2021 - 4.10.2026, jolloin kaupunki maksaa 0,57% ja vastaanottaa 3kk euriboria. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamaan mahdolliselta korkotason nousulta ja määrittää korkotason ylärajan lyhytaikaisten lainojen 10 milj. euron pääomalle.

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
Markkina-arvo (Pankin ilmoituksen mukaan)	-324 093	-519 146	-324 093	-519 146

Kuntarahoitus/ Paimion kaupunki

Kaupunki on tehnyt Kuntarahoituksen kanssa 4,0 milj. euron koronvaihtosopimuksen ajalle 13.8.2012 – 30.6.2022 kiinteään korkokantaan 1,677 %. Koronvaihtosopimuksella muutetaan 13.8.2012 nostetun vaihtuvakorkoisen lainan korko (Euribor 3 kk) kiinteäkorkoiseksi kymmeneksi vuodeksi. Laina-aika on 10 vuotta ja se erääntyy kokonaan maksettavaksi 30.6.2022. Koronvaihtosopimus tehtiin suojaamaan mahdolliselta korkotason nousulta.

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	4 000 000	4 000 000	4 000 000	4 000 000
Markkina-arvo (Pankin ilmoituksen mukaan)	-44 839	-134 430	-44 839	-134 430

Danske Bank/ Paimion kaupunki

Kaupunki on tehnyt Danske Bankin kanssa 4,0 milj. euron koronvaihtosopimuksen ajalle 10.6.2014 – 10.6.2024 kiinteään korkokantaan 0,916 % (+ marginaali 0,85 % = 1,776 %). Koronvaihto- sopimuksella muutetaan 10.6.2014 Nordea pankista nostetun vaihtuvakorkoisen lainan korko (Euribor 3 kk) kiinteäkorkoiseksi kymmeneksi vuodeksi. Laina-aika on 10 vuotta ja se on tasalyhenteinen puolivuositain. Koronvaihtosopimus tehtiin suojaamaan mahdolliselta korkotason nousulta.

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	1 000 000	1 400 000	1 000 000	1 400 000
Markkina-arvo (Pankin ilmoituksen mukaan)	-19 627	-41 268	-19 627	-41 268

Pohjola Pankki / VSSHP 75324

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	115 200	144 000
Markkina-arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)	-8 244	-13 523

Pohjola Pankki / VSSHP 268481

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	432 000	432 000
Markkina-arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)	-13 172	-23 314

Kuntarahoitus / VSSHP 32062

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	432 000
Markkina-arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)	0	-7 400

Kuntarahoitus / VSSHP 199093

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	432 000	432 000
Markkina-arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)	-158 507	-221 587

Kuntarahoitus / VSSHP 67429

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	648 000	648 000
Markkina-arvo (VSSHP:n ilmoituksen mukaan)	-88 697	-141 622

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ylläolevat koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi ja poistettu koronmuutoksiin liittyvä riski. Paimion kaupunki on kirjannut konserniosuuden 2,16% liitetiedon konsernilukuihin.

Koronvaihtosopimus OP/ Salon koulutusky

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	66 220	69 300
Markkina-arvo (SSKKY:n ilmoituksen mukaan)	-5 886	-9 912

Koronvaihtosopimus Kura/ Salon koulutusky

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	0	29 700
Markkina-arvo (SSKKY:n ilmoituksen mukaan)	0	-3 249

Salon Seudun koulutuskuntayhtymän ylläolevat koronvaihtosopimukset on tehty yksittäisen lainan korkoriskin suojaamiseksi.

Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi ja poistettu koronmuutoksiin liittyvä riski. Paimion kaupunki on kirjannut konserniosuuden 4,62% liitetiedon konsernilukuihin.

Yhteensä

Lainan pääomaa vastaava nimellisarvo	16 261 420	17 155 000	15 000 000	15 400 000
Markkina-arvo (Pankin ilmoituksen mukaan)	-663 066	-1 115 452	-388 559	-694 844

4.6. Henkilöstöä koskevat liitetiedot
Liitetieto 42 Henkilötyövuodet 1.1.-31.12.2021

	HTV1, henkilötyövuodet			HTV2, vähennetty määritellyt			HTV3, vähennetty palkattomat		
	2020	2021	muutos	2020	2021	muutos	2020	2021	muutos
Hallintopalvelut	35	41	17,1%	35	41	17,1%	30	36	20,0%
Sosiaali- ja terveystyöpalvelut	99	96	-3,0%	85	85	0,0%	70	70	0,0%
Sivistystyöpalvelut	341	364	6,7%	325	346	6,5%	288	309	7,3%
Tekninen ja ympäristötyöpalvelut	40	40	0,0%	39	39	0,0%	33	34	3,0%
YHTEENSÄ	515	541	5,0%	484	511	5,6%	421	449	6,7%

Liitetieto 43 Henkilöstökulut

	2021	2020	muutos
Palkat ja palkkiot	18 448 480	17 230 543	7,1%
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	4 347 873	3 720 458	16,9%
Muut henkilösivukulut	275 346	903 236	-69,5%
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	23 071 699	21 854 237	5,6%
Henkilöstökuluja aktivoitu aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	38 623	66 699	-42,1%
Henkilöstökulut yhteensä	23 110 322	21 920 936	5,4%

Liitetieto 44 Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2021	2020
Paimion Sosiaalidemokraatit ry	3 341	2 794
Paimion Kokoomus r.y.	3 037	2 242
Keskustan Paimion kunnallisjärjestö ry	2 534	1 905
Peimarin Vihreät Ry	1 745	986
Vasemmistoliiton Paimion osasto ry.	1 545	1 403
KD Peimarin paikallisosasto ry	424	410
Paimion Perussuomalaiset ry	244	169
Yhteensä	12 869	9 908

Liitetieto 45 **Tilintarkastajan palkkiot**

	2021	2020
Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	9 200	9 277
Tarkastuslautakunnan avustaminen	2 070	2 185
Palkkiot yhteensä	11 271	11 462

5. ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitus:

Paimiossa 30. päivänä maaliskuuta 2022

Tilinpäätösmerkinnät:

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Paimiossa ___/___,2022

Talvea Oy Julkishallinnon Palvelut Oy, JHTT-yhteisö

Jukka Vuorio
tilintarkastaja JHTT

6. LUETTELOT JA SELVITYKSET

Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista

Tilinpäätös	sidottu kirja
Päiväkirja	sähköinen arkistointi
Pääkirja	sähköinen arkistointi
Palkkalaskelmat	sähköinen arkistointi
Laskutusluettelot	sähköinen arkistointi

Luettelo tositelajeista

101	101 Hallintopalveluiden yleislaskut / yksityisoik.
201	201 Sosiaalipalveluiden yleislaskut /yksityisoik.
220	220 Sosiaali- ja terveystalvelujen laskut / julkisoik.
301	301 Sivistystalveluiden yleislaskut / yksityisoik.
302	302 Koulujen yleislaskut / yksityisoik.
321	321 Päivähoitolaskut /julkisoik.
322	322 Primus kerholaskutus /julkisoik.
323	323 Lukiolaskutus / julkioik.
324	324 Kansalaisopiston laskut / julkisoik.
325	325 Musiikkiopiston laskut / julkisoik.
326	326 Vapaa-ajan talvelujen laskut / julkisoik.
401	401 Teknisten talveluiden yleislaskut / yksityisoik.
402	402 Vuokrat yleislaskut / yksityisoik.
421	421 Maanvuokralaskut / yksityisoik.
422	422 Rakennusvalvonta / julkisoik.
423	423 Ympäristövalvonta Louhi / julkisoik.
AT	Käyttöomaisuuden kirjaus
EK	Täsmäämättömien maksujen korjaus, Myre
GA	Konserni alkuperäistapahtumat
GB	Konserni manuaaliset eliminoinnit
GC	Konserni omistus% muutokset
HA	Pääkirjatapahtumien rekisteröinti (hyväksyttäväksi)
HB	Pääkirjatapahtumat (ei työnkulkua)
IK	Viitesuoritukset perinnästä
IP	Maksut - konekielinen tilioite
KO	Viitesuoritukset
KP	Suoritukset
L1	Saapuvien laskujen rekisteröinti
L2	Saapuvien laskujen kirjaus
LT	Luottotappiot
P03	Populus
P26	MK-kassamasiina
P27	Opus Capita
RV	Peruutus / vastakirjaus
XL	Kirjaus Excelistä (ei työnkulkua)
YE	Alkutase